PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA, ČETRTEK, 7. MAJA 1964 • LETO V., ŠTEVILKA 123 • CENA 20 DIN

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 5. OKTOBRA 1934 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK JOŽE SMOLE
ODGOVORNI UREDNIK DUŠAN BENKO

Prva izdaja

Sprostitev trgovine s kožami in volno

S seje zveznega izvršnega sveta

BEOGRAD, 6. maja (Tanjug). Zvezni izvršni svet je danes pod predsedstvom Petra Stambolića obravnaval več vprašanj s področja gospodarstva, kadrovske politike in mednarodnih odnosov.

Da bi se zboljšala režim in organizacija prometa s kožami in volno, je ZIS sprejel več odlokov in izrazil soglasje z nekaterimi odredbami zveznega sekretariata za trgovino v zvezi z urejanjem teh vprašanj. S temi ukrepi se ukinejo najvišje prodajne cene za surove kože in volno. S tem bo omogočeno prosto formiranje cen surove kože in volne po razmerah na trgu. Odpravi se rajoniranje odkupnih področij pooblaščenih trgovinskih podjetij za promet s surovimi kožami in volno. Tako bodo lahko ta podjetja kupovala surove kože in volno od vseh proizvodnih organizacij in kmetijskih zadrug na področju Jugoslavije.

Ukinjena je tudi obvezna dražbena prodaja surovih kož in volne, da bi omogočili proizvajalnim in predelovalnim organizacijam navezati čvrste dolgoročne poslovne odnose. Po veljavnih predpisih se s prometom s surovimi kožami in volno lahko ukvarjajo samo specializirana pooblaščena trgovinska podjetja. Poslovnim združenjem bo omogočeno prodajati surove kože in volno svojih članov, toda samo če izpolnjujejo pogoje, predpisane za trgovinska podjetja. V veljavi ostane 2,5% prispevek, ki ga plačuje tekstilna industrija na vse količine uvožene merino in polmerino volne s tem, da se bodo ta sredstva tudi v prihodnje uporabljala na sedanji način za spodbujanje domačega pridelovanja merino volne. Pooblaščenim trgovinskim podjetjem s surovo kožo in volno bo dovoljeno konfekcioniranje volne za potrebe preskrbe potrošnikov.

Liberalizacija cen ter prometa s kožami in volno bo predvidoma spodbujala povečanje odkupa in nadaljnje zboljševanje njihove kakovosti. Menijo, da se je zadnji dve leti znatno zboljšala materialna bilanca kože in volne in v tem položaju so dane na trgu objektivne možnosti za diferenciranje kvalitet teh proizvodov po uporabni vrednosti.

ZIS je izrekel soglasje k predlogu upravnega odbora Jugoslovanske loterije, zveznega sekretariata za zdravstvo in socialno politiko ter zveznega sekretariata za proračun in organizacijo uprave o razdelitvi dela dohodkov od Jugoslovanske loterije v letu 1964 na družbene organizacije, ki se ukvarjajo s socialno-humanimi, fizkulturnimi dejavnostmi in dejavnostmi Ljudske tehnike, ter o razdelitvi sredstev, ki jih Jugoslovanska loterija obračunava kot obveznosti do družbene skupnosti v letu 1964.

S finančnim planom za leto 1964 predvideva Jugoslovanska loterija 10 milijard 100 milijonov dohodkov. Po odbitku zneska za izplačilo dobitkov, znašajo sredstva, ki se razdele na družbene organizacije, 2,392.230.000 din. Ta sredstva se porazdele na naslednje družbene organizacije: Zvezi združenj borcev

Nadaljevanje na zadnji strani

Štafeta se približuje Titogradu

Slovesen sprejem v Nikšiću

NIKŠIĆ, 6. maja (Tanjug). Štafeto mladosti, ki so jo davi pospremili z gradbišča odseka jadranske magistrale iz mladinskega naselja Kruševa pri Bijelem polju in je šla skozi severni del Črne gore, so po svečanih sprejemih v Plevljah, Zabljaku, Savniku in drugih vmesnih krajih danes ob 16 uri zelo svečano sprejeli v Nikšiću.

Na okrašenem Trgu maršala Tita sredi Nikšića je bil velik miting, ki se ga je udeležilo več tisoč prebivalcev. Z mitinga so poslali predsedniku Titu pozdravno brzojavko, v kateri mu ljudstvo teh krajev najprisrčneje čestita k 72. rojstnemu dnevu.

Nosilci štafete so se mudili v Nikšiću pol ure, potem pa so v spremstvu kakih 15 motornih vozil nadaljevali pot proti Titogradu.

PRED ODHODOM V PRAGO — Predsednik Edvard Kardelj se poslavlja od Miloviča Popoviča na Surčinu. Telefoto: Tanjug

Edvard Kardelj v Pragi

Na letališču ga je pozdravil Zdenek Firlinger

PRAGA, 6. maja (Tanjug). Delegacija zvezne skupščine SFRJ pod vodstvom predsednika skupščine Edvarda Kardelja je danes dopoldne prispela v Prago na sedemdnevni uradni obisk v ČSSR, kamor jo je povabila češkoslovaška ljudska skupščina. Na praškem letališču so jugoslovansko delegacijo sprejeli predsednik češkoslovaške skupščine Zdenek Firlinger in drugi visoki češkoslovaški predstavniki.

Jugoslovanski parlamentarci vračajo obisk najvišjemu predstavniškemu domu Češkoslovaške, katerega delegacija pod vodstvom predsednika skupščine Firlingerja je bila oktobra lani v Jugoslaviji.

V jugoslovanski delegaciji so razen Edvarda Kardelja predsednik skupščine SR Srbije Dušan Petrović in zvezni poslanci Krste Crvenkovski, Miloš Zekić, Miladin Perović, Rajka Zečević in Bojan Lubej.

Predsednik ljudske skupščine ČSSR Zdenek Firlinger je prisrčno pozdravil jugoslovansko delegacijo in je zaželel vsem jugoslovanskim predstavnikom najprijetnejše bivanje v Češkoslovaški.

V slavnostnem salonu letališkega poslopja je dal Edvard Kardelj na prošnjo urednika praškega radia tole izjavo:

»Rad bi povedal, da smo jaz in vsi drugi člani naše delegacije srečni, da smo med vami. Nekateri izmed nas so v Češkoslovaški prvič, drugi pa so bili že tukaj. Gotovo je, da vsi mi z velikim zanimanjem pričakujemo srečanja s češkoslovaškimi tovariši.

Z zanimanjem pričakujemo, da se bomo seznanili z uspehi ČSSR v gradnji socializma.

Uporabljam to priložnost, da sporočim vsem ljudem Češkoslovaške prisrčne pozdrave naše delegacije, zvezne skupščine SFRJ in vseh delovnih ljudi Jugoslavije.«

Jugoslovanska parlamentarna delegacija je popoldne obiskala češkoslovaško ljudsko skupščino, kjer so jo ljudski poslanci prisrčno pozdravili. Jugoslovanska delegacija se je udeležila zasedanja kmetijskega odbora skupščine ČSSR. Na prošnjo članov odbora je Edvard Kardelj obrazložil nekatera aktualna vprašanja jugoslovanskega kmetijstva.

Kardelj je izrazil upanje, da bodo izkušnje ČSSR na tem področju koristne jugoslovanskim gospodarstvenikom, ker so, kakor je poudaril, izkušnje vsake socialistične države zelo koristne za vse druge socialistične države.

Po obisku v skupščini je jugoslovanska delegacija položila venec na grob neznanega junaka na Vitkovu v Pragi.

Nocoj prireja predsednik češkoslovaške ljudske skupščine Zdenjek Firlinger v čast Edvardu Kardelju in drugim članom jugoslovanske delegacije slavnostno večerjo.

Jutri odhaja delegacija na enodnevni obisk v veliko industrijsko središče Plzen.

Vsi današnji centralni češkoslovaški listi posvečajo veliko pozornost obisku delegacije zvezne skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije. Današnji sindikalni list »Práce« piše pod naslovom »Pozdravljamo jugoslovanske prijatelje«, da se bo med obiskom razvila pomembna izmenjava gledišč o skupnih prizadevanjih v izgradnji socializma, razvijanju socialistične demokracije in v boju za ohranitev svetovnega miru. »Tako bo ta obisk jugoslovanskih tovarišev zares pomenil nadaljnji korak k okrepitvi prijateljskih odnosov med ČSSR in SFRJ«.

Poujadova repriza

Knjigarnar meni, da je nastopil njegov čas

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

PARIZ, 6. maja (Po telefonu). V politično življenje sta se vrnila dva človeka: prvi po kratkotrajnih fizičnih zadržkih in drugi poskušajoč zaigrati vlogo, ki jo je imel pred desetimi leti.

Prvi — to je de Gaulle — je danes prvič po operaciji predsedoval vladni seji, v petek pa se bo pokazal javnosti, ko bo pred Slavolokom zmage položil tradicionalni venec v počastitev obletnice konca druge svetovne vojne.

Drugi politik — Pierre Poujade, nekdaj svojevrstni sociološko politični fenomen, ki je imel leta 1953 42 poslancev v skupščini, pa sedaj napoveduje reprizo.

V dvorano Mutalite je prišlo sinoči dva tisoč francoskih obrtnikov, da bi videli svojega nekdanjega junaka Poujada. Mladi demagog, dosedanji provincijski knjigarnar, je poskušal razgibati občinstvo. Treba je priznati, da zna govoriti. Pihal je na dušo srednjemu sloju, ki ga razvoj moderne države potiska vse bolj v ozadje.

Poujade je brenkal na strune vseh malih trgovcev, hotelirjev in obrtnikov, ki jih duši koncentracija kapitala in vladna politika cen in davkov. Vzpodbujal jih je, da se vzdramijo. Vzdramiti se pa pomeni odvreči malodušnost in se strniti okoli njega v tre-

Nadaljevanje na zadnji strani

Sovjetsko-alžirsko zborovanje v Kremlju

MOSKVA, 6. maja (Tanjug). V kongresnem dvorcu v Kremlju je bilo danes sovjetsko-alžirsko zborovanje, ki mu je prisostvoval predsednik alžirske republike Ben Bela. Na zborovanju je govoril predsednik prezidija Vrhovnega sovjeta ZSSR Leonid Brežnjev. »Politika miroljubne koeksistence mora obveljati v enaki meri za vse države, velike in majhne,« je dejal Brežnjev v svojem govoru. Privrženost Alžirije načelom miroljubne koeksistence in njeno vsestransko podpiranje boja narodov za osvoboditev je prepričljiv odgovor tistim, ki bi hoteli postaviti umetni zid med politiko miroljubne koeksistence in bojem narodov za neodvisnost in okrepitev neodvisnosti.

Brežnjev je povedal, da so se sporazumeli o sovjetski pomoči Alžiriji.

Ulbricht na Madžarskem

BUDIMPEŠTA, 6. maja — (Tanjug). Državno-partijska delegacija DR Nemčije, ki jo vodita prvi sekretar Enotne socialistične partije Nemčije in predsednik državnega sveta Walter Ulbricht ter namestnik predsednika vlade dr. Lothar Bolz, je danes prispela na sedemdnevni uradni obisk na Madžarsko

Pomisleki KPI o posvetovanju

Šef delegacija KPI o razgovorih v SZ

RIM, 6. maja (Tanjug). — V Rim se je vrnila delegacija CK KP Italije, ki je bila deset dni na obisku v Sovjetski zvezi. Vodja delegacije Pietro Ingrao je dal obširnejšo izjavo o razgovorih s sovjetskimi predstavniki.

»Sovjetskim tovarišem smo razložili stališča CK KPI, kar se tiče naše radikalne opozicije proti tezam kitajskih voditeljev, kakor tudi naše pomisleke proti temu, da bi v sedanjem trenutku sklicali svetovno konferenco komunističnih partij. Prav tako smo pojasnili, da naše stališče nikakor ni stališče nevtralnosti; ali pasivnosti nasproti hudim in grobim napadom kitajskih komunistov, ampak da izraža našo voljo, da prispevamo k boju za pravilno marksistično-leninistično linijo in za uresničitev nove enotnosti. V tem okviru smo opozorili na nekatere probleme mednarodnega delavskega gibanja, o katerih bi se bilo po našem mnenju treba posebej pogovoriti.

Sovjetski tovariši pa so nam obširno razložili svojo oceno položaja in ostro kritiko stališč kitajske KP kakor tudi razloge zaradi katerih so za sklicanje svetovne konference komunističnih partij.«

Šolstvo v sedemletnem obdobju

LJUBLJANA, 6. maja. — Predstavniki skupščine SR Slovenije, izvršnega sveta in republiške uprave so danes dopoldne razpravljali o politiki na področju šolstva v prihodnjem sedemletnem obdobju.

Sestanek, ki je bil v skupščini, je vodil predsednik republiškega zbora Tine Remškar, v razpravi pa so sodelovali dr. Marijan Brecelj, Ivo Tavčar, Drago Seliger, Miran Košmelj, Beno Zupančič, ing. Viktor Kotnik, Ludvik Gabrovšek, Boris Lipužič in Mirko Tušek.

Plenum CK ZKS bo 12. maja

LJUBLJANA, 6. maja. Izvršni komite CK Zveze komunistov Slovenije je sklical za 12. maj ob 9.30 plenum centralnega komiteja ZKS. Na dnevnem redu bo referat »Zveza komunistov Slovenije pred VIII. kongresom Zveze komunistov Jugoslavije«.

Mrtvi rudniki v Asturiji

Stavka 40.000 rudarjev in več tisoč kmetov

PARIZ, 6. maja (Tanjug). V vseh rudnikih v španski pokrajini Asturiji je od davi praktično ustavljeno delo. Po zadnjih vesteh delajo za zdaj samo še v dveh manjših rudnikih, medtem ko nad 40.000 rudarjev, zaposlenih v drugih rudnikih, ni prišlo na delo. Rudarjem so se pridružili tudi delavci dveh velikih metalurških podjetij.

Stavka asturijskih rudarjev je četrta po vrsti od leta 1962, ko je bila v Španiji prva takšna akcija po državljanski vojni. Sedanja stavka se je začela 20. aprila, ko ni hotelo priti na delo 4600 rudarjev. Glavni razlog stavke je, da vlada noče objaviti novega statuta o delu in delovnih odnosih v premogovnikih.

V pokrajinah Cadix in v Sevilji pa se hkrati širi stavka kmetijskih delavcev. Število stavkajočih cenijo na 15 do 20 tisoč.

Razgovori o pomiritvi

Tudi včeraj na Cipru incidenti in streljanje

NIKOZIJA, 6. maja — Ciprski predsednik Makarios je danes obiskal mesto Limasol. Bil je najprej v grškem, nato pa tudi v turškem sektorju mesta, kjer so bil februaria hudi boji med ciprskimi Grki in Turki. V Nikoziji pa si še nadalje prizadevajo za rešitev ciprske krize. Poveljnik mednarodnih sil general Džani je davi obiskal predsednika Makariosa, nato pa se je sestal z ministrom za delo Tassosom Papadopulosom in z generalom Menlasom Pantelidesom, poveljnikom ciprske vojske. Sprejel je tudi grškega veleposlanika v Nikoziji.

Menijo, da so ti sestanki del rednih posvetovanj in prizadevanj, da bi skupno s ciprsko vlado dosegli popuščanje napetosti v odnosih med Turki in Grki na otoku.

Posrednik OZN na Cipru finski diplomat Sakari Tuomioja pa se bo danes razgovarjal s podpredsednikom Fadilom Kučukom. Kučuk se je danes razgovarjal z veleposlanikom ZDA in Francije O vsebini razgovorov ni bilo objavljeno nobeno poročilo.

Sicer pa tudi današnji dan na Cipru ni minil brez incidentov in streljanja. AFP poroča, sklicujoč se na izjavo predstavnika OZN, da je bilo sporadično streljanje na vzhodnem delu Kirenije. Nekaj strelov je bilo slišati tudi v raznih delih Nikozije. Prav tako poročajo o streljanju tudi iz Famaguste.

Ponekod so intervenirale mednarodne sile, da bi zaustavile premike ciprskih Grkov in Turkov. AFP poroča, da so obstreljevali neko letalo OZN, ki je letelo nad planinskim masivom Kirenijo in Nikozijo. V Kireniji pa so bili napadene tudi kanadske enote. Pripadniki mednarodnih sil niso odgovorili na streljanje, pač pa so opozorili, da bodo v prihodnje streljali, če bo kršen sporazum o ustavitvi ognja.

O dogodkih na Cipru so danes razpravljali tudi v turškem parlamentu, kjer je nekaj poslancev ostro kritiziralo stališče mednarodnih sil na Cipru. V razpravi je sodeloval tudi turški premier Inönü. Poudaril je, da se turško stališče do Cipra ni spremenilo in dejal, da »rešitev ciprskega problema terja mnogo žrtev s strani turškega naroda«. Ko je govoril o sklepu ciprske vlade glede odpovedi londonskega in zürišKega sporazuma, je dejal, da bi »spoštovanje teh sporazumov predstavljalo dober primer koeksistence med Grčijo in Turčijo.«

Turčija je poslala generalnemu sekretarju OZN U Tantu noto, kjer zahteva, naj svetovna organizacija prepreči »dobavljanje orožja na Ciper in da prioriteto osvoba-

Nadaljevanje na zadnji strani

Ženevska konferenca

Plenarno zasedanje

Priporočilo za enoten končni dokument

ŽENEVA, 6. maja (Tanjug). Po več kot treh tednih je bilo danes spet plenarno zasedanje konference OZN o trgovini in razvoju. Predloženo je bilo poročilo splošnega odbora konference, ki je imel doslej vrsto zaprtih sej, na katerih so proučili poročila o delu glavnih odborov in razpravljali o končnih dokumentih konference.

Posebni odbor, v katerem so štirje predstavniki vzhodnih držav, 9 predstavnikov zahodnoevropskih, ZDA in držav Commonwealtha, 15 predstavnikov azijskih in afriških držav ter 6 predstavnikov Latinske Amerike, bo pripravil osnutke končnih dokumentov.

Splošni odbor priporoča, naj konferenca ob zaključku sprejme enoten dokument, ki bi bil splošen povzetek dela konference in bi formuliral načela v mednarodnih gospodarskih in trgovinskih odnosih, nadalje ukrepe in institucionalni mehanizem za uresničitev teh ukrepov ter program dela. Ta dokument bi podpisale vlade vseh udeleženih držav.

Na današnji plenarni seji je govoril generalni sekretar dr. Raul Prebisch. Posebej je spregovoril o dosedanjem delu konference, ki ga je v celoti pozitivno ocenil. Poudaril je, da morajo odbori posvetiti pozornost osrednjim vprašanjem, tako da bi jih lahko proučili pred plenarnimi sejami, ki se bodo začele konec meseca. Opozoril je na najvažnejše probleme. Dal je tudi nekatera praktična priporočila za čimbolj uspešno delo konference.

Na plenarni seji so poslušali tudi poročilo o delu pododbora, ki se ukvarja s problemi kontinentalnih držav. Poročilo posebej govori o njihovih specifičnih gospodarskih in trgovinskih problemih.

V tretjem odboru je bila včeraj predložena skupna resolucija Argentine, Cejlona, Čila, Ekvadora, Indije, Indonezije, Jugoslavije, Kolumbije, Mehike, Nigerije, Sirije,

Nadaljevanje na zadnji strani

Zech-Nenntwich je v Kairu

BONN, 6. maja (Tanjug). — Ministrstvo za zunanje zadeve Zvezne republike Nemčije je danes preko svojega veleposlaništva v Kairu poslalo zahtevo vladi Združene arabske republike, naj izroči bivšega esesovskega funkcionarja Zech-Nenntwicha, ki je bil prejšnji mesec obsojen na štiri leta zapora zaradi vojnih zločinov.

Ta esesovski oficir je po pobegu iz zapora v Brunswicku preko Švice odpotoval v Kairo, kjer sta ga pred dvema odkrila dva zahodnonemška novinarja v nekem kairskem hotelu.

Hruščov odpotoval v ZAR

JALTA, 6. maja (TASS) — Sovjetski premier Hruščov je danes z ladjo »Armenija« odpotoval na obisk v ZAR, kjer bo ostal 16 dni kot gost predsednika ZAR Naserja. Skupaj s Hruščovom bodo 9. maja prispeli v ZAR tudi predsednik ministrskega sveta Azerbejdžana Alihanov, zunanji minister Gromiko, načelnik državnega komiteja za gospodarske stike s tujino Skačkov, predsednik državnega komiteja za energetiko in elektrifikacijo Neporožnij, prvi namestnik obrambnega ministra maršal Grečko in glavna urednika »Pravde« in »Investicij« Satjukov in Adžubej.

„Lažna integracija"

Francija meni, da je struktura NATO zastarela

PARIZ, 6. maja (AP). Dobro poučeni francoski krogi pravijo, da bi Francija želela »globoke spremembe« v politični in vojaški strukturi Atlantske zveze. Ti krogi, ki vsekakor izražajo mnenje francoskega predsednika de Gaulla, pravijo, da je sedanja struktura NATO zastarela in da jo je treba spremeniti.

Francija bi hotela s temi spremembami doseči, da bi premaknili težišče na nacionalne sile, tako da bi Francija imela glavno vlogo skupaj z Veliko Britanijo in ZDA.

O teh francoskih idejah bodo verjetno razpravljali v nedeljo v Haagu, kjer se bodo sestali zunanji ministri držav Atlantske zveze na rednem letnem zasedanju. Francoski zunanji minister Couve de Murville pa ne bo pripravil nobenih dokončnih predlogov. Francija za zdaj želi, da bi se utrdilo prepričanje, da so potrebne reforme v Atlantski zvezi in da bi jih lahko izvedli do leta 1969. Tedaj se bo namreč lahko vsaka članica NATO umaknila iz zveze, če bo leto dni prej obvestila o tem njene članice. Zato menijo, da v francoskih zahtevah po spremembah, ki jih bodo verjetno formulirali v poznejših letih, nemara tiči tiha grožnja, da bo zapustila zvezo,

Nadaljevanje na zadnji strani

Brez uradnega protesta

WASHINGTON, 6. maja (AFP). Predstavnik ameriškega zunanjega ministrstva je izrazil obžalovanje, ker so v Moskvi zaprli predstavništvo revije »Time«. Povedal je, da ameriška vlada ni uradno protestirala proti temu ukrepu. Ni pa hotel povedati, ali bodo ZDA sprejele kak podoben ukrep proti sovjetskim publikacijam.

Dodatek za zaposlene borce

Po intenzivnih pripravah in vsestransko pretehtanem razpravljanju o osnutku zakona o posebnem dodatku za borce NOB, zaposlene v delovnih organizacijah, bo — kakor vse kaže — skupščina SRS ta zakon še ta mesec sprejela. V bistvu gre pri tem novem zakonu za uskladitev osebnih dohodkov borcev NOB s povprečjem osebnih dohodkov kvalificiranih delavcev, narekuje pa ga trenutni materialni položaj, ki je pri številnih bivših borcih zelo kritičen.

Določeno število borcev prejema nekakšen minimalni dodatek sicer že sedaj, vendar leta nikakor ne gre v korak z naraščajočimi življenjskimi stroški, obenem pa tudi močno zaostaja za splošno rastjo osebnih dohodkov. Skupnost bo tako po novem zakonu dodeljevala — iz sredstev delovnih organizacij in delno iz republiškega proračuna — dodatek predvsem tistim borcem, ki zaradi kakršnegakoli razloga nimajo možnosti, da bi se jim, kakor drugim članom delovnih organizacij, skladno večali osebni dohodki (bolehnost, premajhna usposobljenost na delovnem mestu itd.) Znani so namreč podatki, da je prav zdravstveno stanje večine borcev zelo slabo in je potemtakem jasno, da tako ne morejo slediti visoki produktivnosti mladih in svežih delovnih moči ter jih tako tudi pri zaslužkih ne morejo več dosegati. In ker so na ta način zaradi objektivnih okoliščin prikrajšani za ugodnejše materialne pogoje, za boljši osebni standard, so jim delovne organizacije, kakor tudi naša skupnost nedvomno dolžne pomagati in jim olajšati materialni položaj.

Ko so potekale razprave o tem, kakšen naj bi bil ta dodatek za borce (zajema udeležence španske državljanske vojne in borce NOB od leta 1941 do 9. septembra 1943), je bila končno predlagana kot najpravičnejša rešitev: republiško povprečje kvalificiranega delavca, čeprav natančnejša številka dodatka še ni točno določena. Važno pa je, da bo zakon, ko bo sprejet, začel veljati že s tekočim mesecem. Tako bodo borci, ki bodo upravičeni do tega dodatka, lahko uredili potrebno dokumentacijo v nadaljnjih šestih mesecih, pravico do dodatka pa uveljavljali od 1. maja 1964 dalje.

Potemtakem bo zdaj vsaj do možne mere urejen materialni položaj zaposlenih borcev NOB, katerega rešitve res ni mogoče več odlagati.

VANDA ŠKODNIK

Preložitev zasedanja GS?

NEW YORK, 6. maja (AP). Generalni sekretar OZN je zahteval od delegacij 113 držav, članic svetovne organizacije, naj ga do 1. junija obvestijo, ali se strinjajo s tem, da bi odložili 19. zasedanje Generalne skupščine, ki naj bi se začelo septembra, do novembra letos. Odložitev zasedanja je zahtevalo 20 držav, ker bo oktobra v Kairu druga konferenca neangažiranih.

Nova zgradba tržaškega radia

Svečano jo je odprl italijanski premier Moro

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

TRST, 6. maja (Po telefonu). — Danes dopoldne, tri dni pred izvolitvijo prvega deželnega sveta Furlanije — Julijske krajine, je predsednik italijanske vlade Aldo Moro svečano otvoril novi sedež tržaške lokalne radijske postaje.

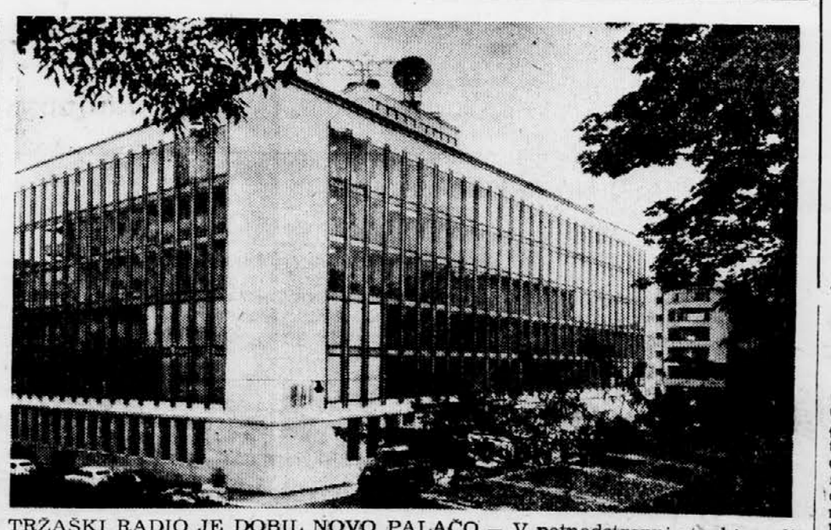
Na svečanosti so bili poleg predstavnikov RAI (italijanska radijska in televizijska družba) tudi minister za državne udeležbe Bo, predstavniki lokalnega javnega življenja in oblasti ter člani konzularnega zbora. Jugoslovansko radijsko omrežje sta zastopala kot gosta direktor RTV Ljubljana Boris Mikoš in direktor radijske postaje Koper Marjan Abram.

Vsi govorniki na svečanosti so povezovali odprtje novega sedeža tržaške radijske postaje, ki deluje že od leta 1931, z idejami deželne avtonomije ter poudarjali pomen, ki ga je postaja imela v tej smeri že vrsto zadnjih let. Tako ministrski predsednik kot ostali pa so med drugimi vrednotami in nalogami lokalne radijske mreže podčrtali tudi njen pomen pri pospeševanju razumevanja s sosednjimi narodi. Ob tej priložnosti so posebej omenjali mesto slovenskih oddaj, ki zajemajo pod imenom Radio Trst A približno šestdeset ur na teden. Ko je predsednik vlade Aldo Moro govoril o omenjenih značilnostih in nalogah nove radijske postaje, je pozval vse njene sodelavce k moralni poštenosti pri obveščanju javnosti na vseh področjih življenja v deželi.

Ob preselitvi radia Trst v novo petnadstropno palačo, ki so jo zgradili v več kot enem letu sredi mesta med Oberdanovim trgom in ulico Fabio Severo, je RAI obnovil in dopolnil tudi oddajnik te postaje na hribu Tržaški nad Barkovljami. Ta oddajnik posreduje tri nacionalne programe in lokalni program v italijanščini z napravami 25, 6 in 2 kilovata, slovenski program pa oddajajo preko posebnega desetkilovatnega oddajnika.

Znano je, da so imele slovenske oddaje tržaškega radia že od časov angloameriške vojaške uprave določen idejni in politični pečat. Zadnja leta so razna dnevna poročila in posebne tedenske oddaje te postaje prav v vesteh o gospodarskem, družbe-

na zadnji strani
Nadaljevanje

TRŽAŠKI RADIO JE DOBIL NOVO PALAČO — V petnadstropni stavbi sredi mesta so poleg upravnih in tehničnih prostorov štirje studii ter naprave za filodifuzijo. Redakcija slovenskega programa, ki je obsegal lani več kot štiristo petsto ur posebnih oddaj pod imenom Radio Trst A, je v tretjem nadstropju.

Skupščinski dnevnik

ZVEZNA SKUPŠČINA

BEOGRAD, 6. maja (Tanjug). V zvezni skupščini se je začela danes razprava o osnovah naše gospodarske politike v prihodnjih sedmih letih. Na skupni seji odborov zveznega in gospodarskega zbora za družbeni plan pod predsedstvom dr. Slavka Komarja so poslušali uvodne obrazložitve člana ZIS in generalnega direktorja zveznega zavoda za gospodarsko planiranje Nikole Minčeva o elaboratu, ki so ga poslali poslancem že prej.

S tem se je v zvezni skupščini začelo vsestransko obravnavanje temeljnih ekonomsko - političnih problemov družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1964 do 1970. Na koncu te razprave, v kateri bodo sodelovali malone vsi odbori in zbori zvezne skupščine, bodo sprejeli resolucijo kot osnovni politični dokument za nadaljnje delo za sestavljanje grobega osnutka, potem pa tudi končnega osnutka sedemletnega plana, ki naj bi bil sprejet ob koncu leta.

V uvodnih pojasnilih je Nikola Minčev seznanil poslance z obsežnim delom pri sestavljanju osnovnih konceptij našega nadaljnjega razvoja. Minčev je poudaril, da je predloženi material samo analitičen elaborat, ki naj prispeva k odkrivanju najboljših ukrepov za naš nadaljnji gospodarski razvoj v prihodnjih letih.

Poslanci so potem zastavili več vprašanj. Zanimali so se zlasti za ukrepe, ki bodo omogočili naraščanje kmetijske proizvodnje, za učinke sprememb, ki jih je pričakovati v gospodarskem sistemu, in za druga vprašanja.

Odbor za družbeno planiranje gospodarskega zbora je na ločeni seji nadaljeval razpravo o osnovah naše ekonomske politike v prihodnjih sedmih letih, odbor zveznega zbora za družbeni plan in finance pa se je sestal popoldne.

Sprejemi in obiski

BEOGRAD — Predsednik republike Josip Broz Tito je sprejel včeraj našega veleposlanika v Franciji Mito Miljkoviča.

Zvezni sekretar za zunanjo trgovino Nikola Djuverović je včeraj sprejel francoskega senatorja in predsednika odbora za izboljšanje gospodarskih odnosov Francije z vzhodnoevropskimi državami v nacionalnem svetu organizacije industrij alcev — Maxa Flecheta.

Predsednik jugoslovanske nacionalne komisije za UNESCO dr. Miloš Žanko in sekretar te komisije Drago Govorušić sta včeraj dopotovala v Bukarešto, kjer se bosta od 8. do 11. maja udeležila konference zastopnikov nacionalnih komisij za UNESCO balkanskih držav.

Zvezni sekretar za promet in zveze Marin Cetinić je včeraj sprejel ellopskega veleposlanika v Jugoslaviji Petrosa Sahla.

DUNAJ — Na jugoslovanski nacionalni dan na graškem sejmu je generalni konzul SFRJ Miloš Morača priredil sprejem, na katerem so bili tudi bivši avstrijski kancler Gorbach, štajerski deželni glavar Josef Krainer in mnogi drugi

PRIHOD ČEHOSLOVAŠKEGA MINISTRA ZA ZUNANJO TRGOVINO — V torek je prispel v Beograd češkoslovaški minister za zunanjo trgovino František Hamouz, ki se bo udeležil otvoritve novosadskega kmetijskega sejma. Na sliki ga vidimo s klobukom pri sprejemu na beograjskem letališču. Včeraj je František Hamouz obiskal zveznega sekretarja za zunanjo trgovino Nikola Džuverovića.

Gospodarska gibanja v prvem četrtletju

Gradivo poslano poslancem gospodarskega zbora zvezne skupščine

BEOGRAD, 6 .maja (Tanjug). Za nadaljnji gospodarski razvoj v celoti in za boli stabilno stanje na trgu je največjega pomena tudi nadaljnja ohranitev uspešnega ritma naraščanja proizvodnje in ustvarjanje čim skladnejših odnosov med potrošnjo v celoti (zlasti med investicijsko) in količino proizvedenih dobrin. je rečeno v gradivu o osnovnih gospodarskih gibanjih v prvih treh mesecih letošnjega leta, ki so ga poslali poslancem gospodarskega zbora zvezne skupščine. V gradivu je posebej poudarjeno, da so takšna gibanja pogoj za ohranitev ugodnega odnosa med izvozom in uvozom ter za zboljšanje naše tekoče plačilne bilance.

Iz podatkov v gradivu je videti, da je industrijska proizvodnja v prvem četrtletju letošnjega leta v primerjavi z istim obdobjem lanskega narasla za 19 %, zaposlenost v industriji za 8 %, izvoz za 21 %, uvoz za 34 %, investicije v osnovna sredstva za 53 %, osebni dohodki za 29 %, cene na drobno za 4 %, življenjski stroški za 4 %, izdatki prebivalstva za nakup blaga pa za 34 %. Pri tem je poudarjeno, da v marcu doseženi uspehi kažejo na zmernejše naraščanje na vseh področjih gospodarstva v primerjavi s prejšnjima dvema mesecema, ko je bilo naraščanje izrazito veliko. Industrijska proizvodnja je narasla v marcu za 13 %.

V prvih treh mesecih je bila proizvodnja sredstev za delo večja samo za 14 %, potrošnega blaga za 22 %, reprodukcijskega materiala pa celo za 25 %. Nekoliko manj kakor v drugih panogah je narasla proizvodnja elektroenergije in tekstilne industrije, padla pa je samo v ladjedelništvu in barvasti metalurgiji.

Znatno se je povečala dejavnost na drugih področjih. Vrednost gradbenih del je bila v prvih mesecih letošnjega leta dvakrat večja kakor v istem obdobju lanskega leta. Prevoz blaga se je povečal za 35 %.

V gradivu je rečeno, da je znašala vrednost izvoza v marcu 20 milijard deviznih dinarjev ali 4 % več kakor lani v marcu. Vrednost vsega izvoza je znašala v prvih treh mesecih 61.5 milijarde dinarjev in od tega pride na industrijo 76 %. Na izvoz v prvih treh mesecih pride približno 23.50 % celotnega letošnjega programa.

Hkrati se je povečal tudi uvoz. Samo v marcu smo uvozili za 33 milijard deviznih dinarjev blaga ali za 21 odstotkov več kakor lani v marcu. Celotno povečanje uvoza pride na reprodukcijski material, predvsem na črno metalurgijo in tekstilno industrijo.

V regionalni porazdelitvi zunanje trgovine se kažejo nekatere nove težnje. Hitreje narašča izvoz v dežele Azije in Amerike, narašča pa uvoz iz vzhodne Evrope in Južne Amerike.

V investicijski potrošnji so se tudi v marcu pokazale težnje po izredno visokih naložbah v osnovna sredstva, in sicer skoraj iz vseh virov. Samo pri zveznih investicijah je bila dinamika naraščanja v marcu znatno počasnejša in je znašala samo 7 odstotkov. Pri investicijah iz decentraliziranih skladov je ostala visoka stopnja naraščanja — kakih 56 odstotkov. V prvih treh mesecih so znašale skupne investicije iz teh sredstev kakih 74 milijard dinarjev ali 57 odstotkov več kakor v istem obdobju lanskega leta. To povečanje investicij v prvem četrtletju je znatno nad planskimi predvidevanji za letošnje leto. V poročilu je poudarjeno, da se tudi gospodarska dejavnost razvija nad planirano ravnijo, vendar pa je dosedanje naraščanje investicij znatno hitrejše.

Skupni denarni dohodki prebivalstva so narasli v marcu v primerjavi z marcem lanskega leta za 23 odstotkov. V vsem prvem četrtletju so bili večji približno za 28 odstotkov. Na razvoj kupne moči prebivalstva so v prvem četrtletju letošnjega leta znatno vplivali tudi potrošniški krediti.

Na področju cen v marcu ni bilo znatnejših premikov, je rečeno v gradivu. Cene industrijskih izdelkov so bile v prvem četrtletju letošnjega leta v primerjavi z lanskimi večje za 1 odstotek.

Znatneje pa so narasle cene kmetijskih pridelkov, in sicer za 9 odstotkov. V prvem četrtletju je bila povprečna raven cen v trgovini na drobno višja za 4 odstotke, življenjski stroški pa približno za 5 odstotkov.

Desetletno opazovanje tekočih voda

Mednarodna akcija hidrologov

BEOGRAD, 6. maja (Tanjug). V prihodnjih desetih letih bo 10.000 hidrologov mnogih dežel, ki so članice UNESCO, organizirano in sistematično opazovalo in proučevalo rečne tokove in njihove posebnosti, nadalje podzemeljske in kraške vode ter vse činitelje, od katerih so odvisni hidrološki ciklus padavin, izhlapevanje in odtekanje vode.

V to mednarodno znanstveno-raziskovalno akcijo se bo vključila tudi Jugoslavija s svojim nacionalnim programom. Direktor zveznega hidrometeorološkega zavoda Milisav Parović in sodelavec inštituta »Jaroslav Černi«, ki sta zastopala našo deželo na nedavnem sestanku izvedencev na sedežu UNESCO v Parizu, sta rekla, da je cilj tega mednarodnega sodelovanja pospešiti razvoj hidrološke dejavnosti vsake dežele in prispevati k bolj racionalnemu izkoriščanju vode v vseh gospodarskih panogah.

Desetletni program sodelovanja na torišču hidrologije predvideva, da bodo v vsaki deželi določili stalno omrežje postaj, na katerih bodo merili pretakanje vode, naplavine, kemične lastnosti, izhlapevanje, pojave ledu itd. Rezultate teh opazovanj in merjenj bodo izmenjavali med državami, članicami UNESCO.

Kooperacijska pogodba z Indonezijo

DŽAKARTA, 6. maja (Tanjug). Jugoslovanski podjetji Rudnap iz Beograda in 14. oktobar iz Kruševca sta sklenili pogodbo o proizvodnji 1000 motornih valjarjev v kooperaciji z indonezijsko strojno industrijo. Ob sklenitvi te pogodbe je tretji podpredsednik indonezijske vlade Hairul Saleh izjavil, da je krepitev gospodarskega sodelovanja med obema deželama očiten dokaz prijateljstva med Indonezijo in Jugoslavijo. Na svečanosti po podpisu pogodbe je govoril tudi jugoslovanski veleposlanik v Džakarti Franjo Knebl.

Dograjen daljnovod Gojak-Slunj

KARLOVAC, 5. maja (Tanjug). Te dni je bil dograjen 30 kilovoltni daljnovod Gojak—Plaški—Slunj, dolg 51.5 kilometrov, ki ga je gradilo zagrebško podjetje Dalekovod po svojih načrtih. V karlovški »Elektri« pravijo, da bo stekel električni tok po novem daljnovodu zadnje dni maja ali v začetku junija.

Sodne terjatve zelo bremenijo podjetja

Lani nad 16 milijard sodnih stroškov in zamudnih obresti

BEOGRAD, 6. maja (Tanjug). Podjetja in drugi uporabniki družbenega premoženja so po podatkih službe družbenega knjigovodstva lani plačali 16.6 milijarde sodnih stroškov in zamudnih obresti; predlanskim pa so jih plačali še več, namreč 23 milijard. To kaže, da so si lani mnoge delovne organizacije prizadevale izpolniti svoje obveznosti, da bi se ognile posredovanju sodišča. Lani se je skoraj dvakratno zmanjšal znesek terjatev, izterjanih prek sodišča. Predlanskim je bilo takšnih izterjanih terjatev 287.5, lani pa 156.9 milijarde. Od tega zneska je prišlo 92% na gospodarske organizacije, drugo pa na druge uporabnike družbenega premoženja.

Služba družbenega knjigovodstva poudarja, kako koristno je za gospodarske organizacije znižanje sodnih stroškov, hkrati pa opozarja na to, da je medsebojnih terjatev še vedno precej. Navaja več objektivnih okoliščin, ki so vplivale na znižanje neporavnanih terjatev. Vsekakor je pozitivno vplivala uvedba obračuna skupnega dohodka po poravnanih terjatvah.

Še mnogo podjetij pa iz bolj ali manj objektivnih razlogov ne poravna pravočasno svojih obveznosti. Zato jih upniki dostikrat tožijo in podjetja imajo velike sodne stroške, kar zmanjša njihov dohodek. Večinoma gre za podjetja, ki imajo hkrati velike neporavnane terjatve do svojih kupcev, tako da jim primanjkuje sredstev za poravnavanje obveznosti.

Od nekaterih gospodarskih organizacij so dobavitelji lani izterjali svoje terjatve v glavnem prek sodišč. Samo v zadnjem četrtletju lanskega leta je moralo podjetje FAP v Priboju po sodnih odločbah plačati nad milijardo zaostalih dolgov. To je povzročilo podjetju dodatne stroške v znesku 55,6 milijona. Železarna Zenica je dobila v prvih devetih mesecih lanskega leta 430 sodnih odločb v zadevi neporavnanih terjatev, mariborska »Tehnogradnja« 296 itd.

»Iskra« v Kranju je istočasno izpolnila 744 sodnih terjatev. Temu podjetju so žiro računi blokirali lani za tri mesece. Med gradbenimi podjetji je bila zlasti v težavnem položaju »Izgradnja« v Slavonskem Brodu, katere žiro račun je bil lani od januarja do septembra »blokiran« 220 dni.

So pa primeri, ki kažejo, da se tudi podjetja medsebojno »tožarijo«. Tako je »Teslac tožil »Elektromehaničarja« za 170 din dolga. To sta dve somborski podjetji, toda njun primer ni osamljen. Zlasti zanimiv je primer obrtnega podjetja »Dekor« v Šabcu. To podjetje je bilo toženo enajstkrat za dolg, ki je znašal 58.000 din. Zamudne obresti in sodni stroški pa so znašali 276.000 din. »Dekor« je samo eno izmed mnogih podjetij, ki ne pomislijo, kako jim bodo sodni stroški obremenili poslovne stroške.

Neizpolnjene obveznosti do šol

Koprski sklad za financiranje strokovnega šolstva je moral najeti 20 milijonov dinarjev posojila

KOPER, 6. maja. Odbor okrajne gospodarske zbornice za kadre in strokovno izobraževanje ter upravni odbor sklada za financiranje strokovnega šolstva sta dopoldne razpravljala o vprašanjih strokovnega šolstva in izobraževanja v koprskem okraju, zlasti pa o njegovem financiranju. Ugotavljali so, da je dotok sredstev za vzdrževanje šol v prvih štirih mesecih letos v znatnem zaostajanju za planiranimi potrebami. To terja od vseh zainteresiranih delovnih in družbenih organizacij, da se za probleme strokovnega šolstva resneje zavzemajo.

Od predvidenih 600 milijonov dinarjev za letošnje potrebe so namreč do zdaj zbrali iz skladov za šolstvo občinskih skupščin in drugih sredstev le nekaj več kot 11 odstotkov, namreč 68 milijonov dinarjev, sklad je moral zaradi tega najeti 20 milijonov kredita. Okrajna gospodarska zbornica je v začetku leta izdelala okvirni načrt, po katerem bi vsa podjetja prispevala 1,5 odstotka od 2 odstotkov od bruto ustvarjenih osebnih dohodkov. S tem bi v okraju zbrali okrog 400 milijonov dinarjev, planirano razliko pa bi krile občinske skupščine.

Vendar pa so delovne organizacije do zdaj prispevale le nekaj nad 5 milijonov dinarjev, čeprav gre za šolanje kadrov, ki jih same najbolj potrebujejo.

Udeleženci posveta so menili, da bi z večjo zavzetostjo odgovornih družbeno-političnih faktorjev v občinah to stanje lahko izboljšali. Predlagali so, da bi nekatere proračune strokovnih šol ponovno proučili in čimbolj zmanjšali predvidene stroške, vsaj do uvedbe novih meril v delitvi narodnega dohodka. Predlagali so skrčenje izdatkov za investicije na nekaterih šolah, tako da bi v tem letu prišla v poštev le nadzidava kovinarske šole v Kopru in centra za blagovni promet v Novi Gorici ter oprema za gostinsko šolo v Izoli.

G. B.

Tisk in turizem

MAKARSKA, 6. maja (Tanjug). V Makarski je bil zaključen dvodnevni sestanek novinarjev, ki pišejo o turizmu, in predstavnikov turističnih organizacij. Udeleženci sestanka so ugotovili, da je bilo v naših časnikih zadnje čase malo pozitivnih primerov poročil o uspehih gospodarskih in drugih turističnih organizacij.

Podsekretar v zveznem komiteju za turizem Jovan Krstev je govoril o ukrepih, ki so že bili in ki bodo v kratkem storjeni za nadaljnji razmah turizma. Predstavnik občinske skupščine Makarske Lovre Kovačevic je seznanil udeležence zbora s sklepom občinske skupščine, da bo sodelovala pri graditvi in organizaciji mednarodnega turističnega naselja, ki ga bodo zgradili na področju makarske riviere.

V nordijske dežele brez vizumov

Podpisan sporazum z Dansko, Finsko, Švedsko in Norveško

BEOGRAD, 6. maja (Tanjug). Danes so v Beogradu podpisali identične bilateralne sporazume med Jugoslavijo, Dansko, Finsko, Švedsko in Norveško o odpravi vizumov za turistična potovanja. Vizume bodo odpravili tudi med Jugoslavijo in peto nordijsko deželo Islandijo. Ta sporazum bo kmalu uveljavljen z izmenjavo not v glavnem mestu Norveške Oslu.

Sporazum o odpravi vizumov med Jugoslavijo in temi nordijskimi deželami je sad pozitivnega razvoja medsebojnih odnosov in soglasja vlad, da svojim državljanom olajšajo potovanja v Jugoslavijo oziroma v te nordijske dežele. Državljani nordijskih dežel bodo lahko brez vizumov preživeli v Jugoslaviji do treh mesecev, pa tudi brez vizumov tranzitno potovali skozi Jugoslavijo. Zadostovalo bo, da bodo imeli pri sebi potne liste. Enake olajšave bodo veljale za jugoslovanske državljane za potovanja v te nordijske dežele. Sporazumi o odpravi vizumov bodo začeli veljati 1. julija.

Sporazume so podpisali pomočnik državnega sekretarja za zunanje zadeve Dušan Kveder, danski veleposlanik v Beogradu M. G. I. Melchior, finski veleposlanik Olavi Raustila, švedski veleposlanik ga. Agda Roessel in norveški odpravnik poslov Thorvald Stoltenberg.

Pogodbe, ki smo jih podpisali, je izjavil pomočnik državnega sekretarja za zunanje zadeve Dušan Kveder, bodo prispevale k nadaljnji poglobitvi odnosov Jugoslavije z Dansko, Švedsko, Norveško in Finsko. Ti odnosi, je pripomnil Kveder, se nenehoma zboljšujejo.

Potem je danski veleposlanik M. G. I. Melchior v kratkem govoru izrazil zadovoljstvo spričo tega dogodka in poudaril, da so nordijske dežele podpisale te sporazume v prepričanju in upanju, da bo to prispevalo k zboljšanju njihovih odnosov z Jugoslavijo.

Ta dogodek je visoko ocenila tudi švedski veleposlanik ga. Agda Roessel.

Beograjska pionirska »olimpiada«

BEOGRAD, 6. maja (Tanjug). V pionirskem mestu v Beogradu se je začelo prvo republiško tekmovanje na torišču znanosti in tehnike, imenovano olimpiada. Na njem bo nad 450 pionirjev iz 16 okrajev Srbije pokazalo, koliko so se naučili fizike, kemije, matematike, biologije, meteorologije, geologije in astronomije z astronavtiko. Pionirji so prišli v Beograd kot najboljši tekmovalci iz vseh šol in krajev po šolskih, občinskih in okrajnih tekmah, v katerih je sodelovalo blizu pol milijona pionirjev, katerih znanje je v celoti sad samostojnega dela.

Pisma bralcev

Na vrsto vprašanj ne najdem odgovora

Tovariš urednik,

po dolgem premišljevanju in iskanju, ki ni rodilo pravega uspeha, sem se odločil, da povprašam za pomoč vas ali bralce rubrike »Pisma bralcev«.

Veliko govorimo in pišemo o samoupravljanju in njegovem temelju — nagrajevanju po delu. Kaj naj bi bilo nagrajevanje po delu, kakšen je njegov pomen, dobro vem. Mislim, da je to ena najlepših zamisli današnjega časa. Na žalost pa dalje nisem mogel priti, niti mi drugi niso znali pojasniti mojih težav.

Nagrajevanje po delu v tako imenovanih produktivnih organizacijah se mi zdi sorazmerno lahko. Imamo neke temelje, neke vrednosti, po katerih lahko vrednotimo delo posameznika. Če bi obstajale samo take organizacije, problema nagrajevanja ne bi bilo. Zagata, v kateri sem se znašel, je, kako pravično in objektivno nagrajevati delavce, ki ustvarjajo duhovne vrednote. Kadarkoli sem v časopisih našel razne zbadljivke na račun naših šolnikov in njihovih problemov pri nagrajevanju, sem bil razočaran. Vedno sem iskal kakšen konkreten nasvet, pa ga nisem našel. V razgovorih, ki sem jih imel s šolniki, sem hotel zvedeti, kako si pomagajo. Hotel sem zvedeti, kaj je osnovni kriterij, ki jim pomaga določiti vrednost točke. Rezultat me ni razveselil. Ugotovil sem, da je vrednost točke odvisna od sredstev, ki jih skupnost odmeri šoli. Del sredstev, ki je namenjen za »plače«, predstavlja fiksne prejemke, drugi del pa se deli po sistemu točkovanja. Vrednost točke pa je razmerje med sredstvi in številom učiteljev.

Ali je iz takega sistema mogoče sklepati, kolikšna je vrednost učiteljevega dela? Ta negotovost o lastni vrednosti pa nujno povzroča prepire in dvome v objektivnost.

Da bi te neprijetnosti odpravili, bi morali odgovoriti na več vprašanj. Ne domišljam si, da bi odgovori nanje rešili problem, mislim pa, da bodo pripomogli k rešitvi.

1. Ali nagrajujemo učinek dela ali vloženo delo?

2. Kako naj objektivno merimo učinek ali vloženo delo učitelja?

3. Kakšen naj bo kriterij vrednotenja dela učiteljev, ali kot splošna družbena vrednost, se pravi, enako delo enako vredno povsod, ali pa naj se vrednoti v lokalnem merilu (današnji sistem točkovanja)?

4. Kako najti tak kriterij, ki bi pokazal vrednost učiteljevega dela v ustvarjenem narodnem dohodku?

5. Ali je to nagrajevanje po delu, če je vrednost točke odvisna od dodeljenih sredstev šoli?

Če naj bo nagrajevanje po delu temelj samoupravne pravice občanov, menim, da moramo najprej objektivno oceniti delo vsakogar. Če bo to moje pismo pripomoglo k tej težnji, bom zadovoljen.

SILVO KOZLEVČAR, Smlednik pri Kranju

Tov. Kozlevčar je v svojem pismu postavil vrsto vprašanj, ki so se začela pojavljali ob uvajanju sistema dohodka v prosvetnih ustanovah. Kljub temu da so stališča glede formiranja in delitve dohodka tudi za šole dokaj jasno postavljena (sprejeta so bila tudi na kongresu ZSJ), jih v večini ustanov še nismo uspeli v celoti realizirati. To pa je tudi osnovni razlog za neurejeni materialni položaj v šolstvu.

Poglavitna naloga odgovornih strokovnih služb in sindikatov v naslednjem obdobju bo torej, da izdelajo ustrezno metodologijo programiranja dela, strukturo cene, kriterije za vrednotenje dela itd. in tako na osnovi dosedanjih izkušenj pripomorejo k razčiščevanju vprašanj, nakazanih v pismu.

Zavedam se, da v tem odgovoru ne bo mogoče odgovoriti na postavljena vprašanja, ki obsegajo celotno ekonomsko problematiko šolstva. Vendar bi po mojem mnenju bilo treba celotno problematiko strniti v dve vrsti vprašanj: prvič v vprašanja, ki se nanašajo na odnose med družbo in delovno organizacijo, in drugič v vprašanja vrednotenja dela in notranje delitve dohodka.

Ker na področju šolstva obsega dejavnosti in družbeno priznanih stroškov poslovanja ne določa tržišče (zakon ponudbe in povpraševanja), mora to vlogo tržišča odigrati družba preko svojih organov tako, da postavi pred delovno organizacijo določene naloge (osvoji določen program dela) in ji za uspešno izvršitev nalog plača vsoto, za katero sta se vnaprej dogovorili. To pomeni, da sredstva šoli ne morejo biti dodeljena, ampak so rezultat sporazuma, ki mora temeljiti na realnih osnovah. Jasno je, da se morajo uveljaviti enotni kriteriji vrednotenja dela, ki bodo veljali povsod (enotna struktura cene), kar pa še ne pomeni enakih osebnih dohodkov in ostalih stroškov. Višina sredstev bo od ustanove do ustanove nujno še vedno različna zaradi različnih pogojev, v katerih šola dela. Pri izračunu mase osebnih dohodkov pa bi bilo treba najprej družbeno ovrednotiti delo prosvetnih delavcev in izločiti vse elemente starih tarifnih postavk. To pa je v tem prehodnem obdobju, ko so se v šolstvu osebni dohodki formirali po proračunskih kriterijih, mogoče edino tako, da se izvrši analiza višine doseženih osebnih dohodkov po profilih v gospodarstvu in drugih družbenih službah znotraj komune in se na osnovi rezultatov teh analiz ovrednoti delo prosvetnih delavcev. V naslednjih obdobjih pa mora biti masa osebnih dohodkov, ko jo šola prejme v primeru uspešne realizacije delovnega programa, odraz gibanja osebnih dohodkov v gospodarstvu. Edino tako bomo dosegli, da si bodo tudi prosvetni delavci prizadevali za dvig [illegible] nosti dela v gospodarstvu s tem, da bodo vzgajali kadre, ki jih gospodarstvo potrebuje, in dosegli čimvišjo stopnjo izobraženosti na vseh stopnjah pedagoškega dela.

Z uveljavitvijo enotnih kriterijev vrednotenja dela bodo odpadle velike razlike v osebnih dohodkih (in s tem tudi pogostno nezadovoljstvo prosvetnih delavcev), saj bodo le odraz gospodarske razvitosti komune in rezultatov dela ustanove in posameznika. Jasno je, da uspešnosti dela šole ni mogoče izmeriti, možno ga je pa dokaj dobro oceniti, kar mora biti naloga ustrezne strokovne pedagoške službe.

GEZA ČAHUK, podpredsednik rep. odbora sindikata družbenih dejavnosti Slovenije

V treh letih in pol nisem dobil gradbenega dovoljenja

Tovariš urednik,

ker večkrat berem o vseh mogočih težavah vaših bralcev, sem se odločil, da opišem svoj primer.

V oktobru 1960 sem vložil prošnjo za izdajo lokacije za zidanje stanovanjske hiše na svoji parceli. Kljub obljubam, da bo prošnja v najkrajšem času pozitivno rešena, sem dobil po šestih mesecih negativno odločbo. Takrat se je ObLO Bled priključil k ObLO Radovljica.

Pritožil sem se na OLO Kranj, ki si je zemljišče ogledal; dobil sem pozitivno mnenje, a negativno odločbo.

Ponudili so mi parcelo v zazidalnem okolišu Bled, ki sem jo sprejel in po šestih mesecih tudi dobil odločbo o dodelitvi zemljišča. Soglasje za zidanje je dal direktor zavoda za urbanizem Bled. Kot tam so mi tudi tu (po enem letu) prvotno dodelitev odvzeli.

Po neštetih osebnih potih na občino sem se odločil, da grem do predsednika občinskega ljudskega odbora Radovljica. V moji navzočnosti je dal rok deset dni, načelniku gradbenega oddelka pa naročil, naj mi že končno izdajo odločbo za zidanje stanovanjske hiše v vasi Zg. Gorje. Toda do danes odločbe še nisem prejel. Na vse te obljube in odločbo, ki mi je bila kasneje odvzeta, sem si nabavil ves gradbeni material, med drugim tudi cement, ki nima posebno dolge dobe.

Zgraditi nameravam štiri turistične sobe, katere bi bil pripravljen oddati turističnemu društvu.

Po skoraj štiriletnem čakanju ob nemajhnih stroških, sem končno samovoljno začel z izkopom gradbene jame.

Prepričan sem, da je bila moja odločitev moralno popolnoma upravičena, čeprav formalno ni prav z nicemer pogojena. Pri tej svoji odločitvi sem upošteval svojecasno odločitev komisije OLO Kranj, ki mi je na tej parceli in v tem mestu dovolila gradnjo.

Toda upravni organ ObLO Radovljica je takoj posredoval, čeprav je oddaljen 11 kilometrov, in prepovedal gradnjo.

Dne 23. aprila letos mi je jamo brez predhodnega obvestila zasul. Ko sem prišel na kraj dogodka, je buldozer pravkar zapuščal mesto.

Želo mi je žal, da sem se odločil za gradnjo svoje hiše — mar bi se vpisal med prosilce za dodelitev stanovanj. Seveda bi s tem napravil ObLO večji finančni problem, kot pa če bi mi dovolili zidanje stanovanjske hiše na svoji parceli.

Po opisanem ne morem razumeti njihovega poslovanja. Prosim, da mi na to pismo odgovorijo osebno ali v časopisu.

JANEZ POKLUKAR, Zg. Gorje 67

Članek nas je presenetil

Tovariš urednik,

kolektiv mesarskega podjetja Jesenice je bil presenečen, ko smo brali v »Delu« članek o nepravilnostih in osebnem okoriščanju nekaterih članov našega kolektiva.

To nas je presenetilo tembolj, ker se večina članov kolektiva zaveda, da ima naše podjetje predvsem značaj distribucije, ki naj na jeseniškem področju nudi občanom kvalitetno in ceneno blago. Vsi tisti, ki smo bili seznanjeni s stanjem v podjetju, le preko članka, želimo našim odjemalcem povedati, da podjetje samo niti celotni kolektiv nista kriva za take razmere.

Ob tej neljubi zadevi bi radi našim potrošnikom povedali, da na naših sestankih nismo mogli čutiti, kaj se za nami dogaja, in da ne moremo sami ugotavljati krivde posameznikov, upamo pa, da bodo to storili pristojni organi. Glede očitka, ki je bil naslovljen na delavski svet, t. j. zaradi suspenza, ki je bil preklican na zasedanju, pa smo mnenja, da je to predvsem posledica neinformiranosti posameznih članov delavskega sveta o stvarnem stanju.

ALOJZIJ REKAR, predsednik DS, MARIJA ZUPAN, predsednik UO

Ropanje »Kranjskih jegličev«

Tovariš urednik,

zopet se oglašam v zaščito naših narodnih parkov. To pot nočem imenovati, kje se je rop izvršil, ker so mi znanci nasvetovali, naj ne povem, kje rastejo redke in zaščitene rastline. Ljubitelji Kranjskih jegličev in tistih, ki se jih to pismo tiče, bodo že vedeli, kje je ta kraj.

V nedeljo sem bil torej tam, počival na skali sredi divjega potoka in opazoval onkraj brega na strmi skali skupino kakih 50 Kranjskih jegličev, Primula carniolica. Kar zagledam na sosednji skali točno 40 potrganih jegličev. Preštel sem jih, vzel s seboj in jih imam doma.

Nimam besed, da bi grajal ta rop. Kaj je imel tisti, da je to lepo cvetico utrgal in jo zopet odvrgel? Pustil bi jo rasti, da bi še drugim izletnikom razveseljevala oko in srce.

Izletniki, vedite, da je Kranjski jeglič strogo zaščiten, ker je to zelo redka rastlina in raste samo pri nas na Kranjskem; zato se imenuje Kranjski jeglič.

OSKAR REYA, Ljubljana, Wolfova 8

PETER MOZOLEC OB RIMSKEM ZIDU IN ŠE KJE

Ilustriral MARJAN BREGAR

Obiscite 3. mednarodni sejem obmejne izmenjave
ALPE - ADRIA
na Gospodarskem razstavišcu v Ljubljani od 9. do 17. maja t. l. vsak dan od 9. do 19. ure.
IZKORISTITE 30 ODST. POPUST NA ŽELEZNICI

S poti po Črni gori

Napori ob začetnih težavah

Razgovor z D. Djurovićem, predsednikom gospodarske zbornice

TEMA: pogovor o gospodarstvu v SR Črni gori.
SPRAŠUJE: skupina novinarjev, ki je teden dni obiskovala gospodarske organizacije.
ODGOVARJA: predsednik republiške gospodarske zbornice DUŠAN DJUROVIĆ.
ČAS: zadnje dni aprila.

— Kako bi lahko označili gospodarstvo v vaši republiki?

— Gospodarstvo v Črni gori je šele v razvoju. Zlasti industrija. Zahvaljujoč skupnosti smo lahko investirali precejšnja sredstva. Zgradili smo vrsto objektov. Vendar pa se večina delovnih kolektivov bori z začetniškimi težavami.

Pogled nazaj

O vsem, kar so zgradili v Črni gori po osvoboditvi in o napredku zaostalega področja v zadnjih letih tovariš Djurović ni govoril. Pogovor smo osredotočili na trenutne probleme. Vendar pa se mi zdi potrebno omeniti nekaj številk in podatkov, ki ilustrirajo gibanje gospodarstva v zadnjih letih. Pač zato, da si bo bralec ob pogovoru predvsem o težavah lahko ustvaril pravilno sliko.

Maloštevilne elektrarne so leta 1939 dale skupno 930.000 kWh, leta 1962 pa so termo in hidro elektrarne dale 489 milijonov kWh. Pred vojno je v 22 industrijskih podjetjih z izrazito obrtniškim obeležjem delalo 1500 delavcev, medtem ko danes dela v industriji več kot 20.000 delavcev. Fizični obseg proizvodnje je bil leta 1962 dvaindvajsetkrat večji kot leta 1939. Ne da bi našteval številke, naj še omenim, da ima Črna gora danes črno in barvno metalurgijo, elektro, lesno, kemijsko, tekstilno, živilsko in grafično-industrijo in industrijo celuloze in papirja. V turističnih objektih je na voljo več kot 5200 ležišč. Zgradili so vrsto novih šol, kulturne in zdravstvene ustanove, nova stanovanja itd. Vse v težnji, da bi ta republika čimprej lahko črtala svoj pridevnik »zaostala« in da bi ljudje lahko dobili čimprej enake pogoje za delo in življenje, kot drugod v državi. Uspehi so že vidni, kljub temu da mlade tovarne in podjetja spremljajo začetniške težave, ki niso majhne.

Problem vseh: kadri

— Tovariš Djurović, omenili ste težave? Katere so največje?

— Predvsem premajhno izkoriščanje zmogljivosti.

— Kdaj in kako boste lahko dosegli večji proizvodni učinek?

— To je odvisno od strokovne usposobljenosti zaposlenih. Skoraj ni tovarne ali podjetja, kjer strokovna struktura ustreza zahtevam. Oglejmo si na primer »Vunarski kombinat« v Bijelem polju, ki je začel poskusno obratovati 29. IX 1962. Potreboval bi 54 visokokvalificiranih delavcev, ima jih 9. Kvalificiranih delavcev potrebuje 656, zaposlenih pa je samo 77. Ima pa več 167 polkvalificiranih in 358 nekvalificiranih, kot bi jih potreboval. Kljub številnim razpisom se le redko kdo javi in tovarni ni preostalo ničesar drugega, kot da si kader vzgaja in usposobija sama. Podobno je v vseh drugih novih gospodarskih organizacijah, zlasti pa še v tovarni celuloze in papirja v Ivangradu, ki bo 1. julija začela poskusno obratovati. Nezadostna strokovna usposobljenost pa se precej odraža tudi na produktivnost.

Prevelika zadolženost nove tovarne

— Ali menite, da je delavec zainteresiran za večjo proizvodnjo, če na primer v kombinatu, ki ste ga omenili, prejme ob koncu meseca 14.000 dinarjev?

— Da, to je problem! Vendar pa moram takoj pripomniti, če ostanemo pri isti tovarni, da ob sedanjem sistemu delitve niso za ta kolektiv perspektive prav nič rožnate.

— Zakaj?

— Zaradi prevelike zadolženosti tovarne!

— Lahko omenite nekaj številk?

— Planirani bruto produkt »Vunarskega kombinata« je 2.682,100.000 din. Oglejmo si razdelitev: materialni stroški — 1.260,000.000, amortizacija — 213,000.000, osebni dohodki — 355,000.000 (bruto!), obveznosti do skupnosti pa znašajo 951,787.000 din.

— Bi lahko razčlenili obveznosti do skupnosti?

— Davek na promet — 300,551.000, obresti — 258 milijonov, premije za zavarovanje — 14,000.000, anuitete — odplačilo posojila — 191 milijonov, prispevek iz dohodka — 68,436.000 in prispevek družbenemu investicijskemu fondu — 19,800.000. Lahko torej vidite, da se obveznosti večje od planiranega bruto produkta. To pa pomeni, da bo tovarna morala »pokriti« razliko pri odplačilu anuitet (razlika 97,687.000 din) iz sredstev za amortizacijo. Prevelika zadolženost tovarne, kot sem že prej dejal. Zato je tudi razumljivo, da je bil povprečni mesečni dohodek lani 20.420 din, najmanjši dohodek pa 13.520 dinarjev!

Težave spremlja tudi izguba

— Ali so točni podatki, da so nekatera podjetja lani imela precejšnjo izgubo?

— Po zaključnih računih je znašala skupna izguba nekaterih gospodarskih organizacij lani 2.4 milijarde dinarjev, medtem ko nepokrita izguba iz prejšnjih let znaša približno 614 milijonov. Od skupne vsote (3,014 milijarde) je doslej »pokrita« milijarda in 91 milijonov din. Delež »Lovćen-film« iz Budve pri celotni izgubi znaša 690 milijonov din.

— So te številke v primerjavi z letom 1962 večje ali manjše?

— Lanska izguba je približno za milijardo din manjša. Vendar še vedno precej večja, kot smo pričakovali.

— Katera podjetja torej niso imela pozitivne bilance?

— Predvsem tista, ki so imela tudi leta 1962 izgubo.

— Razmišljate o likvidaciji nekaterih podjetij?

— Osebno se ogrevam za ta predlog. Videti pa moramo tudi drugo stran problema. Elektroindustrijsko podjetje »Obod« na Cetinju je na primer imelo tudi ogromne težave, vendar si je opomoglo in bo v kratkem lahko vrnilo skupnosti ves denar, ki ga je v to podjetje investirala.

— Kdo pa bo kril izgubo?

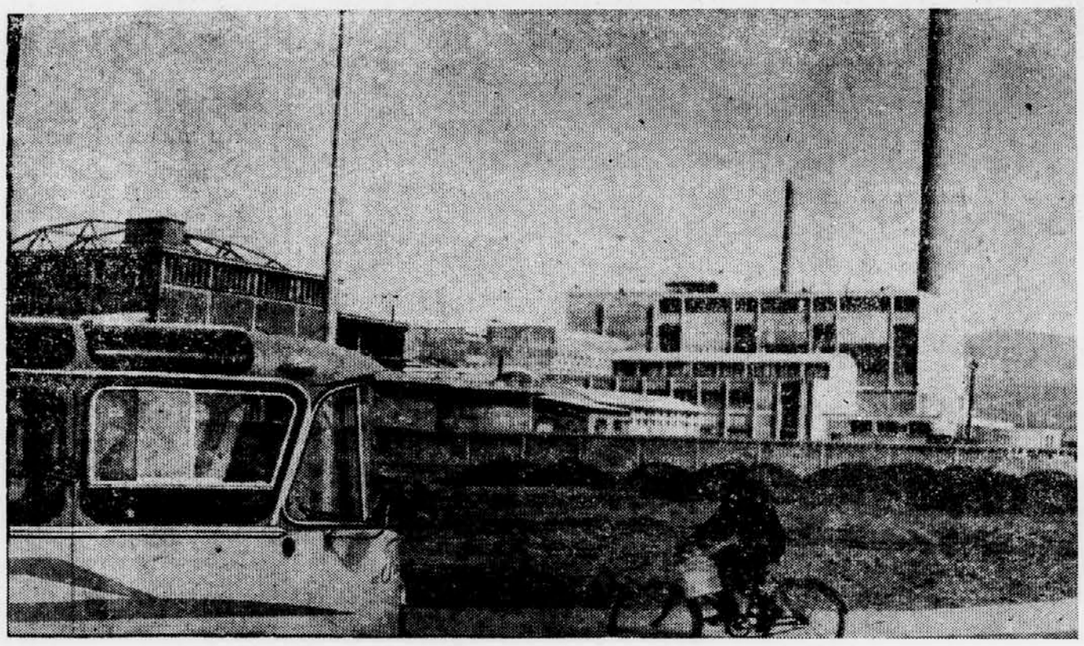
Problem je pred kratkim obravnaval tudi odbor za gospodarstvo izvršnega sveta. Med drugim so sklenili, naj služba družbenega knjigovodstva skupno z organi občinskih skupščin do začetka maja analizira poslovanje gospodarskih organizacij, ki so imele izgubo in prouči tudi njihovo perspektivo. Na seji odbora za gospodarstvo so tudi predlagali, naj bi gospodarske organizacije in občine mobilizirale vsa razpoložljiva sredstva za kritje izgub. Republika bi intervenirala samo v izjemnih primerih.

Osnovna naloga — okrepiti obstoječa podjetja

— Kaj je torej osnovna naloga črnogorskega gospodarstva?

— Okrepiti gospodarske organizacije, ki že obstajajo. Predvsem pa doseči večjo produktivnost. To je naša glavna naloga. Ne nameravamo graditi nobenih novih industrijskih objektov. Razen tega pa se bomo zavzemali za zgraditev boljših prometnih zvez, saj imajo naše gospodarske organizacije prav zaradi transporta znatno večje stroške, kot v drugih republikah.

VOJKO ČERNELČ

NOVA TOVARNA CELULOZE V ČRNI GORI — V Ivangradu bo 1. julija začela poskusno obratovati tovarna celuloze in papirja, ki so jo začeli graditi leta 1958. Tovarna, ki je skupaj z obratnimi sredstvi veljala 25 milijard dinarjev, bo — kot predvideva plan — lahko izdelala 100 ton papirja in celuloze na dan.

Klavnic dovolj — živine malo

V živinorejo manj investiramo kot v klavniško industrijo

Mesarska podjetja v celjskem okraju so lani investirala v povečanje svojih zmogljivosti 487 milijonov din, živinorejci pa 530 milijonov din. Takšne investicije bodo povzročile veliko neskladnost med prirejo živine in zmogljivostjo mesarskih obratov. Klavnice namreč gradijo, živinorejci pa ne izpolnjujejo programov, ker ne dobijo dovolj sredstev. Ker v nekaterih krajih Slovenije že imamo takšne neskladnosti, ki so nastale v prejšnjih letih, bo vsaj v prihodnje potrebna večja previdnost pri novih investicijah.

Kolektivi mesarskih podjetij se ne smejo pustiti premotiti od perspektivnih načrtov, ki niso vedno dovolj realni ali uresničljivi, niti od tega, če imajo več sredstev, potrebnih za najetje kreditov, kot družbena posestva, od katerih pričakujejo povečani dotok pitane živine. Komu bodo služile povečane zmogljivosti, če ne bo dovolj živine, da bi bile polno izkoriščene? Raje naj lastna sredstva začasno posodijo živinorejcem, če bo tako moči pospešiti pitanje živine.

Živinorejcem na družbenih posestvih ne povzroča težav le to, da ne morejo dobiti dovolj kreditov ali porabiti odobrenih, ker ne morejo zbrati dovolj sredstev za udeležbo, ampak zadevajo še na več ovir, ki jih pred leti niso predvidevali ali vsaj ne dovolj upoštevali. V Sloveniji imamo že več hlevov, kot je bilo moči dobiti telet za pitanje. Če bi jih lani zgradili še več, bi bilo še več praznih — a že zdaj je okrog 6000 praznih stojišč. Vsako novo stojišče pa bi živinorejo obremenjevalo še z novimi dajatvami, ker je amortizacijo treba obračunati, četudi je prazno anuitete vračati.

Če v pitališčih hočemo imeti teleta, moramo rediti tudi molznice, kajti nihče ne bo redil krav samo zato, da bi mu dajale teleta. Rejo molznic pa je moči spodbujati le z ustrezno ceno mleka. Mleko torej ni pomembno le za preskrbo potrošnikov, ampak tudi za prirejo telet. Zato mora imeti ustrezno odkupno ceno, ne le na družbenih posestvih, ampak tudi pri zasebnih živinorejcih, od katerih družbena pitališča pričakujejo mnogo telet.

V murskosoboški zadrugi predvidevajo, da bi s povečano odkupno ceno mleka za okrog 10 din pri litru in za rejo sposobnih telet za okrog 30 odstotkov od sedanje cene povečali odkup mleka približno za polovico, prirejo telet pri zasebnih živinorejcih na njenem območju pa za okrog 1700, a v vsej občini za okrog 4000. Toda nekateri se že bojijo, da mlekarna ne bo vedela, kam s toliko mleka, čeprav ga ima zdaj premalo. Vprašanje pa je tudi, po kakšni ceni prodajati mlečne izdelke. A praksa kaže, da tega ne smemo obravnavati ločeno od preskrbe z mesom in izvoza živine, oziroma mesa.

Gradnjo novih pitališč je treba tesno povezovati s tem, odkod dobiti teleta za pitanje. Če to ni zagotovljeno, je škoda investicij za nove hleve, ne le za kolektiv, ki bo moral vračati anuitete, ampak tudi za družbo, ki ji bo zaradi tega zamrznilo precej sredstev za več let, če ne za vedno, medtem ko bi se naložena drugod lahko bogato obrestovala.

Zaradi previdnosti bo kmetijski kombinat Gornja Radgona uredil le tako veliko pitališče goved, da se bo lahko preskrbovalo s teleti iz prireje na kombinatu in odkupa od zasebnih živinorejcev na ožjem območju. Od zasebnikov, ki bodo po predvidenem podružbljanju zemljišč v prihodnjih sedmih letih še ostali na njegovem območju, pričakuje le polovico potrebnih telet. Kombinat bo redil 2000 molznic, čeprav tam ni potrebe po tolikem mleku. Podobno bi morale načrtovati tudi druge kmetijske organizacije, kajti telet ni težko spitati, dobiti jih je teže.

Klavnice, ki jih radi gradimo, ker za njih laže najdemo sredstva kot za živinorejo, so šele na koncu tega proizvodnega procesa. Govedo je treba najprej zrediti, šele potem ga je moči zaklati.

J. PETEK

SODOBNO PITALIŠČE TELET — Mariborski agrokombinat je v Pesniški dolini zgradil novo pitališče, v okolici pa arondiral zemljišče za pridelovanje krme.
Foto: J. Petek

Gradnja elektrolize cinka v Kosovski Mitrovici

V ponedeljek so v Kosovski Mitrovici slovesno začeli gradnjo velike elektrolize cinka, novega obrata kombinata Trebče. Celotni objekt, ki bo obsegal tudi proizvodnjo žveplene kisline, bo stal 9 milijard din. Ta elektroliza bo od leta 1967 naprej dajala letno 30.000 ton elektrolitičnega cinka. Z zgraditvijo nove elektrolize se bo celotna jugoslovanska proizvodnja cinka povečala na 72.000 ton. Lani smo v Jugoslaviji proizvedli nad 42.000 ton navadnega in elektrolitičnega cinka, in sicer v celjski Cinkarni 22.000 ton in v elektrolizi tovarne »Zorka« v Šabcu 20 tisoč ton. Skupna vrednost letne proizvodnje nove elektrolize v Kosovski Mitrovici bo znašala okrog 7,5 milijarde din. Razen cinka bodo v elektrolizi pridobivali tudi okrog 85 ton kadmija letno.

Obrestovanje na deviznih računih posameznikov

Za tuja plačilna sredstva, ki jih posamezniki prihranijo ali zaslužijo v inozemstvu z osebnim delom oziroma jih dobe iz naslova avtorskega honorarja ter jih vlože na računih pri Narodni banki, je doslej banka plačevala obresti v dinarjih le, če je dogovorjen odpovedni rok najmanj tri mesece. Zdaj pa je zvezni sekretar za finance izdal odredbo, po kateri odpade omejitev obrestovanja na račune z odpovednim rokom in se vsi zneski obrestujejo.

Dobava nuklearne opreme Italiji

Predstavniki tovarne »Rade Končar« v Zagrebu so te dni sklenili z nacionalnim komitejem za nuklearno energijo Italije pogodbo o dobavi dela opreme za nuklearni laboratorij v Frascatiju pri Rimu. Gre za magnete in magnetne leče v vrednosti 365 milijonov lir. Zagrebško podjetje se je na tem področju afirmiralo že pred leti, ko je podobno opremo izdelalo za potrebe evropskega centra za nuklearna raziskovanja v Švici. Takrat je izdelalo to opremo še po inženiringu naročnika, zdaj pa bo opremo za Italijo izdelalo po konstrukciji lastnih strokovnjakov in pretežno iz domačega materiala. Podjetje »Rade Končar« si je dobavo zagotovilo v konkurenci s ponudbami velikih podjetij iz Velike Britanije, Zahodne Nemčije in Italije.

Za eno tretjino povečan promet nadrobne trgovine

V trgovini na drobno se je letos povečal promet v izrednem obsegu. Čeprav predstavlja prvo četrtletje za trgovino razmeroma mrtvo sezono, se je letos promet v tem četrtletju v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta povečal v Sloveniji za blizu 34 %, kar približno ustreza povečanju skupne vsote osebnih dohodkov zaposlenih za 31 %. Celotni promet je dosegel v tem četrtletju 68.6 milijarde din nasproti 51.4 milijarde v lanskem prvem četrtletju. Sorazmerno najbolj se je povečal promet samopostrežnih prodajaln, ki se je povečal v prvem četrtletju na 2.54 milijarde din (nasproti 1.68 in 0.95 milijarde v lanskem in predlanskem letu), kar pa je še vedno malo v primerjavi s celotnim prometom. V prvem letošnjem četrtletju se je povečal gotovinski promet trgovine za 27 % na 48.6 milijarde din, promet v virmanu za 96 % na 5,5 milijarde in promet za barirane čeke in potrošniška posojila za 40 % na 14.5 milijarde din. K temu naj še omenimo, da se je zadolžitev potrošnikov po potrošniških posojilih ob koncu marca v primerjavi z lanskim marcem povečala od 17.5 na blizu 32 milijard din.

Zabeleženo

Odvečna prometna nejasnost

Cesto od Postojne do Rupe proti Reki tudi letos popravljajo. Na mnogih odsekih so navozili kupe kamenja in gramoza, tako da je ondod cestišče zelo zoženo.

Ne da bi razpravljali o tem, ali je bilo res treba čakati z obnovitvenimi deli prav na začetek turistične sezone, in o načinu obnavljanja — ki je po mnenju mnogih prepočasen! — bi radi omenili način, kako so označili, da je ta odsek ceste zaprt — oziroma da je omejen za določene vrste vozil.

Na vseh vpadnih križiščih je poleg zapornice tudi znak »Prepovedan promet vseh vozil v obeh smereh« z dopolnilno tablo v slovenščini »Dovoljeno za osebna vozila«.

Od turistične sezone si letos mnogo obetamo. Tujci, ki slovenščine ne znajo, pa ob teh oznakah ne vedo, ali lahko vozijo ali ne. Vsak po svoji iznajdljivosti ukrepa, kot ve in zna. Niso redki tudi taki, ki se napotijo po obvozu daleč naokrog. Kakšni so njihovi vtisi?

Mar nimamo prav znakov, ki so vsem razumljivi in ki bi jih lahko uporabili? Lahko bi, denimo, pritrdili znak — »Prepovedan promet za vsa vozila, katerih teža s tovorom presega dve toni«. Ta znak omejitve pa praktično velja ki so boli široka, kot cestišča za vsa tovorna vozila in avtobuse.

In da bi bili še bolj razumljivi, bi lahko dodali znak, ki prepoveduje promet vozilom, ki so boli široka, kot cestišče, ki ga obnavljajo.

V. ČERNELČ

Osnovna šola Sostro pri Ljubljani

razpisuje
prosto delovno mesto
UČITELJA matematike

Pogoji: predmetni učitelj ali profesor.

Prijave sprejema uprava šole.

Družinsko stanovanje v bloku. 4266

Avtoservis državnih organov in zavodov
V LJUBLJANI, VODOVODNA 93

razpisuje prosti delovni mesti
DVEH AVTOMEHANIKOV
z nekaj leti prakse.

Razpis velja do zasedbe delovnih mest.
4228

Komunalno podjetje Rast — Ljubljana, Mačkova 1 (Kresija) razpisuje delovno mesto
administratorke
z znanjem strojepisja
Pogoj: praksa na tem delovnem mestu. 4247

Trgovsko podjetje z alk. in brezalkoholnimi pijačami na debelo
VESNA — Izola
razpisuje naslednji prosti delovni mesti:
1. BLAGOVNEGA KNJIGOVODJE
2. PRODAJALCA na terenu
Pogoji: pod 1. srednja strokovna izobrazba z ustrezno prakso; pod 2. kvalificiran trgovski delavec. Razpis velja do zasedbe delovnih mest. Službo lahko nastopite takoj ali po dogovoru. 4233

Pismo tovariša Marka

Gledališče Narodne osvoboditve je pri svojem prvem srečanju s tovarišem Titom na Mliništu 18. septembra leta 1942 izvedlo program pred vsemi člani Vrhovnega štaba in spremstveno četo. Bili smo seveda razburjeni, ker smo se znašli v tako pomembnem okolju: nenadoma smo od blizu videli toliko pomembnih osebnosti, predvsem pa našega vrhovnega komandanta tovariša Tita, kar je bil za nas poseben dogodek.

Po prireditvi, ki je bila v gozdu pod visokimi vejami stoletnih debel, ob razsvetljavi dveh karbidovk, smo posedli okrog ognja skupaj s tovariši iz Vrhovnega štaba. V vseh partizanskih enotah je bil običaj, da so partizani zvečer posedli okrog ognja, si pripovedovali anekdote, doživljaje iz vojne in druge dogodivščine. Včasih so tudi zaplesali ali zapeli. To je bila posebna vrsta zabavnega življenja v partizanih.

Tako smo tudi tisti večer začeli živahen in vesel razgovor. Vsakdo izmed nas je moral povedati najbolj veselo dogodivščino. Ker se zgodbice iz gledališkega življenja že tako odlikujejo s posebnim humorjem, ni bilo nenavadno, da smo takrat mi imeli prvo besedo v tekmovanju, kdo bo povedal najbolj zabavno in najveselejšo zgodbo.

Posedanje okrog ognja se je mahoma prelilo v našo drugo prireditev z neuradnim programom. Šlo je za pravo igralsko improvizacijo, ki so jo poživljale šaljive pesmice, šale in duhovite pripovedi. Ne vem, koliko je bilo izmišljenega in koliko resničnega v pripovedi tovariša Jožeta, vendar je tako okrasil svoje pripovedovanje, da je prepričal poslušalce o vsem, kar je govoril. Povedal nam je anekdoto iz svoje »policijske prakse«. Opisal je namreč, kako je zasliševal nekega ujetega ustaša. Čutiti je bilo, da je hotel predvsem poudariti podlost in strahopetnost ujetega sovražnika, potem pa tudi svoj gnev do ustaškega zlikovca. Vendar je pri tem pretiraval. Njegovo pripovedovanje je napravilo vtis, kot da se je osebno zabaval pri »zasliševanju«, ki so ga spremljale klofute in brce, tako da se je tisti »podelal v hlače«.

Jože je svojo točko zelo učinkovito izvedel, zato je bil tudi deležen burnega odobravanja. Spodbujen s tem, je opisal še en dogodek iz svojega »preiskovalnega« življenja. Razumljivo, da so v takšnem razpoloženju tudi drugi člani naše ekipe k Jožetovi pripovedi dodajali svoje in da so s posebnim odobravanjem spremljali njegovo pripovedovanje, ne da bi jim bila mar resničnost. Takrat je bilo najpomembneje, kako in kdo pripoveduje, kako »vžge« igralska improvizacija in kakšen je njen odrski učinek, ne pa, ali je tisto, o čemer je bilo govora, tudi zares doživeto. To je bilo toliko odgovorneje, ker je neuradni program zmeraj učinkoval neposredneje in bolj živo, kot pa redna umetniška predstava. Takšne improvizacije so bile zategadelj priključivejše kot pa recitacije in dialogi drugih prireditev.

Naslednji dan smo odšli iz Mliništa, polni sreče in navdušenja, ker smo spoznali tovariša Tita in člane Vrhovnega štaba. Slovo je bilo veselo in bučno. Vrnili smo se v Glamoč. Po dveh dneh sem dobil od tovariša Marka tole pismo:

»Dragi tovariš Afrić,

ob včerajšnjem slovesu zaradi pičlo odmerjenega časa nisem imel priložnosti, da bi te ustno opozoril na nekatere razmeroma neprimerne razgovore. Bili bi še toliko bolj neprimerni, kolikor bi jih bilo slišati v drugem okolju. Rad bi, tovariš Afrić, izrabil to priložnost s tem pismom, ki bi ga bilo treba prebrati vsej skupini. Upam, da med vami ne bo nikogar, ki tega ne bi razumel in upošteval.

Včeraj smo pri našem šotoru med drugim govorili tudi o ujetih ustaških bandi-tih in o tem, kako jih zasliš-ujejo naše vojaške in druge oblasti. Nedvomno zaslužijo ti zlikovci tudi najhujše ravnanje, kot so klofute in podobno, vendar pa mi, komunisti, navadno ne uporabljamo teh barbarskih sredstev. Ta metoda razgovora s političnimi nasprotniki, ki so jo v resnici uporabljali leta in leta proti nam vsi dosedanji režimi, nam je tuja in povsod jo moramo zavračati kot sredstvo ugotavljanja resnice o krivdi tega ali onega ujetnika ali aretiranega. Medtem, ko se naši tovariši, bodisi partizani ali pa komunisti ob sleherni priložnosti junaško vedejo pred razrednim sovražnikom, pa je naš nasprotnik, če nam enkrat pride v roke, navadno demoraliziran in od njega ni težko dobiti potrebnih podatkov ter ugotoviti njegove krivde. Poleg tega je treba vedeti, da naši organi nikdar ne primejo nikogar, preden niso ugotovili njegove krivde. Če delajo ponekod drugače, to samo pomeni, da naši tovariši niso kos zaupani jim nalogi.

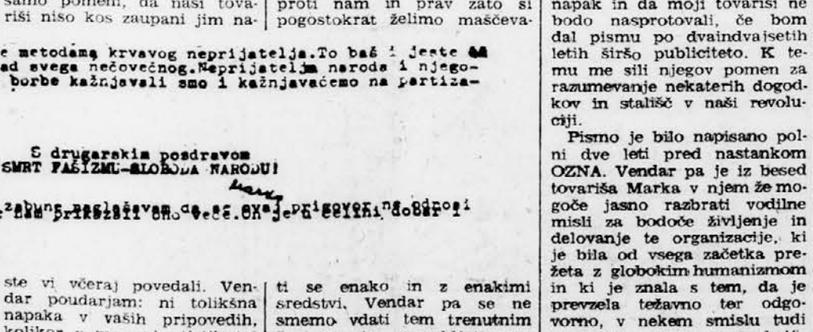
Vaša vloga in naloga v narodnoosvobodilnem boju je velikanskega pomena. Prav zategadelj ne smemo dovoliti, da bi se vi kot prva umetniška partizanska skupina kompromitirali z raznimi zgodbami, ki bi jih utegnil zvedeti tudi sovražnik. Zelo nepravilno bi bilo, če bi začeli šušljati o vas kot o ljudeh, ki sodelujejo pri zasliševanjih. Sovražnik, ki nikdar ne miruje, temveč zmeraj išče priložnost, da bi nas oblatil, bi tudi to izkoristil proti nam in proti narodnoosvobodilnemu boju.

Ker pričakujem, da bodo vsi tovariši in tovarišice najlepše sprejeli ta tovariški opomin, vas prosim, da v prihodnje izpustite iz vašega neuradnega »programa« to temo. Moram priznati, da tovariš Jože tudi to točko uspešno izvaja, vendar vztrajam pri tem, da jo je treba izpustiti. Vsi smo priče zločinom, ki jih sovražnik dela proti nam in prav zato si pogostokrat želimo maščevanja. S tem je tudi ta služba še močneje in globje zrcalila resnični humanizem našega boja.

V pismu tovariša Marka je jasno očrtana tudi vloga umetnikov v revoluciji, kar je prav tako pomembno za razumevanje naših nalog v tistem času.

Končno je iz pisma razvidno tudi to, kako komunist kritizira svoje tovariše, kako je treba doumeti in uresničevati pravo, tovariško in konstruktivno kritiko. Mislim, da vsebuje pismo tudi določene estetske poglede, ki — o tem sem prepričan — niti dandanes niso prenehali biti aktualni in o katerih bi bilo še potrebno razmišljati ali jih vsaj upoštevati.

VJEKO AFRIĆ

osećanjima i služiti se metodama krvavog neprijatelja. To baš i jeste ono što nas uzdiže iznad svega nečovečnog. Neprijatelja naroda i njegove svete oslobodilačke borbe kažnjavali smo i kažnjavaćemo na partizanima dostojan način.

21-IX-1942 g.

S drugarskim pozdravom
SMRT FAŠIZMU-SLOBODA NARODU!

Marko

P. S. Da ne bi bilo zabune, poslušaćemo ono što je prijatelj dobar i

Turistično društvo Velenje vabi

KULTURNA HISA V VELENJU

Priprave za Kairo

V Kairu se bo v soboto začel prvi sestanek stalnega komiteja za pripravo druge konference neangažiranih držav, ki bo v začetku oktobra, kakor je bilo sklenjeno na konferenci veleposlanikov v Colombu. V stalnem komiteju so predstavniki desetih držav: Alžirije, Etiopije, Jugoslavije, ZAR, Indonezije, Cejlona, Indije, Gane, Gvineje in Iraka. Po sklepih konference v Colombu bosta v ta komite kooptirana še predstavnika dveh držav iz Latinske Amerike.

Med prvimi nalogami, ki jih bo moral opraviti stalni komite deseterice, bodo nedvomno povabila za oktobrsko konferenco. Pozitivne spremembe, ki so nastale na svetu po beograjski konferenci, so ustvarile pogoje, da se krog udeleženk nove konference neangažiranih znatno razširi. To bo možno tako zaradi nastanka novih neodvisnih držav, kakor tudi zaradi pozitivnega vpliva sklepov beograjske konference na mednarodno dogajanje. Ti sklepi in aktivna dejavnost neangažiranih držav so pri mnogih državah utrdili zaupanje v učinkovitost in koristnost takih konferenc.

Pozitivna dejavnost in solidarnost neangažiranih držav je prišla posebno do izraza v okviru Združenih narodov. Burmanski časopis Rangoon Daily, ki izhaja v angleščini, je v svojem komentarju med drugim zapisal: »Nesporno dejstvo je, da je predhodna konferenca neangažiranih v Beogradu vplivala na mednarodni položaj in preprečila skoraj eksplozivno situacijo . . .«

Med pomembne rezultate aktivnega boja neangažiranih za utrditev miru na svetu nedvomno lahko prištevamo tudi sedanjo svetovno konferenco o trgovini in razvoju v Ženevi, kjer so spet neangažirane države tiste, ki nastopajo z najbolj konstruktivnimi predlogi.

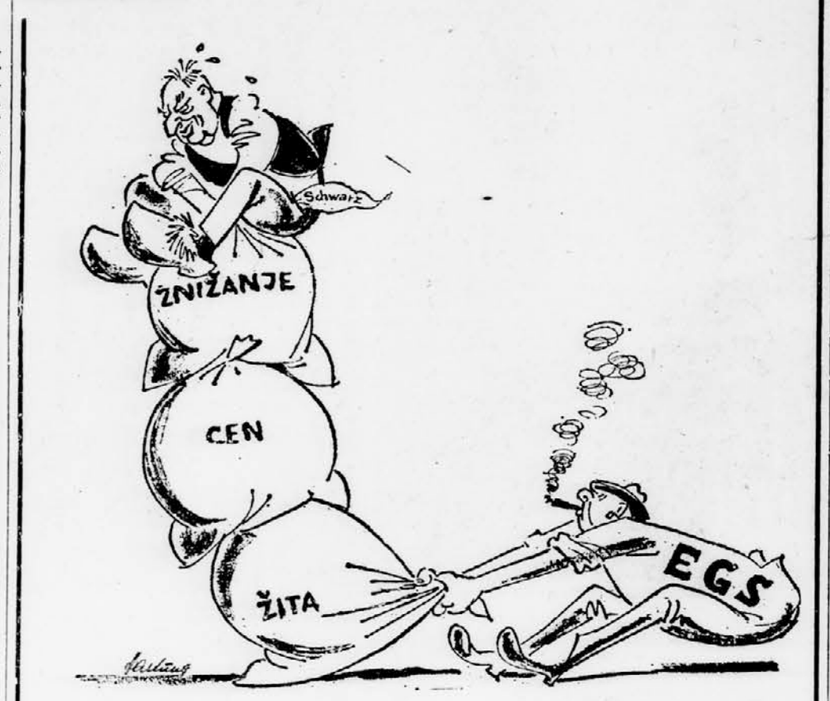
Konkretni rezultati beograjske konfereence, ki so se odrazili v popuščanju napetosti na svetu in v akcijah za boljše mednarodno sodelovanje, so ustvarili pogoje, da bo komite deseterice — kakor pričakujejo — na novo konferenco povabil okrog 60 držav. To pa pomeni, da bo konferenca zajela okrog polovico članic OZN. Zaradi tega je generalni sekretar OZN U Tant na prošnjo neangažiranih držav že predlagal, da bi se letošnje zasedanje generalne skupščine začelo šele novembra.

Z razširitvijo kroga neangažiranih držav se bodo povečale tudi možnosti za njihov vpliv na mednarodni položaj, zlasti v pogledu zagotovitve miru in nadaljnje razširitve aktivnega miroljubnega sodelovanja.

A. S.

NOVO NA TRŽIŠČU
STOMA
PASTA ZA ZOBE

HARTUNG: PADEC BO BOLEČ

»Die Welt« — Hamburg

Južnoafriška republika in OZN II.

Zakaj se strokovnjaki niso zedinili

Delo in ugotovitve skupine petih neodvisnih strokovnjakov

Notranji razvoj Južnoafriške republike in zvišanje politične temperature v Afriki sta bila vzrok za jasnejše in odločnejše zahteve v Generalni skupščini in v Varnostnem svetu. V skladu s tem sta Generalna skupščina in Varnostni svet že leta 1963 svojim odsodbam in pozivom dodala tudi prve represivne ukrepe. To so bile diplomatsko-politične sankcije, to je bil embargo na uvoz orožja in streliva itd.

Pričakovati je bilo, da bo leta 1964 temperatura še nadalje narasla in tako še bolj poudarila potrebo po kirurškem posegu, s katerim bi onemogočili sleherni poskus novega manevriranja ali odlaganja. Lani se je namreč pokazalo, da je položaj zrel za kaj takega. Nič drugega ne bi bilo treba, kot da Velika Britanija, ZDA in nekateri drugi vplivni ekonomsko-politični partnerji Južnoafriške republike pristanejo na akcijo OZN in jo podprejo.

Zaradi znamenj čedalje izrazitejše množične revolte, ki je naznanjala skorajšnje notranje eksplozije v Južnoafriški republiki, kot tudi zaradi stališča večine članic OZN, so skandinavske države jeseni leta 1963 dale predlog, na podlagi katerega je Varnostni svet 4. decembra naložil generalnemu sekretarju OZN U Tantu, naj sestavi skupino neodvisnih strokovnjakov.

Odločnejša akcija OZN

Ti strokovnjaki naj bi do konca maja letos priporočili metode, s katerimi bi končali sistem apartheida in na miren način vzpostavili položaj, v katerem bi vse nacionalne skupine v Južnoafriški republiki enakopravno in demokratsko živele in se razvijale. Poleg tega naj bi proučili vlogo, ki naj bi jo OZN imela v raznih fazah likvidacije apartheida oziroma v procesu sprememb sedanjega položaja in v zamenjavi tega z novim demokratskim redom.

U Tant je januarja sestavil skupino petih neodvisnih strokovnjakov. To so bili gospodična Mirdal iz Švedske, sir H. Foot iz Velike Britanije, sir Edwards iz Gane, veleposlanik Sidi Baba iz Maroka in J. Djerdja iz Jugoslavije. Skupina je proučila zajetno gradivo, s katerim razpolaga OZN, uporabila je preiskave odbora za apartheid in zaslišala številne begunce ter predstavnike nacionalnih organizacij iz Južnoafriške republike. V dveh mesecih dela so strokovnjaki prišli do pomembnih sklepov in spoznali so enako pomembne nove elemente, potrebne predvsem pri oceni, kako hitro in v kakšni smeri bi bilo treba izvesti akcijo OZN v duhu sklepov Varnostnega sveta.

Skupina je ugotovila, da je položaj pereč in da se nenehno slabša zaradi akcij vlade Južnoafriške republike. V skladu s tem narašča tudi potreba po nujnem posredovanju OZN. Intervencija je mogoča na podlagi izsledkov skupine, po katerih naj bi proces sprememb začeli s tem, da bi sklicali nacionalno skupščino vseh predstavnikov ljudstva te države, ki bi suvereno sprejeli sklepe o novi ustavi in o nadaljnjih spremembah.

V zvezi s tem je bila skupina mnenja, da je neogibno treba sočasno splošno pomilostiti vse nasprotnike apartheida. Skupina je ugotovila, da obstajajo in delujejo v državi pomembne nacionalne politične organizacije, ki zmorejo tako glede svoje politične zrelosti kot tudi reprezentativnosti zagotoviti uspešen proces demokratskih sprememb na že omenjeni podlagi.

Neenotni strokovnjaki

Ko je delala v tem času večinoma v odsotnosti člana iz Gane, ki je bil zaposlen v svoji državi, je skupina soglasno formulirala te ocene in sklepe v tako imenovanem predhodnem poročilu, ki naj bi ga predložili U Tantu 13. marca. Poročilo naj bi vsebovalo rezultate, doseženo na pol poti do izdelave dokončnega besedila, ki naj bi ga sestavili maja in v katerem bi skupina formulirala končne sklepe in priporočila. S tem naj bi se njen mandat končal.

Spričo doseženih rezultatov in soglasja o tem, da je akcija OZN čedalje nujnejša in čedalje bolj potrebna, je skupina brez težav enodušno formulirala začasno poročilo v desetih točkah. Ker sem menil, da poročilo brez logičnega končnega sklepa ne bi bilo popolno in da ne bi služilo svojemu namenu, sem predlagal, naj bi skupina sestavila zaključno poročilo o tem, kaj in kako bi morala že v tej fazi Varnostni svet storiti, da bi pripravili celotno akcijo, ki bi jo skupina predlagala v končnem poročilu.

V tem smislu sem predlagal, naj bi Varnostni svet seznanil vlado Južnoafriške republike z dognanji skupine strokovnjakov in zahteval od nje, naj jih sprejme in naj pristane na sodelovanje pri uresničevanju priporočil te skupine. Če vlada Južnoafriške republike ne bi do 1. maja sprejela tega poziva, naj bi Varnostni svet takoj avtomatično oznanil embargo na uvoz nafte v Južnoafriško republiko in druge podobne ukrepe. Prepoved uvoza nafte (goriva) sem predlagal kot najustreznejši potencialni prisilni ukrep, in sicer zaradi več razlogov, še zlasti pa zato, ker je to najlaže izvesti in ker bi bilo južnoafriško gospodarstvo z njim takoj prizadeto.

Veleposlanik Sidi Baba je sprejel ta priporočila za akcijo Varnostnega sveta na podlagi začasnega poročila. Ostala dva člana pa sta vztrajno odklanjala sleherno misel na podobna priporočila, zagotavljala pa sta, da se vsi strinjamo v bistvu, ne pa tudi glede časa in trenutka, kdaj bi bilo treba te ukrepe priporočiti in izvesti. To svoje stališče nista spremenila niti potem, ko je veleposlanik Sidi Baba z namenom, da bi dosegli kompromis, nekolikokrat spremenil moje besedilo, kar sem z istim namenom kot veleposlanik pogojno sprejel.

Gospodična Mirdal in sir H. Food pa sta bila nepopustljiva. Ponavljala sta, da smo vsi enakih misli in da so stališča in občutki istovetni, vsa razlika pa naj bi bila v tem, da ne moreta in nočeta sprejeti moje zahteve ali predloga, s katerim bi od Varnostnega sveta zahtevali akcijo takoj, marca. Po njunem bi priporočila te vrste prišla v poštev šele na podlagi končnega poročila maja meseca. Vendar pa tudi glede tega nista bila natančna.

Skupina strokovnjakov je bila sestavljena v vzdušju neprikritega nezaupanja mnogih ali pa vsaj večine afriških delegacij in držav, ki so se iz tega ali onega razloga bale, da se za omenjeno akcijo skrivajo spletke, s katerimi naj bi eliminirali odbor Generalne skupščine za apartheid in dezavuirali dosedanjo afriško politiko OZN. V takem vzdušju je skupina tudi delala. To in pa možnost, da bi se takšna akcija zares izrodila v sredstvo za odlaganje ukrepov OZN, dokler je še čas za pozitivno, mirno rešitev, je bilo zame zadosten razlog, da sem vztrajal pri zahtevi, ki sem jo izrazil, in pri proceduri, kakršno sem predlagal.

Niti trenutka nisem skrival, da sta procedura in akcija na podlagi interimnega poročila zame neogibno zagotovilo, da bo moja nadaljnja udeležba pri delu skupine opravičena in da bo nadaljnje delo skupine uspešno oziroma v skladu s pričakovanji ljudstva Južnoafriške republike in v skladu z zagotovili članov skupine. Prav tako nisem skrival, da bi bilo moje nadaljnje sodelovanje ogroženo, če bi odklonili mojo zahtevo.

Bistvene razlike

V odločilnih zaključnih trenutkih debate, ki naj bi ji po dogovoru posvetili še nekaj dni, da bi se sporazumeli o splošno sprejemljivi formulaciji, se je del članov skupine razšel. Tako je bilo nadaljnje delo pri redigiranju najpomembnejše in zadnje točke začasnega poročila praktično onemogočeno, ker ni bilo potrebnega kvoruma. S tem je bilo delo na presenetljiv način pretrgano. Začasno poročilo je ostalo tako zgolj dokument informativnega internega pomena.

Edino, kar mi je v tem položaju kazalo, je bilo to, kar sem tudi takoj storil. Obvestil sem generalnega sekretarja OZN, da navzlic najboljši volji ne morem več sodelovati v skupini strokovnjakov, ker ni neogibnih zagotovil, da bi nadaljnje delo lahko uskladil s svojimi prepričanji in s pojmovanjem poslanstva te skupine. Usoda začasnega poročila, ki sem mu prisojal velik pomen, je bila zame kaj slabo zagotovilo za nadaljnje delo skupine in znamenje, da morda tudi ne bo zmogla izpolniti upov, ki jih je vzbudila.

Ko sem zapustil skupino strokovnjakov, je U Tant skrajšal definitivni rok za končno poročilo skupine od konca maja na 20. april. Kot je bilo objavljeno, so poročilo v tem roku tudi predložili. Celotno poročilo še ni znano, sodeč po komentarju londonskega »Timesa« pa je poročilo v svojem glavnem delu takšno, da priča o tem, da razlike med menoj in nekaterimi drugimi člani skupine vseeno niso bile zgolj v »timingu«, v rokih in da moje zahteve in predlogi niso bili zgolj plod nesoglasja o tem, kdaj in v kateri fazi naj bi priporočili učinkovito akcijo, temveč da gre za drugačne, bistvene razlike.

Kakšne so te razlike in v čem je njihov pravi pomen, se bo dalo ugotoviti šele takrat, ko bo objavljeno integralno besedilo poročila. To naj bi se v kratkem zgodilo.

JOSIP DJERDJA

„Naša politika je jasna...“

Pogovor z iraškim zunanjim ministrom Subhijem Abdulom Hamidom

OD NAŠEGA POSEBNEGA DOPISNIKA

»Oba prejšnja režima sta nam zapustila vrsto problemov,« je dejal konec aprila našemu poročevalcu iraški minister za zunanje zadeve Subhi Abdul Hamid. »Odnosi navzven so se poslabšali na vse strani, in še prav posebej s socialističnimi državami. Naša naloga je zdaj, da prav s temi deželami odnose temeljito popravimo. Naša zunanja politika je jasna: smo proti paktom, proti imperializmu, proti apartheidu, za koeksistenco in neangažiranje, za arabsko enotnost in za enotno arabsko politiko proti vsem poskusom imperializma, ki jih poznamo.«

Simpatični, kultivirani oficir, ki je po prevratu 18. novembra 1963 zapustil odgovorno mesto v vodstvu iraške armade, da bi prevzel zunanji resor v novi vladi, uživa v bagdadskih krogih sloves sposobnega, perspektivnega politika napredne smeri.

Našega poročevalca, osredotočenega na iraške probleme, je ob koncu razgovora opozoril na vprašanje, ki mu ga ni zastavil: o odnosih med Irakom in Jugoslavijo, in takoj odgovoril: »Želimo poglobiti sodelovanje na vseh področjih z vašo deželo, želimo sodelovati z vsemi neangažiranimi državami, ki so pripravljene sodelovati z nami brez skritih namenov.«

Ob najrazličnejših vprašanjih o poti Iraka se je pogovor, dogovorjen za pol ure, razvlekel precej dalj. Še posebej je treba pripomniti, da je bil petek (torej praznični dan kot pri nas nedelja in še sredi velikih praznikov Id el-Adhe)

»V deželi sta oba prejšnja režima povzročila globok razcep družbe na številne skupine in zasejala med njimi sovraštvo, pustila sta nam kaos.«

Režim 18. novembra, tako pravi minister Abdul Hamid, hoče nacijo povezati in ji vliti zaupanje. Podlaga skupnega sodelovanja vseh Iračanov pa naj bo zakonitost kot temelj družbenega življenja. V zadnjih petih mesecih je vlada, ki ima svoje specifične načrte, skušala urediti odnose s svetom, doma pa ustvariti stabilnost na podlagi zakonitosti.

»Upamo, da ljudstvo odobrava naše načrte: stremljenje k arabski enotnosti, k socializmu, za katerega večina ljudi sodi, da brez njega ni družbenega in gospodarskega napredka.

Vlada študira možnosti za specifično iraško pot v socializem, v okviru naših možnosti in na podlagi izkušenj v Združeni arabski republiki. Pripravljamo konkretne ukrepe za načrtno gospodarstvo in za dvig standarda. Ustanovili smo nacionalno petrolejsko družbo in upamo, da se bo dobro razvijala.

Za neposredno reševanje problema cen in standarda (življenjski stroški v Iraku so se povečali, opomba poročevalca) ustvarjamo posebno omrežje, ki prodaja po nižjih cenah, kot so tržne.«

Prihodnji teden, je dejal minister in medtem se je napoved uresničila, bo objavljena nova ustava. »Irak bo demokratična socialistična republika.«

Na vprašanje, kako dolgo bo prehodno obdobje, ki naj ga premosti nova, toda začasna ustava, odgovarja minister, naj bi bilo to obdobje (po ustavi določeno na tri leta, nakar bi sledile volitve) čim krajše. Cimprej je treba izvesti volitve, toda pogoj za razpis volitev bo notranja stabilizacija v deželi in razvoj enotnega ljudskega gibanja. Zadnje dni aprila je bilo v Bagdadu med političnimi krogi namreč precej govora o ustanavljanju nove politične organizacije »Harakat el-arabije el-wahida« (Enotno arabsko gibanje).

»Ustanovna listina tega gibanja,« pravi minister, »je v delu in bo tudi objavljena meseca maja. Posebnih razlik v mnenjih med sestavljavci te listine ni, važno je, da bo predvidevala pot v socializem na iraški način in na podlagi izkušenj v Združeni arabski republiki, kajti to je potrebno. V bližnji preteklosti je arabski nacionalist veroval v unijo, zdaj pa to ni več zadosti, treba je verjeti v socializem. Socializem in unija sta neposredno povezana. Seveda so tudi v Iraku nasprotniki te politike, zlasti tisti, ki bi jih unija in socializem prizadela.«

Ali je res, da nekateri krogi ustanavljajo odbor za pridobivanje tujega zasebnega kapitala za investicije v Iraku?

»Ne, takega odbora ni, pač pa bi želeli ohrabriti arabski kapital, ki bi ga lahko uporabili preko zasebnega sektorja v gospodarstvu, pod pogojem, da ne bi eksploatiral ljudstva. Pa tudi vlada bi sodelovala pri takih investicijah. Če bi na primer Kuvajt želel sodelovati pri neki investiciji s petdesetimi odstotki kapitala, bi naša vlada prispevala drugo polovico.«

Kaj pa zasebni kapital iz ZDA?

»Ne, informacija ni točna.«

Irak je na občutljivem prostoru, kjer so veliki interesi velikih sil, zlasti Velike Britanije in ZDA. Kako se to odraža na politiki vlade?

»Kot sem že rekel, naša zunanja politika je jasna. Dodal bi le, da je vse, kar je naperjeno proti Združeni arabski republiki, naperjeno tudi proti nam in kar je proti nam, je proti njim. Naša zunanja politika je skupna.«

In razvoj dogodkov v Siriji?

»Trpljenje sirskega ljudstva nas boli, toda v notranje zadeve Sirije se ne vmešavamo. Irak je v Kairu na arabskem vrhu pristal na načelo nevmešavanja v notranje zadeve drugih arabskih dežel, zato tudi ne bo diktiral Siriji poti v unijo; o tem naj odloča ljudstvo v prihodnosti. Želimo si trojne unije, toda brez diktata. Naj Sirijci sami odločijo, ali je njihova vlada dobra ali slaba.«

Kar pa zadeva Kurde, pravi polkovnik Abdul Hamid, je stanje v odnosih med iraškimi Kurdi in Arabci po premirju normalno: ustava daje vsem državljanom Iraka enake pravice, vsi so enaki pred zakonom in vsi imajo enake možnosti . . .

JAKA ŠTULAR

POSEBNI POROČEVALEC »DELA« V BAGDADU Med obiskom v Iraku je našega posebnega poročevalca Jaka Štularja sprejel tudi iraški zunanji minister Subhi Abdul Hamid (levo). Danes objavljamo poseben razgovor za »Delo«, v katerem iraški zunanji minister odgovarja na vprašanja o iraški politiki.

»Spiegel« o ustaših

V zvezi s procesom proti ustaškim teroristom v Bonnu je vplivna zahodnonemška revija »Der Spiegel« objavila obširen informativni članek o dejavnosti ustaške emigracije na ozemlju Zvezne republike, o njenem fašističnem poreklu in antijugoslovanskih ciljih. List piše, da pomeni ustaška emigracija zapuščino Anteja Pavelića, in opisuje strahovlado, ki jo je izvajal Pavelić kot šef fašističnega ustaškega gibanja. Z odhodom Hitlerjevih čet je izginil tudi Pavelić s svojo ustaško državo. Zbežal je v Argentino, njegovi ustaši pa večinoma v Španijo, Avstrijo in ZR Nemčijo. Dejavnost ustaške emigracije v teh deželah je oživela zaradi zaostritve odnosov med Vzhodom in Zahodom, pozneje pa tudi zaradi odločitve zahodnonemške vlade, da pretrga diplomatske stike z Jugoslavijo.

Članek opisuje teroristično delovanje ustašev v ZR Nemčiji kakor tudi posebej ustaške skupine s Peranom in Medićem na čelu, ki ji zdaj sodijo v Bonnu.

»Črna propaganda« v Alžiriji

Alžirska vlada je odločno demantirala novice, da bo črede, ki so last kmetov, nacionalizirala.

Pred nekaj meseci, ko je vlada nacionalizirala posestva kolonov in industrijske objekte, ki so jih zapustili evropski lastniki, so se preko »črne propagande« razširile novice, da bo nacionalizirana celotna maloprodajna mreža. Pred kongresom FLN se je ta »črna propaganda« še okrepila. Tedaj so se med drugim raznesle tudi vesti, ki so jih povzeli tudi nekateri francoski časopisi, da je odšel poveljnik VI. vojne oblasti, polkovnik Šabani, med gverilce in da se bori proti sedanji vladi. Toda Šabani je bil na kongresu izvoljen v centralni komite, nato pa še v politični biro FLN.

Načrti za novo HE v Indoneziji

Sovjetski inženirji so izdelali načrt za največjo hidrocentralo v Indoneziji, katere kapaciteta bo 380 tisoč kilovatov. Ta hidrocentrala bo, kakor poroča Tass, izkoriščala vodo reke Asahan. Elektrarno bodo zgradili 250 m pod površino. Največji del električne energije, ki jo bo dajala ta hidrocentrala, bo izkoriščal aluminijski kombinat, ki ga bodo zgradili s sovjetsko pomočjo. Elektrarna bo dajala tudi energijo za razsvetljavo nekaterih mest na severni Sumatri.

Kitajska stališča in spletke

Sovjetski »Komunist« o ciljih in dejavnosti kitajskih voditeljev

MOSKVA, 5. maja (Tanjug). »Najosnovnejši interesi svetovnega socialističnega sistema in komunističnega gibanja zahtevajo idejno razkrinkavanje protileninskih pozicij vodstva KP Kitajske in odločen odpor njihovim razbijaškim akcijam,« piše časopis »Komunist« in hkrati poudarja, da je KP SZ pripravljena še naprej iskati pota za premagovanje podobnih težav in razlik s kitajskimi voditelji.

To je navedeno v redakcijskem članku, ki ga objavlja teoretično glasilo CK KP SZ v zadnji številki.

Sovjetski časopis piše, da je več kot 70 komunističnih partij obsodilo frakcionaško platformo in razbijaško dejavnost KP Kitajske. Časopis piše, da je predvsem pomembn.. enotnost akcije komunistov vseh držav, ki jo je mogoče doseči na podlagi dokumentov moskovskih posvetovanj iz leta 1957 in leta 1960.

»Komunist« odločno obsoja poskuse kitajskih voditeljev, da bi vsilili svoja gledišča mednarodnemu komunističnemu gibanju, in analizira »25 točk«, v katerih je Peking formuliral svoja stališča, ter zaključuje, da vsebujejo kitajska stališča predloge, ki so v diametralni nasprotnosti z interesi socialističnih držav, mednarodnega komunističnega in delavskega gibanja, narodnoosvobodilnih gibanj in vseh revolucionarnih in naprednih sil v svetu.

Ko kritizira kitajske poskuse »kitajiziranja marksizma«, piše sovjetski časopis, da hočejo Kitajci zavrniti marksizem in leninizem kot mednarodno znanost in vsiliti koncepte, v katerih označujejo nacionalizem in šovinizem z marksistično frazeologijo.

Sovjetski časopis nadalje piše, da so kitajski voditelji zavestno krenili po nacionalističnem kurzu. Velik del članka posveča »Komunist« hegemonističnim poskusom kitajskega vodstva do narodov Azije, Afrike in Latinske Amerike kakor tudi razbijanju mednarodnih demokratičnih organizacij. To je ideološki izraz velikodržavnih tendenc kitajskih voditeljev — piše »Komunist«.

Sovjetski časopis prav tako ostro kritizira kitajsko tezo o »prvi in drugi medconi«, po kateri sodijo v prvo skupino azijsko-afriške dežele in dežele Latinske Amerike, ki se borijo za neodvisnost, v drugo skupino pa vsa zahodna Evropa, Kanada in Oceanija. Ali kitajski voditelji ne iščejo s tem partnerje v monopolističnih krogih ZR Nemčije, Anglije, Francije in Japonske v boju proti tako imenovanim »sodobnim revizionistom«, se sprašuje časopis.

Protisovjetska in nacionalistična razpoloženja so nekateri funkcionarji KP Kitajske skušali izzivati že pred zmago kitajske revolucije, piše »Komunist«, leta 1942 do 1943 pa so v komunistični partiji Kitajske obračunali s starimi kadri, zlasti s tistimi, ki so se šolali v Sovjetski zvezi. Idejna maska te kampanje — piše časopis — je bil boj proti dogmatizmu, v korist »kitajizacije marksizma«.

Časopis prav tako navaja, da so protisovjetski izpadi dobili tako odkrit značaj, da je julija 1946 bil CK KP Kitajske prisiljen, obsoditi napake skupine Ping-Cena, sedanjega člana političnega biroja in sekretariata CK KP Kitajske, in Lin Fina, tudi sedanjega člana CK KP Kitajske. Vlada LR Kitajske je začela leta 1958 sprejemati ukrepe, ki so izpodkopavali sovjetsko-kitajsko prijateljstvo in povzročali na mednarodnem nivoju težave ne le za Sovjetsko zvezo, temveč tudi za druge socialistične države.

V mednarodnem komunističnem gibanju danes ni nikakršnega vodilnega centra, piše teoretično glasilo CK KP Sovjetske zveze. V članku izraža mišljenje, da je prav zaradi tega tako velika odgovornost vsake partije pred svetovnim komunističnim gibanjem. Časopis pravi, da je treba razumeti pod enakimi pravicami tudi enake obveznosti, da si partije morajo medsebojno pomagati in se odpovedovati akcijam, ki bi utegnile škoditi enotnosti.

Članek kritizira kitajsko vodstvo, da je začelo, potem ko si je postavilo za cilj razbijanje komunističnega gibanja, zbirati različne odpadnike, avanturistične skupinice in jih proglašati za partije. Takšne skupinice so se ustvarile v Belgiji, Braziliji, Avstraliji, na Cejlonu, v Veliki Britaniji in v drugih državah. V članku nadalje piše, da kitajski voditelji preskrbujejo tem skupinicam denar in tiskarne, da bi preko njih širili kitajsko frakcionaško literaturo. Kako so kitajski voditelji neprincipialni, zaključuje »Komunist«, priča že to, da so si prvi izmed vseh oportunistov in razbijačev, s katerimi je imelo kdajkoli opravka komunistično gibanje, izmislili tezo o zakonitosti obstoja več komunističnih partij v eni deželi.

Spomini sovjetskega generala armade A. V. Gorbatova 4.

„NESPRAVLJIV IN NEPOPRAVLJIV“

MOSKVA, maja. — Na dolgem potovanju od Moskve do Vladivostoka se je transport »ljudskih sovražnikov« zaustavil zaradi »sanitarnih razlogov« v Sverdlovsku, Novosibirsku, Irkutsku in Čiti. Medtem ko so spravili obsojence v Sverdlovsku v neke vrste zasilni zapor, so jim dovolili, da so si kupili papirja in da so pisali svojcem. Lahko so pisali »samo s črnilom in nič odvečnega«. Tako je tudi Gorbatov napisal ženi svoje prvo pismo iz zapora, vendar ga je — za vsak primer — poslal na naslov njene matere v Saratov. Obvestil je ženo, kje je, in jo prosil, naj ne pride v Sverdlovsk, ker ga tako ne bo več našla tam. Del zapornikov so svojci v Sverdlovsku res obiskali. Gorbatov in še nekateri pa so se hoteli ogniti srečanju, da njihovi najbližji ne bi videli, v kakšnem bednem položaju so.

Ker je bilo pismo cenzurirano, Gorbatov ni mogel napisati niti besedice o tem, kaj se je z njim dogajalo v preiskavi in kako se je med njo vedel. Zato je pozneje poslal ženi še eno pismo, vendar po drugi poti. V vagonih so bili namreč tudi ljudje, obsojeni zaradi kriminala. Enega izmed teh je Gorbatov prosil, da mu je prodal pretihotapljeni konček svinčnika. V zameno zanj mu je odrinil dva zavitka tobaka in zavojčka cigaretnega papirja.

Na cigaretnem papirju je napisal pismo, iz omota, v katerega je bil zavit tobak, pa je napravil kuverto in jo zalepil z zmočenim kruhom. Da pisma pri tem, ko bi ga vrgel iz vagona, ne bi odnesel veter, je h kuverti prilepil skorjico kruha. Mednjo in kuverto pa je porinil rubelj in papirček z besedami:

»Najditelja lepo prosim, naj prilepi na pismo znamko in naj ga vrže v poštni nabiralnik«. Ko je vlak odpeljal z neke večje železniške postaje, je Gorbatov spustil to nenavadno pošiljko skozi rešetko železniškega vagona, v katerem je potoval. Pri tem je pazil, da ga ne bi kdo opazil, ker se je bal, da bi v tem primeru pismo prišlo v roke ravno tistemu, kateremu nikakor ne bi smelo.

K sreči je prišlo v dobre roke. Dve leti pozneje mu je žena povedala, da ga je dobila brez znamke in poštnega žiga. O tem, ali pismo sploh ni prišlo po pošti, ali pa je, pa je človek, ki ga je vrgel v poštni nabiralnik, obdržal denar, namenjen za znamko — Gorbatov v spominih ne piše ničesar. Naj bo že kakorkoli, omenjeno pismo je imelo v poznejšem razvoju dogodkov pomembno vlogo.

ORopan

Njegovi ženi Nini Aleksandrovni in njenim prijateljem, ki so tako zvedeli, da Gorbatov ni ničesar priznal, je pismo pomagalo, da so se še vztrajneje prizadevali za njegovo osvoboditev. Še prej, preden je dobila pismo iz Sverdlovska, so Nini Aleksandrovni vrnili zadnjih 50 rubljev, ki jih je poslala možu v Lefortovski zapor. Pošiljka jo je na moč prestrašila, zato je takoj odpotovala v Moskvo, da bi zvedela, kaj se je zgodilo. V informacijski pisarni NKVD je zvedela, da so moža »kot nespravljivega in nepopravljivega prestopnika« obsodili na 20 let, vendar s pravico dopisovanja, in da ji bo, kadar bo prispel v eno izmed taborišč na področju Magadana, verjetno tudi pisal. Ker je »mlada in privlačna«, so ji zaželeli, naj se »čimprej poroči«.

Od tam je takoj odšla k odvetniku in napisala je pritožbo na vrhovno sodišče. Glavni vojaški tožilec, ki ga je prav tako obiskala, je pritožbo odobril.

Da bi bila mera Gorbatovega trpljenja polna, so ga med potjo oropali trije zaporniki - kriminalci, in sicer medtem, ko se je transport ustavil v Irkutsku. Medtem ko se je oblačil po kopanju, ga je eden izmed njih podrl na tla, druga dva pa sta mu vzela denar in perilo.

Gorbatov piše v svojih spominih, da so na železniških postajah proti Daljnjemu vzhodu lahko videli veliko vojaških ešalonov s topništvom, tanki in tovornjaki. Zaporniki so ugibali, če se ni morda začela vojna z Japonsko.

Premišljeval sem o tem, piše dalje Gorbatov, kaj bi se zgodilo, če bi Japonci blokirali naše sile na vzhodu, Nemci pa bi udarili na zahodu. Vse mogoče dogodke so zaporniki povezovali s svojo usodo. Eni so bili prepričani, da ne bo več hrane, če bi se začela vojna, in da bodo umrli od lakote, drugi so spet menili, da bi takrat potrebovali ljudi, ki se znajo vojskovati, in da jih bodo osvobodili, tretji pa so spet razsojali, da jih ne bodo odvedli na področje reke Koljime, češ da je pot tja zaprta. Bolj kot lastna usoda, piše Gorbatov, je vojake vznemirjalo vprašanje, koliko odvečnih izgub bodo morale pretrpeti enote, če se je res začela vojna, ko so bile zaradi aretacij brez svojih izkušenih poveljnikov.

DOBROTNO SONCE

V začetku julija leta 1939 je transport prispel v Vladivostok. Blizu mesta so zapornike naselili v lesene barake, ki so bile ograjene z bodečo žico. V njih je živelo že veliko zapornikov, ki so prispeli že pred transportom. To je bilo pravzaprav zbirno taborišče, odkoder so pošiljali ljudi po morski poti proti Magadanu. V tem taborišču so čakali še druge transporte vse dotlej, dokler niso zbrali dovolj ljudi, ki so zasedli vse prostore na ladji, namenjeni proti Magadanu.

V tem zbirnem taborišču je preživel Gorbatov deset dni. Takoj se je prijavil na delo: nosil je vodo za zapornike in za taborišćno kuhinjo. Ker je bilo lepo vreme, se je zahvaljeval soncu in vetru »ker sta bila dobrotna do nedolžno obsojenih«. Delal je dan in noč in brigadir je bil z njim zadovoljen.

Nekega dne, ko je spet nosil vodo, je srečal skupino žensk s kantami. Od njih je zvedel, da je prispel transport žensk, obsojenih po členu 58 (»vohunstvo«). Vprašal jih je, ali ni med njimi tudi Marije Andrejevne, žene njegovega poveljnika korpusa Grigorijeva, ker je še takrat, ko je bil svoboden, zvedel, da so aretirali najprej njega, potem pa še njo.

Ženske so mu odvrnile, da jih je pač veliko in da ne vedo, če je med njimi tudi Marija Andrejevna. Vprašale so ga, kaj naj ji porečejo, če jo bodo slučajno videle.

»Recite ji, naj pride jutri zjutraj po vodo. Rad bi jo videl Gorbatov, nekdanji poveljnik divizije,« je naročil.

Naslednjega dne Gorbatov v skupini žensk ni zasledil Marije Andrejevne, pač pa njeno sorodnico Ljubočko, ki so jo vzgajali pri Grigorijevih, pozneje pa se je poročila z načelnikom personalnega oddelka divizije Bžežovskega. Ko so prijeli moža, so aretirali tudi njo, jo obtožili vohunstva, obsodili in jo z drugimi »vohunkami« poslali v taborišče na Koljimo.

M. BILIĆ

Novice

LJUBLJANA: **obisk šolnikov iz Beograda** — Včeraj popoldne je prispelo v Ljubljano 28 upraviteljev osnovnih šol občine Čukarica iz Beograda. Skupina je gost upraviteljev osnovnih šol občin Ljubljana-Center, Šiška in Moste, ki so bili lani na obisku v Beogradu. Gostje in predstavniki ljubljanskih šol bodo imeli danes dopoldne v Domu sindikatov razgovore o upravljanju šol, delitvi dohodka, celodnevnem bivanju v šoli in o šolah na prostem. Popoldne si bodo ogledali osnovno šolo »Dr. Potrča«. V petek bodo gostje prisostvovali pouku v nekaterih razredih ljubljanskih osemletk, v soboto pa je na programu delovna ekskurzija v Škofjeloško dolino, Bohinj, na Bled, Vrbo, v Begunje in Drago.

LJUBLJANA: **predavanje beograjskega slavista** — Jutri ob 19. uri bo na slavističnem oddelku filozofske fakultete v Ljubljani (Aškerčeva 12) predaval prof. Dimitrije Vučenov iz Beograda. Njegova tema je: optimistično in pesimistično v srbski literaturi.

TRBOVLJE: **prireditev »vesele tovarne«** — Danes bo v Delavskem domu v Trbovljah zabavno-glasbena prireditev »vesele tovarne«, ki jo bodo v počastitev tedna mladosti organizirale mladina »Litostroja« iz Ljubljane, »Metalne« iz Maribora in Strojne tovarne iz Trbovelj. Uspešno sodelovanje treh tovarn na gospodarskem področju se bo tako manifestiralo tudi v kulturni izmenjavi mladine.

LJUBLJANA: **Napoleonove Ilirske province** — V Narodnem muzeju v Ljubljani bo od 9. maja odprta zgodovinska razstava o Napoleonovih Ilirskih provincah. Razstavo organizirata kulturnozgodovinski oddelek in knjižnica Narodnega muzeja. Med eksponati bodo obiskovalci te zanimive prireditve lahko videli tudi Napoleonov razglas o ustanovitvi Ilirskih provinc, ki je bil izdan 14. oktobra leta 1809 v Schönbrunu (na sliki).

Napoleon
Kaiser der Franzosen,
König von Italien, Beschützer des Rheinischen Bundes.

Wir haben befohlen, und befehlen:

Daß der Villacher Kreis, Krain, das vormalige österreichische Istrien, die Provinzen Fiume und Triest, die Länder unter den Namen Littorale bekannt, der Theil Kroaziens, und überhaupt alle die Länder welche Uns auf den rechten Ufer der Sau zugefallen sind, Dalmazien und seine Inseln mit der Benennung: Illirische Provinzen, bezeichnet werden.

In unserm Kaiserlichen Lager zu Schönbrun den 14ten Oktober 1809.

Unterzeichnet:
Napoleon.

NAPOLEON
Zefar Franzosov, Kral Italie, varih rajnfke svése.

Smo fklenili inu fkléнemo tako:

Blafhka Kraſsia, Krajnſka deshéla, eſtrajſka Iſtria, ſtrane Réka inu Terſt, Primorje, en dejl Hrovafhkiga inu vſa ſemla nam perpuſhéna na deſnim kraju Save, Dalmazia inu njé otóki bodo sanaprej imenvâne Ilirſke Deshéle.

V' naſhimu ſhotoru Veradenz 14. dan Kosaperſka 1809.

Podpiſan:
Napoleon.

VELENJE: **razstava ob zborovanju geografov** — Med 7. in 12. majem bosta Inštitut za geografijo ljubljanske univerze in Zemljepisni muzej organizirala za udeležence zborovanja slovenskih geografov, ki bo med 7. in 9. majem v Velenju, in za prebivalstvo Velenja in okoliških krajev priložnostno razstavo kart s temami »Industrializacija Slovenije 1951—1961«, »Deagrarizacija naselij Slovenije na primeru naselja Podgorje pri Kamniku« in »Razvoj kartografije na primerih geografskih kart slovenskega ozemlja od Antike do začetka moderne karte«.

CELOVEC: **gostovanje Slovenske filharmonije** — Danes bo v Celovcu gostoval orkester Slovenske filharmonije iz Ljubljane. V spremstvu so tudi Ivo Tavčar, Miloš Poljanšek in Marjan Tepina.

BEOGRAD: **skupščinska razprava o financiranju gledališč** — V skupščinskih razpravah o financiranju kulturnih dejavnosti je ponovno postalo aktualno vprašanje: položaj poklicnih gledališč. Poslanci so opozorili na težak materialni položaj teh ustanov, na nezanesljive vire financiranja in na pomanjkanje sredstev za nemoten razvoj dejavnosti teh ustanov. Sodijo, da je vsekakor potrebno dobiti trajne vire financiranja, v katerih bodo tudi sredstva za investicije.

BEOGRAD: **sodelovanje jugoslovanske in sovjetske RTV** — V Beogradu so se včeraj nadaljevali razgovori med delegacijo državnega komiteja za radio in televizijo SZ in predstavniki jugoslovanske RTV. Govorili so o osnutku sporazuma za razširjeno sodelovanje med sovjetsko in jugoslovansko RTV. Sporazum bo verjetno podpisan v soboto.

BUDVA: **kongres likovnih umetnikov Jugoslavije** — V Budvi se bo danes začel šesti kongres Zveze likovnih umetnikov Jugoslavije, ki se ga udeležuje okrog 120 delegatov in gostov iz Jugoslavije in tujine. Pričakujejo, da bo največ razprav obravnavalo estetska in idejna vprašanja umetniškega ustvarjanja.

BUDIMPEŠTA: **konferenca o gospodarstvu, politiki in družbenih problemih Avstro-ogrske monarhije** — Na Madžarski akademiji znanosti v Budimpešti se je začela mednarodna konferenca zgodovinarjev, ki proučujejo gospodarstvo, politiko in družbene probleme Avstro-ogrske monarhije v obdobju 1900—1918. Šestdnevne konference se udeležujejo strokovnjaki iz evropskih in ameriških držav.

CANNES: **predstava jugoslovanskega filma** — Na filmskem festivalu v Cannesu so predsinočnjim predvajali kratki film Dragana Mitrovića »Med oblaki«, ki je letos edini naš predstavnik v uradni konkurenci. Publika ga je spremljala z zanimanjem. V dnevnem biltenu je napovedana tudi predstava filma »Skopje 63«.

IX. Sterijino pozorje

Dramatizirani Davičo

Tretji večer Sterijevih iger v Novem Sadu nam je prinesel drugo izmed štirih dramatizacij oziroma odrskih adaptacij — Oskarja Davića roman »Beton in kresnice«. Kdor delo pozna (imamo ga tudi v slovenskem prevodu), bo zlahka potrdil, da prenos Davičevega gostoslovnega, z domišljijskimi, asociativnimi in meditativnimi izleti premreženega besedila ni bil hvaležno opravilo. Tako je torej povsem razumljivo, da dramatizator Aleksandar Ognjanović ni mogel (in tudi ni nameraval) prenesti na odrske deske integralnega dogajanja romana, marveč se je koncentriral le na njegovo osrednjo idejno in fabulativno vsebino. V njej je ostal središčni junak delavec Vuk Rsavac, reka, ki jo kroti skupaj s svojimi tovariši, in seveda konflikti, ki jih Vuk doživlja s svojo okolico.

O tem, kdo in kaj je Vuk, kaj hoče in kaj stori, tu kajpada ne moremo podrobno govoriti. Naj zadešča ugotovitev, da je Vuk nadaljevanje — seveda predvsem idejno in človeško, ne pa tudi motivno — legendarnega skojevca Miče iz Davičeve »Pesmi«. Kar je bil in pomenil Miča za osvobodilni boj, za beograjsko ilegalo, to pomeni Vuk za povojne revolucionarne procese: za Vuka sta boj in socialistična graditev le dve različni fazi istega procesa. Mičevo puško je Vuk zamenjal s krampom, chranil pa je intimno, človeško in skojevsko vdanost revoluciji, njej je povsem podredil svoje misli, čustva, svoje osebno življenje, zanjo se je naposled tudi žrtvoval, podrt od neukrotljive stihije. Kritika je Vuku upravičeno očitala linearnost, poenostavljeno, fanatično vdanost, idejno in ideološko shematičnost. Namesto tragičnega junaka imamo pred seboj kliše, kakršnih ni bilo malo v socrealističnih agitkah. Vuk je tako idealiziran, dvignjen nad resničnost človeških in družbenih anomalij, da postane njegova dramatizirana usoda neprepričevalna, tezna in konstruirana. Poglavitni paradoks tiči v spoznanju, da bi Vuk zares lahko bil tragični junak, človek, ki je v najboljši veri, da dela prav, ravnal napak. In če roman zavoljo konteksta in vzporednih dogodkov, zlasti pa zavoljo bogato razčlenjenega Vukovega intimnega življenja vendarle ponuja možnost za čudovitejšo, manj shematično strukturo tega junaka, je dramatizacija izluščila predvsem Vukovo enodimenzionalnost. Predstava »Betona in kresnic« pa je navzlic vsemu vnesla v pretežno sivi, starinski in neizvirni repertoar Pozorja trenutek sodobnosti in že to dejstvo samo je nekoliko razživelo ozračje na letošnjih devetih jugoslovanskih gledaliških igrah.

»Beton in kresnice« je uprizorilo Savremeno pozorište iz Beograda v režiji dramatizatorja Ognjanovića. To gledališče je imelo pred leti izjemno vabljiv ugled: bilo je trdno, moderno, zlasti glede na kreativne moči zelo kvalitetno. Zadnji čas, nekako od tedaj, ko se je iz nekdanje Komedije in Beograjskega dramskega gledališča fuzioniralo v sedanje Savremeno pozorište, pa ga je močno oplazil proces krize, ki se iz nje ne more pa ne more izkopati. Eden izmed rezultatov tako kritične situacije je tudi uprizoritev »Betona in kresnic«. Predstava je razvlečena in konvencionalno realistično stilizirana, igralsko pa z izjemo glavne vloge izenačena v podpovprečju, neizrazita, mestoma celo diletantska. Kolikor naj bi kljub vsemu odsevala nekakšen odrski čar, ga odseva zavoljo celotne atmosfere, zavoljo poudarjenega temperamenta in zavoljo nekaterih atraktivnih množičnih prizorov. Režiser je brez potrebe Vukovo shematičnost le še poudaril in njegov lik v idealizaciji potenciral. V soglasju s takšno uprizoritveno zasnovo je sledil režiserju tudi nosilec Vukove vloge Zoran Radmilović. Vendar velja povedati, da je znotraj tega koncepta ustvaril zelo celovit in sugestiven lik. Bil je brezkompromisen, heroičen, skojevski zaverovanec v moč lastnih spoznanj, presoje in ravnanj. Radmilović je tudi v formalnem pogledu izpričal določeno kultiviranost igralskega izraza in je bil edini vsaj za silo korekten govorec v predstavi, kajti vsi drugi igralci so razodevali skrajno ohlapno, površno in celo brezbrižno govorno tehniko ter so tudi za tukajšnji avditorij ostali preprosto nerazumljivi. Četudi je nekaj te brezbrižnosti narekoval režijski koncept, ki je očitno hotel pričarati nekakšno živost pogovornega jezika, je takšna govorna faktura zapuščala skrajno siromašen in celo mučen vtis.

Tako je žal tudi srečanje s prvim sodobnim, dasiravno dramatiziranim besedilom na letošnjem Pozorju ostalo nezpolnjeno.

Drevi se bo z novosadskega odra prvič in zadnjič na letošnjih gledaliških igrah oglasila slovenska beseda. Javorškovo »Kriminalno zgodbo« v izvedbi Mestnega gledališča ljubljanskega pričakujejo tu s precejšnjim zanimanjem. Več o tem — prihodnjič.

VASJA PREDAN

PRIZOR IZ BABIČEVEGA FILMA »V SPOPADU« z Borisom Buzančićem, Tomo Jovanovićem in Antejem Šoljakom (od leve proti desni).

Film

Spopad človeških senc

Uboga sodobna problematika v Babičevem najnovejšem filmu

Konec januarja smo vprašali režiserja Jožeta Babiča po njegovem najnovejšem filmu »V spopadu«, ki ga je tedaj ravno dobro posnel za »Bosna film«. Vprašali smo, zaupajoč v režiserja »Treh četrtin sonca« in predvsem »Veselice« (»Trćenje na vzporednicah« smo obšli, saj ni nobenih resničnih ustvarjalnih vzponov brez kakega padca), zavedajoč se repertoarnih obetov »Bosna filma«, ki mu je, ne tako dolgo tega, že tekla voda v grlo, in kjer so zadnje čase radi poudarjali, da je fuzija vsem všeč in bo v prihodnje vse dobro.

Režiser Babič nam je torej povedal, da gre v filmu za sodobni problem, za spopad stare in nove generacije, temo s klinike, ki pa je širša in ne razgrinja le odnosa zdravnikov do sodobnih zdravstvenih metod (le-ta je v evropskem in ameriškem filmu že popolnoma eksploatiran, op. p.), temveč želi razkleniti družbeno odgovornost, spregovoriti o prepričanju in avtoriteti, nekompromisno, kot nekakšno nadaljevanje »Veselice«. Z željo, da bi sodobni problemi naše družbe v filmu ne odmevali več zgolj kot uračno opredeljeni odnosi med ljudmi, njihove preokupacije pa ne izključno kot družbene refleksije, kot enostavni družbeni relaciji direktor — nameščenec, staro — novo, temveč z intimnejših izhodišč in seveda ne formalno.

Zdaj smo videli film v ljubljanskem kinu »Komuna«. Pred tem se je najprej šušljalo, potem pa marsikaj zares prebralo v tisku: namreč, da so premiere v glavnih mestih drugih republik pokazale, da je film »V spopadu« zabloda, odvec. Eni so za vse krivili scenarij (teh je največ), drugi menijo, da je tokrat Babič, sicer originalen, inventiven režiser, motiv filmsko izničil. Ni čudno, če se krog pentlja v tem loku: toliko je senc, da padajo vsenaokrog. Avtorica, scenaristka Ana Marija Car si je umislila sodobno temo, brž čas z vitalno osnovno idejo, ki pa v realizaciji ni vodila dalje, nikamor, ostala je beležka v njeni zaznavi, ne psihološka, ne moralna niti družbena drama, umetniško nemotivirana. Babiču pa s svojo umetniško vizijo žal ni uspelo sintetizirati niti tistih delcev, ki izzivajo hkratne, če že ne bistvenega problema. Ostal je režiser — zabeleževalec, in še to močno preskromen in odmaknjen. Edino Škerlova muzika, čeravno se redko oglasi, zatoži po atmosferi. In igralci (zlasti Voja Mirić, Toma Jovanović in Boris Buzančić) so skušali nadgraditi šibke podobe, ki so jih predstavljali, z notranjo igralsko intenziteto — žal komaj opazno v splošni biedici. Kamera Edvarda Bogdanića je mrtva, dozdeva se nam, da gledamo film izpred štirinajstih, petnajstih let.

Se nekaj sili k temu občutku: poglavitno namreč, izpovedna iztočnica: glavni akter, stari predstojnik klinike dr. Krstić, nekdanji revolucionar, ki verbalno zastopa in uresničuje svoje dogmatične teze, se upre operaciji po novi metodi, gre za ekshibicionistično avanturo mladih, in zvest svoji birokratski sa odpusti kirurga dr. Ognjena in celo lastnega sina, dr. Ranka. ta dr. Krstić torej, ki povzroči pacientkino smrt in mu film nameni strašno bolezen — arteriosklerozo revolucionarjev, je iz filmov, kakršne je ustvarjala birokratska kinematografija. Sploh ni zanimiv po kaki globoki dilemi, ki jo nosi v sebi, po drami, ki ima ime: nezmožnost zaznave neizpodbitnih pretakanj časa, bolečega prehajanja preteklosti z vsemi svojimi odlikami (in napakami) — v sedanjost in prihodnost (z vsemi njunimi novimi odlikami in novimi slabostmi). Tak, kot ga vidimo, samo komandira »po staremu«, da je v tem, v tej želji po absolutni disciplini skrit plemenit nagib — plemenit po njegovem razumevanju stvari — mu skuša (hkrati z oponiranjem) v dialogu pusto vzvišeno razložiti sin. In zadnji kader nam razloži, da očeta pacientkina smrt stre. In še kak pogovor starih revolucionarjev v naslanjačih ob kartah nam razloži, da so pravi čudeži tisti njihovi sinovi, ki so doštudirali. Tisti, ki dr. Krstiću stoje nasproti — dr. Ognjen, dr. Ranko, anestezistka Vera, ta novi svet, so bledo, popolnoma zunanje, nedorečeno, nekreativno predstavljeni. Zanimivo je edino obrobje: nekaj puščic na račun sle po oblasti, ki v mnogih in na mnogih klinikah živi dalje, na račun tistih majhnih kliničnih obrekovalnic, nezmožnih angažiranja za boljše, ki živijo tudi v našem splošnem vsakdanu, na račun raznih svetov pa višjih in nižjih odgovornih družbenih organov sploh, ki ob sporih, ki zadevajo v živo, molčijo.

To naj bi bila torej generacijska resnica? Vsa resnica o dveh skrajnostih? Ekshibicionistični avanturi mladih in arteriosklerozi starih? Kje so tisti resnično boleči, človeško, moralno in družbeno še kako opazni odtenki? Naša sodobna tematika je skupaj z načinom, kako je izražena v tem filmu, uboga. Grobo je zbolela na kliniko mora.

Od Jožeta Babiča pa temu filmu navkljub upravičeno pričakujemo resnično nadaljevanje »Veselice«. Z vsem, upoštevajoč tudi tokove časa in nove izrazne možnosti filma.

MARINA GOLOUH

Tržaško gostovanje

Dario Fo: „Dve pištoli v rokah . . ." v Mestnem gledališču ljubljanskem

Po že ustaljeni tradiciji se v spomladanskih mesecih vsako leto zvrsti v ljubljanskem Mestnem gledališču gostovanje tržaških gledaliških umetnikov kot nekakšno dopolnilo naše gledališke sezone in hkrati kot nekakšen obračun, saj tržaški gostje zmerom izberejo delo, ki je po njihovem mnenju in gledaliških normah najbolj uspelo. Zdaj nastopajo z groteskno komedijo italijanskega avtorja Daria Fòja in s tako dolgim in nenavadnim naslovom, da ob pogledu vzbuja nezaupanje ali pa radovednost: »Dve pištoli v rokah pa z belim in črnim gleda.«

Priznati je treba, da je ta mešanec med kabaretom, cirkom varietejem, in gledališkim odrom živ predvsem zaradi pestrosti, zunanje paše za oči, dinamike in odrske učinkovitosti. Kot nekakšen nezakonski otrok stoletnih tradicij italijanske komedije je podedoval marsikaj tistih lastnosti, ki to komedijo še dandanes ohranjajo živo. V sodobnem jeziku izraženo bi lahko rekli, da računa na vse vrste »potrošnika« — od obiskovalcev, ki si želijo in jim posreduje bolj ali manj povprečno akcijsko zabavo, pa do pozornejših in razmišljajočih gledalcev, ki bodo v tej komediji našli marsikakšne trpke reminiscence na sodobno zahodno družbo. Kolikor je ta komedija duhovita in ironična parodija na razmere v tej družbi — na paralelo med gangsterizmom in uradniško birokracijo — toliko je v njej tudi avtorjevega aktivnega odklonilnega odnosa do teh razmer. In vendar je najbrž res, da je ta kritika — če sploh gre za kritiko — sorazmerno sramežljivo skrita v ozadju kriminalno-zabavnega rastra te družbene podobe. Občutek imam, da se avtor sam ob njej bolj zabava kot joka ali jezi. In če je to res, potem so vsa duhovitost, vsa ironija in presenetljivi miselni preskoki bolj v službi zabave kot osveščujoče kritike. Domnevati pa je mogoče in hkrati obžalovati, da je kljub po občutku uspelemu prevodu barva in žvost originala presajena v drugo sredino v marsičem zbledela.

Zdi se mi, da je gledališko ta predstava ena najbolj uspelih iz zadnjega časa tržaškega gledališča. Spominjam se nekaterih prejšnjih predstav, ki so kazale na posebno specifičnost, na nekakšen skorajda mediteranski in hkrati evropski karakter tega gledališča. Sedanja uprizoritev se jim močno približuje. Že dolgo ni bilo tako enotnega tima, med seboj tako ubranih igralcev, kjer so to sozvočje le tu in tam nekoliko motili mlajši igralci, že dolgo ni bilo toliko pristnega temperamenta in tolikšne ansambelske sproščenosti. Mimo teh zaslug je treba režiserju Jožetu Babiču predvsem prišteti še bogastvo invencioznih domislekov, duhovito koreografsko zamišljeno mizanscenо, ki je ponekod skorajda postajala sama svoj element ali organizem, in pa izrazito pogovornost jezika. Na tehtnici ti elementi prav gotovo odtehtajo razne nedodelanosti v poantah, v kulturi govora in njegovi neraz ločnosti itd. Med interpretatorji — če je ta izraz tokrat sploh umesten — je treba predvsem omeniti gostjo Ivo Zupančičevo, ki je bila v vlogi Luise tako rekoč v svojem elementu. Silvija Kobala, ki je v dvojni vlogi izrazito poudaril predvsem zunanje elemente obeh likov, in pa Andrijana Rustja, ki se je po sproščenosti in okusu za mero nenavadno igralsko izkazal v vlogi agenta — ženske. Med drugimi sodelavci, ki so prispevali h gledališkemu uspehu, je treba še posebej omeniti inscenatorja Nika Matula z njegovo funkcionalno in slikovito sceno.

MARJAN JAVORNIK

UPRAVNI ODBOR
KIRURGIČNE KLINIKE v Ljubljani
razpisuje
delovno mesto
ANESTEZIOLOGA
Pogoj: dokončan staž.
Osebni dohodki po pravilniku. Stanovanje ni zagotovljeno. — Ponudbe predložite upravnemu odboru Kirurgične klinike Kliničnih bolnišnic v Ljubljani, Zaloška cesta št. 2. 4221

ZA VAŠO to va riš DRUŽINO

Petnajste Levstikove nagrade založbe Mladinska knjiga

»KAJETAN KOVIČ z zbirko otroških pesmi FRANCA IZPOD KLANCA nadaljuje dragoceno tradicijo slovenske lirike, in to je, da so zreli in priznani pesniki posvetili del — in sicer enakovreden del svoje tvornosti tudi mladini. Večina pesmi v Kovičevi otroški zbirki izpoveduje razigran, duhovito humoren otroški svet; ta svet je domač in blizu našemu otroku, hkrati pa vendarle poetično preoblikovan v lirične dimenzije . . .« (Iz obrazložitve.)

»BREDA SMOLNIKAR je s svojo prvo knjigo OTROČKI, ŽIVLJENJE TEČE DALJE izpričala izvirno in temperamentno doživljanje; svet v njenih črticah je prizorišče našega vsakdanjega življenja, predvsem življenja mladih ljudi. Črtice nepretenciozno, toda mladostno sveže in moralno zavzeto, z živahnim in humornim tonom odkrivajo prisrčna in naravna razmerja v tem svetu. Zbirka črtic izpopolnjuje repertoar tekstov za starejšo mlačino . . .« (Iz obrazložitve.)

»STEFAN PLANINC je s svojimi ilustracijami v knjigi PESMI ZA OTROKE uspešno rešil problem plastičnega slikarskega izraza za pesmi, ki vselej ne nudijo primernih likovnih prvin. Ilustracije zajemajo realno vsebino pesmi, izražajo fantastično, včasih tudi humoristično, predvsem pa čustveno doživetje. Sugestivna risba, ki sega od poenostavljenih oblik do ekspresivnega pretiravanja in deformacij, je osebni slikarjev rokopis . . .« (Iz obrazložitve.)

»IVE SELJAK-COPIČ je imel kot ilustrator Andričeve povesti ASKA IN VOLK nelahko nalogo, da s slikarskimi sredstvi prikaže zgodbo, v kateri živijo živali človeško življenje. Stilizacija živali in vsega okolja, neobičajna ploskovna razdelitev, dramatičnost barvnih nasprotij, ekspresivna oglatost volka in simbolična belina ovce, vse predstavlja drzno in novo likovno realizacijo . . .« (Iz obrazložitve.)

»CIRIL CVETKO je napisal operni priročnik* OPERA IN NJENI MOJSTRI, ki se odlikuje po tem, da množico stvarnih podatkov o življenjepisih skladateljev, njihovih glasbeno-stilnih oznakah, vsebinah posameznih oper predstavlja na zelo živahen, privlačen, a pri vsem tem tudi jedrnat način. Vse to odlikuje to delo celo med tovrstnimi deli v drugih jezikih. Kot se je izkazalo, je ta knjiga našla velik odziv pri ljubiteljih operne umetnosti . . .« (Iz obrazložitve.)

Petnajste Levstikove nagrade, ki jih založba Mladinska knjiga podeljuje vsako leto za najboljše literarne, likovne in poljudnoznanstvene stvaritve v domači mladinski književnosti, so bile podeljene po predlogih žirij. Žirijo za leposlovna dela so sestavljali Mile Klopčič, Matja Mejak in Zorka Peršič. Žirijo za izvirne ilustracije so sestavljali Jelisaveta Čopič, Zoran Didek, France Mihelič in Ivan Potrč. Člani žirije za izvirna poljudnoznanstvena dela pa so bili Valens Vodušek, dr. Anton Polenc, dr. Nace Šumi in Uroš Kraigher.

Nagrajenci so prejeli letošnje Levstikove nagrade sinoči pred otvoritvijo razstave knjig in ilustracij Mladinske knjige v letu 1963 in retrospektivne razstave nagrajenih knjig in ilustracij v ljubljanski Moderni galeriji.

Izjava

Po razčiščenju nekaterih vprašanj izjavljam, da nimam kaj očitati Državni založbi Slovenije v zvezi z ukinitvijo in likvidacijo »Naših zborov« ter obžalujem, če sem bil v svojem članku »Druga plat zvona«, ki je bil objavljen v Delu 13. marca 1964, preoster in žaljiv.

ADOLF GROEBMING

Melaberon glycerin-gelee krema z medom za nego rok
LEKARNE, DROGERIJE, PARFUMERIJE

V četrtek nova številka ILUSTRIRANE REVIJE
to va riš
KAKŠEN ČLOVEK VODI FRANCIJO
»Kako naj človek vlada deželi, ki ima 246 vrst sira?« se sprašuje general de Gaulle
RAZSTAVA SEDME VELESILE
Kako so na doslej največji razstavi jugoslovanskega novinarstva »črno na belem« prikazali bogato zgodovino od v Benetkah tiskanega prvega časopisa na slovenskem jugu do današnjih sodobnih dnevnikov
»VELIKA MI JE GLAVA . . .
. . . ekran pa majhen«, toži beograjski igralec in humorist Miodrag Petrović-Čkalja v intervjuju »Tovarišu«
ŽIVALSKI VRT — PRIVATNI HOBBY
Fotoreportaža o verjetno najbolj nenavadnem konjičku somborškega poljedelca
PREPOVEDANI IN DOVOLJENI
Sedaj, ko je ameriška administracija ukinila prepoved za izvoz nekaterih filmov v vzhodne države, bomo imeli priložnost videti nekaj velikih ameriških filmskih umetnin.

HARPER LEE

UBITI OPONAŠAVCA

36. nadaljevanje

Jem je odgovoril, da ne more biti kdo ve kako bolna, ko tako vpije. Ko smo vsi trije prišli do njene hiše, se je Atticus odkril, ji vljudno mahal s klobukom in rekel: »Dober večer, gospa Dubose! Nocoj ste videti kot roža!«

Nikdar nisem slišala, da bi bil Atticus povedal, kakšna roža. Povedal ji je novice s sodišča ter rekel, da upa, da bo imela jutri dober dan. Nato si je poveznil klobuk na glavo, me zavihtel na ramena in v mraku smo odšli proti domu. Ob takih priložnostih sem bila prepričana, da je moj oče, ki je sovražil puške in ni bil nikdar v vojni, najhrabrejši človek na svetu.

Dan po dvanajstem rojstnem dnevu je Jema srbel denar v žepu, zato sva se zgodaj popoldne podala v mesto. Jem je menil, da ima dovolj, da kupi zase majhno parno lokomotivo, zame pa kapelniško palico.

Tisto kapelniško palico sem imela že dolgo na piki: bila je v izložbi pri V. J. Elmorju in je bila okrašena s kovinskimi ploščicami in trakovi, stala pa je sedemnajst centov. Takrat sem si goreče želela, da bi zrasla in postala kapelnik gimnazijske godbe maycombskega okraja. Ko sem svojo spretnost že toliko izpopolnila, da sem lahko vrgla palico v zrak ter jo skoraj ujela, ko je padla nazaj, mi je Calpurnia prepovedala vstop v hišo vsakokrat, ko je videla, da jo imam v roki. Čutila sem, da bi lahko to pomanjkljivost odpravila s pravo kapelniško palico in Jem se mi je zdel zelo radodaren, ker mi jo je obljubil.

Gospa Dubose je taborila na verandi, ko sva šla mimo.

»Kam pa gresta vidva ob tej uri?« je zavpila. »‚Spricata,' kaj? Poklicala bom ravnatelja ter mu povedala!« Prijela je za kolesi svojega stola ter izvedla imeniten obrat v desno.

»O, saj je sobota, gospa Dubose,« je rekel Jem.

»Vseeno, če je sobota,« je rekla mrko. »Kdo ve, če vajin oče sploh ve, kje sta?«

»Gospa Dubose, v mesto sva začela hoditi sama, ko sva bila tako velika.« Jem je pokazal z dlanjo kaka dva čevlja od tal.

»Nikar mi ne laži!« je zavpila. »Jeremy Finch, Maudie Atkinson mi je povedala, da si davi polomil njeno trto. Povedala bo tvojemu očetu in potem si boš želel, da ne bi bil nikdar rojen! Če te ne bodo še ta teden poslali v poboljševalnico, naj se ne pišem Dubose!«

Jem, ki se ni približal trti gospodične Maudie od minulega poletja in ki je vedel, da gospodična ne bi povedala Atticusu, tudi če bi se, je pričel vsevprek tajiti.

»Nikar mi ne ugovarjaj!« je zakričala gospa Dubose. »In ti . . .« z artritičnim prstom je pokazala name — »kaj pa počneš v tistem pajacu? Morala bi nositi krilo in jopico, mlada dama! Ko boš zrasla, boš postala natakarica, če te ne bo kdo vzel v roke — Fincheva punca natakarica v O. K. kavarni — ha!«

Spreletela me je groza. O. K. kavarna je bila meglena organizacija na severni strani trga. Zgrabila sem Jema za roko, pa se me je otresel.

»Daj no, Scout,« je zašepetal. »Ne zmeni se za njo, drži glavo pokonci in bodi gentleman.«

A gospa Dubose naju je zadržala: »Ne le, da bo ena iz Fincheve rodbine natakarica, drugi celo na sodišču brani zamorce!«

Jem je otrpnil. Strel je zadel v živo in gospa Dubose je to dobro vedela:

»Prav res, kam smo prišli, če se Finch postavi po robu svoji vzgoji? Povedala ti bom!« Segla je z roko k ustom. Ko jo je odmaknila, se je vlekla za njo dolga srebrna nit sline. »Vajin oče ni nič boljši kako zamorci in ničvredneži, za katere dela!«

Jem je bil škrlatnordeč. Potegnila sem ga za rokav in ko sva stopala po pločniku, naju je spremljala filipika o moralnem propadanju naše družine; poglavitna teza je bila, da je polovica Finchev tako ali tako že v norišnici, toda če bi še živela najina mati, ne bi zabredli tako daleč.

Ne vem, kaj je bolj prizadelo Jema; jaz sem bila užaljena predvsem zaradi ocene družinske mentalne higiene. Žalitev, ki so letele na Atticusa, sem se bila že skoraj navadila. A to pot sem prvič slišala nekaj takega iz odraslih ust. Razen opazk o Atticusu se je napad gospe Dubose gibal v mejah običajnega. V zraku je dišalo po poletju — v senci je bilo hladno, sonce pa je toplo sijalo, kar je obetalo dobre čase: počitnice in Dilla.

Jem je kupil svojo parno lokomotivo in nato sva šla k Elmorju po mojo kapelniško palico. Jem ni kazal nobenega veselja nad novo pridobitvijo; stlačil jo je v žep in molče korakal ob meni proti domu. Na poti domov sem skoraj zadela gospoda Linka Deasa, ko sem palico nerodno vrgla v zrak, in gospod Deas je rekel: »Pazi, Scout!« Ko sva se približala hiši gospe Dubose, je bila palica že siva od prahu, ker sem jo morala tolikokrat pobrati s tal.

Ni je bilo na verandi.

V poznejših letih sem večkrat ugibala, kaj je pravzaprav pripravilo Jema do tega, da je prelomil zapoved »Bodi gentleman, sin,« in zavrgel prisiljeno poštenost, ki se je je pred kratkim navzel. Jem je verjetno moral preslišati prav toliko grenkih opazk o Atticusu, ki zagovarja zamorce, kakor jaz, vendar se mi je zdelo naravno, da se je znal obvladati — bil je po naravi mirnega značaja in tudi razjezil se ni tako naglo kakor jaz. Takrat pa si njegovega početja nisem znala razlagati drugače, kakor da je za nekaj minut preprosto znorel.

To, kar je storil, bi tudi jaz naredila brez premisleka, ko ne bi bila pod vplivom Atticusove prepovedi, ki je po mojem mnenju prepovedovala tudi kljubovati strašnim starim gospem. Prišla sva ravno do njenih vrat, ko mi je Jem spulil kapelniško palico iz rok ter stekel divje vihteč palico po stopnicah na dvorišče pred hišo gospe Dubose; pozabil je vse, kar nama je bil govoril Atticus, pozabil, da ima gospa Dubose pod ogrinjal skrito pištolo, pozabil, da bi gospa Dubose nemara zgrešila, da pa njena pomočnica Jessie verjetno ne bi.

Pomiril se je šele, ko je pokosil vršičke vseh kamelij na vrtu, ko so bila tla posuta z zelenimi popki in listi. Nato je položil mojo palico na kolena, jo prelomil na dvoje ter jo vrgel na tla.

Zakaj tako?

Šola brez vode

Zaradi napake na odcepu vodovodne napeljave proti šoli in bolnišnici je ostala šola v Črni brez vode. Seveda bi bilo nujno napako takoj odstraniti, zakaj šola ne more uporabljati sanitarij in vzdrževati osnovne higiene. Toda izkazalo se je, da krajevna skupnost nima potrebnih sredstev za to delo in tako komunalni servis naročila ne sme prevzeti, ker je brez kritja.

Na občini pravijo, da ni sredstev, ker podjetja nočejo vplačati svojih deležev v komunalni sklad, iz katerega daje občina dotacije krajevnim skupnostim.

Kdo bo kriv, če bi zaradi neurejene preskrbe z vodo prišlo do epidemije tifusa, ki je pred leti že bila v Črni? Bomo tedaj krivili komunalni servis, ker nima sredstev, ali šolo, ker ni prekinila pouka?

Hkrati je treba sprožiti vprašanje: čemu je treba prositi za sredstva, ki so namenjena za osnovni standard občanov? Zakaj kolektivi tako slabo skrbijo za potrebe svojih članov izven kolektiva, v njihovem kraju bivanja, kjer se pojavljajo kot potrošniki? Rudnik Mežica je še vsako leto vplačal svoj delež v komunalni sklad. Pravijo, da se odtegujejo temu plačilu nekatera podjetja, ki imajo prav tako uporabnike komunalnih uslug na območju Črne. I. MIKLAVŽINA

Zdravstveno varstvo v senci varčevanja

Zaskrbljujoč položaj zdravstvene službe v ljutomerski občini

Neurejene razmere v zdravstvu ljutomerske občine najbolj občutijo številni prebivalci oddaljenih krajev, brez jamstva za ustrezno zdravstveno varstvo so tudi delavci in šolska mladina, medtem ko v sedanjih pogojih zmore zdravstvena služba preventivno obdelati komaj tretjino terena. V takšnih razmerah je iskati tudi vzrok, da je stalež bolnih med zaposlenimi na ljutomerskem območju po odstotku najvišji v Pomurju. Gospodarska škoda zaradi izostankov z dela je očitno že večkrat prerasla izdatek, ki bi bil potreben za ureditev zdravstvenega varstva zaposlenih.

Posledice takšnega stanja se seveda kažejo v čedalje bolj kritični podobi na vseh področjih razvejane zdravstvene dejavnosti. Najhuje pa je prizadeto kmečko prebivalstvo, ki je skoraj v celoti izločeno tudi iz programa preventivnega dela. Zato ni naključje, da ljudje v največjem številu podlegajo zlasti raznim epidenčnim obolenjem, kar po oceni zdravstvenega doma v Ljutomeru vsaj desetkrat presega zaradi zakasnelega posredovanja naložbe, ki bi bile potrebne za redno preventivno delo.

Ne gre tudi prezreti, da je pomanjkljivo preventivno in kurativno varstvo v ljutomerski občini v dobršni meri posledica pogojev, v katerih deluje zdravstvena služba. Ljutomerski zdravstveni dom, ki ima na razpolago za vse svoje strokovne enote vsega 32 zvečine neprimernih prostorov, bi potreboval vsaj še enkrat toliko prostora. Po večletnem odlašanju bodo slednjič začeli letos s pomočjo najetega kredita pri republiškem zavodu za socialno zavarovanje z gradnjo novega doma. Novo poslopje zdravstvenega doma bo vsekakor tudi pomemben prispevek k prizadevanju občinske skupščine, ki je že izdelala program za izboljšanje zdravstvenega varstva občanov.

Poglavje zase so v ljutomerski občini razen kroničnega pomanjkanja sredstev tudi zdravstveni kadri. Dolgoletna služba je večino ustaljenega kadra domala že povsem izčrpala, mladi zdravniki, ki jih najbolj pogrešajo, pa se po obveznem enoletnem terenskem stažu po navadi poslovijo.

Zaradi pomanjkanja sredstev bo tudi letos najbolj prizadeta zdravstvena preventiva. Občina je iz skromnih proračunskih sredstev lahko prispevala zanjo manj kot pet milijonov dinarjev, kar zadostuje komaj za dobro tretjino predvidenih nalog v programu.

Sicer pa se posledice varčevanja kažejo v nezmogljivosti celotne zdravstvene službe in običajno ostanejo še tako lepi načrti samo na papirju. In to ne nazadnje zaradi mlačnega odnosa do skupnih nalog v občini s strani gospodarskih organizacij. Kot smo navedli že uvodoma, utrpi zaradi pomanjkljive oziroma neurejene zdravstvene zaščite delavcev največjo škodo prav gospodarstvo, vendar doslej še nikjer niso dovolj odločno načeli tega perečega problema. Tudi občinska skupščina in zdravstvena služba doslej nista dobili od gospodarskih organizacij kakršnih koli zagotovil za sodelovanje pri uresničevanju pred nedavnim sprejetega obsežnega programa za izboljšanje zdravstvenega varstva občanov. Zaradi pretežne večine manjših delovnih organizacij, ki nimajo pogojev za ustanovitev lastnih obratnih ambulant, je svet za zdravstvo med drugim tudi predlagal, naj bi zdravstveni nadzor nad zaposlenimi prevzel poseben oddelek, ki bi ga ustanovili v okviru splošne zdravstvene službe. Vsekakor bi se za hitrejše uresničenje te prepotrebne naloge, ki je povezana z visokimi izdatki, morale z večjim zanimanjem zavzeti tudi gospodarske organizacije. Bilo bi prav, če bi se pobuda za tako akcijo, ki bi se v kratkem času bogato obrestovala, rodila tam, kjer zaradi visokega števila obolenj zaposlenih ugotavljajo iz leta v leto večjo škodo.

B. BOROVIĆ

POMENEK V UREDNIŠTVU — Raznašalci in prodajalci časopisov so se nedavno zbrali v uredništvu »Dela« in se z uredniki in novinarji pogovorili o svojem delu in težavah, ki jih prinaša ta naporni poklic.
Foto: E. Šelhaus

Tudi jaz bom enkrat v časniku

Raznašalci časopisov, ljudje, ki jih največkrat ne poznamo

Vsako jutro nas v nabiralniku ali na kljuki čaka časnik. Nekdo ga je prinesel, nekdo, ki je v zimskem jutru naredil prvo sled v svežen snegu pred hišo. Ob šestih, petih ali še prej... Greš po ulici, zvedeti hočeš novice. Stopiš h kiosku, položiš denar na pult, neke roke se stegnejo, ti izroče časopis, od nekje zaslišiš pridušen »hvala« in že te ni. Večerni sprehod po razsvetljenem mestu. Vse je praznično, končali smo z delom. Nenadoma zaslišiš: »Delo, novo Delo, TT, Tovariš!« Zagledaš drobnega fantiča, ki izteguje roke s časopisi, njegov glas nekam čudno zveni v tihem večeru...

Prodajalci, raznašalci časopisov. Upokojenci, gospodinje, študentje, šolarji. Mnogo jih je. Njihov delovni dan se prične, ko stečejo z rotacijskih strojev zadnji izvodi časnikov. Raznašajo jih, ker je pokojnina premajhna, ker je družina številna, ker nimajo štipendije... Pozimi, poleti, v snegu, dežju, vročini.

»Časopis raznašam že 19 let!« nam je povedala 53-letna raznašalka iz Celja Marija Jazbec. »V letih sem že, posebej pozimi je težko; imam namreč ortopedske čevlje. Raznašanje časopisov pa ni moje edino delo. Kruh si služim tudi s pospravljanjem po hišah in s pranjem perila. Čutim, da kmalu ne bom več zmogla vsega. Takoj po vojni je bilo laže. Bila sem mlajša, pa tudi ljudje so bili drugačni. Več ljudi in manj strojev... Včasih imam občutek, da nekateri mislijo, ko da raznašanje časopisa ni dostojen poklic.«

»Vaša največja želja?«

»Da bi bilo sobotno »Delo« nekoliko manj obsežno, zaradi teže namreč.«

Stane Pristotnik, upokojenec iz Hrastnika. »Časnike sem pričel raznašati pred enim letom. Pokojnina je skromna, 14 do 15 tisoč na mesec, toliko zaslužim z raznašanjem, pa je že lepa vsota. Raznašam po precej hribovitem terenu, malo gor, malo dol, kar za upokojenčeve noge ni najboljša telovadba. Najbolj sem vesel praznikov. Časniki ne izhajajo in tudi jaz lahko malo dalj poležim.«

»Prijateljici sva,« sta povedali Rozalija Sodič in Ana Malnar, raznašalki iz Novega mesta. »Združilo naju je skupno delo in skupna usoda.« Vsaka ima le sina, drugače sta sami. Rozalijin sin je pri vojakih, Anin pa študira v Ljubljani.

»Ne bo mu treba raznašati časopisov!« je s ponosnim lesketom v utrujenih očeh povedala Ana.

»Težko delo je to, zlasti za nas starejše. Včasih si moker do pasu... Težave imava tudi s pobiranjem naročnine. Nekateri ne plačajo takoj in po večkrat morava v prav zadnje nadstropje stolpnic... Zaradi posameznikov. Večina nas razume.

»Bova prišli v časopis?« je radovedno vprašala Rozalija.

»Joj, če bo res, bom takoj pisala sinu! Tudi jaz bom enkrat v časopisu, jaz, ki sem le raznašalka!«

Tončka Božič, gospodinja in mati treh otrok. Zjutraj raznese časnike po več kot polovici Kopra. Za standard in tri otroke. »Začnem že ob petih zjutraj ali še prej. Do sedmih sem gotova. Trudim se, da ne bi trpelo gospodinjstvo in vzgoja otrok. Moževa plača in mojih 22 tisočakov na mesec so dohodki, s katerimi lahko spodobno živimo. Če ne bi raznašala, bi bilo teže. Pet nas je, otroci rastejo...«

»Vam je všeč stran »Za dom in družino« v Delu?« »Ne preveč. Pisana je za ljudi s precejšnjimi dohodki. Približati bi se morala malemu človeku, gospodinjam, ki sicer vedo kaj je brokat, vendar si oblek iz njega ne morejo privoščiti!«

»Raznašam po Bežigradu,« je povedal Peter Rupert, dijak zadnjega letnika učiteljišča v Ljubljani. »Ob štirih zjutraj skočim na kolo in raznesem 611 časopisov. Včasih zamudim šolo, posebno v slabem vremenu. Štipendija je majhna in 40 do 50 tisočakov, ki jih zaslužim na mesec z raznašanjem, so že prava »profesorska« plača. Morda boste dejali, da veliko zaslužim. Res je, toda to so težko prisluženi dinarji. Mlad sem in laže prenašam vse napore, s katerimi je povezan ta poklic. Mislim, da to ni delo za starejše ljudi. Še mi mlajši ga večkrat ne zmoremo.«

-er

V nekaj vrstah

PRENIZKE ŠTIPENDIJE — SLOVENJ GRADEC — Analizirali so štipendije, ki jih občinska skupščina daje 51 štipendistom, in ugotovili, da so prenizke za normalno življenje in delo študentov. Na srednjih šolah znaša povprečna štipendija 5500, na višjih šolah pa 9000 din. Občinska skupščina bi potrebovala 3.5 milijone dinarjev, da bi lahko zvišala štipendije. J.

UGODNI REZULTATI — MARIBOR — V tovarni umetnih brusov Swaty so v prvem tromesečju dosegli ugodne rezultate, saj so izpolnili 32 % letnega proizvodnega načrta. Nasproti enakemu obdobju lani so proizvodnjo povečali za 43,8 odstotka. Take rezultate so dosegli, ker niso imeli večjih težav z reprodukcijskim materialom in so polno izkoristili zmogljivosti. O.

AVTOSERVISNE USLUGE TUDI NA TERENU — ORMOŽ — Pred nedavnim je Avtoremont iz Radgone odprl v Ormožu sodobno opremljen servis za motorna vozila, vulkanizacijo in avtoličarstvo. V turistični sezoni bo imel servis tudi dežurno službo, ki bo na poziv poslala pomoč tudi na teren. -nik

POSKRBELI SO ZA RAZVEDRILO MLADIH — M. SOBOTA — Soboška mladina v prostem času vse do nedavnega ni imela kam in se je pogosto zatekla v lokale, kjer ni najprimernejše mesto zanjo. Zato je pozdraviti ukrep, s katerim so rešili to vprašanje. V soboškem gradu je zdaj vsako nedeljo zvečer mladinski ples. R. T.

NUJNO POTREBUJEJO VEČ ŠOLSKIH PROSTOROV — MAJSPERK — Šola je bila zgrajena že leta 1900 za takratnih sto učencev. Zdaj pa je učencev mnogo več in se stiskajo v zastarelih in tesnih prostorih. Stiska se je povečala še bolj s priključitvijo šol Naraplje in Stoperce. Zato so morali uvesti pouk v treh izmenah. Otroci zadnje izmene se morajo sploh pozimi šele ponoči vračati na svoje domove. Šola nima telovadnice in laboratorija. Zato prebivalci predlagajo, naj bi čimprej uredili dodatne šolske prostore. NIK

GRADNJA VINSKE KLETI NAPREDUJE — ORMOŽ — Vinska klet, visoka 33 metrov, bo kmalu zgrajena. Kmetijska zadruga računa, da bo že letošnji pridelek grozdja predelala v novi kleti. Tedaj bo opustila 40 stiskalnih in vinskih kleti, razstresenih po vsem posestvu. D. R.

KMETIJSKI KOMBINAT SIRI HMELJEVE NASADE — PTUJ. Letos bodo obnovili hmeljišče na Vidmu, kjer bodo zasadili hmelj na 6 hektarih, tako da bo skupno 14 ha hmeljišč. Predvidevajo tudi povečanje hmeljišč v Zavrču. F. H.

IZ NOVEGA KIRURŠKO-GINEKOLOŠKEGA BLOKA V SLOVENJEM GRADCU — Odprli ga bodo 9. maja, v njem pa bo 57 bolniških sob s 182 posteljami. Blok ima šest etaž, v katerih bodo travmatološka ambulanta, ginekologija in kirurgija, porodništvo, operacijski trakt, porodne sobe, sobe za novorojenčke itd. Na sliki: Ena izmed 40 specialnih zibelk iz aluminija in pleksis stekla, ki jih je za bolnišnico izdelal letalski inštitut Libis iz Ljubljane.

100 let mariborskih učiteljišč

V nedeljo, 10. maja, bodo v Mariboru s številnimi prireditvami počastili 100. obletnico mariborskih učiteljišč. V unionski dvorani bo dopoldne slavnostna akademija, po kateri bodo odkrili spominsko ploščo padlim herojem in borcem ter drugim žrtvam iz vrst absolventov in absolventk mariborskih učiteljišč na nekdanjem moškem učiteljišču v Mladinski ulici. Položili bodo tudi vence pred spomenikom zaslužnega slovenskega pedagoga ravnatelja Henrika Schreinerja. Udeleženci proslave bodo obiskali tudi grobove mariborskih pedagogov na Pobrežju. Ogledali si bodo razstavo na sedanjem učiteljišču na Gosposvetski cesti.

Med 7. in 15. majem bo v študijski knjižnici v Prešernovi ulici razstava slik in literature v zvezi s 100-letnico učiteljišča. Od 3. do 9. maja je teden pedagoških predavanj. Predavali bodo absolventi mariborskih učiteljišč dr. Vlado Schmidt, dr. Dragotin Cvetko, Ivan Toličič, dr. Levin Šebek, Marica Dekleva — Modic, Vladimir Cvetko, Franc Strmčnik in Ivan Sagadin. Popoldne bo tovariško srečanje v restavraciji Branik na Ljudskem vrtu. Pripravljalni odbor pričakuje, da se bo proslave udeležilo precej ljudi. O.

Pomanjkljivosti v statutih

Pripombe iz občine Radlje

Občina Radlje ima več obratov podjetij, ki imajo svoje sedeže izven občine. Zato je temeljito proučila nekatere statute takih delovnih organizacij in dala k njim svoje pripombe. Pri LIP Sloveni Gradec, ki ima na območju občine tri obrate, je občinska skupščina Radlje priporočila, naj se v statut vključijo določila, iz katerih bo razvidno, da imajo delovni kolektivi teh obratov in njihovi delavski sveti pravico odločanja pri uporabi ustvarjenih sredstev.

Občinska skupščina meni, da mora biti iz določil statuta jasno razviden položaj posameznega obrata, ker, formalna deklaracija o samoupravi delovnih kolektivov po obratih brez trdne gospodarske osnove ne zagotavlja uresničitve ustavnih določil o samoupravi delovnih ljudi.

V 26. členu statuta ni določeno, da mora centralni delavski svet razpisati referendum tudi na zahtevo enega obrata, kar bi pri odločanju o pomembnejših zadevah vsekakor bilo umestno in potrebno. V statutu je tudi določilo, da centralni delavski svet sprejema investicijski program rekonstrukcij posameznih organizacijskih enot. Tako je po mnenju občinske skupščine Radlje okrnjena pravica upravljanja obratnega delavskega sveta. V statutu bi naj bilo le določilo, da centralni delavski svet samo potrjuje, v skladu s perspektivnim razvojem delovne organizacije, program rekonstrukcij posameznih organizacijskih enot. V statutu je določilo, da upravni odbor podjetja imenuje, voli in razrešuje obratovodje in upravnike poslovnih enot

Po mnenju občinske skupščine Radlje bi lahko to pravico in dolžnost prepustili delovnemu kolektivu obrata ali obratnemu delavskemu svetu. V členu 67 je določeno, da ima delovni kolektiv pravico biti obveščen o delu organov upravljanja podjetja in svoje enote in da se obvešča člane delovne skupnosti v glavnem tako, da se sklepi razobesijo tudi na razglasno desko. Po mnenju občinske skupščine je to tipična oblika pasivnega obveščanja kolektiva o delu organov samoupravljanja.

Glede statuta lesne in pohištvene industrije Marles v Limbušu, ki ima v občini svoj obrat, je obveljalo stališče, da mora le-ta v celoti osvojiti načelo materialne osnove delavskega samoupravljanja tako, da ima proizvajalec pravico sam razpolagati s proizvodom svojega dela. Po izdelavi in sprejemu perspektivnega programa razvoja delovne organizacije od vseh članov delovnega kolektiva odpade vsaka bojazen, da bi se z decentralizacijo delitve sredstva nesmotrno vlagala. AN

Pester turistični program

V občini Videm-Krško zanj ne bodo porabili mnogo denarja

Zbor članov turističnega društva Videm-Krško je pokazal, da ima turizem v občini čedalje večji pomen, program turističnega društva pa tudi vedno večjo podporo kolektivov in občanov.

Program društva je toliko boljši, ker ne predvideva samo velikih investicij, temveč vrsto ukrepov, za katere ni treba veliko denarja, a so pomembni za turistični razvoj. Med temi je obnavljanje številnih kulturnih in zgodovinskih spomenikov od Valvasorjeve hiše v Krškem do zgodovinskega mesta Neviodunum na Krškem polju. Del tega programa že uresničujejo. Na Sremiču so za 1. maj odprli gostišče, v bližini Vidma so začeli urejati ribnik, na Libni bodo gradili planinski dom. Sedaj obnavljajo restavracijo v Krškem. Z odkopavanjem stare naselbine pri Drnovem bodo nadaljevali in tam uredili vsaj zasilne prostore za goste, ki jih je čedalje več.

Med turistično prometne pridobitve sodi tudi dograjena prodajalna tekočih goriv v Krškem, podobno prodajalno pa nameravajo zgraditi tudi v Brestanici. V turizem pa se uspešno vključuje tudi lovstvo. Za letos so lovci določili za odstrel lovskim gostom 150 fazanov in 80 zajcev.

Delovni kolektivi občine sodelujejo pri ustvarjanju boljših pogojev za turistični razvoj. Skrajšani delovni čas bo omogočil ljudem več možnosti za razvedrilo in rekreacijo, za kar pa so seveda potrebni ustrezni pogoji. Na delovnem zboru članov turističnega društva so sklenili, da bi kazalo ustanoviti v občini sklad za razvoj turizma.

P. ROMANIČ

Raziskovalna dejavnost na gospodarskem področju mora postati učinkovitejša

MARIBOR, 6. maja. Ekonomisti bodo morali bolj kot doslej zavzeti jasna stališča ob določenih gospodarskih problemih in ukrepih ter svoja stališča obelodaniti tudi v širši javnosti. To so menili na sinočnem občnem zboru društva ekonomistov Maribor. Iz poročila predsednika Zdravka Praznika in razprave je bilo razvidno, da bi moralo društvo ustanoviti podobore tudi v Ravnah, Slovenjem Gradcu, Ptuju in v Murski Soboti. V delo društev bo treba vključiti tudi nedavno diplomirane ekonomiste. V razpravi so se zavzeli za organizacijo druge stopnje na višji ekonomsko komercialni šoli v Mariboru in za učinkovitejše razvijanje raziskovalne dejavnosti na področju gospodarstva. Zavod za ekonomiko Maribor ni mogel doseči večjih uspehov pri razvijanju raziskovalne dejavnosti predvsem zaradi pomanjkanja sredstev in kadrov. M. K.

„Divje vožnje“ s hudimi posledicami

Vozniki brez izpita in brez izkušenj ogrožajo varnost na cesti

Iz Vrhnike proti Ljubljani je 23. aprila okoli 14. ure vozil osebni avtomobil znamke »Fiat 1300« s tablico preizkušnja 3-1394. Popolnoma nov avtomobil je vozil z veliko hitrostjo skozi naselje Log po cesti I. reda v smeri proti Ljubljani. Mimoidoči so povedali, da je avto drvel z najmanj 100 kilometri na uro. Cesta je bila suha in zelo primerna za vožnjo. Na blagem desnem ovinku pri hiši št. 66 pa je avtomobil nenadoma zavozil preveč v desno, »skočil« čez obcestni jarek, podrl drevo ter obstal ob drugem. Voznik je zletel iz avtomobila in obležal mrtev.

B. P. je dolga leta varčeval, da bi kupil avtomobil. Leto dni je bil tudi v Nemčiji, kjer je prihranil toliko denarja, da si ga je nabavil. Usodnega dne je odšel na Vrhniko, kjer je dobil tablico »preizkušnja«. Ko se je vračal proti Logu, je vozil zelo naglo, čeprav ni bil vešč vožnje, saj še ni opravil vozniškega izpita. Neizkušenosti se je pridružil še alkohol, ki so ga ugotovili v njegovi krvi — 2,4 promile. Na ovinku pri hiši štev. 66 visi cesta navzven, ker je odtočni kanal na zunanjem delu ob zidu. Voznik se je verjetno ustrašil, da ne bi izvozil ovinka, zato je zavrl in močneje zavil v desno. Zapeljal je s ceste in treščil v drevo, ki ga je prelomil. Od močnega udarca so se odprla vrata in voznik je padel iz avtomobila tako nesrečno, da se je z glavo zadel v drugo drevo, roko pa mu je stisnilo v precep razklanega drevesa.

B. P. je bil poročen in oče triletnega otroka. Osebni avtomobil, ki je prevozil komaj 711 kilometrov, je zaradi voznikove neizkušenosti in deloma tudi vinjenosti postal njegov prerani grob.

Na Komenskega ulici v Ljubljani je v nedeljo, 26. aprila, okoli poldne osebni avtomobil znamke »Fiat 750« treščil v zid hiše št. 1. Pri zavijanju na Komenskega ulico je voznik zaradi neizkušenosti zavozil v hišo. Levi zavoj je bil namreč za voznika pretežaven in nikakor ni uspel izravnati vozila. Prevozil je celo širino ceste, ne da bi avtomobil uspel usmeriti naravnost. V avtomobilu sta bila moški in ženska; ženska se je pri nesreči laže ranila. Na avtomobilu je bilo škode za 300.000 dinarjev. Prometnemu miličniku je Marija Resman iz Ljubljane povedala, da je vozil njen sopotnik, ki je njeno izjavo tudi potrdil. Drugače pa so izpovedali očividci. Kolesar, ki je vozil za avtomobilom, je razločno videl za volanom žensko. Natančno je povedal, da je opazil na njenem licu izraz strahu. Hip za tem je prišlo do trčenja. Tik za tem pa sta zamenjala svoja sedeža.

Zakaj naj bi lastnica lagala? Kmalu so odkrili. Vozila je brez vozniškega dovoljenja in sitnosti bi bile razen prekrška še na DOZ.

Na cesti II. reda v vasi Vester pri Škofji Loki je 27. aprila motorist prehiteval kolesarja, ki je vozil pravilno po desni strani. Motorist pa je prehiteval nepravilno. Trčenju je sledil padec. Kolesar, ki se je laže ranil, je predlagal motoristu, naj mu plača 5000 dinarjev in stvar je v redu. Ta pa ni kazal navdušenja za tako rešitev. Ko mu je kolesar zagrozil, da bo poklical miličnike, se je motorist urno vsedel na motor in pobegnil. Kmalu pa so ugotovili, da je pobegli motorist Franc Mesec in tudi vzroka za pobeg ni bilo težko ugotoviti. Na vprašanje, kje ima vozniško dovoljenje, ni vedel odgovora.

V bližini Krmelja na Dolenjskem so miličniki naleteli na dva mladeniča, ki sta se na izletu z motornim kolesom ponesrečila. Eden se je hudo ranil, tako da so ga morali odpeljati v novomeško bolnišnico. Bila sta iz Ljubljane in sopotnik Viktor Bauer, ki je ostal nepoškodovan, je povedal, da je vozil motor Janez Špende iz Ljubljane, ki ima vozniško dovoljenje, pač pa ga je pozabil doma. Ni trajalo dolgo, ko so odkrili tudi to laž in ugotovili, da se je nesreča pripetila zaradi premalo izkušenj v vožnji z motorjem.

Še in še bi lahko naštevali primere, ko vozniki sedejo za volan, ne da bi bili vozniki. Premalo se zavedajo, da ne ogrožajo samo svojih življenj, temveč tudi tuja. Iz prakse prometnih strokovnjakov lahko povzamemo, da so to večinoma mlajši ljudje. Vse večja želja postati lastnik in voznik avtomobila je že marsikoga stala življenje. V največ primerih so to lastniki avtomobilov, ki ne morejo počakati, da bi opravili vozniški izpit in se nato varno zapeljali po cesti. Premaga jih izkušnjava in proti večeru, ko so ceste bolj prazne, se počasi pomikajo po stranskih ulicah mesta. Najbolj drzni pa se ne ustrašijo niti glavnih cest.

Pa niso to samo junaki. Tudi novopečeni lastniki fičkov so, ki skušajo čim prej in čim ceneje opraviti vozniški izpit. Učna ura z inštruktorjem velja namreč precej. Zato je dobrodošel prijatelj, ki sede poleg njega, vsaj za korajžo. Če mu uspe, da ga miličniki ne odkrijejo, je tako prihranil nekaj dinarjev, ker bo lahko pred izpitom vozil samo obvezno število ur z inštruktorjem. Včasih gre po sreči. Toda bolj redko, ker miličnikovo oko kaj naglo odkrije novinca, ki po polževo leze po ulici. Prekršek — vožnja brez izpita — marsikateremu zadostuje, da počaka na vozniško dovoljenje. Vsem pa ne. V računu se često zmotijo, in če je samo materialna škoda, še niso na najslabšem. V. SMOLE

SAP LJUBLJANA

obveščа cenjene potnike, da bodo zaradi zapore ceste na odseku DOLSKO — LITIJA, 7. maja 1964 ukinjene vse vožnje na naslednjih avtobusnih linijah:

LJUBLJANA—VAČE z odh. ob nedeljah, drž. in rep. praznikih iz Ljubljane ob 7.30 in 15.30 ter s povratki iz Vač ob 5.30, 11.30 in 18. uri;

z odh. ob delavnikih iz Ljubljane ob 14.30 in s povratki ob 4.30 in 14.45 ter

z odhodi vsak dan iz Ljubljane ob 19.40.

LJUBLJANA—SMARTNO z odhodom iz Ljubljane ob delavnikih ob 6.35 in 18.20 ter s povratkom iz Smartna ob 5.15 in 12.25 uri.

LJUBLJANA—DOLE z odh. iz Ljubljane vsak dan ob 14.10 in s povratkom iz Dol ob 5.45.

Prav tako bodo z navedenim dnem začele obratovati na liniji LJUBLJANA—DOLSKO in obratno naslednje vožnje:

odhodi iz Ljubljane ob delavnikih: 6.35, 8.00, 12.20, 14.20, 14.30, 18.20, 19.40, 22.20.

odhodi iz Ljubljane ob nedeljah: 7.30 in 15.30.

odhodi iz Dolskega ob delavnikih: 5.04, 5.15, 5.54, 7.18, 9.30, 13.04, 16.19 in 18.15.

odhodi iz Dolskega ob nedeljah: 12.04 in 18.34.

Z istim dnem bo obstoječa avtobusna linija Ljubljana—Besnica—Litija ob delavnikih podaljšana do Dol, medtem ko bo ob nedeljah, drž. in rep. praznikih obratoval avtobus samo na odseku Dole—Litija z odhodom iz Dol ob 5.00 in s povratkom iz Litije ob 19. uri.

Ob delavnikih bo odhod iz Litije proti Dolam ostal nespremenjen; enako tudi povratek iz Dol, medtem, ko bo iz Litije avtobus odpeljal proti Ljubljani ob 6.40.

Potujoče občinstvo opozarjamo na lokalne avtobusne zveze Litija—Vače; Litija—Smartno in Litija—Ribče.

Vozni redi z navedenimi spremembami so javno izobešeni na vseh avtobusnih postajališčih, na katere se nanašajo.

SAP LJUBLJANA priporoča potnikom svoje prevozne usluge!

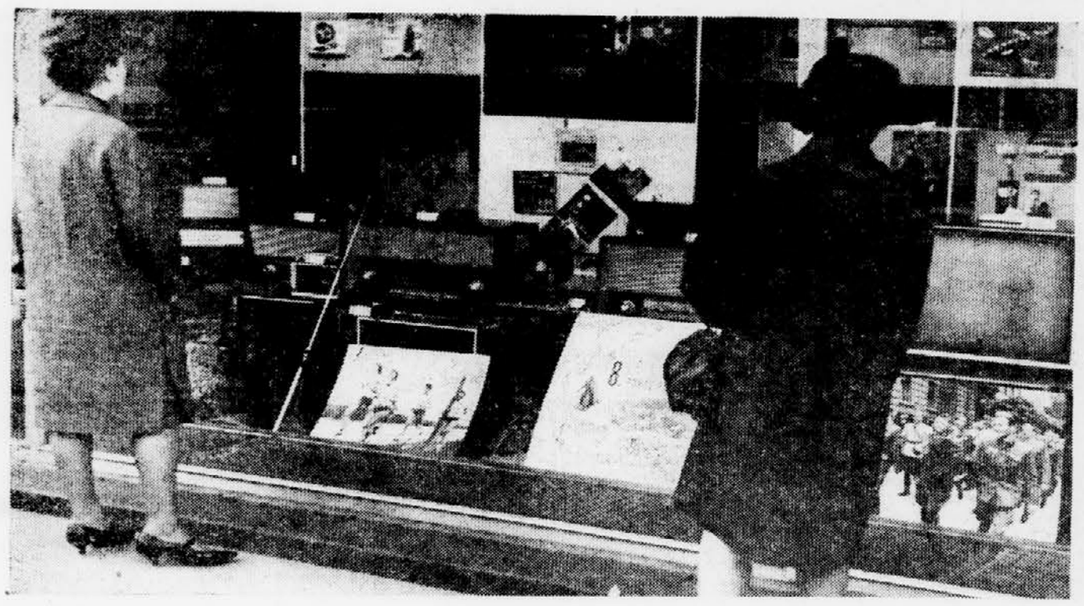
4267

ALBUS IN JUGOSLOVANSKA LOTERIJA

NAGRAJUJETA POTROŠNIKE s srečkami jugoslovanske loterije

Pazite na vsebino kupljenega zavitka ALBUS DOMAČEGA DETERGENTA

Morda bo prav v njem SREČKA JUGOSLOVANSKE LOTERIJE

POHOD »PO POTEH PARTIZANSKE LJUBLJANE« — V izložbi poslovalnice Iskra na Titovi cesti so reklamne fotografije za nedeljski spominski pohod »Po poteh partizanske Ljubljane«. Foto: Busić

VIII. POHOD »PO POTEH PARTIZANSKE LJUBLJANE«

25 km od spomenika do spomenika

Tekmovalni pohod bo izpit pripravljenosti in vztrajnosti

LJUBLJANA, 6. maja. — Tehnična komisija pohoda »Po poteh partizanske Ljubljane« je zavrnila nekaj nad 100 prijav, ker niso ustrezale razpisu oziroma so bili prijavljeni premladi ali pa tudi sicer brez zdravniških potrdil. Kljub temu bo prireditelj sprejemal prijave na startnih mestih tik pred tekmovanjem, seveda če bodo ustrezale. Doslej se je prijavilo 865 ekip za množični manifestativni pohod (vsaka ekipa šteje 5 članov), 48 ekip za tekmovalni pohod v moški konkurenci, 7 ekip za tekmovalni pohod v ženski konkurenci, 8 ženskih mestnih reprezentanc, 2 moški mestni reprezentanci za štafetni tek, 24 šolskih štafet in 18 ekip slepe mladine, ki pa bo tekmovala že v petek.

Neprijetno presenečenje ob sicer tako veliki udeležbi je vsekakor dejstvo, da sta se prijavili za moško štafeto le ekipi Celja in Ljubljane. Atleti v nedeljo, 10. maja, nimajo pomembnejšega programa, njihova udeležba pa bi bila dobrodošla kot vselej, saj je bilo tekmovanje štafet vselej najmikavnejše poleg tekmovalnega pohoda.

Proga za moški tekmovalni pohod oziroma partizanski marš — tekmovalci skoraj vso 25 km dolgo pot pretečejo — je speljana od spomenika »Ob žici okupirane Ljubljane« ob Titovi cesti nato mimo Gramozne jame, mimo hiše Smartinska 107, kjer je delovala rajonska ciklostilna tehnika, mimo spomenika Zrtvam NOV v Polju, mimo spomenikov »Ob žici okupirane Ljubljane« na Zaloški in Litijski cesti, nadalje mimo spomenika padlim borcem NOV in žrtvam belogardizma na Urhu v Dobrunjah in mimo spomenika na Urhu. Tekmovalci se bodo nato povzpeli na Orlje in se spustili na Dolenjsko cesto pri spomeniku »Ob žici . . .« Odtod jih bo pot vodila po barjanskih stezah in čez Ljubljanico po pontonskem mostu, mimo spomenika žrtvam NOV v Koleziji, mimo hiše št. 20 v Emonski ulici, kjer so bili sestanki Glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet in mimo hiše št. 1 v isti ulici, kjer je delovala rajonska ciklostilna tehnika, odtod pa na cilj na Trgu revolucije.

V dvorani Slovenske filharmonije bo po tekmovanju in sicer ob 16. uri svečana razglasitev rezultatov in podelitev spominskih plaket. V programu bo sodeloval tudi partizanski invalidski pevski zbor.

Organizacijski odbor pohoda je sporočil novinarjem, da bodo prihodnje leto vsi tisti, ki so po trikrat in večkrat sodelovali na tej veliki manifestaciji ob praznovanju osvoboditve Ljubljane, prejeli posebne znake. Na vseh dosedanjih sedmih prireditvah je sodelovalo nekaj nad 70.000 udeležencev.

Stara praksa — nove težave

Ali za kolesarje ni mogoče uvesti boljšega načina dela?

Preteklo nedeljo je bila v Beogradu in okolici I. kolesarska dirka za državno prvenstvo v članski in mladinski konkurenci, o čemer smo na kratko že poročali. Kakor je znano, so se slovenski vozači kaj slabo odrezali, saj je bil med njimi najboljši Valenčič šele peti v končni razvrstitvi, medtem ko so štiri najboljša mesta pripadla manj kvalitetnim kolesarjem. V zvezi s temi dogodki je povedal nekaj podrobnosti udeleženec te prireditve Rogov trener Zvone Zanoškar, ki se je obenem dotaknil tudi še nekaterih drugih problemov v tej športni zvrsti.

Kje je treba iskati vzroke za tako slab plasma slovenskih kolesarjev na državnem prvenstvu?

— Ta nedeljska dirka je nedvomno velik neuspeh za slovenske reprezentante, ki sprico priznane kvalitete ne bi smeli dopustiti, da so jim najboljša mesta pobrali slabši vozači. Zdi se, da je bilo med njimi premalo povezanosti in so pri tem prevladovali nezdravi klubski interesi. Medsebojna nesoglasja so drugi kajpada s pridom izrabili, se pravi z drugimi besedami, kjer se prepirata dva . . . No, če so že člani pripravili tako razočaranje, pa smo lahko tembolj veseli naših najmlajših udeležencev, ki jih je bilo med 85 nastopajočimi 12. Po dva mladinca Mladosti in Roga ter eden iz Ajdovščine so se prerinili med sedemnajsterico najboljših, kar je nedvomno zelo spodbudno. Še posebno sem vesel 16 let starega Jožeta Petelinkarja, ki je zelo nadarjen in s katerim lahko naš klub resno računa tudi vnaprej, seveda, če bo mladi fant še naprej tako prizadeven.

Nadarjeni Rogov mladinec Jože Petelinkar

Na seji tehnične komisije KZJ je bilo med drugim tudi govora o vzrokih poloma naše reprezentance na letošnji mednarodni dirki »Po Tunisu«. Kdo so krivci neuspeha?

— Na tem sestanku komisije, katere član sem tudi jaz, je bila na vrsti razprava tudi o tej točki. Zvezni kapetan Petrović je nazadnje predlagal kazen za Valčiča, Bajla, Ronerja in Valenčiča, ki so zaradi dozdevne nezadostne borbenosti odstopili že po prvih etapah dirke. Predsednik KK Pulj Rajković in jaz se s tem predlogom nikakor nisva strinjala, zavoljo tega, ker sva prepričana, da so bili krivci med funkcionarji in ne med vozečimi, ki so morali odstopiti zaradi nezadostne pripravljenosti za tako naporno nalogo. Vsak dober poznavalec kolesarskega športa si je bil lahko čisto na jasnem, da reprezentanti — razen Boltežarja seveda — s tako kratkimi pripravami, kakršne so imeli Jugoslovani, ne morejo pričakovati kaj prida na taki dirki. Nevzdržna je težnja osrednjega foruma, da bi klubi financirali priprave lastnih vozačev za reprezentančne nastope. Obenem naj pripomnim še to, da je bila ta tuniška odprava, kakor že mnogokrat poprej, spet opremljena zelo slabo. Potemtakem res ni težko najti prave krivce za ta neuspeh. —

Kaj pa sodite o skorajšnji dirki miru, ki se je bo udeležila tudi Jugoslavija?

— Nočem biti črnogled in že vnaprej prerokovati kaj nerazveseljivega, toda zdi se mi, da so odgovorni ljudje spet napravili staro napako. V mislih imam namreč priprave reprezentantov (Santavca, Boltežarja, Čubrića, Ponovića, Pavlika in Veličkovića) v športnem centru v Košutnjaku, ki so po mojem pomanjkljive in neprimerne. Tem fantom prav gotovo primanjkuje več enodnevnih dirk.

Tovariš Zanoškar je bil določen za spremstvo na tej dirki, toda kakor je izjavil, je ponudbo zavrnil, ker sodi, da morajo biti tudi funkcionarji na prireditvi v popolnem soglasju. Ob neuspehu bi tovariš Zanoškar — kar je čisto razumljivo — ne hotel deliti neupravičene soodgovornosti, ki naj tudi naprej bremeni samo tiste, ki so sami odgovorni za celotne priprave.

Ali je bilo na tem sestanku še kaj zanimivega in omembe vrednega?

— Naša tehnična komisija je določila že kandidate za dirko Tour de l'Avenir. 15 jih je, med njimi so Šantavec, Boltežar, Ukmar, Škerlj, Valenčič in Roner. V Francijo pa jih pojde seveda samo 8. Zanimiva je tudi ponudba italijanske kolesarske zveze, ki je povabila našo olimpijsko reprezentanco na trimesečne priprave v Italijo, in sicer vse na svoje stroške! Nedvomno bi to našim fantom zelo koristilo, saj bi se lahko domala vsak dan v družbi italijanskih vozačev udeleževali enodnevnih dirk. Vabilo je zelo vabljivo, vendar bo o tem sklepal sekretariat.

ST. L.

Štiri tekme za državno reprezentanco v waterpolu

BEOGRAD, 6. maja. Po nastopu najboljših jugoslovanskih waterpolistov na mednarodnih turnirjih v Magdeburgu in Budimpešti bo reprezentanca Jugoslavije odigrala v 10 dneh štiri prijateljske tekme z olimpijskim prvakom Italijo. — Prvi dve tekmi bosta 29. in 30. t. m. v Genovi, naslednji dve pa 6. in 7. junija v Dubrovniku in Hercegnovem.

K pripravam jugoslovanske reprezentance za tekmo z Italijo, ki se bodo začele 20. t. m. v Kršenu, je zvezni kapetan Boško Vuksanović poklical 20 najboljših igralcev, v Genovo pa bo odpotovalo 11 waterpolistov, ponajveč olimpijskih kandidatov.

»Priprave naših waterpolistov za olimpijski turnir v Tokiu tečejo po načrtu,« je dejal zvezni kapetan Vuksanović, »toda s formo posameznih članov reprezentance nisem zadovoljen. Od 12 olimpijskih kandidatov jih polovica ni sposobna za tekmovanje: Nardelli si še ni opomogel od poškodbe, Kašić je suspendiran, Stanišić in Rosić pa sta v JLA, medtem ko sta Radan in Nonković člana drugoligaškega kluba in nimata zadosti pogojev za kvaliteten trening.«

Po besedah zveznega kapetana bodo jugoslovanski waterpolisti igrali ob koncu junija trikrat z reprezentanco SZ. Prva tekma bo v Beogradu, kraja drugih dveh tekem — prav tako v Jugoslaviji — pa še nista določena.

Večina novincev v košarkarski ekipi ZDA

Košarka sodi med tiste športe, o katerih bo najhujša borba za prestiž na olimpijskih igrah v Tokiu. Po mnogih porazih v tekmovanju za najvišjo lovoriko bodo morali zdaj Američani braniti že prav poslednje pozicije. Ti prekomorci so desetletja suvereno gospodarili pod koši, toda v zadnjem času so že dobili hude nasprotnike. Seveda so za zdaj še zmeraj najmočnejši, ni jim pa uspelo, da bi ostali nepremagani.

Zanimivo je, da so Američani kljub takemu razpletu ostali verni tradiciji. Na turnirju najboljših univerzitetnih ekip so odredili mostvo 12 igralcev, med katerimi so večina novincev, ki bodo na olimpijskih igrah prvič nastopali v državnem dresu.

Podkupovalci v Italiji pri delu

Že spet podkupovanje nogometnih igralcev v Italiji!? Pred kratkim je policija prijela tri osebe, ki so za sprireditev izida prvenstvene tekme 1. nogometni ligi zahtevale 2,5 milijona lir podkupnine. Trojica je naslovila vodstvu Spala iz Ferrare, ki je v nevarnosti, da bo moral po končanem prvenstvu romati v nižjo ligo, pismo, češ da vedo za igralca Genoe, ki bi bil pripravljen za tako nagrado vplivati na izid tekme med obema enajstericama. (Dejansko je medtem tekmo dobila Genoa 1:0 in je Spal obtičal na predzadnjem mestu v razpredelnici.) Prišotoji ljudje iz zveze so posegli v inferno takoj, da so res poslali človeka na določeno mesto, ki pa ni imel zahtevanega denarja, marveč samo prazno aktovko in nekaj časopisnega papirja v njej.

ZIMSKA SEZONA 1963-64

Živahno kakor sredi poletja

Nekaj vpogleda v uspehe zimske plavalne sezone v Jugoslaviji

Da plavanje ni samo sezonski šport polnih mesecev, je stara resnica, ki pa le polagoma prodira tudi v naše — jugoslovanske — vrste. Prav gotovo temu precej botrujejo zelo zaostale materialne razmere, saj smo po številu zimskih bazenov prav gotovo med zadnjimi evropskimi državami. V zadnji sezoni so se razmere nekoliko izboljšale — povrh odlnega primernega zimskega bazena v Zagrebu smo dobili še dve novi plavališči na Reki in v Kranju. Že ta majhna pridobitev pa je izredno poživila zimsko delo med plavalci in tako lahko že letos govorimo o precej plodnejši sezoni v vodi tudi pozimi.

Zimska plavalna liga — ki je bila sicer bolj lokalnega pomena — zimsko državno prvenstvo, mednarodni miting ter še vrsta manjših prijateljskih srečanj so razgibala plavalno dejavnost. Vse to pa je terjalo od plavalcev temeljitejše priprave in vestnejši trening, kar je naposled rodilo tudi sadove. Že bežen pogled po najboljših rezultatih jugoslovanskih plavalcev v minuli zimi kaže v primerjavi z lansko zimsko sezono viden napredek. Mnogi plavalci pa so v zadnji zimi dosegli celo boljše rezultate kakor lani poleti.

S posebno velikim uspehom so v letošnji zimi nastopali slovenski plavalci, ki je dosegel vrhunec na državnem prvenstvu, na katerem so osvojili sedem prvih mest. V primerjavi z lansko poletno sezono so naši najboljši plavalci tudi znatno izboljšali osebne rekorde. Poglejmo nekaj primerjav!

Vrhovšek — 100 m hrbtno poleti 1963 1:03,3 — pozimi 1964 1:02,4, 200 m hrbtno 2:23,5 — 2:20,0, **Dermastia** — 100 m prsno 59,2 — 58,2, 100 m metuljček 1:06,9 — 1:02,9, **Zavrnik** — 100 m prsno 1:02,2 — 1:00,4, 200 m prsno 2:19,6 — 2:13,8, **Ogrin** — 200 m prsno 2:56,7 — 2:53,3, **Ličičnik** — 200 m hrbtno 2:39,2 — 2:36,2, **Daneu** — 200 m hrbtno 2:40,5 — 2:39,8, **Souvanova** — 100 m hrbtno 1:21,5 — 1:17,4, 200 m mešano 3:08,9 — 3:01,9, **Petermanova** — 100 m prsno 1:29,5 — 1:27,0, 200 m prsno 3:09,0 — 3:08,0.

Kljub temu, da tudi ljubljanski plavalci, ki so dosegli v tej zimi največji napredek, se vedno nimajo najboljš idealnih pogojev za trening in so bile priprave za državno prvenstvo združene z mnogimi težavami — od zamudnih voženj na trening v Kranj pa do precej pogostne gripe — je njihov uspeh vendarle dokaz, da se še zdaleč niso povzpeli toliko, kolikor bi bili zmogli. Še krepak korak nas loči od evropske kvalitete, toda prav uspehi v letošnji zimi so zgovorna priča, da tudi ta cilj ni nedosegljiv. M. P.

ZIMSKA SEZONA 1963-64

MOŠKI:

100 m prosto: 1. Depolo (JLA) 56,7, 2. Dermastia (L) 58,2, 3. Dorčić (PR) 58,4, 6. Kocmur (T) 59,6, 8. Zavrnik (L) 1:00,4

200 m prosto: 1. Dijaković (MS) 2:06,4, 2. Jager (MZ) 2:10,0, 3. Dobrila (PR) 2:10,5, 6. Zavrnik (L) 2:13,9, 8. Brinovec V. (T) 2:17,7, 9 Brinovec P. (T) 2:17,8

400 m prosto: 1. Dijaković (MS) 4:28,2, 2. Rogušić (JS) 4:31,5, 3. Čieković (MZ) 4:40,8, 6. Brinovec P. (T) 4:53,3, 7. Zavrnik (L) 5:04,8

100 m prsno: 1. Tomičić (MZ) 1:11,3, 2. Perišić (PB) 1:13,2, 3. Boneti (PR) 1:14,2, 5. Levičnik B. (T) 1:17,4, 8. Ogrin (L) 1:19,3

200 m prsno: 1. Perišić (PB) 2:36,0, 2. Tomičić (MZ) 2:40,2, 3. Boneti (PR) 2:43,9, 7. Ogrin (L) 2:53,3, 9. Levičnik B. (T) 2:56,6

100 m metuljček: 1. Dermastia (L) 1:02,9, 2. Zlatić (CZ) 1:03,0, 3. Depolo (JLA) 1:03,0, 7. Brinovec V. (T) 1:08, 3

200 m metuljček: 1. Zlatić (CZ) 2:27,2, 2. Vlahović (MZ) 2:32,7, 3. Krstonošić (OK) in Volčanšek (MZ) 2:34,0, 5. Dermastia (L) 2:35,3, 9. Vošnjak (L) 2:52:6, 10. Breskvar (L) 2:55,6

100 m hrbtno: 1. Vrhovšek (L) 1:02,4, 2. Dorčić (PR) 1:03,9, 3. Luzar (JS) 1:07,7, 5. Jesenšek (C) 1:09,9, 8. Levičnik Z. (T) 1:11,7, 9. Košnik M. (T) 1:11,9

200 m hrbtno: 1. Vrhovšek (L) 2:20,0, 2. Dorčić (PR) 2:20,3, 3. Jesenšek (C) 2:32,5, 7. Levičnik Z. (T) 2:36,2, 9. Daneu (L) 2:39,8

200 m mešano: 1. Vrhovšek (L) 2:25,8, 2. Rogušić (JS) 2:25,9, 3. Dorčić (PR) 2:28,8, 6. Dernastia (L) 2:30,8, 8. Brinovec P. (T) 2:35,6

4x100 m mešano: 1. SFRJ 4:15,2, 2. Ljubljana 4:26,0, 3. Primorje 4:29,4, 8. Triglav 4:47,8.

ŽENSKE:

100 m prosto: 1. Trtnik (L) 1:05,2, 2. Zeier (JD) 1:08,8, 3. Bobar (JS) 1:09,2

400 m prosto: 1. Zeier (JD) 5:14,0, 2. Verši (MZ) 5:28,0, 3. Franjičević (PB) 5:43,6, 7. Trtnik (L) 6:08,6, 10. Jančar (T) 6:24,8

100 m prsno: 1. Bjedov (MS) 1:21,9, 2. Maričić (MZ) 1:26,8, 3. Kumer (MD) in Peterman (L) 1:27,0, 5. Spindler (L) 1:28,8, 7. Breskvar (T) 1:29,8

200 m prsno: 1. Bjedov (MS) 2:58,6, 2. Maričić (MZ) 3:07,4, 3. Peterman (L) 3:08,0

100 m metuljček: 1. Tresić (JS) 1:18,8, 2. Škorja (V) 1:21,0, 3. Jelovac (PS) 1:21,1, 4. Breskvar (T) 1:23,0, 5. Souvan (L) 1:25,7

100 m hrbtno: 1. Pilić (JS) 1:16,0, 2. Souvan (L) 1:17,4, 3. Segrt (JD) in Rubeša (PR) 1:20,4, 7. Trtnik (L) 1:23,0

200 m mešano: 1. Bjedov (MS) 2:50,6, 2 Škorja (V) 2:54,8, 3. Rubeša (PR) 2:57,0, 4. Souvan (L) 3:01,9

4x100 m mešano: 1. SFRJ 5:12,0, 2 Ljubljana 5:26,7, 3. Primorje 5:32,7, 9. Triglav 5:56,8.

Loški rekorder – Edi Lenz

Nov absolutni rekord – v Škofji Loki?

V mednarodnih motociklističnih krogih zatrjujejo, da že nekaj let ni pravega (mnogo obetajočega) tekmovalnega kadra. Strokovnjaki so bili veseli zato, ko se je pred leti pojavil na dirkališčih širom po Evropi danes petindvajsetletni dunajski mizar Edi Lenz.

Leta 1958 se je začel s motornim dirkam; tekmoval je s »Triumphomo« (650 ccm), ki mu je ostal zvest še naslednje leto. Nekaj dobrih plasmajev na domačih dirkah je še bolj razvnelo njegovo vnemo. Zato si je leta 1960 kupil prav. dirkalni stroj: športni tovariš Hochwaliner mu je odstopil »Nortonaa« (350 ccm). Z njim je v sezoni 1960 nastopil na 21 dirkah. V Tubbergenu je prvič startal v tujini in zasedel 7. mesto pred našim opatijskim znancem, Avstralcem Findlayem. Na Platschbergu mu je športna sreča obrnila hrbet: po hudem padcu je moral ostati 14 dni v bolnišnici. Toda volje do dirk ni izgubil, nasprotno na tekmovanjih je segal čedalje po boljših mestih. V Bušimpešti sedmi, v Beogradu četrti, v Celovcu in Laa obakrat tretji . . ., povsod se je . . .

Leta 1961 mu je sedanji tovariški vozač japonske tvrdke Suzuki, someščan Bert Schneider prodal motor »Norton« 500 ccm. Z dvema strojema je odšel Edi Lenz potovat po vsej stari celini. Med redkimi avstrijskimi dirkači je, ki se je upal tudi na najtežje dirke na svetu — na angleški »Tourist Trophy«, na otok Man. Med 101 tekmovalcem je zasedel 43. oziroma 48. mesto (v 500 ccm oz. 350 ccm). Pozneje, na dirkan v Le Mansu (Francija) — po avtomobilski preizkušnji — so se motoristi pomerili na 135 km. V pravi nevihti je zmagovalec dosegel povprečno hitrost 187 km/h, Lenz (11.) pa je prišel še zmeraj na 174 km/h. Še in še bi lahko naštevali njegove uspehe.

Predlani je vojaško suknjo spet zamenjal za črn dirkalni kombinezon, lani pa je prišal tudi k nam — v Škofjo Loko — po zmago in absolutni rekord (121,988 km/h na motorju Norton Manx 350 ccm)!

Pred dnevi je bil spet med najboljšimi na dirkah za »Veliko nagrado Avstrije« v Salzburgu (sedmi v 350 ccm in deveti v 500 ccm).

— Ali boste 24. maja prišli braniti absolutni rekord v Škofjo Loko?

»Seveda bom,« nam je odločno odvrnil simpatični dirkač. »Toda računam, da bo v letošnji zasedbi prav gotovo še kdo hitrejši kot jaz lani. Na lanskih dirkah smo razen Jugoslovanov nastopili samo še Avstrijci in Italijani. Letos bo, elitnejša, prava medcelinska konkurenca! Zato sem trdno prepričan, da bo na bližnjih dirkah prav gotovo nekdo zboljšal moj absolutni rekord. Sicer pa — kaj bi ugibali, počakajmo raje na 24. maj.«

Ob slovesu pa nam je Edi Lenz vendarle krepko stisnil roke.

(hü)

Matulović vodi

VRŠAC, 6. maja. — V 13. kolu šahovskega turnirja so bili doseženi tile rezultati: Čokaltea — Bučan 1:0, Baretić — Kovač 0:1, Kapelan — dr. Tešić prek., Popov — Bradvarević 0:1, Nikolin — Puc remi, Matulović — Lučić 1:0, Parma — Grozdanić 1:0, Knežević — Slivić 1:0.

Stanje po 13. kolu: Matulović 11,5, Knežević, Parma 10, Bradvarević 9,5, Kovač 9 (1), Čokaltea 7,5, Bučan 6,5 (1), Puc, Baretić 6,5, dr. Tešić 4,5 (1), Slivić, Nikolin 4, Kapelan 3,5 (2), Grozdanić, Lučić, Popov 2 (1).

Sporting in MTK v pokalnem finalu Evrope

MADRID, 6. maja. — Lizbonski Sporting se je uvrstil v finale tekmovanja za pokal evropskih pokalnih zmagovalcev z zmago nad Olimpiquom iz Lyona 1:0 (0:0). To je bila že tretja tekma obeh moštev. Edini gol je dosegel Osvaldo v 68. minuti.

Sporting bo v finalu igral z MTK iz Budimpešte, ki je v polfinalu izločil Celtic iz Glasgowa. Finalna tekma bo 13. t. m. v Bruslju.

Rang v olimpijskem odboru

Mladi grški kralj Konstantin, ki je pred štirimi leti v Neaplju osvojil zlato kolajno v jadranju na vodi, je povzročil med senatorji v olimpijskem odboru mučno protokolarično vprašanje. Rang olimpijskih gospodov se odreja namreč po dejanskem stažu za mizo olimpijskega gremija in po tem vrstu bi moral kralj zasesti precej skromno 69. (!) mesto med vsemi. Može so se spogledovali . . . No — slednjič so presekali tudi ta enkratni vozel v zgodovini modernega olimpizma. Ker koraka Grčija kot predomovina olimpijskih iger pri vseh otvoritvah v novem veku na čelu vseh narodov, se je namerilo kot logično, da so zastopniku te dežele na olimpijskem vrhu dodelili tudi prvo mesto, kakršno tudi sicer pripada kronani glavi.

Med štirimi očmi

Pred prvo potjo v Moskvo

Mednarodni »kros Pravde« v Moskvi bo letošnja najbolj elitna evropska prireditev v krosu. Jugoslavijo bodo zastopali Červan, Vasić, Ivanović in Bogunović, toda z našimi atleti je odpotoval v Sovjetsko zvezo tudi trener Janez Gabršek. V razgovoru s trenerjem Špana, Hafnerja in Kovača smo izvedeli marsikaj zanimivega o jugoslovanski in ljubljanski atletiki.

Kako boste potovali v Moskvo?

»Potovali bomo v treh etapah: z vlakom do Budimpešte, z letalom do Lvova in s posebnim letalom, za udeležence krosa od Lvova do Moskve!«

Kakšna bo konkurenca?

»Naši tekmeci še niso znani, toda na moskovskih ulicah se bodo tekmat verjetno borili najboljši atleti Evrope v krosu!«

Ali so možnosti reprezentance Jugoslavije boljše v ekipni ali posamični konkurenci?

»Proga bo izredno težka, med nas so četverico pa sta samo Červan in Ivanović izrazitejša dolgoprogaša, zato ne pričakujem večjega uspeha v ekipni konkurenci. Červan bo imel vsekakor izredno priložnost za nadaljnjo mednarodno tveljavitev.«

Kaksno je vaše delo v AK Ljubljana?

»Šef trenerjev, Predsednik tehničnega odbora. Treniram vse tekače od pionirjev do Špana!«

Kako se AK Ljubljana pripravlja na novo sezono?

»Ker še vse doslej nismo dobili nobenih finančnih sredstev, se bo to poznalo na uspehih celotnega kolektiva. Prvi ukrep je, da na primer mlajši mladinci — lani so bili četrti v državi — letos ne bodo tekmovali v zvezni konkurenci!«

Priprave Špana za Tokio?

»Zares je nujno, da se Špan iz Sevnice preseli v Ljubljano. — V zimskem času se je pač lahko javil vsakih 14 dni na kontrolnem treningu, v poletni sezoni pa v teh pogojih ne bo mogel več trenirati!«

Vaše želje?

»Uspeh Špana na olimpijskih igrah v Tokiu!«

T. R.

Sedemnajst ekip v finalu

Za pokal Jugoslavije z belo žogico

BEOGRAD, 6. maja — Na finalnem turnirju za letošnji naziniznoteniški pokal Jugoslavije, ki bo 10. t. m. v Osijeku, bosta sodelovali po dve najboljši ekipi z republiških pokalnih tekmovanj v Sloveniji, Srbiji in Hrvatski ter po en zastopnik BiH, Črne gore in Makedonije.

V letošnjem četrtem tekmovanju za pokal Jugoslavije je sodelovalo rekordno število ekip. Po nepopolnih podatkih NTZJ je nastopilo več ko 3000 ekip. Samo v Ljubljani je tekmovalo 239 ekip, v Senti 104, v Banatu 387, v BiH 306 itd.

Na letošnjem finalnem turnirju bodo igrali: Olimpija (Ljubljana), Triglav (Kranj), Partizan (Beograd), Senta, Zagreb, Maraton (Zagreb), Bosna (Sarajevo), Radnički (Ivangrad), Rabotnički (Skopje) v moški ter Olimpija (Ljubljana), Duga Resa, Poštar (Zagreb), Novi Sad, Mladost (Zemun), Zenica, Radnički (Ivangrad) in Pelagonija (Bitolj) pri ženskah.

Naslova lanskega zmagovalca pokala Jugoslavije branijo igralci in igralke ljubljanske Olimpije. Najboljši na turnirju v Osijeku bodo kot zastopniki Jugoslavije tekmovali na letošnjem turnirju za pokal evropskih prvakov.

Olimpija – Slovan 5:1

LJUBLJANA, 6. maja. — V prijateljski nogometni tekmi za trening je nekoliko spremenjena enajstorica Olimpije po precej lezerni igri premagala Slovana 5:1 (1:0. Gole so dali: Nikolić 2, Radinški 2 in Kranjc, za domače pa Kitić. Sodil je Goli.

Zaostali tekmi SNL

Danes ob 17. uri bosta na sporedu dve prvenstveni tekmi slovenske nogometne lige iz prejšnjega kola: v Trbovljah bosta igrala Rudar in Ljubljana, v Ljubljani pa Maribor B in Olimpija B.

PRIJATELJSKI POMENEK — Absolutni rekorder škofjeloške proge Avstrijec Edi Lenz (drugi z leve) je med odmorom na dirkah za »Veliko nagrado Avstrije« v Salzburgu obljubil organizatoriem portoroških dirk Leopoldu Ferlešu, Antonu Globočniku in direktoriu dirke Milanu Sajku, da se bo zanesljivo udeležil revije v Škofji Loki (24. t. m.) in Portorožu (20. septembra). Foto: H.

PO TRETJEM KOLU ZVEZNE ODBOJKARSKE LIGE

Veliko zadovoljstvo v Mariboru

Rekordno zanimanje za tekmo Partizan – Branik-Hoče v Hočah

Razpoloženje pa tudi volja in trening sta po dveh neplasiranih zmagah na tujem. — v Brčkem in Beogradu — močno porasla med odbojkarji Branika — Hoč trenerja inž. Skerbinšek in Ule pa sta se lotila dela še z večjo vnemo, ko sta ugotovila, da je njeno sicer samo nekajmesečno prizadevanje rodilo uspeh.

Vprašanje, ki ljubitelje odbojke po zmagi nad Jedinstvom in Crveno zvezdo ter po tesnem porazu z drugim najboljšim evropskim moštvom — zagrebško Mladostjo, najbolj zanima, pa je, kako je prišlo do tega podviga? Če upoštevamo mnenje dolgoletnega mariborskega igralca Saše Snuderla, je treba poglavitni vzrok iskati v dejstvu, da ima združena ekipa kar štiri dobre tolkače, ki so odločili tekme, mimo tega pa seveda tudi v veliki borbenosti in že kar precejšnji vigranosti moštva.

Štiri točke so za Branik-Hoče toliko bolj pomembne, ker čakajo moštvo v nadaljevanju prvenstva tri težke tekme, na katerih bodo morali nastopiti močno okrnjeni. Trener in igralec inž. Skerbinjek bo v prihodnjih dneh odpotoval po službenih poslih v Anglijo, medtem ko bosta igralca Vojko Primec in Divjak odšla na ekskurzijo v Avstrijo. Na sobotni tekmi z Železničarjem v Beogradu, kjer Mariborčani itak nimajo nikakršnih možnosti za zmago, bo zato odpotovala le šestorica igralcev. Tem večje zanimanje je že sedaj za srečanje z beograjskim Partizanom v Hočah, kjer bo ekipa spet lahko zaigrala v popolni postavi. Ker bodo do takrat mariborski odbojkarji še bolj vigrani kot sedaj na začetku prvenstva, lahko pričakujemo lepo in zanimivo tekmo, posebno ker je Partizan po združitvi z Jugoslavijo ob zagrebški Mladosti in ob beograjskem Železničarju med najresnejšimi kandidati za državnega prvaka.

Sobotne tekme IV. kola zvezne lige — Železničar (Beograd) : Branik - Hoče, Partizan (Beograd) : Crvena zvezda, Jedinstvo (Stara Pazova) : Mladost (Zagreb), Ljubljana : Mladost (Zemun), Fužinar : Jedinstvo (Brčko). -sid

Anglija – Urugvaj 2:1 (1:0)

LJUBLJANA, 6. maja. — Nogometna reprezentanca Anglije je pred 50.000 gledalci premagala na Wembleyu Urugvaj z 2:1 (1:0). — Strelca: Byrne v 43. in 49. minuti za Anglijo, Spencer v 75. minuti za Urugvaj.

ZVEZNA KOŠARKARSKA LIGA

Lokomotiva – Partizan 101:89 (51:45)

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST, DA NAS JE PREZGODAJ ZAPUSTILA NAŠA

EDITA RIBNIKAR

ZVESTO SODELAVKO BOMO OHRANILI V TRAJNEM SPOMINU!

KOLEKTIV SOLSKEGA CENTRA ZA TRGOVINO IN GOSTINSTVO V LJUBLJANI.

Nepričakovano nas je v 81. letu zapustil naš dobri mož, oče, tast in dedek

Janez Varl

železniški poslovodja v pokoju

Pogreb pokojnika bo v petek, 8. maja 1964, ob 16. uri na pobreškem pokopališču v Mariboru

Žalujoči:

žena Rozalija, hčerki Rozika in Hilda, sin m. ph. Janez, vnuki Rajko, Andrej in Bistra, snaha Vojka in drugo sorodstvo

„DVIGALOTEHNA“

inženiring, montaža in servis za dvigala in transportne naprave

LJUBLJANA, CIGALETOVA 8, tel. 31-573, 31-574

v poslovnem in tehničnem sodelovanju s tovarno jeklenih konstrukcij in transportnih naprav »KOVINARSKA« — VIDEM-KRŠKO

obvešča

vse projektivne biroje, gradbena podjetja ter ostale investitorje in gospodarske organizacije, ki se zanimajo za instalacijo dvigal ter ureditev notranjega in zunanjega transporta, da bomo sodelovali v okviru naše dejavnosti z našimi eksponati in našimi strokovnjaki na

III. Mednarodnem sejmu obmejne blagovne izmenjave

ALPE–ADRIA

na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani — hala B od 9. do 17. V. 1964

Naše podjetje svetuje, projektira, proizvaja, montira in vzdržuje v sodelovanju z domačimi in inozemskimi kooperanti:

— električna osebna in tovorna dvigala vseh vrst in sistemov FLOHR-OTIS (Berlin—New York) in ING. A. FREISSLER, Wien
— hidravlična osebna in tovorna dvigala za vse obtežbe in dvižne višine do 12 m sistema KLEEMANN, Stuttgart
— pomične stopnice (eskalatorje)
— pomične trakove (trav-o-latorje) sistema ING. A. FREISSLER, Wien in EGGERS & KEHRCHAN, Hamburg
— transportne naprave za vse panoge gospodarstva s posebnim poudarkom na notranji transport sistema WERTHEIM-WERKE AG., Wien.

Za vse informacije in tehnične nasvete se obračajte na naše podjetje Dvigalotehna — projektivno-prodajni oddelek — Ljubljana, Cigaletova 8, tel. 31-573, 31-574 oziroma v času III. Mednarodnega sejma Alpe-Adria od 9. do 17. V. 1964 na naše zastopstvo v hali B Gospodarskega razstavišča v Ljubljani.

4268

Z nožem ranil dva človeka

Franc Bezjak obsojen na dve leti in pol strogega zapora

MARIBOR, 6. maja. — Tričlanski senat okrožnega sodišča v Mariboru je obsodil 23-letnega Franca Bezjaka, zaposlenega v tovarni glinice in aluminija v Kidričevem, na enotno kazen dve leti in šest mesecev strogega zapora, ker je z nožem hudo ranil dva človeka.

Franc Bezjak je znan, da v prepirih rad seže po nožu. Tako je ravnal tudi 31. januarja letos. Bil je plačilni dan in delavci iz tovarne aluminija in glinice v Kidričevem so napolnili gostilno Kolarič v Spuhljah pri Ptuju. Bezjak in njegov bratranec sta nadlegovala številne goste, ki so se ju končno otresli; nezaželena pajdaša sta potem odšla. Čez približno četrt ure se je Bezjak vrnil s čevljarskim nožem. Postavil se je ob točilni mizi in prvega, ki je šel mimo, Jurija Simoniča, zabodel v roko, takoj nato pa še Jerneja Zelenika. Simonič zaradi posledic še zdaj ne more opravljati svojega prvotnega dela (v tovarni je bil mešalec).

Sodišče je pri odmeri kazni štelo obtožencu v slabo, da so ga doslej že trikrat kaznovali in se ni popravil.

Včeraj v koprski luki

KOPER, 6. maja. — Danes so v luki naslednje ladje: domača ladja »Moslavina«, ki razklada sojino moko iz ZDA, domača ladja »Niš«, ki razklada železo iz ZSSR, domača ladja »Kastav«, ki razklada sladkor, in italijanski ladji »Socotra« in »Vitoria S«, ki nakladata les. Na stari obali je še vedno izraelska ladja »Daniela«, ki naklada zmrznjeno meso. Na sidru je domača ladja »Banat«, ki je pripeljala sojino moko iz ZDA

Številne reklamacije zaradi mesa

Na sodni obravnavi proti uslužbencem mesarskega podjetja na Jesenicah je sodni izvedenec ugotovil neodgovorno poslovanje obeh vodilnih uslužbencev

KRANJ, 6. maja. Po celodnevni obravnavi so sinoči ponovno preložili razpravo proti direktorju jeseniškega mesarskega podjetja Ivanu Berniku, računovodji Leopoldu Mavcu in poslovodji Francu Strahu. Včeraj dopoldne so zaslišali vrsto prič iz mesarskega podjetja, ki so precej osvetlile nepravilno poslovanje obtožencev. Pričevanja so večidel potrdila navedbe zastopnika okrožnega javnega tožilca.

Bistvo izjav vseh prič iz mesarskega podjetja na Jesenicah je bilo v tem, da je imela poslovalnica št. 3, v kateri je delal obtoženi Strah, precej drugačen način poslovanja kot ostale poslovalnice tega podjetja. Nadalje so povedale, da kolektiv ni bil za to, da bi vodil omenjeno poslovalnico, ki je dobavljala meso jeseniški železarni, Franc Strah, saj so ga poznali kot nesolidnega mesarja. Kljub temu pa ga je direktor Bernik postavil na to mesto. »Kdor je oporekal glede Straha, jih je kmalu dobil po glavi,« je povedala ena izmed prič. S presežki, ki jih je ustvarjala poslovalnica št. 3 z nepoštenim poslovanjem, vodilni uslužbenci niso nikoli seznanili samoupravnih organov. Knjigovodkinja, ki je tudi delala obračune namesto obtoženega Straha, je pričala zelo izmikajoče, čeprav je pritrdila, da je direktor Bernik vedel za presežke, ki jih je ustvaril Strah. Povedala je tudi, da so vse te presežke z različnimi knjigovodskimi manipulacijami »izravnavali«.

Priče iz jeseniške železarne, ki so imele poslovne stike z mesarskim podjetjem na Jesenicah, pa so izpodbijale trditve obtoženega Bernika, ki je v svojem zagovoru trdil, da iz železarne niso nikoli reklamirali dobav mesa. Z vrsto zapisnikov so dokazali, da so imeli upravniki menz jeseniške železarne številne pripombe glede mesnih izdelkov in mesa, vendar so vedno naleteli le na obljube, dejansko pa se ni nič izboljšalo.

V večernem delu razprave je senat poslušal sodnega izvedenca o poslovanju mesarskega podjetja na Jesenicah. Bistvo njegovih ugotovitev je v tem, da oba vodilna uslužbenca nista odgovorno poslovala, saj sta uvedla tako poslovanje, da je Strah lahko slepaгil potrošnike v svojo in v korist mesarskega podjetja. Izvedenec je povedal, da je Strah tako posloval, da sploh ni mogoče po listinah zanesljivo ugotoviti, kaj je pravzaprav dobavljal jeseniški železarni in drugim večjim potrošnikom, saj je v številnih primerih pisal dobavnice, kakor mu je ustrezalo. — Računovodja Mavec, ki bi dejansko moral skrbeti za tako evidenco, da bi imeli pregled nad poslovanjem Straha, je sploh ni uvedel — nasprotno, tako je prirejal obračune, da je prikrival presežke, ki jih je ustvarila poslovalnica št. 3, v kateri je delal Strah.

Po vprašanjih, ki so jih zagovorniki obtožencev stavljali sodnemu izvedencu, je bilo očitno, da skušajo dokazati, da so bili izračuni glede količin mesa v poročilu finančne inšpekcije napačni in da zato sodni izvedenec, ki je podal mnenje na podlagi poročila finančne inšpekcije, ni imel objektivne možnosti za pravilno izvedensko mnenje. Izvedenec pa je s konkretnimi primeri odločno zavračal taka stališča.

Po sodnem izvedencu je zastopnik okrožnega javnega tožilca umaknil obtožbo proti Berniku zaradi poneverbe in nevestnega poslovanja, vztrajal pa je pri obtožbi zaradi grabeža v zvezi z zlorabo uradnega položaja. Proti Mavcu je umaknil obtožbo zaradi nevestnega poslovanja. Obtožil pa ga je mnogo hujšega kaznivega dejanja: da je naklepno pomagal pri grabežu v zvezi z zlorabo uradnega položaja. Proti Strahu je deloma spremenil obtožbo, med drugim glede mesa, ki ga je ta zastonj dajal uslužbencem uprave mesarskega podjetja, in ga sedaj bremeni za 700 kg mesa, kar Strah sam priznava, vztraja pa pri obtožbi glede grabeža.

Zaradi bistvene spremembe obtožbe proti računovodji Leopoldu Mavcu so obravnavo preložili na 16. maj.

RA—

Nesreči zaradi neprimerne hitrosti na mokri cesti

SEŽANA, 6. maja. Na cesti med Sežano in Fernetiči se je včeraj ob 13. uri z osebnim avtomobilom VI-82770 ponesrečil italijanski državljan Sisto Rabaco. Zaradi zaviranja na mokri in spolzki cesti ga je zaneslo in se je zaletel v drevo. Voznik in njegov sopotnik Canerino Obaca sta se huje ranila in so ju odpeljali v tržaško bolnišnico. Škodo na avtomobilu so ocenili na približno 300 tisoč dinarjev.

CELJE, 6. maja. V vasi Ločica pri Vranskem pa se je včeraj zjutraj Franc Zajšek z osebnim avtomobilom MB 28-33 zaletel v nasip. Nesreča se je pripetila zaradi neprimerne hitrosti na mokri cesti. Pri tem se je avtomobil še prevrnil in obstal obrnjen na strehi. Laže se je ranil potnik v avtomobilu Janko Nivar. Škode je za 300 tisoč dinarjev.

Nasilnost neozdravljenega alkoholika

Franc Koletnik iz Ptuja obsojen na 3 leta strogega zapora, ker je v bistveno zmanjšani prištevnosti hudo ranil svojega otroka

MARIBOR, 6. maja — Okrožno sodišče v Mariboru je obsodilo 30-letnega Franca Koletnika iz Ptuja, zaposlenega pri dimnikarskem podjetju na Jesenicah, na tri leta strogega zapora zaradi poskusa uboja. Dne 13. februarja letos je namreč v vinjenem stanju zabodel v prsi, tik nad srcem svojo dveletno hčerko Heleno. Ker se bo marsikomu zdela Koletnikova kazen najbrž premila, je treba povedati, da je sodni senat pri odmeri kazni upošteval, da je bil obtoženec med svojim početjem spričo začasne duševne motnje bistveno zmanjšano prišteven.

Dva dni pred usodnim dogodkom je prišel Koletnik z Jesenic za več dni domov. Takoj se je močno napil in postal tako prepirljiv, da se je žena z devetletnim sinom in dveletno hčerko zatekla čez noč k materi. Naslednji dan je bilo vse v redu. Toda v četrtek, 13. februarja, je Franc Koletnik že zgodaj dopoldne začel popivati. Žena je bila medtem v službi. Opoldne je Koletnik prikolovratil domov ter pripravil sebi ter otrokoma kosilo. Nato je otroka spravil spat in se odpravil spet pit. Ko se je čez čas že dodobra vinjen vrnil domov, se je še sam ulegel k otrokoma in skušal zaspati. Med spanjem pa ga je zmotilo jokanje male Helene. Skušal jo je potolažiti, in ker ni uspel, se je tako razkačil, da je otroku zagrozil z nožem. Sin je pijanega očeta za kratek čas pomiril. Toda obtoženec je v navalu slepe jeze zabodel hčerko. Hip za tem se je zavedel, kaj je napravil; oblekel se je in šel po zdravnika, ki je rešil otroka.

Izvedenec-psihiater je na obravnavi povedal, da je imel Koletnik zelo neurejeno mladost in da je že zgodaj začel popivati. Po dolgotrajni pivski dobi so nastopile pri obtožencu takšne psihične spremembe, da so mu že manjše količine alkohola povzročile zamračeno zavest. Spričo tega je bil še posebej napadalen in nasilen. Psihiater je Koletnika označil kot kroničnega alkoholika z lastnostmi psihopatske osebnosti.

Franc Koletnik se je že zdravil proti alkoholizmu, a neuspešno. Tako so zapisali v sodbo. Ob tem samo tole: niti ni preveč čudno, da zdravljenje ni uspelo, saj pri nas ni nobenega posebnega zavoda za zdravljenje alkoholikov. Po drugi strani pa so pred časom ugotovili, da dobra večina kriminala izvira iz alkoholizma. Res je najbrž tudi to, da za Koletnikovo zdravljenje ni bilo najbolje urejeno, saj je bil v pijanosti nasilen in je resno ogrožal varnost ljudi. Tako se je z nožem spravil tudi nad svojo ženo. Vendar se ob vsem tem nihče ni spomnil, da bi ga poslali v zdravstveno ustanovo.

Sodišče je izreklo tudi varnostni ukrep — obvezno zdravljenje proti alkoholizmu.

M

Pri prehitevanju trčil v cisterno

LJUBLJANA, 6. maja. Na cesti pri naselju Stanežiče se je včeraj ob 12,35 Zdenko Senkovič z osebnim avtomobilom MB 86-29 zaletel v avtocisterno LJ 50-54, voznik Milan Menard. Oba sta peljala iz Šentvida proti Medvodam. Pri prehitevanju se je osebni avto zaletel v cisterno tako, da ga je vrglo s ceste.

Mopedist izsiljeval prednost

RIBNICA, 6. maja. Franc Ožvald se je včeraj ob 14,45 v Ribnici z mopedom zaletel v tovornjak LJ 227-68, ki ga je vozil Anton Rajgoli. Do nesreče je prišlo zaradi tega, ker je mopedist v križišču izsiljeval prednost pred tovornjakom. Ožvald si je pri trčenju zlomil nogo.

Odkrili so napadalce iz Pesnice

MARIBOR, 6. maja. Poročali smo že o roparskem napadu v Pesnici pri Mariboru, ko so neznani storilci napadli in surovo ravnali z Andrijem Petkom, delavcem pri podjetju Tehnogradnje. Organi kriminalistične službe TNZ Maribor so izsledili storilce Franca Želja, delavca iz Gačnika, ter mladoletnika N. D. in F. B.

K.

Neprevidno je prečkala cesto

LJUBLJANA, 6. maja. Na Celovški cesti v Ljubljani je pred podjetjem »Avtomontaža« motorist Valentin Martinjak zadel Nežko Zupan. Martinjak se je na motornem kolesu LJ 21-324 peljal iz Šentvida proti Ljubljani. Zupanova pa je stopila iz trolejbusa in prečkala cesto, kjer ni prehoda za pešce tako, da jo je motorist podrl. Zupanova se je pri tem laže ranila.

MEDOBČINSKA ZAVAROVALNICA — Novo mesto

RAZPISUJE JAVNO LICITACIJO za prodajo karamboliranih vozil, in sicer:

1. KOMBI IMV 1000, nov
2. SERVIS IMV 1000, nov
3. OPEL REKORD, letnik 1955
4. ZASTAVA 750, letnik 1962
5. ZASTAVA 750, letnik 1963

LICITACIJA BO V PETEK, dne 8. maja 1964 ob 9. uri na dvorišču »GASILSKI DOM« — Novo mesto. Prednost do nakupa imajo gospodarske organizacije, po 10. uri pa lahko ostali interesenti, kar velja za točko 1. in 2.

4238

IZDAJA IN TISKA ČASOPISNO PODJETJE DELO. LJUBLJANA. TOMŠIČEVA 3 – UPRAVA TOMŠIČEVA 1 – TELEFONI 23-522 DO 23-526 – OGLASNI ODDELEK: LJUBLJANA. TITOVA 1. TELEFON 21-896 – PODRUŽNICA LJUBLJANA. TITOVA 1. ODDELEK ZA NAROČNIKE TELEFON 21-832 PRODAJNI ODDELEK: LJUBLJANA. TELEFON 20-463 POŠTNI PREDAL 29 – BRZOJAVNI NASLOV: »DELO«. LJUBLJANA. ŽIRO RAČUN PRI NARODNI BANKI LJUBLJANA 600-11-1-167 – MESEČNA NAROČNINA 550 DINARJEV – ROKOPISOV NE VRAČAMO

Telefon dežurnega urednika: 20-646

Gledališče

DRAMA

Četrtek, 7. maja, ob 20. uri: Potrč: NA HUDI DAN SI ZMEROM SAM. — Abonma D. (Vstopnice so tudi v prodaji). Ob 19.30: Albee: KDO SE BOJI VIRGINIJE WOOLF (komedija). Gostovanje v SGL Celje.

Petek, 8. maja, ob 19.30: Shakespeare: KRALJ LEAR. — Abonma F. (Vstopnice so tudi v prodaji).

Sobota, 9. maja, ob 20. uri: Kesseiring: ARZENIK IN STARE ČIPKE (komedija). — Izven abonmaja — zadnjikrat. (Vstopnice so v prodaji).

OPERA

Četrtek, 7. maja, ob 15.30: Verdi: FALSTAFF. V izvedbi zagrebške Opere, s sodelovanjem Tomislava Neralića v naslovni vlogi. Abonma Popoldanski. (V prodaji stojišča). Ob 19.30: Verdi: NABUCCO. Gostovanje ljubljanske Opere v Zagrebu.

Sobota, 9. maja, ob 20. uri: Verdi: FALSTAFF. V izvedbi zagrebške Opere z gostom Tomislavom Neralićem v naslovni vlogi. Izven abonmaja. (Vstopnice so že v prodaji).

V nedeljo, 10. maja bo v Operi matinejska predstava Smetanove opere »PRODANA NEVESTA« za šole. Za šole so vstopnice še v prodaji. Preostale vstopnice pa bodo od petka dalje prosto v prodaji v Operi po polovičnih cenah.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO
Gledališka pasaža

Četrtek, 7. maja, ob 20. uri: Dario Fo: DVE PIŠTOLI V ROKAH PA Z BELIM IN ČRNIM GLEDA. Abonma Četrtek. — (Vstopnice tudi v prodaji). Gostuje Slovensko gledališče iz Trsta.
Ob 20. uri: J. Javoršek: KRIMINALNA ZGODBA. Predstava na Sterijinem pozorju v Novem Sadu.

Petek, 8. maja, ob 20. uri: Dario Fo: DVE PIŠTOLI V ROKAH PA Z BELIM IN ČRNIM GLEDA. Abonma Petek. (Vstopnice tudi v prodaji). Gostuje Slovensko gledališče iz Trsta.

V maju in juniju je začetek večernih predstav ob 20. uri.

MLADINSKO GLEDALIŠČE — PIONIRSKI DOM
Dvorana Soče

Četrtek, 7. maja, ob 16. uri: Conrad Seiler: KLOVN IN NJEGOV CIRKUS« — za osnovni šoli »Jože Seško« — Kočevje in Velike Lašče.

ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE
Ljubljana — Mestni dom

Sobota, 9. maja, ob 20. uri: Marinc: LJUBEZEN V KOVČKU, komedija. Gostovanje v domu Svobode« v Zg. Šiški. — Predprodaja vstopnic dve uri pred predstavo.

EKSPERIMENTALNO GLEDALIŠČE — Križanke

Sobota, 9. maja, ob 20. uri: Beckett: O, LEPI DNEVI — premiera. Rezervacije: 21-838.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE ZAVOD PIONIRSKI DOM MARIONETTE
Levstikov trg 2

Četrtek, 7. aprila: ob 17. uri: M. Maeterlinck: SINJA PTICA.

SLOV. LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE

Četrtek, 7. maja, ob 19.30: Edward Albee: KDO SE BOJI VIRGINIJE WOOLF. Gostovanje Drame SNG Ljubljana. Vstopnice so v prodaji.

Koncerti

ANTON DERMOTA bo koncertiral jutri, v petek, za BELI ABONMA. Pel bo pesmi Mozarta, Schuberta, Brahmsa in Ravnika. Pri klavirju bosta Hilda Dermota in Janko Ravnik. Vstopnice so v prodaji v Filharmoniji. K

PEVSKI ZBOR »Glasbene Matice« Ljubljana koncertira pred turnejo v Bolgariji dne 7. maja t. l. ob 20.15 v dvorani Slovenske filharmonije. Na sporedu bodo dela jugoslovanskih skladateljev. K

RTV Ljubljana

SPORED ZA ČETRTEK

5.00—8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored in dnevni koledar) — vmes ob 6.20—6.35 Tečaj ruskega jezika — 29. lekcija (ponovitev); 8.05 S koncertnim in opernih odrov; 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo (ponovitev); 9.25 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe; 10.15 Pianist in aranžer Page Cavanaught; 10.30 Pet minut za novo pesmico in Pozdravi mladim risarjem; 11.00 Pozor, nimaš prednosti!; 12.05 Zabavna glasba; 12.15 KN — Ing. Vid Korber: Kako poteka obnova sadovnjakov na KK Žalec; 12.25 Bolgarska zabavna glasba; 13.15 Obvestila in zabavna glasba; 13.30 Glasbeni sejem; 14.00 Poročila; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.15 Zabavna glasba; 15.40 Literarni sprehod — J. Ribnikar: Iskreno sožalje; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Glasbena medigra; 17.15 Turistična oddaja; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu; 18.10 Iz domače koncertantne literature Matija Bravničar: Koncert za violino in orkester; 18.45 Ta teden v skupščinskih odborih; 19.00 Obvestila; 19.05 Glasbene razglednice; 19.30 Radijski dnevnik; 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov; 20.45 Lahka glasba in Harpo Marx; 21.00 Izročilo 20. stoletja Konstantin Fedin; 21.40 Johannes Brahms: Variacije na Haydnovo temo (Orkester Concertgebouw iz Amsterdama dirigira Edvard van Beinum); 22.10 Glasbena medigra; 22.15 Skupni program JRT — studio Beograd — Naši umetniki muzicirajo; 23.05 Razpoloženjska glasba; 23.20 Skupni program JRT — studio Sarajevo Za ljubitelje jazza; 24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje.

TELEVIZIJA

10.00 **TV v šoli:** Poklici v lesnopredelovalni industriji — pot televizijske slike — Hrvatska v XIV. in XV. stoletju (Zagreb)
11.00 **Tečaj francoskega jezika** — 9. lekcija (Beograd)
17.30 **Tečaj angleškega jezika** — 14. lekcija (Zagreb)
18.00 **Poročila** (Zagreb)
18.10 **Na črko, na črko** — zabavna oddaja za mladino (Beograd)
19.00 **TV Obzornik** — aktualni razgovori (Ljubljana)
19.30 **Slavonske narodne pesmi** (Zagreb)
20.00 **TV dnevnik** (JTV)
20.30 **Leon Kruczkowski: »Gubernator«** — prenos predstave SNG Drame v Ljubljani (Ljubljana)
22.20 **Poročila** (Ljubljana)
Na kanalu 9 — Sljeme
19.00 Portreti in srečanja (Zagreb)
20.30 »Čisto nebo« — sovjetski celovečerni film (Beograd)

DELO

Kadar naročate oglase v časopisu prosimo, da upoštevate tudi naslednje:

naročila za oglase v sobotnem »DELU« sprejemamo do četrtka opoldne, za oglase v nedeljskem »DELU« pa do petka opoldne.

Radi bi objavili oglas v vaše zadovoljstvo, zato nam z uvidevnostjo pošiljajte besedila in slikovno gradivo do navedenih rokov.

Kino

SPORED ZA ČETRTEK

KINOTEKA, MIKLOŠIČEVA c. 28: ital. film NI MIRU MED OLJKAMI. Režija: Giuseppe De Santis. Glav. vl.: Lucia Bose, Raf Vallone, Folco Luli, Grazia Maria Francia, ob 16, 18 in 20. uri. Prodaja vstopnic od 15. ure dalje.

KINO UNION: ameriški barvni film FANNY. Režija: Joshua Logan. Igrajo Leslie Caron, Maurice Chevalier, Charles Boyer in Horst Buchholz. Tednik F. N. 18. Predstave ob 15, 17.30 in 20. uri. Ob 10. uri matineja amer. komedije NEKATERI SO ZA VROČE. Zadnje predvajanje v Ljubljani, ker filmu v soboto poteče licenca.

KINO KOMUNA: češki barv. CS film ČE PRIDE MAČEK. Film je bil nagrajen na lanskoletnem festivalu v Cannesu. Predstave ob 15, 17, 19 in 21 uri

KINO SLOGA: prem. nem. krim. filma DOKAŽITE ALIBI. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. uri.

KINO VIČ: ital. barv. CS spektakel VELIKAN Z RODOSA. Tednik F. N. 18. Predstave ob 15, 17.30 in 20. uri. Zaradi izredne dolžine filma cene vstopnic zvišane.

KINO ŠIŠKA: francoski kriminal. film ROKE GOR! Igrata Renato Rascel in Eddie Constantine. Tednik F. N. 18. Predstave ob 16, 18 in 20. uri.

LETNI KINO BEŽIGRAD: amer. komedija NEKATERI SO ZA VROČE. Igrajo Marilyn Monroe, Tony Curtis in Jack Lemmon. Tednik F. N. 18. Predstava ob 20. uri. Zadnje predvajanje v Ljubljani, ker filmu v soboto poteče licenca. Samo danes!

Prodaja vstopnic v vseh kinematografih od 13. ure dalje. v letnem kinu Bežigrad pa uro pred začetkom predstave.

MLADINSKI KINO: franc. barvni film MEČ MAŠČEVANJA, ob 10 in 19.30.

KINO »TRIGLAV«, LJUBLJANA: italijanski film VSE V ROK SLUŽBE, ob 16, 18 in 20. uri.

KINO »SVOBODA«, ČRNUČE: ameriški barv. film TOMA PALČIČ, ob 20. uri.

KINO VEVČE: zahodnonemški VV film SOVRAŠTVO BREZ MILOSTI, ob 20. uri.

KINO DRAVLJE: amer. barv. film DARBI O'GIL, ob 20. uri.

KINO ZADOBROVA: francoski barvni CS film NESREČNIKI (II. del), ob 20. uri.

KINO DOMŽALE: ameriški film ZORO MAŠČEVALEC, ob 18 in 20. uri.

KINO SVOBODA II, TRBOVLJE: sovj. barvni zabavni film SEDEM DOJILJ, ob 17 in 19. uri.

KINO DEL. DOM — TRBOVLJE: francoski VV film TAKO VELIKO SRCE, ob 18. uri.

KINO SVOBODA II, HRASTNIK: sovjetski barvni film VRSTNIKI, ob 17 in 19. uri.

KINO SVOBODA, ŠEMPETER V SAVINJSKI DOLINI: angl. film TUDI TO JE LJUBEZEN, ob 20. uri.

KINO PARK, MURSKA SOBOTA: ruski barvni film OTAROVA VDOVA, ob 17.30 in 20. uri.

KINO ROGAŠKA SLATINA: italijanski VV film TARUS, ATILOV SIN, ob 19.30.

KINO »SOČA«, NOVA GORICA: sovjetski film »ŠVEJK V RUSIJI«.

KINO »SVOBODA«, ŠEMPETER PRI GORICI: mehiški barvni film V SLUŽBI PANCHA VILLE.

KINO »SVOBODA«, SEŽANA: ruski film ZADNJI DAN IN PRVI DAN, ob 20. uri.

KINO SEČOVLJE: ital. film AVANTURE ZIMSKIH POČITNIC, ob 20. uri.

KINO PORTOROŽ: ameriški film TAJNI PARTNER, ob 19.30.

KINO GARIBALDI, PIRAN: angleški film ŽENA V DOMAČI HALJI, ob 18 in 20.15.

NA NOVEM TRGU 6
(bivši „Naglas")
—
bo podjetje „STANDARD" iz Sarajeva kmalu odprlo prodajalno modernega pohištva.

KINO RADOMLJE: italj.-franc. film NAIVNA DEKLETA, ob 20. uri.

KINO MENGEŠ: sov. film KO SO BILA DREVESA VELIKA, ob 20. uri.

POTUJOČI KINO DOMŽALE: domači film RAZPOKA RAJA, gostuje v IHANU, ob 20. uri.

KINO DOM KAMNIK: zahodnonemški film DEZERTER, ob 17.15.

KINO RADOVLJICA: ameriški zabavni barvni CS film LJUBIVA SE, ob 20. uri. Zaradi izredne dolžine filma so cene za vstopnice povišane za 20 din.

KINO RADIO, JESENICE: nemški VV film POROČNI URAD AURORA, ob 17 in 19. uri.

KINO PLAVŽ, JESENICE: ruski barvni film BELE NOČI, ob 18 in 20. uri.

KINO DOVJE: italj.-španski barvni CS film KRVAVI KAPETAN.

KINO ŽIROVNICA: češki film SMRT SE IMENUJE ENGELCHEN.

KINO »KRKA«, NOVO MESTO: danes ne bo predstav:

LETNI KINO — CELJE: italijanski CS film DAVID IN GOLJAT, ob 20. uri.

KINO UNION — CELJE: švedski film HUDIČEVO OKO, ob 16, 18 in 20. uri.

KINO METROPOL — CELJE: egiptovski film ALŽIRKA DŽAMILA, ob 16, 18 in 20. uri.

KINO SVOBODA, VIDEM-KRŠKO: franc. film ZAUPNIK TEH ŽEN, ob 19.30.

Obvestila

KRAJEVNA SKUPNOST Gradišče« — Ljubljana, Rimska 11, poziva vse člane kolektiva, ki so bili zaposleni v letu 1963 v servisih, da se zglasijo v tajništvu zaradi evidence pri delitvi osebnega dohodka, ustvarjenega v letu 1963.

Člani kolektiva iz leta 1963, ki do 30. maja 1964 ne priglasijo svojih zahtev, izgubijo pravico do presežka osebnih dohodkov. O

POZOR! GOSPODINJE! POZOR!

Dnevno od 7. do 13. ure odkupujemo rabljene steklenice (1 liter in pol litra) **na kovinski zamašek z navojem po izrednih odkupnih cenah.** — Večje količine prevzemamo tudi na domu. Sporočite po tel. št. 30-130 in 36-066

Trg. podjetje »STEKLENICA«, skladišče — Metelkova štev. 19, Ljubljana 298

ŽELODČNI KATAR, čir na želodcu in dvanajsterniku ter katar debelega čревesa zdravite z uspehom s prirodnim zdravilom rogaškim »DONAT« vrelcem. Zahtevajte ga v svoji trgovini, te pa ga dobe v Ljubljani pri »Prehrani« in »Mercatorju«.

COLOSAL hitro in uspešno odstranjuje kurja očesa in debelo kožo. »NA-MA« — Ljubljana. O

KOMPAS OBVEŠČA

V NEDELJO, 10. maja enodnevni avtobusni izlet na POHORJE; odhod iz Ljubljane ob 7. uri; prijave sprejema poslovalnica v Ljubljani, Miklošičeva cesta 17.

VABIMO NA OSTALE IZLETE

DUNAJ — štiridnevni avtobusni izlet v juniju na mednarodno cvetlično razstavo; prijave do 25. maja;

BUDIMPEŠTA—PRAGA — sedemdnevni avtobusni izlet v juniju; istočasno ogled Dunaja; prijave do 15. maja;

MILANO — petdnevni avtobusni izlet na mednarodno razstavo embalaže »Ipack-Ima 64«; prijave do 8. maja;

AZURNA OBALA — šestdnevni avtobusni izlet v septembru; istočasno ogled Milana, Torina in Genove; prijave do 12. julija;

CHAMONIX — šestdnevni avtobusni izlet v juniju; istočasno ogled Milana, Torina in Ženeve; prijave do 16. maja;

RIM — GENOVA — sedemdnevni strokovni izlet za gradbene strokovnjake; istočasno ogled Milana; prijave do 10. maja;

PARIZ—LONDON — osemdnevni izlet z vlakom in avtobusom konec maja; prijave do vključno 7. maja;

RIM—RAVENA — šestdnevni avtobusni izlet z istočasnim ogledom Firenz, Pise in San Marina; prijave do 10. maja;

DORNBIRN — šestdnevni avtobusni izlet na mednarodni tekstilni sejem v juliju; prijave do 2. junija;

MOSKVA — 14-dnevno potovanje po Sovjetski zvezi; ogled Moskve, Leningrada in Kijeva ter na povratku Budimpešte; prijave do 15. maja;

NEW YORK — enajstdnevno potovanje s posebnim letalom na Svetovno razstavo; odhod iz Ljubljane 20. julija in 24. avgusta; prijave do 10. junija.

Prijave za izlete sprejemajo vse poslovalnice KOMPASA, kjer dobite tudi programe posameznih izletov in ostale informacije! Na željo pošljemo programe izletov tudi po pošti. Sporočite vaše želje in naslov Turističnemu podjetju KOMPAS Ljubljana. O

Predavanja

V PREDAVALNICI Stomatološke klinike bo v soboto, 9. 5. 1964, ob 10. uri strokovni sestanek, na katerem bodo predavali: prof. dr. Obwegeser iz Züricha o možnostih kirurških korektur pri disgnatijah, dr. Hemmerich iz Münchna o postopku pri odprti čeljustni votlini in dr. Rowe iz Londona o dvofazni operaciji pri distalni okluziji in mikrogeniji (barvni film). Vabljeni vsi zobozdravniki, zdravniki, dentisti in študenti. P

DRUŠTVO ZA RAZISKOVANJE morja vabi na predavanje: Krešа Petrovića »Podvodni ribolov«, spremljano z diapozitivi, ki bo v petek, 8. maja, ob 19. uri na Filozofski fakulteti, Aškerčeva 12. Vstopnine ni. P

Čestitke

70-LETNICO ROJSTVA praznuje danes tov. LOJZE ZAJC, strojni stavec CP »Delo«. Mladostnemu jubilantu želimo še mnogo zdravih in veselih let! — Stanovski tovariši.

Za prijetno presenečenje — diplomo na gradbeni fakulteti čestitamo ing. **MILANU VERČKU.** Maruška, Čedo in Dušan.

Na strojni fakulteti je diplomiral **TUGOMIR POKORN** iz Zreč. Iskreno čestitajo domači. C

Ing. ALEŠU CAPUDRU za uspešno opravljeno diplomo na gozdarski fakulteti iskreno čestitamo — domači. C

Na gradbeni fakulteti je diplomiral **STANKO TOMINC.** Čestitajo Dara in Mulejevi.

Mali oglasi

PRAZNO sobo potrebujem; grem tudi za sostanovalca. Telefon 20-176. 5952-6

PISALNI STROJ, dobro ohranjen, prodam. Ljubljana, (Miklošičeva 30-I (dopoldne). 5951-4

POTREBUJEM 250.000 din posojila. Ponudbe pod »Ugodne obresti«. 5916-8

ENOSOBNO stanovanje, lahko garsonjera, kupita mlada zakonca. Ponudbe pod »Gotovina«. 5912-7

SKROMNO SOBICO potrebuje uslužbenka. Ponudbe pod »Ljubim mir«. 5917-6

AVTOMOBIL Zastava 750 ugodno prodam. Sojerjeva 44 — Dravlje. 5921-3

ŠIVALNI STROJ Bagat, skoraj nov, prodam, Ob Ljubljanici 110. 5930-4

SOBO potrebujeta mlada zakonca. Ponudbe pod »200.000 vnaprej«. 5932-6

SOBO potrebujejo tri dekleta. Ponudbe pod »Nujno — maj«. 5940-6

STAR GRADBENI LES prodam. Rus, Rožna dolina, cesta II-44. 5985-4

'Al Bottegone
VIA TIMEUS 4. TEL 95381
NORCIA ITALY TRIESTE
Tessilrisparmio
V.LE XX SETTEMBRE 21, TEL. 95381

Velika izbira ženske in moške konfekcije, pletenin, moških srajc, bund, čevljev perila, delavskih oblek, različne vrste metrskega blaga in vse za ureditev vašega doma. S tem odrezkom 10 odstotkov popusta 2857-4

IZGUBLJENO brošo 30. IV. t. l. zjutraj, prosimo vrnite. Vozarska 1/I, stan. 8. Najditelj prejme nagrado. 5970-8

TOPOLINO 500 C, redno vzdrževan, ugodno prodam. Ogled: Martin Dugar, Vižmarje 212, pri Šport-Oprema. 5973-3

NEOPREMLJENO SOBO potrebujeta dve dekleti v središču mesta. Ponudbe pod »Nujno«. 5971-6

GOSPODINJSKO POMOČNICO z znanjem kuhe — ali pa osebo za 7-urno dopoldansko varstvo tri in pol letnega fantka in poldrugo leto stare punčke — sprejme družina Jeras, Linhartova 60, Ljubljana. 5944-1

SOBO potrebujeta mirna zakonca. Ponudbe pod »Plačata leto vnaprej«. 5868-6

OTROŠKA OČALA izgubljena v ponedeljek. Vrnite proti nagradi: Perovšek, Titova 25 B, tel. št. 32-304. 5938-8

POTREBUJEM 350.000 din posojila. Nudim sobo za 1 1/2 leta. Prednost, soliden podnajemnik. Ponudbe pod »10.000«. 5947-8

STROJEPISKO sprejmem za priložnostno administracijo. Ponudbe pod »Honorarno«. 5960-1

SOBO potrebuje uslužbenka v središču mesta ali bližnji okolici. Ponudbe pod »1. junij«. 5958-6

SOBO oddam takoj, najraje študentu (nekadilcu). Longyka, Kneza Koclja 16, Šiška. 5963-6

KRATEK klavir ugodno prodam. Ivan Golob, Gallusovo nabrežje št. 29, Ljubljana. 5972-4

GARSONJERO v središču Celja zamenjam za garsonjero v Dubrovniku, Splitu, Ljubljani ali odstopim tistemu, ki mi proda enostanovanjsko hišico na deželi. Dvoršak, Celje, Kocenova 2. 521-6

TOVORNI AVTOMOBIL TAM 3 t, dobro ohranjen, registriran za leto 1964 proda Slavko Pavlin, Celje, Košnica 13. 522-3

VOLKSWAGEN, 1200 ccm, nov, prodam. Pismene ponudbe pod »Gotovina 2,6«. 5965-3

TOPOLINO C, dobro ohranjen, kupi Podlunšek, Murska Sobota. 1214-3

SKROMNO SOBICO nujno potrebuje mati z otrokom samo za šest mesecev. Ponudbe pošljite pod »Plačam dobro«. 5975-6

ZEMLJIŠČE BLIZU REKE (Zuknica — Kostrena), približno 2000 m², ob morju, primerno za gradnjo letovišča ali hiše, prodam. Ivan Ivančić, Bosiljke Rakića 12, Rijeka. 5819-7

AVTOMOBIL FIAT 1100, letnik 1950, prodam po ugodni ceni Šavorn pri Vidic, Prule 9, Ljubljana. 5943-3

ZASTAVA 750 (27.000 km) prodam. Informacije po tel. 30-236 — od 7. do 14. ure. 5941-3

OPEL REKORD, 4 vrata, 40.000 km, nove gume, radioaparat, prodam. Ponudbe pod »2.600«. 5863-3

MALO RABLJENO spalnico prodam. Ponudbe pod »Dobro ohranjeno«. 5858-4

ENAJSTPROSTORNO VILO, primerno za nadzidavo za štiri nadstropja, z garažo, 3000 kv. m zemljišča, prodam za 10. milijonov. Podnebje odlično. Ferdo Mittei, p. Bučka 3, Dolenjska — Slovenija. 488-7

PLINSKI štedilnik z jeklenko ugodno proda Zagar, Verovškova 56, Šiška. 5872-4

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočam žalostno vest, da je 5. aprila 1964 v Clevelandu umrl naš dragi stric in brat

ANTON BUH

Pokopan je bil 8. aprila 1964.

Žalujoči: **Jaka Buh z družino in ostalo sorodstvo.**

ZAHVALA

Ob žalostni izgubi naše drage mame, stare mame in tete

JOSEPINE BOHTE-ŠKEDELJ

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so jo spremili na zadnji poti in sočustvovali z nami, nadalje darovalcem vencev in cvetja, pevcem ter za poslovilni govor.

Sin Ivan z družino in Micka.

ZAHVALA

Ob tragični izgubi ljubega moža in očeta

Franca Blatnika-Žana

se zahvaljujemo za vso pomoč, izrečeno sožalje, poklonjeno cvetje, spremstvo na njegovi zadnji poti, govornikom, pevcem, godbi, učencem 7. b in 8. a razreda osnovne šole »Majde Vrhovnik«.

Vsem iskrena hvala!

Žalujoča žena z otroki.

Ljubljana, 4. maja 1964.

Po hudi bolezni je umrla

Dita Ribnikar

ROJENA KRAL

TAJNICA ŠOLSKEGA CENTRA ZA TRGOVINO IN GOSTINSTVO

Pogreb bo v petek, dne 8. maja 1964, ob 16.45 iz Nikolajeve mrliške vežice na Žalah.

Žalujoči:

MOŽ STOJAN, HČERKA NATJA, POR. SINTIČ Z MOŽEM JOŽETOM IN SINOM ARTOM, SIN TOMAŽ, MAMA FANČI LAVRIČ, SESTRA ERIKA KRAL TER OSTALO SORODSTVO.

Ljubljana, 6. maja 1964.

Vsem, ki ste jo imeli radi, sporočamo, da nas je za vedno zapustila naša preblaga in skrbna mama

Franja Ambrožič

roj. KALAN

Pokopali jo bomo danes, v četrtek, dne 7. maja 1964 ob 16.30 na pokopališču v Ljubnem

Sin Bogdan, hčerki Vida Filač, Jelka Prinčič, sestra Marija Švajger, snahi Anica, Francka, zet ing. Branko, vnuki, vnukinji ter ostalo sorodstvo

Ljubno na Gorenjskem, 5. maja 1964

ZAHVALA

vsem, ki ste počastili spomin

Marije Sežunove

upok. učiteljice

s spremstvom na zadnji poti, ji poklonili cvetje, nam pa ustno ali pismeno izrazili sožalje. Posebno zahvalo dolgujeva njenim prijateljicam, ki so ji stale ob strani v zadnjih dneh ter ZB terena Rožna dolina za poslovilne besede

Vsem — iskrena hvala!

Sinova Andrej in Marijan

Ljubljana, 4. maja 1964

Nepričakovano nas je zapustil naš sodelavec

Ivan Premrl

skladiščnik

Zvestega sodelavca in dobrega tovariša, ki nas je zapustil v cvetu svoje mladosti, bomo ohranili v trajnem spominu.

KOLEKTIV HOTELA »TRIGLAV« — SEŽANA.

Sežana, dne 6. maja 1964.

ZAHVALA

Ob prerani in nenadomestljivi izgubi naše srčno ljubljene, dobre mame in žene

MILKE ČUK

vdove SERINI — roj. KORENČAN

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so jo spremili na zadnji poti, ji poklonili vence in cvetje, nam ustno ali pismeno izrazili sožalje

Še posebej se zahvaljujemo prijateljem in sosedom ter zdravstvenemu osebju, ki so ji nudili vso pomoč med njeno hudo boleznijo. Nadalje se zahvaljujemo govornikoma za poslovilne besede, pevcem in godbenikom iz Logatca ter KLI Logatec, družbenim organizacijam in vsem, ki so jo v tako velikem številu spremili in se poslovili od nje

Vsem, naša prisrčna hvala!

Neutolažljivi otroci in mož

Dol. Logatec, Vrhnika, Novo mesto, 5. maja 1964

S

STANDARD

POSLOVNO UDRUŽENJE
PROIZVADJAČA ELEKTRIČNIH APARATA,
BEOGRAD, Narodnog Fronta 45
Telefon: 28-893

V interesu potrošnikov namerava poslovno udruženje izpopolniti mrežo svojih uslužnostnih servisov na območju SFRJ, kjerkoli so za to pogoji, in zato poziva vse ustrezne gospodarske organizacije, zasebne obrtniške delavnice in posamezne samostojne obrtnike, da naj predložijo ponudbe s pogoji za sklepanje pogodb o serviranju, ne glede na to, če je v njihovih mestih že »Standardov« servis ali ne. Zasebni obrtniki naj predložijo hkrati s ponudbo potrdilo občine, da so prijavili obrtniške usluge.

V poštev pridejo vsa mesta in naselja, posebno pa tista, kjer so prodajalne izdelkov »Standard«, in sicer za neprekinjeno sodelovanje.

4160

Upravni odbor ZDRAVSTVENEGA DOMA Dr. Franceta Podkoritnika — Grosuplje

razpisuje prosta delovna mesta:

RAČUNOVODJE
ZOBOTEHNIKA in
BABICE

Osebni dohodek po pravilniku. — Nastop službe takoj ali po dogovoru. — Razpis velja do zasedbe delovnih mest. — Ponudbe pošljite gornjemu naslovu.

4152

Tovarna tekstilnih potrebščin »UTENSILIA« — Ljubljana-Rudnik 24

sprejme naslednje nove sodelavce:

STROJNEGA INŽENIRJA
za vodstvo konstrukcije
NABAVNEGA REFERENTA
za kovinski material
ADMINISTRATIVNO MOČ
z dokončano ESS z znanjem strojepisja in stenografije
2 DELAVKI
za galvanizerska dela
4 NK DELAVCE
(z urejeno vojaščino) za priučitev v kovinski stroki.

Interesenti naj pošljejo pismene ponudbe ali se osebno zglase v sekretariatu podjetja. Prednost imajo stanovalci Brda, Kozarij in okolice Dobrova, v katerih bližino se bo podjetje v doglednem času preselilo.

4165

KADROVSKA KOMISIJA pri
SKUPŠČINI OBČINE MARIBOR-TEZNO

razpisuje prosto delovno mesto

REFERENTA za upravne zadeve s področja gradbeništva
v upravi skupščine občine Maribor-Tezno.

Pogoj: višja gradbena šola s 3 do 5-letno upravno prakso.

Ponudbe, kolkovane s 50 din državne takse, z dokazili o izobrazbi in dosedanjem službovanju, je treba poslati kadrovski komisiji skupščine občine Maribor-Tezno v 15 dneh po objavi razpisa.

Kadrovska komisija

4161

Komunalno podjetje

MESTNI VODOVOD LJUBLJANA

razpisuje

3 mesta ŠOFERJEV C kategorije

Pismene ponudbe pošljite upravi podjetja Ljubljana, Krekov trg 10.

Razpis ostane v veljavi do zasedbe delovnih mest.

4230

Po sklepu delavskega sveta podjetja

ADRIACOMMERCE
IZVOZ-UVOZ
KOPER

proda naslednja osnovna sredstva:

3 osebne avtomobile ZASTAVA 1100
osebni avtomobil ZASTAVA 1400
tovarni avtomobil 3,5 tone TAM PIONIR
MOTOR za Zastava 1100
moped TOMOS COLIBRI

Vsa osnovna sredstva vozna in dobro ohranjena. — Hkrati prodamo tudi rabljene pisalne mize — dobro ohranjene. — Licitacijska prodaja bo za socialistični sektor dne 11. maja 1964 ob 8. uri v Kopru, Ulica JLA 25-a. Če prva licitacijska prodaja ne bo uspela, bo druga licitacijska prodaja za socialistični sektor isti dan ob 10. uri.

Če do 12. ure ne bo interesentov, bomo navedena osnovna sredstva prodali isti dan na podlagi licitacije zasebnim interesentom.

4155

Zavod SRS za rehabilitacijo invalidov
v LJUBLJANI, Linhartova 51

razpisuje zaradi razširitve svoje dejavnosti in povečanega obsega dela prosta delovna mesta za:

PRAVNIKA
VODJO kadrovsko-socialne službe
VODJO sektorja za organizacijo dela
FIZIOTERAPEVTE
ŠOFERJA

Za razpisana delovna mesta se zahteva ustrezna strokovna izobrazba in delovna praksa. Osebni dohodek po novem pravilniku Zavoda. Službo lahko nastopite takoj ali po dogovoru.

Pismene in ustne ponudbe sprejema sekretariat Zavoda.

4166

Tovarna mesnih izdelkov —
LJUBLJANA, MESARSKA C. 1

razpisuje prosta delovna mesta za:

ŠEFA OBRATOVNEGA KNJIGOVODSTVA
FINANČNEGA KNJIGOVODJO
za stranske obrate
POSLOVODJO
za samopostrežno trgovino
STROJNEGA KLJUČAVNIČARJA
KLEPARJA in VODOVODNEGA INŠTALATERJA
ADMINISTRATORKO
za računovodstvo
BLAGAJNIČARKO
za ribarnico

Pismene ali osebne ponudbe sprejema gornji naslov.

4167

Mestno gledališče ljubljansko
Gledališka pasaža

bo v ponedeljek, 11. maja ob 10. uri v prostorih Mestnega gledališča, Gledališka pasaža, prodalo gospodarskim organizacijam in družbenopravnim osebam na javni dražbi:

AVTOBUS znamke Pionir TAM, turistične izvedbe

Izklicna cena 2,000.000 din. Avtobus je vozen in dobro ohranjen.

REZERVNI MOTOR znamke TAM, 6-cilindrski

Izklicna cena 100.000 din.

Avtobus in motor si lahko ogledate v soboto, 9. maja med 8. in 12. uro v prostorih Festivala, Koseskega (Trnovo).

4148

Podjetje za zastopanje inozemskih tvrdk razpisuje delovno mesto

SAMOSTOJNE KORESPONDENTKE

z znanjem nemškega in vsaj delno angleškega jezika.

Ponudbe pošljite pod oznako **»Samostojna pisarniška moč«** v ogl. odd. »Dela«.

4234

Slovenija vino —
LJUBLJANA,
Frankopanska 11

sprejme

VEČ DELAVCEV

za priučitev na različnih delovnih mestih v podjetju.

Interesenti naj se zglasijo osebno v kadrovskem oddelku.

4223

Lekarna »Miklošič« —
Ljubljana, Miklošičeva 24,

proda

RABLJEN TRICIKEL

4216

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnega razmerja pri **Kmetijski zadrugi Koper**

razpisuje prosto delovno mesto

KVALIFICIRANE KUHARICE

za obrat družbene prehrane.

V poštev pridejo le kvalificirani kandidati-ke z nekajletno prakso v stroki.

Ponudbe z opisom dosedanjih zaposlitev pošljite upravi Kmetijske zadruge, Kosovelov trg 1, Koper.

4252

Kovinsko podjetje »LIV« — Postojna

razpisuje prosta delovna mesta za:

STROJNEGA INŽENIRJA
za delo v razvojnem sektorju
PRAVNIKA
za vodjo splošnega sektorja
VEČ STROJNIH TEHNIKOV
za delo v razvojnem sektorju

Pogoji: vsaj nekaj let prakse in urejena vojaščina.

Nastop službe takoj ali po dogovoru. Osebni dohodek po pravilniku. Stanovanje pod 1. in 2. po dogovoru.

4159

Upravni odbor trgovskega in proizvodnega podjetja

„MLINOTEST" – Ajdovščina

razpisuje naslednji prosti delovni mesti:

1. UPRAVNIKA pekarne Postojna
2. UPRAVNIKA pekarne Ilirska Bistrica

Za obe razpisani delovni mesti se zahteva visoka kvalifikacija v pekarski stroki in večletna praksa. Nastop službe za delovno mesto pod 1. takoj, pod 2. pa s 1. VI.

Za razpisani mesti se obračunavajo osebni dohodki po določbah pravilnika o delitvi osebnih dohodkov.

Prijave s priloženimi življenjepisi pošljite komisiji za izvedbo razpisa.

Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

4245

UPRAVNI ODBOR

MEBLO

TOVARNE POHIŠTVA —
NOVA GORICA

razpisuje delovno mesto

PRAVNEGA SVETOVALCA ali REFERENTA

Pogoj: pravna fakulteta s prakso v gospodarski organizaciji ali brez prakse.

Osebni dohodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. — Stanovanje bo zagotovljeno konec leta 1964 ali najkasneje do maja 1965. — Pismene prijave s kratkim življenjepisom in opisom dosedanjega dela sprejema splošni sektor tovarne do zasedbe delovnega mesta.

4154

„NAPRIJED"
ZAGREB, PALMOTIĆEVA ULICA 30

NAGRADNA PRODAJA KNJIG
Skupna vrednost dobitkov znaša 43,022.000 din

Zaradi izredno velikega zanimanja za NAGRADNO PRODAJO, je povečan nagradni fond, ki omogoča kupcem sodelovanje v NAGRADNI PRODAJI, z ugodnejšimi pogoji pri žrebanju dobitkov. Številni naslovi domačih in tudi izdaje ostalih založniških podjetij s področja družbenih znanosti — popularne znanosti — domače in tuje književnosti — likovnih izdaj itd. nudijo tako izbiro, da bo lahko vsak ljubitelj knjige našel dela, ki ga zanimajo in jih še nima v knjižnici. Nagradni kuponi so brezplačni, prejel pa jih bo vsak kupec, ki bo od 1. januarja do 31. decembra 1964. leta kupil knjige najmanj za 5000 din, z gotovino ali na odplačilo.

PLAN NAGRAD

Na vsakih 50 nagradnih kuponov bodo izžrebali biblioteko v vrednosti 5000 din.

Na vsakih 250 nagradnih kuponov bodo izžrebali biblioteko v vrednosti 10.000 din.

Na vsakih 500 nagradnih kuponov bodo izžrebali biblioteko v vrednosti 30.000 din.

Na vsakih 2000 nagradnih kuponov bodo izžrebali radio-gramofon z gramofonskimi ploščami v vrednosti 100.000 din.

Na vsakih 4000 nagradnih kuponov bodo izžrebali televizijski sprejemnik automatic, ekran 59 cm, v vrednosti 200.000 din.

Na 5000, 15.000, 25.000, 35.000, 45.000, 55.000, 65.000 — bodo izžrebali denarni dobitek 500.000 din.

RAZEN NAVEDENIH DOBITKOV BODO IZŽREBALI ŠE NASLEDNJE:

Na 10.000 in 20.000 NAGRADNIH KUPONOV AVTOMOBIL »ZASTAVA 750« + DENARNI DOBITEK 400.000 din.
Na 30.000 in 40.000 NAGRADNIH KUPONOV AVTOMOBIL »ZASTAVA 750« + DENARNI DOBITEK 600.000 din.
Na 50.000 in 60.000 NAGRADNIH KUPONOV AVTOMOBIL »ZASTAVA 750« + DENARNI DOBITEK 900.000 din.
Na 70.000 NAGRADNIH KUPONOV AVTOMOBIL »FIAT 1300« + DENARNI DOBITEK 1,000.000 din.

IZPISEK PRAVIL NAGRADNE PRODAJE KNJIG

1. Nagradna prodaja knjig traja od 1. I. do 31. XII. 1964.
2. Vsak kupec, ki bo kupil knjige v vrednosti od 5000 do 9.999 din, bo prejel en nagradni kupon. Kupec, ki bo kupil knjige za 10.000 do 14.999 din, bo prejel dva nagradna kupona. Kupec, ki bo kupil v vrednosti 15.000, bo prejel tri nagradne kupone itd. Vsak kupec bo prejel račun na katerem bo označena številka nagradnega kupona oziroma glede višine računa — dva ali več nagradnih kuponov
3. V nagradni prodaji knjig lahko sodelujejo vsi kupci, ki bodo na podlagi nagradne prodaje prejeli knjige in račun s številko kupona pod pogojem
   a) da bodo redno plačevali mesečne obroke oziroma, da niso v zaostanku s plačevanjem mesečnih obrokov
   b) da bodo kupci, ki so neposredno pred žrebanjem prejeli knjige in račun s kuponsko številko, vplačali mesečne obroke, najkasneje do 15. v naslednjem mesecu.
4. Žrebanje bo trikrat
   Prvo žrebanje bo 28. V. 1964.
   Drugo žrebanje bo 24. IX. 1964
   Tretje žrebanje bo 28. I. 1965.
5. Žrebanje bo javno in pred tričlansko komisijo, katero bo imenoval NOO »Centar« — Zagreb
6. Izide žrebanja bomo objavili v časopisu v 7 dneh po žrebanju.
7. Najkasneje v 60 dneh po objavi poročila o izidih žrebanja bomo izplačevali oziroma poslali izžrebane dobitke.
8. Dobitke do 200.000 din bomo poslali dobitnikom po pošti, ostali pa naj se osebno zglasijo v založniškem podjetju »Naprijed« — Zagreb, Palmotićeva ul 30 in hkrati predložijo nagradne kupone.

NAVODILA IN POJASNILA

Kupce naprošamo, da napišejo naslov na naročilnici s tiskanimi črkami ali s pisalnim strojem, da bi se izognili morebitnim napakam

V naročilnici napišite natančno polni naslov knjig, ki jih naročate. Če želi kupec več izvodov posamezne knjige, naj označi število pred rubriko — pisatelj

Knjige bomo pošiljali na naše stroške v 10 dneh po prejemu naročilnice. Kupec bo prejel hkrati s knjigami ali s posebno pošto račun, na katerem bo označena številka nagradnega kupona, in določeno število čekovnih položnic

Kupce naprošamo, da vplačajo za knjige po prejetih čekovnih položnicah, zaradi hitre in zanesljive evidence vplačil.

Naročila pod 5000 din sprejemamo samo s povzetjem tj., če vplačate celotno vrednost za knjige na pošti.

Taka naročila ne bodo upoštevana v NAGRADNI PRODAJI.

DRUŽBENE ZNANOSTI
J. B. Tito: GOVORI I ČLANCI — ćir. lat. — 16 knj. 12.900.—
Marx - Engels - Lenjin: IZABRANA DJELA 10 knj. 12.000.—
Kangrga: ETIČKI PROBLEMI U DJELIMA K. MARXA 1.900.—
Čalić: UBRZANI EKONOMSKI RAZVOJ ZEMALJA U RAZVOJU 800.—
Huberman-Sweezy: KUBA, ANATOMIJA JEDNE REVOLUCIJE 1.300.—
xxx: SOCIJALIZAM I HUMANIZAM I/II 3.300.—
Erlich: OBITELJ U TRANSFORMACIJI 2.100.—
Maurois: POVIJEST SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA 1.800.—
Bloch: FEUDALNO DRUŠTVO 2.000.—
Grekov-Brandt: KIJEVSKA RUSIJA 3.500.—

POPULARNO-ZNANSTVENA BIBLIOTEKA
Wendt: TRAŽIO SAM ADAMA 3.200.—
Wendt: POČELO JE U BABILONU 3.500.—
Morus: POVIJEST SRCA 2.100.—
Obradović: OD KATAPULTA DO RAKETE 1.900.—
Bulaaj: ČOVJEK U PROSTORU 1.400.—
Picht: CESTE BUDUĆNOSTI 1.500.—
Lips: KNJIGA O INDIJANCIMA 1.300.—
Böhm-Dürge: GIGANT ATOM 1.800.—
Supek: NA ATOMSKIM VULKANIMA 2.100.—
Thiel: IZ TMINE U SVIJETLOST 1.600.—
Pohl: OD KLEPSIDRE DO ATOMSKOG SATA 1.400.—
Maziere: TIKIJEVO OTOČJE — putopis 1.100.—
Jacob: 6.000 GODINA KRUHA 1.700.—
Stambuk: ZAPISI IZ AFRIKE 2.800.—
Ojike: MOJA AFRIKA 850.—
Budenbrock: LJUBAVNI ŽIVOT ŽIVOTINJA 1.200.—
Schiedel: PRIRODA LJUBAVI 700.—
Lazarsfeld: KAKO ŽENA DOŽIVLJAVA MUŠKARCA 1.800.—
Košiček: SPOL, LJUBAV I BRAK 2.000.—
Košiček: SEKSUALNI ODGOJ 1.500.—
Hoffman: ŽIVOT I SMRT STANICA 1.500.—
Williams: LOVCI VIRUSA 1.900.—
Pfeiffer: TAJNA LJUDSKOG MOZGA 1.500.—
Velimirović: MALA ATOMSKA ENCIKLOPEDIJA 4.800.—

SVETOVNI IN JUGOSLOVANSKI PISCI
Bengtston: DUGI BRODOVI 1.200.—
Kesten: KAZANOVA 2.000.—
Warren: SVI KRALJEVI LJUDI 1.600.—
Du Gard: PRODICA TIBO 5.000.—
Erenburg: JULIO JURENITO 1.400.—
Erenburg: PAD PARIZA 2.400.—
Rezzori: HERMELIN U ČERNOPOLJU 1.600.—
Petrescu: PROKRUSTOVA POSTELJA 1.500.—
Böll: BILJAR U 9,30 1.300.—
Walser: JAKOV VON GUNTEN 800.—
Dygat: BODENSKO JEZERO 1.000.—
Glasser: SJAJ I BIJEDA NIJEMACA 1.500.—
Caldwell: JA SE ZOVEM JENNY 1.200.—
Simon: FLANDRIJSKA CESTA 1.200.—
Curtis: SUME MRAKA 1.700.—
Castillo: TANGY (Povest današnjega otroka) 1.200.—
Shute: SLOMLJENI VAL 1.200.—
Füst: POVIJEST MOJE ŽENE 1.500.—
Roth: RADETSKI MARŠ 1.000.—
Feuchtwanger: MUDROST LUDJAKA 1.200.—
Spasov: NA POČETKU STOLJEĆA 1.600.—

De Vries: MAĆEHA ZEMLJA 1.200.—
Nossack: MLADJI BRAT 1.500.—
Nossack: NAJKASNIJE U NOVEMBRU 1.200.—
xxx: SUVREMENI RUSKI PISCI I/III knj. 3.900.—
Richter: IZGUBLJENO DOSTOJANSTVO 1.500.—
Jobst: NAHOĆE 1.400.—
Solohov: UZORANA LEDINA I/II knj. 1.350.—
Ingstad: MEDJU ESKIMIMA ALJASKE 550.—
Hoffmann: MRTAV JE MANITU — Roman iz rane povijesti SAD 750.—
Walase: BEN HUR I/II 3.200.—
Cvajg: MARIJA ANTOANETA 850.—
Sheakespeare: KOMPLET 4 knj. (Mjera za mjer, Mnogo vike ni za što, Troilo i Kresida, Ukroćena goropadnica) 1.410.—
xxx: ARABLJANSKE LJUBAVNE PRIČE 1.000.—
xxx: BAJKE SA BRITANSKIH OSTRVA 1.000.—
Gojtisolo: TUGA U RAJU 2.500.—
Laksnes: SAMOSTALNI LJUDI I/II 2.500.—
Ren: ŠPANSKI RAT 800.—
Rebreanu: BUNA 500.—
Grusar: GRAD UŽIVANJA 1.300.—
Samson: VRATI SE LU 600.—
Wellman: TEODORA 2.000.—
Lawrence: LJUBAVNIK LEDY CHATERLEY 1.800.—
Jesenjin: ISPOVIJESTI HULIGANA — ilustrirano u luksuznoj opremi (odabrane pjesme) 4.000.—
Jones: ZLATNI PEHAR 1.500.—
Mann: LEGENDA O JOSIPU I/II knj. 4.000.—
Kantor: KALJUŽE I ZVIJEZDE 1.500.—
Kočetov: BRAĆA JERŠOVI 1.700.—
Rinser: USRED ŽIVOTA 1.400.—
La Mur: MJESEČINA I/II knj. 4.500.—
Gras: DJEČJI DOBOŠ I/II (Roman o Njemačkoj za vrijeme rata) 4.500.—
Glemser: ŽENE SA PETNAESTOG KATA 1.500.—
Meltz: DUGI DAN U KRATKOM ŽIVOTU 1.200.—
Habe: OF LIMITS (Roman poslijeratne Njemačke) 1.000.—
Waltari: PUTNIK 1.200.—
Waltari: LUTALICA 1.100.—
Jones: TRKAČI OLOVNIH NOGU I/II knj. 3.500.—
Piro: TISUĆU IZDAJA 1.700.—
Johanson: SAMO MATI I/II 1.740.—
Gulbranssen: VJEČNO PJEVAJU ŠUME 730.—
Gulbranssen: NEMA PUTA NAOKOLO 750.—
Gulbranssen: VJETAR SA PLANINE 750.—
Prevost: MANON LESCAUT 650.—
Ibanez: MOČVARA 700.—
Cullers: DAMA I NJEN VOJNIK 850.—
Panzini: TRAŽIM ŽENU 570.—
Chevalier: LJUBAV, LJUBAV 2.000.—
Baudelaire: CVJETOVI ZLA 1.200.—
Allsop: CARSTVO GANGSTERA 2.500.—
Boccaccio: DEKAMERON 2.600.—
Hašek: DOŽIVLJAJI DOBROG VOJAKA ŠVEJKA I/II 1.740.—
Hlasko: SLIJEDEĆI ZA RAJ 1.200.—
Sinkler: BEBIT 950.—
Vialar: M'SJE DIPON 1.600.—
xxx: AUTOBIOGRAFIJA MARK TWAINA 1.500.—
Thiel: RASPJEVANE VIOLINE (Beethoven, Liszt, Chopin i drugi) 1.900.—
Jeżewska: ŽIVI CHOPIN 1.600.—

Blaukopf: BERLIOZ FANTASTIČNA SIMFONIJA 1.200.—
Frank: EINSTEIN 1.000.—
Lanoux: DOBAR DAN GOSPODINE ZOLA 1.200.—
Saljapin: STRANICE MOG ŽIVOTA 1.000.—
Beucken: CEZANNOV PORTRET 1.000.—
Vallentin: GOYA 1.900.—
Dreiser: GALERIJA ŽENA 2.000.—
Colerus: PITAGORA 1.200.—
Illyes: PETÖFI 1.100.—
Sinko: SUDBONOSNA PISMA I/II 2.500.—
Jeličić: MARIN DRŽIĆ-VIDRA 1.200.—
Lesage: GIL BLAS I/II knj. 1.600.—
Voltaire: ROMANI 1.000.—

Balzac: NAPUŠTENA ŽENA 830.—
Balzac: RODJAK PONS 1.100.—
Zola: NANA-THERESE RAQUIN 2.400.—
Zola: ZEMLJA 800.—
Stendhal: CRVENO I CRNO 2.000.—
Diderot: REDOVNICA 2.000.—
Rousseau: NOVA HELOIZA I/II knj. (Pisma dvoje zaljubljenih) 2.600.—
Puškin - Ljermontov: PROZA — JUNAK NAŠEG DOBA 1.200.—
Gončarov: OBMOLOV 1.500.—
Dostojevski: BRAĆA KARAMAZOVI I/II knj. 3.000.—
Dostojevski: ZLOČIN I KAZNA 1.800.—
Saltikov - Ščedrin: GO-

SPODA GOGOLJEVI 1.000.—
Čehov: KOMPLET 10 knjiga (Tri sestre — Drama bez naslova — Seljaci — Dan izvan grada — Drama u lovu — Podoficir Prišibijev — Humoreske — Koštanka — Čovjek u futroli — Stepa) 15.000.—
Turgenjev: PLEMIĆKO GNIJEZDO — LOVČEVI ZAPISI 1.600.—
Gogolj: MRTVE DUŠE 1.500.—
Tolstoj: SEVASTOPOLJSKE PRIPOVIJESTI 1.800.—
Tolstoj: ANA KARENINA I/II knj. 2.700.—
Tolstoj: DJETINJSTVO, DJEČAŠTVO, MLADOST 1.000.—

Tolstoj: KREUTZEROVA SONATA 1.300.—
Tolstoj: RAT I MIR I/II 5.000.—
Tolstoj: OBITELJSKA SREĆA 1.200.—
Tolstoj: KRIVOTVORENI KUPON 1.300.—
Tolstoj: KOZACI 1.200.—
Tolstoj: USKRSNUĆE 1.700.—
Ljeskov: LEDY MACHBETH MCENSKOG OKRUGA 1.300.—
Mann: BOODENBROKOVI 2.500.—
Goethe: WERTHER — POEZIJA I ZBILJA 1.000.—
Goethe: WILHELM MEISTER I/II knj. 1.400.—
Keller: ZELENI HEINRICH I/II knj. 2.400.—

Hoffman: DJAVOLJI ELIKSIRI 1.500.—
Smolett: PUTOVANJE HUMPHRYJA CLINKERA 1.000.—
Dickens: DAVID COPPERFIELD I/II knj. 3.000.—
Fielding: JOSEPH ANDREWS JONATHAN WILD 1.600.—
Hardy: POVRATAK U ZAVIČAJ 2.200.—
Defoe: MOLL FLANDERS 1.500.—
Austen: EMMA 1.500.—
Thackeray: VAŠAR TAŠTINE 2.500.—
Brönte: ORKANSKI VISOVI 1.500.—
Manzoni: ZARUČNICI 1.600.—
Verga: MEŠTAR DON GESUALDO 1.500.—
Fascolo - Leopardi: PISMA JACOPA ORTISA 1.200.—
Pirandello: NOVELE 1.400.—
Hoyle: CRNI OBLAK 1.600.—
Kozak: ŠENTPETER 1.900.—
Kozak: CELIJA 1.900.—
Kozak: MASKE 1.900.—
Segedin: NA ISTOM PUTU 1.600.—
Urdin: SMIJEH KROZ SOKAKE 1.400.—
Prica: IZLAZ NA ISTA VRATA 1.500.—
Kaleb: NAGAO VJETAR 950.—
Kovačević: KAPELSKI KRESOVI 1.500.—
Ašanin: DO SMRTI I NATRAG 1.500.—
Sibl: RATNI DNEVNIK 1.300.—
Mihalić: ELEGIJA 1.000.—
Dragojević: U TVOM STVARNOM TIJELU 500.—
Stipčević: CESTA NEMA GRANICA 900.—
Ingolić: GDJE STE LAMUTOVI 1.400.—
Filipović: NIČIJA 1.900.—
Barković: ALMA 1.300.—
Belan: KUTIJA OD EBANOVINE 750.—
Vujčić-Laszowski: ČAHURE 900.—
Franičević: ZVONI NA NEBO 1.600.—
Franičević: KNJIŽEVNOST JUČER I DANAS 1.200.—
Franičević: GLUHA ZVONA 900.—
Bulatović: DJAVOLI DOLAZE 900.—
xxx: ANTOLOGIJA JUGOSLOVENSKE LIRIKE 3.700.—
Grün: PROCES U JERUSALEMU (Sudjenje Eichmanu) 1.000.—
Supek: PROCES STOLJEĆA 1.200.—
Špoljar: MIRNO PODNEBLJE 1.300.—
Marinković: PONIŽENJE SOKRATA 900.—
Batušić: PEJSAŽI I VEDUTE 1.300.—
Horvat: MAČAK POD ŠLJEMOM 1.300.—
Čolaković: ZAPISI IZ OSLOBODILAČKOG RATA I/III knj. 5.800.—
Detoni: EVO TI KOŠULJE (Mrtvim i živim herojima sa Sutjeske) 1.000.—
Laušić: KOSTOLOMI 1.000.—
Mićunović: GODINA U NOĆI 1.600.—
xxx: KENEDY — DRAMA U DALASU 800.—
Božić: NEISPLAKANI 500.—
Ćopić: SABRANA DJELA — 6 knj. (Priče zanesenog dječaka — Humorističke priče — Razne pripovijetke — Prolom — Gluvi barut i bronzana straža — Izbor pjesama) 9.600.—
Ćopić: OSMA OFENZIVA 1.600.—
Zagorka: GRIČKA VJEŠTICA I/IV 6.000.—
Hil: DEJVI KROKET I/II knj. 1.800.—
xxx: ROMANI U STRIPU — 4 knjige

(Grička vještica, Tvrdjava smrti, Trojica u mraku — Zaviša — vitez lutalica) 3.700.—
Rice: TARZAN 5 knjiga 6.000.—
xxx: SVJETSKI HUMOR I SATIRA — I kolo — 10 knj. (Ilf-Petrov, Hašek, Kolar, Sremac, Twain, Swift, France, Hauff, Boccaccio i drugi) 2.500.—
xxx: FANTASTIČNI ROMANI — komplet 8 knj. (U pandžama čudovišta — Sasvim neobično budjenje — Čudnovati doživljaji Hromova — Uspavani diktator — Dan obračuna — Tajna kamene čaše — Čovjek koji je našao svoje lice — Osvajač 2 se ne javlja) 4.000.—
Lofting: ZBIRKA PRIPOVIJETKI O DR. DOLITLU — 5 knj. — Omladinska biblioteka — (Pripovijesti o Dr. Dolitlu, Cirkus dr Dolitla, Zračna pošta dr. Dolitla, Povratak dr. Dolitla, Dr. Dolitl na mjesecu) 2.690.—
xxx: BIBLIOTEKA ŠPIJUNSKIH ROMANA 6 knj. 2.800.—
Andersen: PRIPOVIJESTI — 10 knj. 3.500.—

UMETNOST
Sadoul: POVIJEST FILMSKE UMJETNOSTI 4.800.—
Turkalj: MALA HISTORIJA MUZIKE 650.—
Hauzer: FILOZOFIJA POVIJESTI UMJETNOSTI 1.600.—

POSEBNE IZDAJE
xxx: ŠKOLSKA BIBLIOTEKA — 12. knj. (Vidrić, Galović, Matavulj, Voranc, Kolar, Vraz, Kaleb, Kovačić, Novak, Jakšić, Racin, Njegoš) 3.000.—
xxx: ŠKOLSKI LEKSIKON — 12 knj. 8.000.—
Barac: JUGOSLAVENSKA KNJIŽEVNOST 690.—
Kombol: POVIJEST HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI 2.000.—
Maretić: GRAMATIKA HRVATSKOG ILI SRPSKOG KNJIŽEVNOG JEZIKA 3.700.—
xxx: PRAVOPIS HRVATSKOSRPSKOG JEZIKA 4.000.—
xxx: ENCIKLOPEDIJSKI RJEČNIK PEDAGOGIJE 5.500.—
xxx: ILUSTRIRANI ENGLESKI RJEČNIK 1.300.—
xxx: ILUSTRIRANI NJEMAČKI RJEČNIK 1.300.—
Filipović: RJEČNIK STRANIH RIJEČI 650.—
xxx: ENCIKLOPEDIJA HUMORA — Zbornik u aforizmima i stihovima 3.500.—
Vučetić: SAVREMENA PREHRANA (Kuharica) 2.450.—
xxx: SAVREMENI ILUSTRIRANI BONTON 700.—
Centner: TEORIJA KROJA ZA MUŠKARCE 2.000.—
xxx: SVJETSKI ALMANAH 1.200.—
Leavit: PSIHOLOGIJA ZA RUKOVODIOCE 2.500.—
Hilf: NAUKA O RADU 3.500.—
Mays: SUŠTINA INDUSTRIJSKOG OBRAZOVANJA 2.500.—
Terzić: JUGOSLAVIJA U APRILSKOM RATU 1941. g 6.000.—
xxx: RATNI MEMOARI IZ II SVJETSKOG RATA (Churchil, De Gol, Von Paulus, Rudenko, Paton i drugi) 2.200.—
Krizman: MEDJUNARODNI POLITIČKI LEKSIKON 1.200.—
Rasel: HISTORIJA ZAPADNE FILOZOFIJE 6.000.—
Pikon: PANORAMA SAVREMENIH IDEJA 4.000.—
Adler: POZNAVANJE ČOVJEKA 2.000.—

»NAPRIJED« – IZDAVAČKO KNJIŽARSKO PODUZEĆE
ZAGREB, Palmotićeva ul. 30

NAROČILNICA-(DE)
nagradne prodaje knjig
'ELJA DO 31. DECEMBRA 1964

Priimek in ime, poklic ______________________

Kraj stanovanja, ulica in številka ______________________

Naziv ustanove — podjetja, kjer je kupec zaposlen ______________________

Nepreklicno naročam in kupim s povzetjem — odkupno oziroma na odplačilo (nepotrebno prečrtajte) pri založniškem knjigarniškem podjetju »Naprijed« spodaj navedene knjige, katere bom plačal najkasneje v rednih in enakih mesečnih obrokih v 10 mesecih. Obvezujem se, da bom plačal prvi obrok takoj po prejemu knjig, tj. naslednjega 1. do 10. v mesecu.

Pisatelj	Naslov knjige	Cena

1. Mesečno bom vplačal na vaš tekoči račun številka 400-18-1-1511 »Naprijed« — Zagreb.
2. V primeru spora priznam redno sodišče v Zagrebu.

Žig podjetja ali ustanove kjer je kupec zaposlen:

Lastnoročni podpis kupca

Datum:

»PROLETER« — stolarsko podjetje — BUJE — Istra

sprejme

1. **ŠEFA PROIZVODNJE za stavbno mizarstvo**
2. **REFERENTA priprave dela za stavbno mizarstvo**
3. **POSLOVODJO oddelka za strojno obdelavo stavbnega mizarstva**
4. **POSLOVODJO oddelka za ročno obdelavo stavbnega mizarstva**

POGOJI: pod 1. in 2. tehnik lesne stroke s 5 do 6-letno prakso ali visoko kvalificiran mizar z 8-letno prakso na takem delovnem mestu; pod 3. in 4. visoko kvalificiran mizar z najmanj 5 do 6-letno prakso na takem delovnem mestu.

Plača po pravilniku o razdelitvi osebnih dohodkov. Stanovanja so zagotovljena. Službo lahko nastopite takoj ali po dogovoru. Prijave pošljite upravi podjetja. 4264

Razpisna komisija pri

INŠTITUTU ZA TUBERKULOZO GOLNIK

razpisuje prosta delovna mesta za:

1. **MEDICINSKO SESTRO – dietetičarko**
2. **ADMINISTRATORKO za splošno administracijo**

VEČ BOLNIŠKIH STREŽNIC, KUHINJSKIH POMOČNIC in ČISTILK

POGOJI: pod 1. ustrezna strokovna šola s posebnim znanjem in veseljem do dietne prehrane; pod 2. srednja strokovna izobrazba s popolnim znanjem strojepisja in stenografije; pod 3. nekvalificirane ali polkvalificirane delavke.

Osebni dohodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Samska stanovanja in prehrana zagotovljena v inštitutu. Razpis velja do 20. 5. 1964. Ponudbe pošljite zgoraj navedenemu naslovu. 4261

Splošna bolnišnica Koper

razpisuje delovna mesta:

1. **ZDRAVNIKA specialista-patologa**
bolnišnice
2. **ZDRAVNIKA specialista-rentgenologa oziroma specializanta iz rentgenologije**
za poslovno enoto v Izoli
3. **MEDICINSKE SESTRE**
za poslovno enoto v Izoli
4. **MEDICINSKE SESTRE**
za porodniški oddelek v Kopru

Pogoji: pod 1. zdravnik specialist za patologijo; pod 2. zdravnik specialist oz. specializant iz rentgenologije; pod 3. in 4. višja strokovna izobrazba ali srednja strokovna izobrazba z enoletno prakso.

Razpis velja do izpopolnitve delovnih mest.

Pravilno kolkovane ponudbe (kolek za 50 din) sprejema uprava Splošne bolnišnice v Kopru. 4255

TOVARNA AERO, CELJE

sprejme nove sodelavce, in sicer:

komercialnega direktorja
trosobno stanovanje je takoj vseljivo

več inženirjev kemije

arhitekta — oblikovalca

takoj vseljiva stanovanja so zagotovljena. Ponudbe s kratkim opisom dosedanjega službovanja pošljite podjetju čimprej. Razpis velja do zasedbe delovnih mest. 4235

SAP LJUBLJANA, Središka 4

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij razpisuje prosta delovna mesta za:

EKONOMISTA za razvojni oddelek
GRADBENEGA TEHNIKA
s prakso v operativi
REFERENTA za personalne posle
s prakso, znanje strojepisja je obvezno
DVE MATERIALNI KNJIGOVODKINJI
za strojno knjiženje
SALDAKONTISTKO s prakso
PROMETNIKA za avtobusni promet
v Ljubljani
PROMETNIKA za tovorni promet
za poslovalnico v Kopru
SKLADIŠČNIKA nadomestnih delov
za Fiat-Zastava
AVTOELEKTRIČARJE
AVTOKLEPARJE
AVTOMEHANIKE

Interesenti naj se zglasijo osebno v kadrovskem oddelku navedenega podjetja ali pa naj pošljejo pismene prijave.

Razpis velja do zasedbe delovnih mest. Stanovanja za razpisana delovna mesta niso zagotovljena. 4220

Komisija za sklepanje in odpoved delovnih razmerij pri

Kombinatu lesne industrije »INLES« – RIBNICA razpisuje prosto delovno mesto

FINANČNEGA INSTRUKTORJA — REVIZORJA

Pogoj: visoka ali višja ekonomska šola s 5-letno prakso na vodilnih delovnih mestih v računovodstvu industrijskih gospodarskih organizacijah, ali ekonomska srednja šola z 10-letno prakso na vodilnih delovnih mestih v računovodstvu industrijskih gospodarskih organizacijah.

Službo lahko nastopite takoj ali po dogovoru. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. Osebni prejemki po pravilniku osebnih dohodkov podjetja. Ponudbe z opisom dosedanjega službovanja pošljite socialno-kadrovskemu sektorju »INLES« — Ribnica. 4241

ZA KROŽNIK JUHE, PRIPRAVLJENE Z ETO ZELENJAVNO ZAČIMBO!

PO NAŠEM NAVODILU PRIPRAVITE:

HRENOVKO:

ETO juho pripravimo po navodilu na vrečki. Hrenovko zrežemo na tanke ploščice, ki jih prepražimo na malo masti. Damo jih v vrelo ETO juho in jih kuhamo 2 do 3 minute.

KOLINSKA TOVARNA HRANIL - LJUBLJANA

Objava izidov javnega republiškega

ANONIMNEGA NATEČAJA

za urbanistično zazidalno rešitev območja med Titovo cesto, Vegovo ulico, Aškerčevo cesto in Trgom revolucije v Ljubljani

Natečaj je razpisala občinska skupščina Ljubljana-Center — Komunalni sklad v sodelovanju z Društvom arhitektov Ljubljane.

Po predlogu žirije je bila s soglasjem razpisovalca povišana skupna vsota, ki je bila razpisana za nagrade in odkupe za 700.000 dinarjev.

1. NAGRADA se ne podeli

2. NAGRADO v višini 1,000.000 dinarjev prejme projekt pod geslom 14141
Avtorji: ing. arh. France Rihtar, ing. arh. Tine Legat, ing. arh. Mitja Simoniti, ing. arh. Bogdan Spindler

2. NAGRADO v višini 1,000.000 dinarjev prejme projekt pod geslom CARDO
Avtor: abs. arh. Fedja Košir

3. NAGRADO v višini 700.000 dinarjev prejme projekt pod geslom EMONA
Avtorji: ing. arh. Nives Starc, ing. arh. Marjan Bežan

3. NAGRADO v višini 700.000 din prejme projekt pod geslom VEGA-8
Avtorji: ing. arh. Braco Mušič, abs. arh. Marko Mušič, ing. arh. Ratko Blažič

ODKUP v višini 400.000 dinarjev prejme projekt pod geslom ANIMO
Avtorji: ing. arh. Božidar Gvardjančič, abs. arh. Božidar Gvardjančič

ODKUP v višini 400.000 dinarjev prejme projekt pod geslom 99996
Avtorji: ing. arh. Janez Kresal, prof. ing. arh. Edo Mihevc

ODKUP v višini 400.000 dinarjev prejme projekt pod geslom EMONA
Avtorji: ing. arh. Angelo Oman, ing. arh. Vido Vavken, ing. arh. Marjan Vrhovec

ODKUP v višini 300.000 dinarjev prejme projekt pod geslom 48333
Avtorji: ing. arh. Radovan Jemc, ing. arh. Janez Žan

ODKUP v višini 300.000 dinarjev prejme projekt pod geslom 26863
Avtorji: ing. arh. Blaž Slapšak, ing. arh. Tone Marin, ing. arh. Judita Černič, ing. arh. Lojze Muhič

ODKUP v višini 300.000 dinarjev prejme projekt pod geslom NEVAS
Avtorji: ing. arh. Marjan Amalietti, ing. arh. Peter Kerševan, ing. arh. Janez Mušič, ing. arh. Niko Seliškar, ing. arh. Boris Rozman

Čas in kraj razstave projekta bosta objavljena posebej. 4244

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij

»MARMOR« — obrat podjetja JADRAN ex-im Sežana

razpisuje prosta delovna mesta za:

1. **VODJO proizvodnje obrata**
2. **DVA KLJUČAVNIČARJA**
3. **VEČ VAJENCEV za kamnolomsko in kamnoseško stroko**
4. **10 nekvalificiranih DELAVCEV za kamnolomska dela**

Pogoj: pod 1. rudarski inženir — lahko začetnik ali rudarski tehnik s 5-letno prakso v operativi
pod 2. kvalificiran ključavničar
pod 3. vajenci z dokončano in nedokončano osemletko.

Nastop službe po dogovoru. Osebni dohodki po pravilniku. Ponudbe z življenjepisom pošljite gornjemu naslovu. 4251

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij podjetja

IZOL termika

Ljubljana, Kamniška ulica 25

objavlja razpis za zasedbo naslednjih prostih delovnih mest:

VARNOSTNEGA TEHNIKA
pogoj: TSŠ strojni oddelek, z opravljenim izpitom za varnostnega tehnika

3 STROJEPISKE
pogoj: 1 a ali 1 b z nekaj leti prakse

KURIRJA
pogoj: osemletka in izpit za moped

STRUGARJA KV

ELEKTROMEHANIKA KV

ČISTILKO za delavnice

Osebni dohodek po pravilniku o delitvi osebnega dohodka.
Stanovanja niso zagotovljena.
Pismene in ustne prijave sprejema kadrovsko-organizacijski sektor podjetja. 4215

BIOTEHNIŠKA FAKULTETA V LJUBLJANI

razpisuje naslednja delovna mesta:

fakultetnega učitelja za:
- MIKROBIOLOGIJO IN EPIZOOTIOLOGIJO
- ZOOLOGIJO
- ANATOMIJO DOMAČIH ŽIVALI
- PATOLOSKO ANATOMIJO IN HISTOLOGIJO
- PREHRANO ŽIVALI

asistenta za:
- KLINIKO ZA KOPITARJE
- INŠTITUT ZA GENETIKO IN ŽLAHTNJENJE RASTLIN
- MIKROBIOLOGIJO
- TEHNOLOGIJO PREDELAVE MESA IN JAJC
- ŽIVINOREJO

za računovodstvo:
SAMOSTOJNEGA FINANČNEGA KNJIGOVODJO
MATERIALNEGA KNJIGOVODJO
TEHNIČNEGA SODELAVCA pri inštitutu za živinorejo

Pismene prijave kandidatov z biografskimi in bibliografskimi podatki sprejema tajništvo fakultete, Krekov trg 1 za delovna mesta fakultetnih učiteljev in sodelavcev 14 dni po objavi v Uradnem listu SRS, za ostala tri pa do zasedbe delovnih mest. 4242

»ELEKTROTEHNA« — trgovsko, uvozno in izvozno podjetje z elektrotehničnim materialom, Ljubljana, Parmova 33

vabi k sodelovanju naslednje sodelavce:

v sektorju zunanje trgovine,
Ljubljana, Cankarjeva 3

KORESPONDENTE za tuje jezike
pogoj: s. s. i. ter znanje nemškega jezika

v sektorju notranje trgovine na debelo,
Ljubljana, Kotnikova 12
1. **VODJO ODDELKA ZA GOSPODINJSKE APARATE**
2. **VODJO FAKTURNE SLUŽBE**
3. **REFERENTA ZA REKLAMACIJE**
4. **STROJEPISKO**

pogoj: pod 1. višja str. izobrazba ali s. s. i. s 5-letno prakso v komercialnih poslih; pod 2.—3. s. s. i. ter ustrezna praksa; pod 4. dokončana 2-letna administrativna šola

v upravi podjetja,
Ljubljana, Parmova 33
1. **DEVIZNEGA REFERENTA**
2. **STENODAKTILOGRAFA**
3. **SNAŽILKO**

pogoj: pod 1. s. s. i. ter znanje knjigovodstva; pod 2. popolno obvladanje stenografije in splošne administracije

v centralnem skladišču,
Ljubljana, Šmartinska 125 a
1. **POMOČNIKA VODJE glavnega skladišča**
2. **KOMISIONARJE**
3. **SKLADIŠČNE DELAVCE**

pogoj: pod 1. VKD trgovinske stroke; pod 2. kval. delavec.
Osebni dohodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Pismene ponudbe sprejema kadrovska služba podjetja. Stanovanja niso zagotovljena.
Razpis velja do zasedbe delovnih mest. 4225

Finančno knjigovodkinjo, event. saldakontistko

sprejme takoj: Kmetijska zadruga »JELOVICA« Radovljica. 4231

Ugodno prodamo
poltovorni avtomobil
Zastava Fiat 615/B

Vozilo je dobro ohranjeno. — »Papirkonfekcija« — Krško. 4237

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij

CESTNEGA PODJETJA V LJUBLJANI — LJUBLJANA, STOLPNIŠKA ul. 10

razpisuje prosta delovna mesta za:

VEČ GRADBENIH INŽENIRJEV IN TEHNIKOV
s prakso, lahko tudi začetniki
TRI GRADBENE INŽENIRJE ALI TEHNIKE
za kalkulacije in analize, zaželena praksa v operativi in v kalkulacijah
POMOČNIKA ŠEFA OBRATA ZA ASFALTIRANJE
gradbeni inženir ali tehnik
STROJEPISKO, verzirano
VEČ GRADBENIH DELOVODIJ
z gradbeno delovodsko šolo
DVA KVALIFICIRANA TESARJA
KVALIFICIRANEGA KOLARJA
DVA VOZNIKA DEMPERJA
DVA KVALIFICIRANA KLJUČAVNIČARJA
VEČ AVTOMEHANIKOV
KVALIFICIRANEGA AVTOELEKTRIČARJA
KVALIFICIRANEGA AVTOKLEPARJA
KVALIFICIRANEGA STRUGARJA
KVALIFICIRANEGA ELEKTRIČARJA
za kamnolom Podutik
OSEM VAJENCEV za avtomehaničarski poklic

Osebni dohodki po pravilniku, nastop takoj ali po dogovoru. Ponudbe z opisom izobrazbe in dosedanjega dela pošljite kadrovsko-socialnemu odseku podjetja.

Razpis velja do zasedbe delovnih mest. 4254

PRODAMO

AVTOBUSNO POSTAJO z bifejem Črnivec — Brezje

ob cesti I. reda Ljubljana—Bled, ob odcepu ceste na Brezje.
Objekt je bil zgrajen leta 1963 v velikosti 18 × 8 m.
PROSTORI:
polodprta čakalnica 6 × 8 m
gostilniški prostor 10 × 5 m
kuhinja 4 × 3 m
shramba 2 × 2 m
3 prostorne kleti s stopniščem
2 angleški stranišči
podstrešje, primerno za dozidavo stanovanja
dvorišče in vrt 500 m².
Za bifejem je gozd predviden za camp in avtocamping.
Postaja z bifejem stoji ob izredno frekvenčnih komunikacijah.
Primerna je za transportna in tudi za gostinska podjetja.
Informativna cena je 15,000.000 din. Definitivna po uradni ocenitvi.
Interesenti naj pošljejo prijave do vključno 1. junija t. l. na naslov:

Turistično društvo Brezje na Gorenjskem 4263

Zdravstveni dom Ravne na Koroškem

razpisuje prosto delovno mesto

ZDRAVNIKA splošne prakse

Osebni dohodki so določeni po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Samsko stanovanje zagotovljeno. Ponudbi za zaposlitev priložite tudi življenjepis. 4157

Zavarovalnica Bežigrad – Ljubljana, Parmova ulica štev. 33,

razpisuje **licitacijo poškodovanega**

VOZILA FIAT 600 D,

prevoženih 20.000 km — dne 8. maja 1964, ob 9. uri v prostorih Zavarovalnice, trakt I., soba 4. — Vse informacije dobite po telefonu 36-404, 405, 406. 4169

Inštitut za elektroniko – Ljubljana, Teslova cesta štev. 36,

želi sprejeti med svoje redne sodelavce:

KNJIGOVODKINJO
z nekaj leti prakse
KV STAVBNE KLJUČAVNIČARJE-KLEPARJE
PRIUČENE STEKLOPIHAČE in
MLAJŠO MOŠKO MOČ
za težja laboratorijska dela

Zglasite se osebno. Osebni dohodki po dogovoru. 4250

»AGROSERVIS« — Brežice

sprejme

KVALIFICIRANEGA AVTOKLEPARJA

z večletno prakso za vodjo kleparskega oddelka.

Nastop službe takoj ali po dogovoru. — Enosobno družinsko stanovanje je priskrbljeno. 4229

Upravni odbor **Zdravstvenega doma — Izola**

razpisuje delovno mesto

glavne medicinske sestre

Pogoj: višja šola za medicinske sestre.

Službo lahko nastopite takoj. — Pismene ponudbe z navedbo dosedanje zaposlitve pošljite na naslov: Zdravstveni dom — Izola. — Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. 4243

Razpisna komisija **Zdravstvenega doma Medvode**

razpisuje prosta delovna mesta za:

BOLNIČARKO
BOLNIČARKO za nego bolnika na domu
HIŠNIKA (pogoj: stanovanje zagotovljeno proti zamenjavi v Medvodah ali okolici Medvod)

Kandidati naj naslovijo ponudbo z življenjepisom na upravo zavoda. Razpis velja do zasedbe delovnih mest. 4262

Podjetje »CEMENTAR«

razpisuje prosti delovni mesti:

KLJUČAVNIČARJA
za delo na separaciji v Stožicah

NABAVLJAČA

Interesenti naj se zglasijo v upravi podjetja — Vodovodna c. 3-a, Ljubljana. 4265

SAVA FILM — zavod za šolski in poučni film — Ljubljana, Grošljeva 4,

razpisuje prosto delovno mesto

administratorke – strojepiske

Ponudbe sprejema gornji naslov do 20. maja. 4218

»TRIBUNA« – tovarna otroških vozičkov in kovinske opreme

sprejme:

kvalificirane in priučene kovinobrusače
priučene ključavničarje
priučene ličarje
delavce in delavke
za priučitev.

Nastop službe je mogoč takoj ali po dogovoru. —

Zglasite se v upravi podjetja v Zvonarski ulici, Ljubljana. 4248

Upravni odbor

TOVARNE VOLNENIH IZDELKOV MAJŠPERK

razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

Vodje komercialnega sektorja
pogoj: diploma ekonomske fakultete s 3-letno prakso ali višja komercialna šola s 5-letno prakso

Vodje gospodarsko-računskega sektorja
pogoj: diploma ekonomske fakultete s 3-letno prakso ali višja komercialna šola s 5-letno prakso

Obratovodje predilnice
pogoj: višja tekstilna šola z 2-letno prakso v predilnici volnene preje ali srednja tehniška tekstilna šola — predilske smeri s 5-letno prakso v predilnici mikane volnene preje

Obratovodje tkalnice
pogoj: višja tekstilna šola z 2-letno prakso v tkalnici ali srednja tehniška tekstilna šola — tkalske smeri s 5-letno prakso v tkalnicah

Obratovodje oplemenitilnice
pogoj: diploma kemijske fakultete s 3-letno prakso v tekstilni stroki.

Stanovanja so zagotovljena. Razpis velja do zasedbe delovnih mest. 4253

Avto-moto zveza Slovenije

sprejme v službo

AVTOMEHANIKA — VOZNIKA cestne službe »Pomoč-informacije«

POGOJI:
1. kvalificiran avtomehanik
2. poklicni voznik ali voznik amater A in B kat.
3. odslužen vojaški rok
4. starost do 35 let
5. stanovanje v Ljubljani ali v Šentvidu nad Ljubljano
6. prednost imajo kandidati, ki obvladajo več tujih jezikov ali vsaj en tuj jezik.

Nastop službe 15. maja 1964.

Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom in navedbo dosedanjega službovanja pošljite na naslov:

AVTO-MOTO ZVEZA SLOVENIJE
Ljubljana, Dalmatinova 6-a 4239

Grand hotel „UNION“

razpisuje prosto delovno mesto

PISARNIŠKE MOČI
v računovodstvu (kontrola)

Pogoj: absolventka srednje ekonomske ali dvoletne administrativne šole, po možnosti s prakso v kontroli.

Plača po pravilniku o osebnih dohodkih.
Službo lahko nastopite takoj.
Interesentke naj pošljejo pismeno ponudbo direkciji podjetja. 4226

ZMAJ TOVARNA BONBONOV ČOKOLADE IN PECIVA Z OBRATOM GORENJKA LESCE-BLED
LJUBLJANA

IŠČEMO SODELAVCE

na naslednjih delovnih mestih:

1. **Referenta za delovna sredstva**
strojni tehnik po možnosti s prakso
2. **Kurjača parnega kotla**
3. **Administratorki**
administrativna šola

Razpis velja do zasedbe delovnih mest. Ponudbe sprejema kadrovski oddelek podjetja. 4217

»ELEKTROTEHNA« — Ljubljana, PARMOVA 33 razpisuje

LICITACIJO

ZA PRODAJO OSEBNIH AVTOMOBILOV:

1. **VAUXHALL, tip Velox, leto izdelave 1949;**
2. **FIAT 1400 BJ, leto izdelave 1957;**
3. **FIAT 1400 BJ, leto izdelave 1958**

Vsa navedena vozila so vozna.

Licitacija bo 12. 5. 1964 ob 9. uri v prostorih podjetja v Ljubljani, Kotnikova 12. Vozila si lahko ogledate vsak dan od 8. do 12. ure v garažah podjetja v Kotnikovi 12. Informacije dobite po telefonu 36-706. 4224

Upravni odbor

»METKE« — tekstilne tovarne in konfekcije — Celje,

IPAVČEVA 22

razpisuje prosto delovno mesto

VODJE NABAVNE SLUŽBE

POGOJI:

a) visokošolska izobrazba s 5-letno ustrezno prakso,
b) višješolska izobrazba z 8-letno prakso,
c) srednješolska izobrazba z 12-letno prakso.

Pismene ponudbe z dokazili sprejema splošni oddelek gospodarske organizacije.

Razpis velja 1 mesec od objave. 4232

Vrtimo globus

NEW YORK — Minulo soboto so zaznamovali rekordni obisk na svetovni razstavi: prodali so 265.000 vstopnic, v nedeljo pa se je sprehodilo po razstavišču 235.000 ljudi. Od 23. aprila do vključno 3. maja je bilo skupno 1,8 milijona obiskovalcev. Največji promet si obetajo prireditelji v poletnih mesecih, predvsem v juliju in avgustu, ko naj bi bilo ob sobotah in nedeljah po pol milijona, med tednom pa vsak dan četrt milijona gostov.

MOSKVA — Z avtomatično vesoljsko postajo »Zond-1«, izstreljeno pred mesecem dni, so doslej vzpostavili 60 radijskih zvez. Nadzorne postaje na zemeljski površini nenehno spremljajo vesoljski polet in spremembe, hkrati pa prestrezajo podatke, ki jih pošiljajo avtomatični instrumenti. V torek je bil »Zond-1« 10,13 milijona kilometrov od Zemlje; oddaljenost se poveča vsako sekundo za 3,44 km.

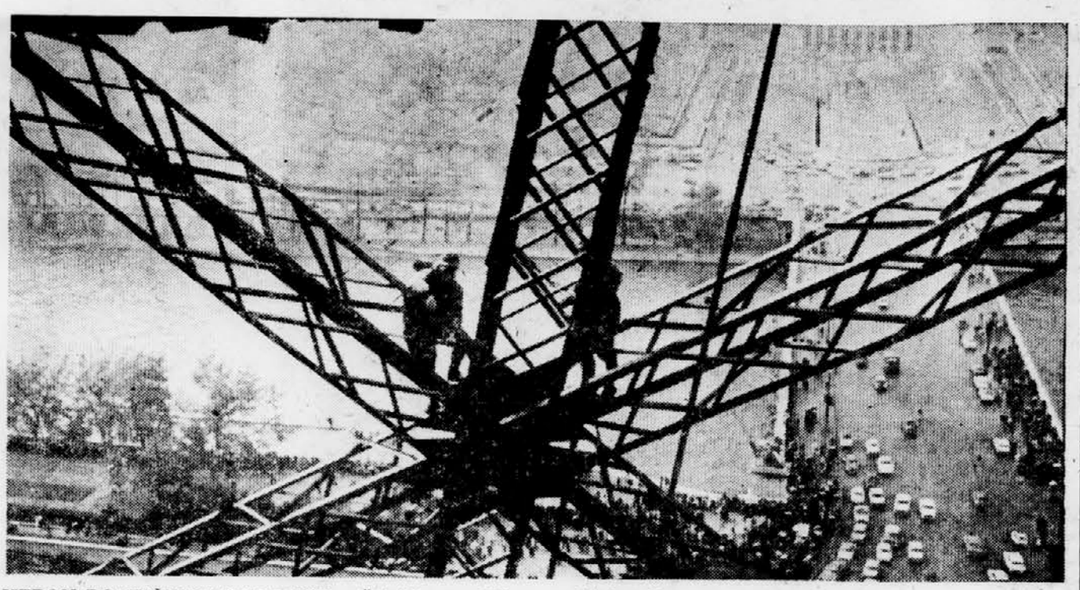
LONDON — Danyanti Rama Rau, predsednica Mednarodnega združenja za kontrolo rojstev, je v Londonu izrazila upanje, da se bodo v prihodnjih desetih letih pokazali vidni uspehi sedanjega programa za planiran prirastek prebivalstva v Indiji. Posebej se je zahvalila Švedski za pomoč deželam, ki uresničujejo programe te vrste, in dodala, da ima Indija zdaj okoli 440 milijonov prebivalcev in da se to število zvišuje povprečno za osem milijonov na leto. V okviru programa »planirane družine« so doslej v Indiji sterilizirali 30.000 odraslih, pretežno moških, ki so očetje številnih otrok. Po zaslugi boja proti boleznim in okužbam se je življenjska doba povprečnega Indijca podaljšala od 26 na 45 let.

PARIZ — Z namenom, da bi »lahko bolje uveljavila svoj igralski talent«, sta znana francoska umetnika Jean Gabin in »mož s konjskimi zobmi« Fernandel ustanovila filmsko družbo »Gafer«. Njun prvi skupni film bo opisoval življenje gangsterjev, posnela pa ga bosta v poletnih mesecih.

HONGKONG — Kitajska alpinistična odprava (10 članov) se je konec minulega tedna povzpela na 8013 m visoki vrh Gozaintan (Šiša Pangma) na tibetansko-nepalski meji. To je najnižji med skupno 14 himalajskimi osemtisočaki in hkrati edini, ki človek doslej še ni splezal na njegov vrh.

PARIZ — »Pomota,« je rekel glavni kuhar na pariškem letališču Orly, po čigar zaslugi se je končala v želodcih letalskih potnikov dolga pot šestih velikih rakov z Aljaske, namenjenih v živalske vrtove Hamburga, Londona in Manchestra. V umetno zimsko spanje pogreznjene živali, ki so z razprtimi škarjami dolge poldrugi meter, je pripeljalo letalo iz Anchoragea na Aljaski v Pariz. Tam so jih začasno spravili v hladilnico letališke restavracije, hkrati pa pozabili povedati kuharju, da gre le za »prehodne goste«.

LONDON — Po listu »Evening Standard« povzemamo doživljaj Američana, ki si je v neki londonski restavraciji privoščil »zares staromoden, pristno angleški« zajtrk. Jedel je irsko šunko z jajci danskih kokoši, italijanske paradižnike in bel kruh iz Francije z novozelandskim maslom, stregel pa mu je španski natakar.

VZPON PO JUŽNEM OGRODJU — Štirideset milijonov obiskovalcev je imel doslej na svojih razglednih ploščadih (samo lani je dalo dva milijona ljudi skoraj šest milijonov frankov vstopnine) ob stoletnici francoske revolucije in za pariško svetovno razstavo spomladi 1889 zgrajeni Eiffelov stolp, ki bo te dni dopolnil 75 let. Sredi maja bo 75 izžrebanih, v Parizu rojenih slavljenčevih starostnih vrstnikov sedlo za skupno mizo k »eiffelovskemu kosilu«, pred dnevi pa so trije francoski alpinisti (Guido Magnone, René Desmaison in Robert Paragot) ter Anglež Ian G. Davis z vzponom po južnem ogrodju stolpa »uradno odprli plezalno turo«. — Na sliki: naveza Paragot v strmini nad asfaltom. Foto: AP

Pariški simbol vabi na slavje

Maurice Chevalier bo gost in pevec na zabavi pod stolpom

Pariz praznuje jubilej svojega železnega, rjavo prepleskanega simbola. Eiffelov stolp, od daleč nežen in vitek, od blizu malone štorast iekleni velikan, ki se razen olinate previeke za zaščito pred rjo in nekaterih tehničnih izboljšav v svojem »drobovju« ni spremenil vse od leta 1889, ko so ga zgradili, vselej prvi pozdravi obiskovalca velemesta ob Seini, pa naj se njegova temna podoba prikaže na sivem ozadju megle ali prahu ali pa obsijana z rdečkastimi žarki zahajajočega sonca.

Že tri četrt stoletja se dviga visoko nad vse drugo v Parizu iz 7.500 ton železa in jekla sestavljeni, po zamisli pariškega arhitekta Alexandra G. Eiffela v dobrih štirih letih (1885-89) ob stroških 6.5 milijona zlatih frankov zgrajeni stolp. Z najvišje izmed treh ploščadi (58 m, 115 m in 276 m) se v ugodnem vremenu ponuja obiskovalcu razgled do 140 km naokoli, kljub temu pa ni malo Parižanov, ki prav radi povedo, da niso še nikoli lezli navzgor po 300 m visokem simbolu svojega mesta, ta ali oni med njimi tudi zato ne, ker je bil letošnji slavljenec v 75 letih svojega obstoja nemara priča skupno 350 samomorilcev, ki so z njegovih železnih reber namenoma omahnili v globino.

Eiffelov stolp ni bil vselej deležen hvale in spoštljivih pogledov. Bili so časi, ko so ljudje zlobno govorili o njem kot o »jeklenem grdavžu iz dedkovih otroških let«. Časi se spreminjajo, ob 75. rojstnem dnevu ga pozna ves svet kot pariški simbol, ki se ob pogledu nanj in med razgledom z njegovih ploščadi vsako leto zadovoljno smehljajo milijoni obiskovalcev.

Iz mnogih razlogov, med katerimi kupčija na račun Eiffelovega stolpa prav gotovo ni na zadnjem mestu, Pariz z vrsto prireditev proslavlja jubilej svojega »smešnega stvora«, »barbarskega železnega stebra«. Pred dnevi, ko so izročili namenu in potrebam planinstva njegovo južno stran, se je na prečkah in zakovicah preizkusilo v plezalski spretnosti več znanih francoskih alpinistov, konec prihodnjega tedna (15. maja) pa se bodo slavljenčevi človeški, v Parizu rojeni starostni vrstniki obeh spolov zbrali na slavnostnem kosilu, katerega jedilnik bo tak, kot je bil ob otvoritvi leta 1889.

Sklep, da bodo alpinisti v prihodnje lahko plezali po južni strani stolpa, so mnogi Parižani sprejeli s pomilovalnim nasmehom, ki so ga drugi zavračali z utemeljitvijo, da je konec koncev že čas, da se planincem izpolni tisto, kar so si že dolgo želeli: plezati v strmino, ne da bi bilo treba zaradi tega na zamudno pot iz Pariza v Alpe.

Tehtnejše pomisleke imajo svojci jubilantovih gostov na slavnostnem kosilu: predjed, ribe, pečeno jagnje, raca »à la belle époque«, sir, sadna bomba s sladoledom, drobno pecivo in povrh vsega še vino šestih sort. Le malokateri 75-letnik bo z užitkom brez posledic segal po vsej tej obilici dobrot, pretežkih za star želodec, hkrati pa pazljivo sledil dovtipom in popevkam Mauricea Chevaliera, ki bo skrbel za vedro razpoloženje, čeprav bo tudi on z vso pravico častni gost na slavju ob 75 rojstnem dnevu »tovarniškega črnuha« v velemestu ob Seini.

J. K.

Podobe iz narave

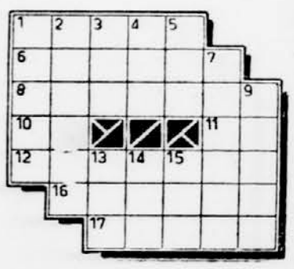
Za dobro voljo

»... in če mi mož le kdaj pomaga, tako ropota s posodo, da raje sama brišem krožnike!«

»Poglej, take sorte je moj! Če mora k denarju za gospodinjstvo primakniti jurja ali dva, stoka in tuhta tri dni ...«

Križanka

VODORAVNO: 1. sol oljne kisline, 6. veliko pristaniško mesto v ZDA (Massachusetts), 8. zanimanje, 10. kratica za ameriško zunanje ministrstvo, 11. avtomobilski znak okraja Virovitica, 12. obroč, dvojni krog, 16. štor, okorneč, 17. muslimansko sveto pismo.

NAVPIČNO: 1. prihod v goste, 2. glavno mesto evropske države, 3. pripadnik baltskega naroda, 4. grška boginja nesreče, 5. trenje, 7. država v zahodnem gorskem delu ZDA, 9. del knjige, 13. zdravilo, 14. makedonsko kolo, 15. iglasto drevo.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. tropika, 8. rosomah, 9. skodela, 10. RR, 11. at, 12. MS, 14. T(one) P(avček), 16. ambient, 20. krajcar, 21. strasti.

Diabetes po vsem svetu

Poldrugi odstotek svetovnega prebivalstva ima sladkorno bolezen, je ugotovilo dvesto zdravnikov na zborovanju v Düsseldorfu, vendar se tretjina prizadetih tega niti ne zaveda. Serijski pregledi, ki jih je opravil prof. Oberdisse, so pokazali presenetljivo dejstvo, da je diabetes razširjen v glavnem enakomerno po vsem svetu, medtem ko je doslej veljalo splošno mnenje, da je sladkorna bolezen pogosta zlasti v industrijskih krajih. Razen tega so zdravniki ovrgli dosedanje mnenje, da diabetesa tako rekoč ni v deželah, katerih prebivalstvo uživa predvsem hrano raštlinskega izvora, na primer na Kitajskem in Japonskem.

Ostanek iz davnih dni

Može je razveselil, žene pa ujezil sestavek v glasilu ameriškega zdravniškega društva. Možu ne more nihče šteti v zlo — zatrjuje pisec — če zvečer, po vrnitvi z dela, redkobesedno odgovarja na ženina vprašanja in nekako noče kramljati z njo. »To je ostanek tisočletne tradicije,« je rečeno v sestavku, »spomin na tiste čase, ko se je mož, ki je bil lovec, v večernem mraku vrnil s plenom. Takrat je morala žena kuhati in ni bilo časa za klepet, utrujeni mož pa se je pred večerjo malo odpočil.«

Razplet zgodbe o Regini

Gojenka umrla od kapi? Sošolka je skrila truplo

Presenetljiv obrat v zvezi s smrtjo 18-letne gimnazijke Regine Maitre, katere truplo so našli v nekdanji shrambi za umivalnico zraven plesne dvorane v konservatoriju mesta Laon v severovzhodni Franciji: Reginina 17-letna sošolka je skrila truplo in tako potegnila za nos policijo, ki je zaradi tega skoraj tri tedne zaman iskala sled za morilcem.

Konservatorij je v osrednjem poslopju srednjevešega gradu. Sošolke so Regino zadnjič videle v ponedeljek okoli šestih popoldne. Ker dekleta ni bilo domov, je oče obvestil policijo, ki je še isto noč prebrskala ves grad in okolico, nihče pa se ni spomnil, da bi preiskal kletne prostore ter skupno več kilometrov dolge hodnike pod osrednjim in stranskimi poslopji. V četrtek so našli truplo. Kje je bila Regina tri dni?

Osemnajst dni so laonski kriminalisti ob pomoči pariških specialistov tavali v temi, potem se je oglasila na policiji Reginina sošolka, ki je povedala vsa v solzah, da sta se sporekli zaradi nekega fanta in da se je Regina od razburjenja zgrudila na konservatorijskem stopnišču. Ko je sošolka spoznala, da je prijateljica mrtva, je truplo zvlekla v klet in ga tam skrila.

Četrti dan je sošolka spravila mrtvo dekle — vlekla jo je čez več stopnišč navzgor in 50 metrov daleč — v tisto shrambo, kjer sta jo kasneje našli gojenki baletne šole.

Sošolka se je hotela »zavarovati za vsak primer«, zato je uredila tako, da bi vsakdo pomislil na seksualni umor: Regini je sezula čevlje, slekla krilo ter odpela steznik in snela rokavico. Obutev in oblačila je naslednji dan sežgala v peči konservatorijske centralne kurjave.

»Nisem je umorila, niti dotaknila se je nisem takrat, ko sva se prepirali«, je na policiji izjavilo dekle, katerega imena niso objavili, ker je mladoletnica. »Bala sem se, da mi tega ne bo nihče verjel,« je utemeljevala svoje nenavadno početje. Za zdaj še ni zaključena preiskava o tem, kako je bilo v resnici in zaradi koga sta se sprli sošolki, ki sta bili poprej najboljši prijateljici.

P.

Nasvet po telefonu

Nova usluga se ponuja ameriškim telefonskim naročnikom. Kdor zavrti pravo številko, izve od ženskega združenja »Hčere ameriške revolucije«, katere filme si lahko ogleda brez škode za svojo moralno podobo in katerih naj se še posebej izogiba.

IRA LEVIN

Poljub pred smrtjo

34. nadaljevanje

Vtem ko se je približala mizi, jo je dekan premeril in ocenil z gotovostjo človeka, ki je imel leta in leta opraviti z mlajšimi ljudmi. Bila je čedno opravljena; to mu je bilo všeč. In precej ljubko dekle. Rdečerjavi lasje v gostih pramenih, rjave oči, smehljaj, katerega zadržanost je pričala o nespokojni preteklosti ... Videti je bila odločna. Najbrž ni bila odlična študentka, stremuška pa prav gotovo, druga za najboljšimi. Njen plašč in obleka sta bila temno modra, a z različnim barvnim odtenkom — prijetno nasprotje običajni našarjenosti študentk. Zdela se mu je malce živčna, sicer pa, mar niso vsi študentje nervozni?

»Miss Kingship ...« je zamrmral, se naklonil in s kretnjo pokazal na stol za obiskovalce. Sedla sta. Dekan je sklenil mesnate roke.

»Upam, da gre vašemu očetu dobro?«

»Prav dobro, hvala.« Njen glas je bil globok in tih.

Dekan je povzel: »Imel sem čast, da sem se seznanil z njim ... lani.« Nastala je trenutna tišina. »Če lahko kaj storim za vas ...«

Premaknila se je na trdem stolu.

»Midva — moj oče in jaz — iščeva nekega človeka, študenta vaše univerze.« Dekan je pridvignil obrvi in poslušal z vljudnim zanimanjem. »Posodil je moji sestri večjo vsoto denarja nekaj tednov pred njeno smrtjo. Pisala mi je o tem. Po naključju mi je prejšnji teden prišla v roke njena čekovna knjižica, in tako sem se spomnila na to. V knjižici nisem našla nič, kar bi potrjevalo, da je sploh vrnila dolg. Mislila sva, da je njemu morda nerodno terjati.«

Dekan je pokimal.

»Edina težava je v tem,« je nadaljevala Ellen, »da se ne spominjam njegovega imena. Pomnim pa, kar je Dorothy omenila o njem: da je v jesenskem semestru poslušal skupaj z njo predavanja iz angleščine in da je plavolas. Mislila sva, da bi nama ga vi pomagali poiskati. Vsota je bila kar precejšnja ...« Globoko je zajela sapo.

»Razumem,« je dejal dekan. Pritisnil je roke z dlanmi skupaj, kakor da meri njihovo velikost. Zategnil je ustnice v pokroviteljski nasmeh. »Lahko storimo,« je rekel odsekano, kakor po vojaško. Za hip je zadržal to pozo, nato je pritisnil na eno izmed tipk hišnega interfona. »Miss Platt!« je poveljeval in nato izpustil tipko.

Zasukal je stol in ga naravnal bolj somerno z mizo, kakor vojskovodja, ki pripravlja dolgo bitko.

Vrata so se odprla in v sobo je stopila bledolična ženska, ki je imela nastop izvedene tajnice. Dekan ji je pokimal, se potem naslonil nazaj na stolu in se zazrl v steno nad Ellenino glavo, kakor da snuje strateški načrt po zemljevidu. Minilo je nekaj trenutkov, preden je spregovoril.

»Poiščite program predavanj, ki jih je obiskovala Kingship Dorothy v zimskem semestru devetinštiridesetega. Poglejte, v katerem oddelku je poslušala predavanja iz angleščine, in poiščite seznam slušateljev tega oddelka. Prinesite mi kartoteko vseh študentov, samo moških, katerih imena so na tem seznamu.« Pogledal je tajnico. »Ste razumeli?«

»Da, gospod dekan.«

Velel ji je, naj ponovi njegovo naročilo. »Zelo dobro,« je rekel potem. Tajnica je odšla. »In pohitite!« je zaklical za njo, ko je že zaprla vrata. Obrnil se je k Ellen in se ji samozadovoljno nasmehnil. Vrnila mu je nasmeh.

Polagoma je vojaška udarnost v dekanovem vedenju uplahnila in zamenjal jo je izraz očetovske dobrohotnosti. Mož se je nagnil naprej in lanko pobobnal s prsti po mizi. »Gotovo niste prišli v Blue River samo zaradi tega,« je menil.

»Prišla sem obiskat nekaj prijateljic.«

»A-a.«

Ellen je odprla svojo torbico. »Smem kaditi?«

»Le izvolite.« Porinil je kristalni pepelnik na njeno stran mize. »Tudi sam kadim,« je priznal dobrodušno. Vendar je resnobno odklonil cigareto, ki mu jo je ponudila. Prižgala si je svojo z vžigalico, ki jo je izvlekla iz bele šatulje, na kateri je bilo v bakru vtisnjeno ime Ellen Kingship.

Dekan je zamišljeno ogledoval šatuljo z vžigalicami. »Vaša natančnost v poslovnih zadevah je občudovanja vredna,« je pripomnil smehljaje. »Ko bi le bili tako vestni vsi tisti, s katerimi imamo pri nas opraviti.« Vzel je v roko bronček, nož za odpiranje pisem in ga preiskoval z očmi. »Pravkar se lotevamo gradnje nove telovadne dvorane in slačilnice. Več ljudi, ki so obljubili prispevke, je snedlo dano besedo.«

Ellen je sočustvujoče zmajala z glavo.

»Mogoče bi vaš oče želel kaj prispevati,« je tipal dekan. »V spomin vaše sestre ...«

»Prav rada mu bom to omenila.«

»Bi hoteli res? To bi seveda izredno cenil.« Odložil je bronček. »Za takšne prispevke se ne računa davek,« je dodal.

Nekaj minut pozneje je vstopila tajnica s kopico kartotečnih map v roki. Položila jih je pred dekana. »Predavanja iz angleščine, program številka enainpetdeset,« je rekla. »Sesti oddelek. Sedemnajst študentov.«

ANDRIJA PEJOVIĆ

Operacija Karlsruhe

Kako so poleti 1945 v zasedeni Nemčiji iskali vojne zločince

9. nadaljevanje

»Lepo ste govorili, tovariš. Če je temu tako, ga ni med nami, ki bi se obotavljal in bi raje tvegal to ali ono, namesto da bi se vrnil k svojim. Nekaj drugega sem vas hotel vprašati. Ali ste komunist?«

»Da ... Zakaj vprašujete, saj ste si lahko odgovorili na to vprašanje že na podlagi vsega, kar sem povedeal.«

»Enakih misli sva, enako gledava na to in ono, uje mava se, tako rekoč v vsem sva enaka. Pa vendarle — kakor da nekdo kopije ali je že izkopal jamo, nekakšen nevidni prepad med nama.«

»Propaganda, tovariš. Komunistična partija, ki je naše narode pozvala v boj ter jih vodila v uporu in revoluciji, je zmagala zato, ker je poznala in upoštevala težnje ljudstva ... Zato mislimo enako mi doma in vi tu, zato imamo enaka stališča, zato znamo ločiti dobro od zla. Prepad pa mnogi kopljejo še zdaj ... To so tisti, ki vas potrebujejo kot hrano za topove ... Potrebujejo zato, da bi vas jutri pognali v boj proti lastnemu ljudstvu. Potrebujejo vas tudi tisti tu, v vaših vrstah, ki nimajo čiste vesti in ki vedo, da bi se zaradi tega ali onega, kar so storili, tudi morali zagovarjati pred svojim ljudstvom.«

Takšni so bili, tako so se zaključevali posamični razgovori. Mnogo vprašanj se je zvrstilo, pojasnjevati je bilo treba dolgo, potrpežljivo in vztrajno. In na koncu ... Odmevalo je ploskanje, burno in navdušeno, da bi človek oglušel, ploskanje med glasnim vzkliki iz mnogih grl: »Živela nova Jugoslavija, živel maršal Tito!«

To edino geslo je razgibalo okoli dva tisoč pesto bivših ujetnikov. Lica so jim žarela, mnogim je od radosti udarila kri v obraz. Smejali so se .. Opazil sem nekaj mož, ki so jim po licih polzele solze sreče ... In ko je bilo spet vse tiho, sem slišal tiho, skrito, pridušeno hlipanje odraslih ljudi, mož v uniformah, ki so imeli za seboj štiri leta ujetniškega taborišča.

Z močjo ognjenika so bruhnila na dan vrsto let zatajevana, pod pritiskom misli na neznano prihodnost zadušena čustva. Z obrazov sem bral: »Naša je ... Saj smo vedeli, da nas bo sprejela, da je tudi za nas dovolj prostora v njej ... Tiste prejšnje, stare, nismo ljubili ... Tu, v barakah sredi bodeče žice smo jo celo zasovražili.. Čemu bi si torej delali skrbi in preglavice, čemu bi se bali te naše, nove, za katere vzpon in uspeh nas je grizla skrb. Kdorkoli nas straži, kdorkoli nam hoče zbuditi strah pred njo, podlo laže ...«

»Pred tednom dni ...«

V Mannheimu smo ostali čez noč. Kar prav je bilo, da smo se odločili tako, čeprav smo se umaknili, ker smo bili potrebni vsaj malo oddiha, se je že takrat, ko smo se še zadrževali pri komandantu taborišča, oglasil oficir, ki ga ni dotlej opazil nihče izmed nas, ker ni z ničimer zbujal pozornosti.

»Samo nekaj besed bi rad na samem govoril z vami, tovariš podpolkovnik,« me je nagovoril s popolnoma umirjenim, zelo prijetnim baritonom. Mirno je stal. Pravi vojak, sem pomislil. Nato pa, ko da bi z mojega lica bral pomisleke: »Dovolite, sem poročnik bivše jugoslovanske vojske ... Ne bom vas ponotrebem zadrževal. Nimam osebnih problemov. Povedal vam bom ...«

S kretnjo sem mu segel v besedo, ker zares nisem pomislil niti za hip, da ne bi ustregel njegovi želji.

Stopila sva pred poslopje taborišče uprave in napravila kakih deset korakov, ko je rekel brez uvoda:

»Rad bi vas opozoril na nekaj, podpolkovnik! Prišlo je mnogo izdajalcev, ki so pobegnili iz države. Vsekakor nam gre za to, da jih kar največ spravimo nazaj, da bodo poravnali svoje račune pred ljudstvom, katerega ime so blatili, katerega interese so izdajali vrsto let.« Kot vprašanje so zvenele njegove besede, umolknil je, kakor da pričakuje odgovor.

krvjo naših ljudi, kdor ni izdajalec ... Pošteni in marljivi delovne ljudje, pa čeprav zapeljani, čeprav v mislih na strani koga drugega, vendar brez madeža izdajalstva in špekulacije ...«

Toda očitno še nismo opravili za tisti dan. Čeprav smo se umaknili, ker smo bili potrebni vsaj malo oddiha, se je že takrat, ko smo se še zadrževali pri komandantu taborišča, oglasil oficir, ki ga ni dotlej opazil nihče izmed nas, ker ni z ničimer zbujal pozornosti.

»Samo nekaj besed bi rad na samem govoril z vami, tovariš podpolkovnik,« me je nagovoril s popolnoma umirjenim, zelo prijetnim baritonom. Mirno je stal. Pravi vojak, sem pomislil. Nato pa, ko da bi z mojega lica bral pomisleke: »Dovolite, sem poročnik bivše jugoslovanske vojske ... Ne bom vas ponotrebem zadrževal. Nimam osebnih problemov. Povedal vam bom ...«

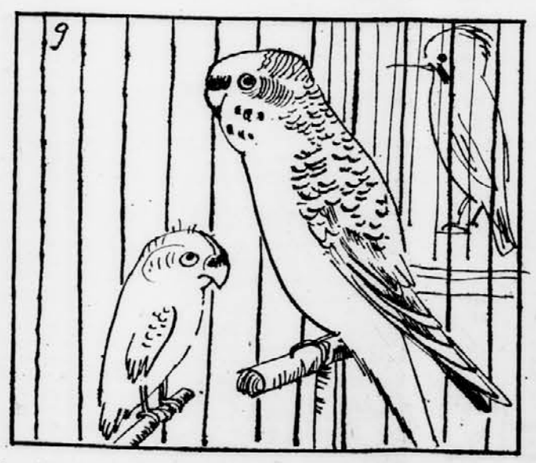
S kretnjo sem mu segel v besedo, ker zares nisem pomislil niti za hip, da ne bi ustregel njegovi želji.

Stopila sva pred poslopje taborišče uprave in napravila kakih deset korakov, ko je rekel brez uvoda:

»Rad bi vas opozoril na nekaj, podpolkovnik! Prišlo je mnogo izdajalcev, ki so pobegnili iz države. Vsekakor nam gre za to, da jih kar največ spravimo nazaj, da bodo poravnali svoje račune pred ljudstvom, katerega ime so blatili, katerega interese so izdajali vrsto let.« Kot vprašanje so zvenele njegove besede, umolknil je, kakor da pričakuje odgovor.

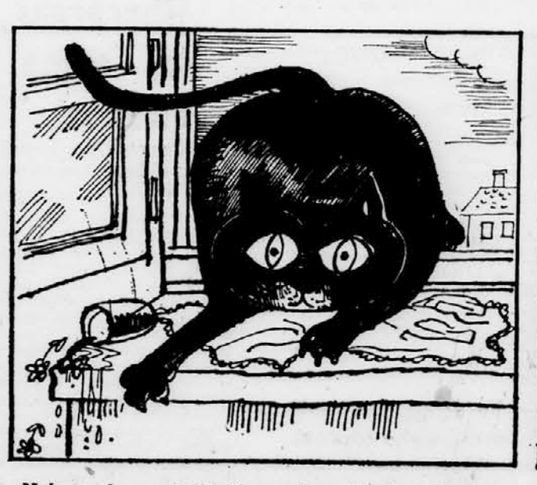
ZGODBA O BUČKU

Piše: POLONCA KOVAČ — Riše: MELITA VOVK

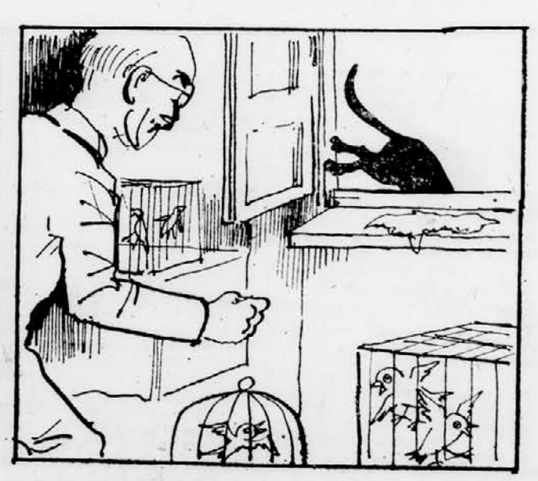
9. Soseda šoja mu je dan za dnem pripovedovala čudovite stvari. V Bučku se je vedno boli budilo hrepenenje, da bi tudi on živel v gozdu, nabiral črve in spletal gnezdo. Zdaj je gozd že kar dobro poznal, kajti šoja mu je razkladala dan na dan, on pa je bil dober in marljiv učenec.

Mami ni bilo nič kaj prav, da njen Bučko hrepeni po takih tujih rečeh, ziniti si pa ni upala nobene, kajti šoja je bila velika in resna in z njo sploh ni govorila.

Nekega dne se je Bučko spet postavil pred svoiimi tetami in strici. Bilo je popoldne in vsi so dremali. Bučko je ravno razmišlial, kakšen neki mora biti jazbec, ki mu ga je soseda šoja omenila malo prej.

Nenadoma zagleda, kako pri mizi s telefonom skozi odprto okno leze še en telefon. Bil je ravno tako črn, spredaj pa sta se mu bleščali le dve številki. Kai tako smešnega pa še ne!

Bučko se je zasmejal in zavpil:

»Mama, teta šoja, telefon bo zlezel skozi okno!«

Vse ptice so zagnale vrišč in šavs.

Pritekel je stric Tičar, zapodil telefon in zaprl okno.

»To je bila mačka! Ta žre ptiče,« mu je razkladala mama in se še vedno tresla od prestanega strahu. Bučko pa je premišljeval in modro povedal:

»Torej tam zunaj le ni vse tako lepo!«

PETNAJSTIČ LEVSTIKOVE NAGRADE. Mladinska knjiga je sinoči v prostorih Moderne galerije (kjer so odprli tudi razstavo knjig in knjižnih ilustracij) že petnaistič podelila Levstikove nagrade za najboljše stvaritve v mladinskem leposlovju, poljudnoznanstveni književnosti in ilustriranju mladinske literature. Za leto 1963 so nagrade prejeli Kajetan Kovič, Breda Smolnikar, Ciril Cvetko, Stefan Planinc in Ive Seljak-Copič. Priznanja je izročil Franc Kimovec-Žiga. Foto: Busić

FIAT 850 NA RAZSTAVI V TORINU — Novi model italijanske avtomobilske industrije so pred dnevi pokazali v velikem salonu na torinskem razstavišču okrog tisoč prodajalcem. Vozilo se po zunanji podobi precej razlikuje od Fiata 750. Dolg je 3.57 m, širok 1.42 m in visok 1.38 m, motor ima 40 KM, največja hitrost je 125 km, vse brzine so sinhronizirane, motor pa hladi zapečatena tekočina. Foto: Moisio

GINA V HOLYWOODU — Italijanska igralka Gina Lollobrigida snema trenutno v Holywoodu nov film z Rockom Hudsonom. V prostem času se ukvarja s slikarstvom, kar je verietno del reklame. Na sliki: pred eno svojih stvaritev.

Nadaljevanje s prve strani

Sprostitev

NOV 701,152.000, Zvezi invalidov dela Jugoslavije 10 milijonov, Zvezi gluhih Jugoslavije 129,000.000, Zvezi slepih Jugoslavije 170 milijonov, Jugoslovanskemu Rdečemu križu 121 milijonov, Zvezi organizacij in ustanov za vzgojo otrok v Jugoslaviji 58 milijonov, Jugoslovanskemu odboru za socialno delo 16 milijonov in Združenju defektologov Jugoslavije 5 milijonov. Del dohodkov Jugoslovanske loterije od vplačanih zneskov za sodelovanje v športni stavi v znesku 890,571.000 din je namenjen zvezni komisiji za telesno vzgojo. Del dohodkov Jugoslovanske loterije od vplačanih zneskov za sodelovanje v lotu v znesku 291,557.000 din se razdeli takole: Zvezi združenj borcev NOV 30 odst., organizaciji Ljudske tehnike 20 odst. in zvezni komisiji za telesno vzgojo 50 odst.

Po finančnem planu Jugoslovanske loterije za leto 1964 je predvideno, da bodo sredstva, ki jih Jugoslovanska loterija obračunava kot obveznosti do družbene skupnosti, znašala 163,560.000. Ta sredstva, ki se na podlagi določb zakona o Jugoslovanski loteriji porabijo za financiranje potreb centralnih odborov družbenih organizacij, se razdele takole: zveznemu odboru Zveze združenj borcev NOV 85,360.000; zveznemu odboru Zveze gluhih 19 milijonov, zveznemu odboru Zveze slepih, 16 milijonov, centralnemu odboru jugoslovanskega Rdečega križa 11 milijonov, zveznemu odboru Zveze organizacij in ustanov za vzgojo otrok 15 milijonov, jugoslovanskemu odboru za socialno delo 6 milijonov, centralnemu odboru Združenja defektologov Jugoslavije 5,200.000 in centralnemu odboru Jugoslovanske zveze proti alkoholizmu 6 milijonov.

Izrečeno je bilo soglasje in odobrena so sredstva za organiziranje enomesečnega seminarja v Jugoslaviji za študente mednarodnega centra za visoke kmetijske študije za področje Sredozemlja. V centru so organizirani študentje iz sredozemskih dežel in določeno število študentov iz azijsko-afriških dežel. ZIS je sklenil poslati LR Mongoliji pomoč v obliki zdravil proti živinskim boleznim in druga sredstva za ublažitev škode, ki jo je povzročil pri živinski čredi mraz, sneg in pomanjkanje krme.

ZIS je določil sestavo upravnega odbora Jugoslovanske loterije, jugoslovanske nacionalne komisije za mednarodno organizacijo dela MOR in jugoslovanske nacionalne komisije za sodelovanje z organizacijo OZN za prehrano in kmetijstvo FAO ter sestavo delegacij za pogajanja o znanstvenem sodelovanju z akademijami znanosti LR Madžarske, Romunije in Bolgarije.

Za pomočnika generalnega direktorja službe družbenega knjigovodstva je imenovan direktor direkcije personalnih poslov službe družbenega knjigovodstva Branko Drezga.

Razgovori

janju obkoljenih Turkov.«

V Atene je danes prispel predsednik senatnega odbora za zunanje zadeve ameriškega kongresa Fulbright, ki se bo z grško vlado razgovarjal o razvoju ciprske krize in o problemih, ki so v tej zvezi nastali v odnosih med Grčijo in Turčijo. Na atenskem letališču je izjavil tujim in domačim novinarjem, da nima s seboj nobenih pripravljenih načrtov in konkretnih predlogov za rešitev ciprskega problema.

Plenarno

ZAR in ZDA o ukrepih, s katerimi bi se povečala finančna pomoč državam v razvoju in bi se zboljšali pogoji te pomoči kakor tudi o ukrepih za zboljšanje izvoza njihovih proizvodov ter uvoza kapitalnih dobrin in opreme za njihov pospešen gospodarski razvoj. Resolucija zlasti poudarja potrebo po povezavi mednarodnega finansiranja z gospodarskimi plani držav v razvoju in se zavzema za konverzacijo velikih zunanjih dolgov nekaterih držav v razvoju.

Poujadova

nutku, ko je spet prišel njegov čas. Zakaj? Ker bodo v kratkem predsedniške volitve in od tega je odvisno vse, prav vse. Poujade je dal zbranim vedeti, da ne bo kandidiral na predsedniških volitvah, temveč da se bo »gibanje« poskušalo povezati s sorodnimi skupinami, da zavaruje interese srednjih slojev.

Poujade je proti vsem najavljenim kandidatom. Meni, da je nastopil njegov čas, sicer »bo šlo vse k vragu«.

Malih trgovcev, na katere bi se utegnil Poujade nasloniti, je vedno manj, vedno več pa je velikih trgovskih hiš (supermarketov). Koncentracija trgovine gre na škodo majhnih trgovcev.

Kakor se zmanjšuje število majhnih trgovin, tako se zmanjšuje tudi število lastnikov. Po statističnih podatkih se je število lastnikov v industriji in trgovini zmanjšalo od leta 1954 od 12 na 10,4 odstotka aktivnega prebivalstva. Poujade to vidi in alarmira. Množica, na katero se obrača, mu na volitvah 1958. in 1962. leta ni dala zaupnice, temveč se je pridružila drugim strankam. Sinočnje mlačno ploskanje v dvorani Mutalite ne more biti merilo. Bolj zanesljiv pokazatelj bo bližnji kongres, na katerem je napovedano množično obnavljanje »gibanja«. V vsakem primeru tisti, ki je pred desetimi leti spravljal Francijo v skrbi, se je spet pojavil.

JOSKO PALAVRSIC

Nova zgradba

nem, kulturnem in drugem razvoju Slovenije in Jugoslavije dosti bolj objektivna kot prej. Redakcije te postaje so tudi razširile krog stalnih in zunanjih sodelavcev. Vendar levičarski krogi v Trstu očitajo slovenskim oddajam lokalne postaje premajhno aktualnost in preveč folklorni značaj. Program KPI za deželne volitve obsega v svojih dvanajstih točkah glede pravic narodnostne manjšine celo zahtevo po večjem in demokratičnejšem sodelovanju vseh slovenskih predstavnikov pri določanju in izvajanju programske politike postaje Radio Trst A.

T. POLJSAK

Lažna

če ne bodo sprejeli sprememb. Francoski funkcionarji sicer odločno demantirajo takšne skrite namene.

Francija utemeljuje svoje zahteve po spremembah z vrsto argumentov, med katerimi najpogosteje omenjajo, da so si zahodnoevropske države opomogle in razvile svojo nacionalno silo, da se je položaj v Vzhodni Evropi precej spremenil in da so nastale na svetu strateške in tehnične spremembe, ki so jih Sovjetska zveza in ZDA pripeljale v »atomsko slepo ulico«. Razen tega se zdi Francozom vojaška struktura NATO zelo zastarela, saj je načeloval vrhovnemu poveljstvu, odkar so ustanovili NATO, vselej Američar — pravijo pa, da bi teoretično lahko prišel na ta položaj tudi kak boljši in sposobnejši oficir iz kake druge zavezniške države. Zato Francozi poudarjajo, da evropske članice NATO ne morejo sodelovati pri odločanju o dejanskem izpolnjevanju ali uresničevanju določb te zveze. To je tudi razlog, zakaj se Franciji zdi, da vrhovno poveljstvo za Evropo ni integrirano poveljstvo, ampak samo fasada »lažne integracije«, saj je dejanska oblast v ameriških rokah. Francozi, nezadovoljni, ker njihovi vojaki služijo pod tujim poveljstvom, so odtegnili svoje ladje iz potencialnih zavezniških vojnih flot na Sredozemlju, Atlantiku in v Rokavskem prelivu ter so nedavno odpoklicali svoje pomorske oficirje iz zavezniških poveljstev.

Goldwaterova zmaga

NEW YORK, 6. maja (AFP) Senator Barry Goldwater je včeraj zmagal na preliminarnih volitvah v državi Indiani kot kandidat Republikanske stranke na letošnjih ameriških predsedniških volitvah. Na seznamu Demokratske stranke je guverner Indiane Welsh, zmagal pred rasističnim guvernerjem Alabame Wallaceom. Preliminarne volitve so bile tudi v državah Ohio, kjer je zmagal republikanec, sin Roberta Tafta, in v Alabami, Floridi, Oklahomi in New Mexicu.

Jugoslovanska aktivnost v FMAC

PARIZ, 6. maja (Tanjug). Na predlog jugoslovanske delegacije so na zasedanju generalnega sveta svetovne organizacije bivših borcev (FMAC) sprejeli resolucijo o miroljubnem sodelovanju in prijateljskih odnosih med državami in o včlanjevanju v FMAC vseh organizacij borcev, ki se zavzemajo za miroljubno sodelovanje in svobodo. Pričakovati je, da bodo jutri sprejeli še tri jugoslovanske resolucije — o odškodnini žrtvam nacističnega terorja, o mednarodni pravni zaščiti bivših borcev in o obsodbi neonacistične dejavnosti.

Jugoslovanska delegacija, ki jo vodi sekretar zveznega odbora Zveze združenj borcev Mirko Kalezić, je tri dni živahno razpravljala v okviru komisije, v kateri so si predstavniki nekaterih zahodnih dežel prizadevali, da bi nekatere resolucije ne prišle pred plenum tega zasedanja, ker govore o odgovornosti in o tem, da Zahodna Nemčija ni izpolnila svojih obveznosti.

Na tem zasedanju so sprejeli tudi predlog deklaracije o odpravi rasne diskriminacije, ki jo bodo poslali OZN.

Kitajski nakup v Londonu

PEKING, 6. maja (Reuter) — Tukajšnji trgovinski krogi pravijo, da je Kitajska kupila od Velike Britanije znanstvene instrumente v vrednosti okrog 400.000 funtov šterlingov. Sporazum o tem nakupu so sklenili med nedavno britansko razstavo znanstvenih instrumentov, ki so jo pred desetimi dnevi zaprli v Pekingu.

Prihodnji mesec bodo v Pekingu odprli britansko razstavo rudarske in gradbene opreme.

Teroristi prisegali pred duhovnikom

BONN, 6. maja (Tanjug). — Bonsko porotno sodišče je danes na obravnavi proti ustaškim napadalcem zaslišalo 13 obtožencih in raziskalo njihovo aktivnost v zvezi s skrivnim združenjem »Križarsko bratstvo«. Večina obtožencev je priznala, da so prisegli pred duhovnikom Medičem, predsednikom križarskega bratstva, in da so se s tem zaobljubili na slepo pokorščino in prikrivanje svoje dejavnosti pred oblastmi.

Kljub soglasju še veliko ovir

Rusk o sporazumu med ZDA in Sovjetsko zvezo

WASHINGTON, 6. maja (AFP). — Ameriški zunanji minister Dean Rusk je včeraj izjavil, da ZDA ne bodo nič manj skrbele za krepitev varnosti države, čeprav je bil dosežen napredek v popuščanju mednarodne napetosti.

Rusk je govoril na sestanku poslovnih ljudi. Opozoril je na to, da je na poti do splošne razorožitve še veliko ovir, čeprav je bilo med ZDA in Sovjetsko zvezo doseženih več sporazumov, nekatera žarišča napetosti, kot je berlinsko vprašanje, pa zdaj »mirujejo«. Toda zadnje pobude Vzhoda in Zahoda bodo prispevale k ublažitvi napetosti.

Rusk je poudaril, da je v zadnjih nekaj mesecih prišlo do soglasja »interesov in politike« ZDA in Sovjetske zveze. Pri tem je omenil odločitev obeh držav, da zmanjšajo vojaške proračune in da zmanjšajo proizvodnjo jedrskih surovin. To lahko utre pot k novim sporazumom.

Rusk je nadalje dejal, da ima francoski predsednik de Gaulle »pomisleke glede nekaterih oblik organizacije in integracije sil Atlantske zveze«, da pa so sporna med Francijo in ZDA samo vprašanja v zvezi s strukturo, ne pa bistvena vprašanja.

Na sestanku poslovnih ljudi je govoril tudi podsekretar za trgovino George Ball, ki je dejal, da lahko trgovinski dogovori Britanije in Francije s Kubo ogrozijo uspeh prizadevanj ZDA, da bi preprečile »komunizacijo Latinske Amerike«.

Ukrepi arabskih držav proti EGS?

DAMASK, 6. maja (Reuter) — Sirska vlada je sporočila, da bi arabske države utegnile sprejeti ukrepe, ki bi ogrozile interese držav, članic Evropske gospodarske skupnosti. S temi ukrepi želijo arabske države preprečiti posledice, ki bi lahko nastale zaradi sodelovanja Izraela s skupnim trgom.

To je povedano v sporočilu, ki ga je včeraj objavilo sirsko zunanje ministrstvo. Generalni sekretar ministrstva Rafik Asha je poklical šefe diplomatskih misij Zahodne Nemčije, Italije, Nizozemske, Francije in Belgije in jim razložil gledišča sirske vlade o sporazumu med EGS in Izraelom.

Sinajski odred v El Šatu

BEOGRAD, 6. maja (Tanjug) — »Skupina pripadnikov 15. izmene odreda JLA v sestavi sil OZN na Sinaju je obiskala El Šat, kraj nedaleč od Sueza, kjer je bilo med drugo svetovno vojno nad 36.000 jugoslovanskih beguncev. Vojaki in starešina odreda so položili venec na spomenik materi na jugoslovanskem pokopališču v El Šatu, kjer je pokopanih 565 starcev, žensk in otrok.

Ganska delegacija zapušča Slovenijo

LJUBLJANA, 6. maja (Tanjug). — Člani študijske skupine stranke narodne konvencije Gane, ki se nahajajo v Sloveniji na dvodnevnem obisku, so danes obiskali center za rehabilitacijo invalidov in zavod za socialno zavarovanje v Ljubljani. Nato so gostje obiskali še Velenje in Postojnsko jamo. Zvečer se delegacija vrne v Beograd.

Najprej zlepa, zdaj zgrda

Dange o rovarjenju in vmešavanju KP Kitajske

NEW DELHI, 6. maja (Tanjug). Predsednik KP Indije Dange je na zborovanju v Bombaju, ki se ga je udeležilo nad 50.000 ljudi, ponovno zahteval od Kitajske, naj se ne vmešava v zadeve indijske komunistične partije.

Dange je dejal, da si je kitajsko vodstvo prej dolgo prizadevalo pridobiti indijsko partijo za svojo tezo o svetovni revoluciji, ko pa se mu to ni posrečilo, jo je začelo dolžiti, da je opustila pot marksizma-leninizma. Tako so se odkriti napadi Pekinga na KP Indije začeli že 1962, ko je nacionalni svet KP Indije obsodil kitajsko agresijo na Indijo. Takoj nato se je začel boj tudi proti disidentom in prekitajskim elementom v KP Indije. Ta boj je danes v polnem razmahu, ker v raznih krajih države, kjer imajo levi dogmatiki nekaj podpore, ustanavljajo tako imenovane paralelne centre v partijskih organizacijah.

V zadnjem letu so dogmatiki začeli izdajati pet tednikov. Razen tega so tudi odkrito nasprotovali politiki partije na lokalnih volitvah v deželi. Tako disidentski elementi bodisi imenujejo svoje kandidate za poslance ali pa zahtevajo zvezo z najbolj reakcionarnimi skupinami Muslimanske lige, Džan Sanga in Svatantre. Njihova razbijaška dejavnost je postopno prehajala tudi na množične organizacije.

Proces v Pretoriji

PRETORIA, 6. maja (Reuter). — Lionel Bernstein, ki mu to sodijo pod obtožbo, da je organiziral zaroto, je danes ostro napadel sodno prakso v Južnoafriškem pravosodju. Bernstein je eden izmed dveh belcev, ki so ju skupno z afriškim voditeljem Nelsonom Mandelom in šestorico drugih Afričanov obtožili, da so pripravljali v tej deželi revolucijo.

Med današnjo razpravo je Bernstein dejal, da v Južnoafriški republiki ni pravice. Na tožilčevo zahtevo je to trditev podkrepil z mnogimi primeri iz sodne prakse v Južni Afriki. Tako je na primer navedel, da imajo zaprte mnoge nedolžne ljudi in jih prisiljujejo, da dajejo izjave, ki jih kasneje izkoriščajo na sodnih obravnavah kot dokaze.

»Oboroženi boj – edina možnost«

Salazar se ne zmeni za zahteve Angolcev

LONDON, 6. maja (TASS). Članica ljudskega gibanja za osvoboditev Angole in predstavnica korpusa angolskih beguncev v Evropi Marija de Jesus je v intervjuju za londonsko revijo »Nova Afrika« izjavila, da je oboroženi boj edina pot, da angolsko ljudstvo doseže neodvisnost. Salazarjeva vlada se namreč sploh ne zmeni za zahteve Angolcev in se noče pogajati z njimi.

Marija de Jesus je navedla glavne zahteve angolskega ljudstva: priznati je treba Angoli pravico do samoodločbe in neodvisnosti, portugalske čete naj se umaknejo, vojaška oporišča je treba ukiniti, zajamčijo naj enotnost in ozemeljsko celovitost Angole, brezpogojno je treba izpustiti vse politične zapornike, zajamčiti demokratične pravice, svobodo političnega delovanja, svobodo sindikatov, določiti je treba datum volitev v parlament in datum razglasitve neodvisnosti Angole.

Telegrami

BEN BELA OBISČE TUDI BOLGARIJO — SOFIJA. BTA je sporočila, da bo Ahmed Ben Bela uradno obiskal LR Bolgarijo.

MALTEŠKI VOLIVCI GLASOVALI ZA MONARHIJO — LA VALETTA. Malteški volivci so odobrili predlog nove ustave nacionalistične stranke premiera Oliviea, ki za Malto, potem ko bo dobila neodvisnost, predvideva monarhistično ureditev.

NESREČA PRI GUANTANAMU — WASHINGTON. Pri Guantanamu na Kubi je izgubilo življenje pet ameriških mornarjev, ki so zašli v minsko polje okrog te ameriške baze.

DEMONSTRACIJE — SIDNEY. Včeraj je pred tukajšnjim ameriškim konzulatom demonstriralo proti rasni diskriminaciji v ZDA okrog 2000 študentov sidneyske univerze.

RAZGOVORI NKRUMAH-DEMBA — AKRA. Predsednik republike Gane Nkrumah in predsednik Konga (Brazzaville) Alphonse Masemba Demba sta včeraj začela uradne razgovore.

ŽENSKE PROTI JEDRSKEMU OROŽJU — STOCKHOLM. Kongres švedskih žensk-socialistk se je uprl načrtom o eventualni švedski atomski bombi in zahteval, naj vlada prepreči širjenje jedrske nevarnosti na Švedskem in drugod. Uradni kongresi socialdemokratske stranke o tem vprašanju doslej niso hoteli zavzeti definitivnega stališča.

DE GAULLE VSEENO OBISČE JUŽNO AMERIKO — PARIZ. AP sporoča, da ima predsednik de Gaulle še vedno v načrtu potovanje v nekatere države Južne Amerike.

AVSTRIJSKI OBISK V ROMUNIJI — BUKARESTA. Sem je prispela delegacija avstrijskega parlamenta.

MLADINSKA KONFERENCA — GEORGETOWN. Tu bo od 22. do 27. maja konferenca napredne mladine Britanske Gvajane, ki se je bodo udeležile tudi delegacije iz 30 drugih držav.

SODELOVANJE ZSSR-FRANCIJA — MOSKVA. Tu so se včeraj začeli sovjetsko-francoski razgovori o znanstvenem in kulturnem sodelovanju.

Pa še to

Z OGRAJE JE MOGOČE SKOČITI NA OBE STRANI — »Ne streljajte več, pridem sam dol,« je milo prosil begunec iz zapora v Detroitu. Paznik ga je zalotil že na ograji in je namreč že svarilno ustrelil mimo njega, nato pa uvidevno počakal, da bo begunec storil, kakor je obljubil. Pobegli jetnik je odskočil — toda na nasprotno stran zidu in od tedaj ga zaman iščejo ...

Obisk – izraz trdnih vezi

Amer v Iraku o ukrepih za enotnost ZAR in Iraka

KAIRO, 6. maja — Kairski in bagdadski časopisi v današnjih komentarjih podčrtujejo pomen obiska podpredsednika ZAR Abdela Hakima Amera v Iraku ter razgovorov med njim in iraškimi državniki. Časopisje ugotavlja, da predstavlja ta obisk izraz trdnih vezi, ki spajajo vse arabske dežele.

Kairski »Al Ahram« piše, da je iraški narod kljub vsem oviram vztrajal v boju proti imperializmu in da gre iraška družba zdaj po zdravi revolucionarni poti ter se zaveda potrebe po enotnosti in bratstvu med Arabci.

Po poročilu AFP iz Bagdada menijo opazovalci v Iraku, da bi bilo mogoče enotnost med Irakom in ZAR hitreje vzpostaviti, kot pa so mislili do sedaj.

»Al Arab« pravi, da so pogovori med državniki Iraka in ZAR »namenjeni pripravam za primerne korake k vzpostavitvi enotnosti med Irakom in ZAR, kakor to predvideva začasna ustava, ki jo je maršal Abdel Salam Aref objavil iraškemu ljudstvu.«

Bagdadski »Al Džumhur« prav tako omenja prisrčen sprejem maršala Amera in pravi, da ta sprejem ni namenjen samo gostu, temveč da predstavlja nekaj več — »ljudski plebiscit za združitev, ki jo naše ljudstvo nestrpno pričakuje«.

Novi veleposlaniki položili vence na Avali

BEOGRAD, 6. maja (Tanjug) — Novi veleposlanik Švedske, Agda Roessel, Švice, Guido Lepori, Indonezije, Subijakto, Italije, Roberto Ducci in Kambodže, Hout Sam Ath so danes položili vence na grob neznanega junaka na Avali.

Madžarski predlog zavrnjen

ŽENEVA, 6. maja (AFP) — Včeraj se je začelo v Ženevi 19. zasedanje komisije OZN za mamila. Madžarski delegat je predlagal, naj bi mesto Kitajske v komisiji zavzel predstavnik LR Kitajske namesto tajvanskega delegata. Predlog so podprle Sovjetska zveza, Francija in Jugoslavija. Francoski delegat Jean Clement je izjavil, da je pekinška vlada edina poklicana, da zastopa Kitajsko. Stališču francoske delegacije sta se ostro uprla delegata ZDA in Tajvana (Formoze).

Stavka italijanskih železničarjev

RIM, 6. maja (AP) — Italijanski železničarji, včlanjeni v generalno konfederacijo dela, so sinoči začeli 24-urno stavko. Pričakujejo, da bo zaradi te akcije železničarjev, ki zahtevajo zvišanje mesečnih zaslužkov za 3 do 8 tisoč lir, stalo okoli 5000 dnevnih vlakov.

V generalni konfederaciji dela je včlanjenih okrog 40 odstotkov delavcev, zaposlenih na italijanskih železnicah. Vodstvo državnih železnic je zaradi stavke uvedlo okoli 2000 izrednih vlakov.

ZDA zasegle imetje DR Vietnama

WASHINGTON, 6. maja (Reuter) — Ameriško finančno ministrstvo je zaseglo vse imetje DR Vietnama v ZDA. Ta ukrep so obrazložili s tem, da se »nadaljuje agresija Vietkonga v Južnem Vietnamu«. Z istim sklepom je finančno ministrstvo prepovedalo vse finančne in trgovinske transakcije med ZDA in DR Vietnamom.

Predstavnik finančnega ministrstva ni mogel povedati, kolikšna je vrednost imetja DR Vietnama v ZDA.

Stosedmič o Kašmiru

Razprava v VS in akcija zahodnih držav

NEW DELHI, 6. maja (Tanjug). Medtem ko so v Varnostnem svetu stosedmič obnovili razpravo o Kašmiru, New Delhiju razgovore s premierom Nehrujem. Prinew Delhiju razgovore s premierom Nehrujem. Pričakujejo, da bodo trajali razgovori še nekaj dni. Stališče Indije glede plebiscita v Kašmiru, ki ga zahteva Pakistan, je ostalo nespremenjeno. Vodja indijske delegacije v Varnostnem svetu Čagla bo odločno poudaril stališče, da je Kašmir samo indijski.

Pred nekaj dnevi je finančni minister Krišnamačari izjavil v indijskem parlamentu, da sploh ni mogoče več razpravljati o tem. Indijska vlada je pripravljena le proučiti »posebnejši ustavni položaj države Džamu in Kašmir.«

Vesti iz New Yorka o akciji zahodnih držav, da bi se generalni sekretar OZN U Tant osebno zavzel in delal za poravnavo kašmirskega spora, si tu razlagajo kot angloameriški poskus, preprečiti sovjetski veto v Varnostnem svetu. Trdna podpora sovjetske zveze je Indiji zagotovljena — pišejo indijski poročevalci iz OZN.

Agencija PTI poroča, da Zahod zdaj aktivno deluje v OZN in si prizadeva izposlovati podporo čimveč držav za neodvisen status Kašmira. Takšna rešitev bi zlasti ustrezala Američani, ker bi potem imela možnost, da v neodvisnem Kašmiru ustanovi svoje oporišče.

Sovjetska zveza za konferenco o Laosu

MOSKVA, 5. maja — Sovjetska vlada je ugodno sprejela idejo kamboškega šefa Norodoma Sihanuka o konferenci podpisnikov ženevskega sporazuma iz leta 1962. Na tej konferenci bi proučili načine, kako bi rešili sedanjo situacijo v Laosu, govorili pa bi tudi o pripravah za novi mednarodni sestanek za reševanje problemov drugih držav Indokine.

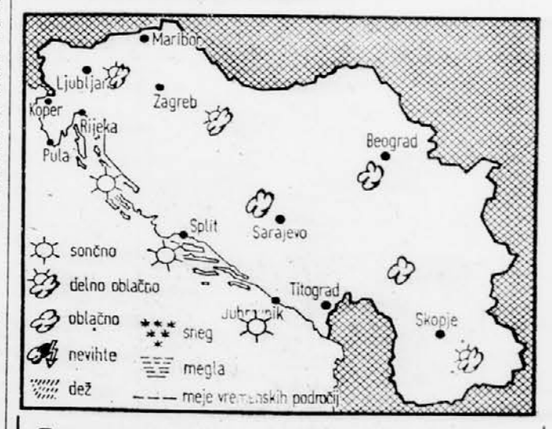
Kakor sporoča TASS, je ministrstvo za zunanje zadeve ZSSR o tem obvestilo veleposlaništvo Velike Britanije v Moskvi. Britanskemu veleposlaništvu so predlagali, da bi Sovjetska zveza in Velika Britanija kot predsednici ženevskega posvetovanja o Laosu skupaj izročili poslanico princa Norodoma Sihanuka vsem udeleženicem ženevskih razgovorov.

Danes je obiskal ameriškega ministra za zunanje zadeve Ruska sovjetski veleposlanik v Washingtonu Dobrinin. TASS sporoča, da sta se na tem sestanku pogovarjala o situaciji v Laosu in o še nekaterih drugih vprašanjih.

»Še eno sovjetsko orodje«

PEKING, 6. maja (Tanjug) — Na Kitajskem so proglasili za »orodje izvajanja napačne linije sovjetske zunanje politike« še eno mednarodno organizacijo. To je mirovni svet, oziroma nedavno zasedanje tega sveta v Budimpešti. Sodeč po podobnem postopku bi bil mirovni svet, skupaj z organizacijami demokratičnih pravnikov, mednarodno zvezo študentov, svetovno sindikalno federacijo, mednarodno zvezo novinarjev, svetom afriško-azijske solidarnosti in še z nekaterimi podobnimi forumi že šesta večja mednarodna demokratična organizacija, v kateri je prišlo do odkritega spopada med kitajskimi zastopniki in večino drugih zastopnikov.

Vreme 6. V. 1964

Temperature

	ob 07	
Ljubljana	6	16
Planica	3	15
Brnik	5	—
Maribor	8	17
Slov. Gradec	3	15
Novo mesto	5	18
Koper	13	18
Kredarica	—5	0
Reka	15	18
Pulj	14	18
Split	15	19
Dubrovnik	15	18
Zagreb	10	17
Beograd	8	11
Sarajevo	—	11
Skopje	13	15
Titograd	16	18
Celovec	7	16
Gradec	8	16
Dunaj	11	16
Milano	13	22
Genova	15	22
Zürich	7	15
München	7	15
Benetke	11	19

Prognoza

VREMENSKA SLIKA

Področje visokega zračnega pritiska se iznad srednje Evrope in preko naših krajev širi nad Balkan. Ob severozahodnih vetrovih doteka proti Alpam ponovno toplejši zrak.

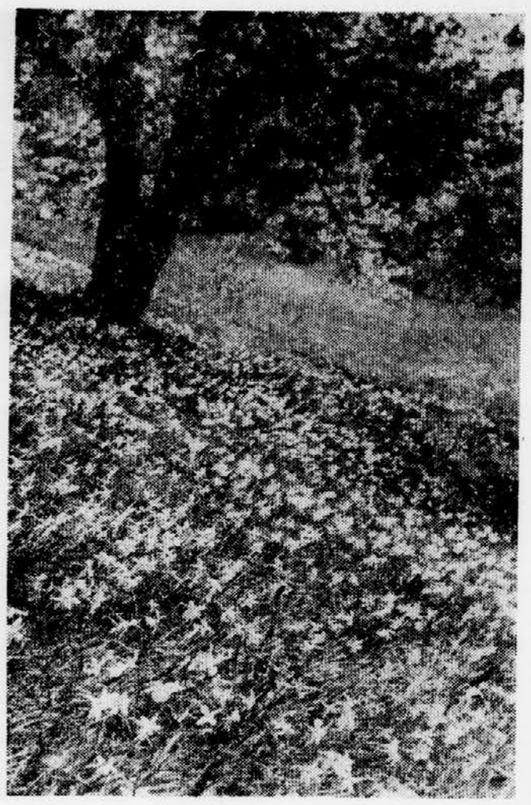
NAPOVED

SLOVENIJA

Ponoči bo jasno, jutri pretežno sončno in popoldne od zahoda nekoliko povečana oblačnost. Najnižje nočne temperature bodo od 2 do 7, v Primorju 12, najvišje dnevne od 18 do 21 stopinj C. V petek bo v zahodni Sloveniji povečana oblačnost, drugače še lepo in toplo.

JUGOSLAVIJA

Pretežno sončno bo in toplejše.

TA MESEC JE NA PLANINI POD GOLICO »MESEC NARCIS« — Novoustanovljeno turistično društvo Planina pod Golico bo z vrsto prireditev poskušalo privabiti kar največ turistov, ki naj bi se hkrati z obiskom narcisnih poljan razvedrili in naužili svežega zraka. Prireditelji priporočajo obisk teh krajev tudi šolam. Na sliki: narcisne poljane na Planini pod Golico. Foto: Jaka Čop

Stoji učilna nedozidana...

Tipičen primer nenačrtnih investicij v Prevolah

Veter je neusmiljeno butal z obojimi vhodnimi vratmi, da je odmevalo po razsežnem neometanem hodniku v pritličju šole v Prevolah. Zaradi prvomajskih praznikov ta dan ni bilo pouka. — Iz veže v pritličju peljejo grobo zbetonirane stopnice z zasilno ograjo v nič manjši hodnik v prvo nadstropje. Na koncu kakih 30 metrov dolgega hodnika se je prikazal otrok, za njim pa njegova mati, ena izmed sedmih članov učiteliskega kolektiva na tej šoli.

Tovarišico Bankovo sem zmotil ravno pri pisanju vloge za premestitev na drugo šolo: »Šest let sem že na tej šoli. Imam dva otroka, mož se vsak dan vozi na delo v Litostroj. Želim si z družino kam bliže mesta. Tu je življenje težavno...

Naprej bom kar sam našteval, zakaj si vsak prosvetni delavec želi čimprej proč: tri kilometre daleč je najbližja trgovina, to je v Hinjah. Tam so tudi pošta, gostilna in krajevni urad. V Prevolah je samo šola, in še ta na samoti. Dvakrat na teden dobe pošto, dvakrat tedensko pricurlja voda iz vodovoda v šoli (na obroke ali v tranšah — kakor pravijo). Bojda vsak teden samo dvakrat napolnijo rezervoar in takrat se morajo oskrbeti z vodo. Sicer pa imajo ob šoli velik vodnjak, ko so vodovodne cevi suhe... Avtobusne zveze z Novim mestom (sedežem občine) nimajo, z Ljubljano pa enkrat dnevno. K sreči je v šoli televizor, last SZDL.

Šola v Prevolah je tipičen primer zainvestiranih nenačrtnih investicij, predimenzioninare gradnje na neprimerni lokaciji. Imenujejo jo često spomenik neznanemu talentu in brezperspektivni podjetnosti. Pa če bi bila gradnja vsaj dokončana. Pa ni. Potrebnih bi bilo nekaj deset milijonov za dokončanje in opremo. In kaj naj bo potem z njo?

V enonadstropni 50 metrov dolgi stavbi je šest velikih razredov in dvorana, v kletnih prostorih pa so med drugim delavnice. En razred in dvorana sta brez opreme. V enem prostoru sem videl, da se je sušilo perilo. Hodnika sta tolikšna, kot ima n. pr. vseh prostorov ena povprečna podeželska šola. Stavba je bila zgrajena leta 1955. Je zunaj neometana, neometani so hodniki, stopnice in tla so iz grobega betona. Okna so potrebna pleskanja. Samo za upravitelja je enosobno stanovanje. Za ostale moči so pregradili razred na dva dela in tako dobili dve »stanovanji«. Eno teh je družinsko za štiri ljudi! V vse prostore zateka voda ob nalivih!

In število otrok? S prešolanimi vred jih je trenutno v vseh oddelkih 128. Vsako leto manj. V petem oddelku jih je 29, v vseh ostalih manj, v osmem le deset. Šola ima status popolne osemletke. Številni otroci končajo osemletno šolanje v petem razredu.

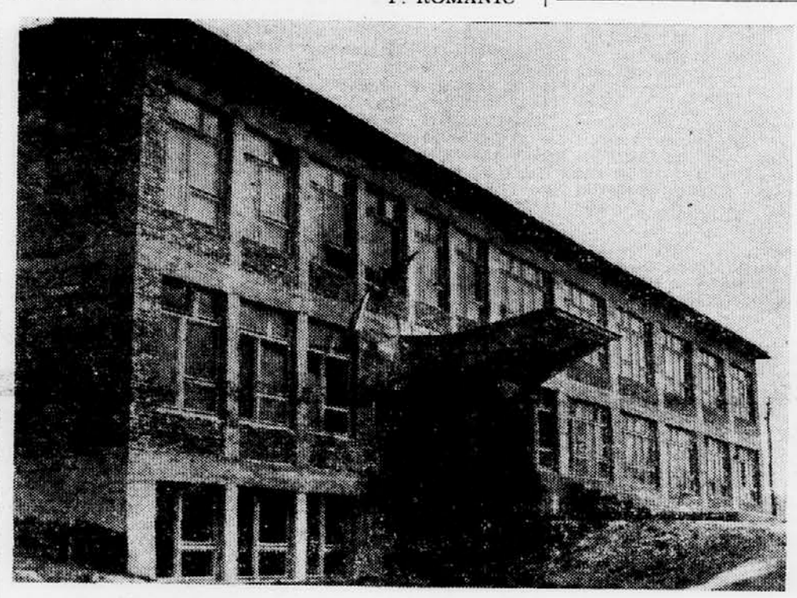
»Dve primerni šoli bi lahko zgradili iz te ene,« mi je dejal možak v vasi. »Ta je prevelika, ni na pravem kraju, pa še dograjena ni. In že sedaj neizkoriščena. Zakaj bi lahko porabili stavbo? Ja, mordа za kakšno tovarno (30 kilometrov od železnice), za kakšen dom oddiha? Število prebivalcev, zlasti mladih, se v teh krajih hitro zmanjšuje. Kmetijstvo nima perspektive...«

Tako razmišljajo o svoji nedograjeni in že razpadajoči šoli domačini. Šolski kolektiv pa si beli glavo, kje dobiti milijone za dograditev šole, da ne bi škoda naraščala, še bolj pa, kako dobiti na šolo ustrezen učni kader. Šola ima podružnico v Selih, kjer bodo ob koncu letošnjega šolskega leta tudi ostali brez učne moči. Da bi združili obe šoli v eno, so veliko razpravljali Pravijo, da je razdalja za majhne otroke prevelika.

Na povratku sem na prašni cesti srečal drugo učiteljico. Iz tri kilometre oddaljenih Hinj si je nesla potrebna živila za praznike. Kadar ima posebno srečo, si kupi v gostilni celo kruh, največkrat pa ga ni. Po meso mora vsaj v 15 km oddaljeni Žužemberk. Ali lahko 37 tisočakov osnovne plače odtehta vse ostalo, česar nima v tej skaloviti samoti?

Šolstvo v tem delu Suhe krajine je pereč problem. Tudi s šestdesetimi ali še več milijoni, porabljenimi za gradnjo šole v Prevolah pred devetimi leti, ni problem rešen. Nenačrtno (in nepremišljeno) porabljeni milijoni pa terjajo novih 20 do 30 milijonov, da bi bila šola dograjena in opremljena, kot je potrebno. Dograjena zato, da bo verjetno čez nekaj let samevala prazna.

P. ROMANIC

ŠOLA V PREVOLAH. Foto: P. Romanič

POMENEK V UREDNIŠTVU — Raznašalci in prodajalci časopisov so se nedavno zbrali v uredništvu »Dela« in se z uredniki in novinarji pogovorili o svojem delu in težavah, ki jih prinaša ta naporni poklic. Foto: E. Šelhaus

Tudi jaz bom enkrat v časniku

Raznašalci časopisov, ljudje, ki jih največkrat ne poznamo

Vsako jutro nas v nabiralniku ali na kljuki čaka časnik. Nekdo ga je prinesel, nekdo, ki je v zimskem jutru naredil prvo sled v svežen snegu pred hišo. Ob šestih, petih ali še prej... Greš po ulici, zvedeti hočeš novice. Stopiš h kiosku, položiš denar na pult, neke roke se stegnejo, ti izroče časopis, od nekje zaslišiš pridušen »hvala« in že te ni. Večerni sprehod po razsvetljenem mestu. Vse je praznično, končali smo z delom. Nenadoma zaslišiš: »Delo, novo Delo, TT. Tovariš!« Zagledaš drobnega fantiča, ki izteguje roke s časopisi, njegov glas nekam čudno zveni v tihem večeru...

Prodajalci, raznašalci časopisov. Upokojenci, gospodinje, študentje, šolarji. Mnogo jih je. Njihov delovni dan se prične, ko stečejo z rotacijskih strojev zadnji izvodi časnikov. Raznašajo jih, ker je pokojnina premajhna, ker je družina številna, ker nimajo štipendije... Pozimi, poleti, v snegu, dežju, vročini.

»Časopis raznašam že 19 let!« nam je povedala 53-letna raznašalka iz Celja Marija Jazbec. »V letih sem že, posebej pozimi je težko; imam namreč ortopedske čevlje. Raznašanje časopisov pa ni moje edino delo. Kruh si služim tudi s pospravljanjem po hišah in s pranjem perila. Čutim, da kmalu ne bom več zmogla vsega. Takoj po vojni je bilo laže. Bila sem mlajša, pa tudi ljudje so bili drugačni. Več ljudi in manj strojev... Včasih imam občutek, da nekateri mislijo, ko da raznašanje časopisa ni dostojen poklic.«

»Vaša največja želja?«

»Da bi bilo sobotno »Delo« nekoliko manj obsežno, zaradi teže namreč.«

Stane Pristotnik, upokojenec iz Hrastnika. »Časnike sem pričel raznašati pred enim letom. Pokojnina je skromna, 14 do 15 tisoč na mesec, toliko zaslužim z raznašanjem, pa je že lepa vsota. Raznašam po precej hribovitem terenu, malo gor, malo dol, kar za upokojenčeve noge ni najboljša telovadba. Najbolj sem vesel praznikov. Časniki ne izhajajo in tudi jaz lahko malo dalj poležim.«

»Prijateljici sva,« sta povedali Rozalija Sodič in Ana Malnar, raznašalki iz Novega mesta. »Združilo naju je skupno delo in skupna usoda.« Vsaka ima le sina, drugače sta sami. Rozalijin sin je pri vojakih. Anin pa študira v Ljubljani.

»Ne bo mu treba raznašati časopisov!« je s ponosnim lesketom v utrujenih očeh povedala Ana.

»Težko delo je to, zlasti za nas starejše. Včasih si moker do pasu... Težave imava tudi s pobiranjem naročnine. Nekateri ne plačajo takoj in po večkrat morava v prav zadnje nadstropje stolpnic... Zaradi posameznikov. Večina nas razume.

»Bova prišli v časopis?« je radovedno vprašala Rozalija.

»Joj, če bo res, bom takoj pisala sinu! Tudi jaz bom enkrat v časopisu, jaz, ki sem le raznašalka!«

Tončka Božič, gospodinja in mati treh otrok. Zjutraj raznese časnike po več kot polovici Kopra. Za standard in tri otroke. »Začnem že ob petih zjutraj ali še prej. Do sedmih sem gotova. Trudim se, da ne bi trpelo gospodinjstvo in vzgoja otrok. Moževa plača in mojih 22 tisočakov na mesec so dohodki, s katerimi lahko spodobno živimo. Če ne bi raznašala, bi bilo teže. Pet nas je, otroci rastejo...«

»Vam je všeč stran »Za dom in družino« v Delu?« »Ne preveč. Pisana je za ljudi s precejšnjimi dohodki. Približati bi se morala malemu človeku, gospodinjam, ki sicer vedo kaj je brokat, vendar si oblek iz njega ne morejo privoščiti!«

»Raznašam po Bežigradu,« je povedal Peter Rupert, dijak zadnjega letnika učiteljišča v Ljubljani. »Ob štirih zjutraj skočim na kolo in raznesem 611 časopisov. Včasih zamudim šolo, posebno v slabem vremenu. Štipendija je majhna in 40 do 50 tisočakov, ki jih zaslužim na mesec z raznašanjem, so že prava »profesorska« plača. Morda boste dejali, da veliko zaslužim. Res je, toda to so težko prisluženi dinarji. Mlad sem in laže prenašam vse napore, s katerimi je povezan ta poklic. Mislim, da to ni delo za starejše ljudi. Se mi mlajši ga večkrat ne zmoremo.« -er

DELO
VSE DNI V TEDNU

100 let mariborskih učiteljišč

V nedeljo, 10. maja, bodo v Mariboru s številnimi prireditvami počastili 100. obletnico mariborskih učiteljišč. V unionski dvorani bo dopoldne slavnostna akademija, po kateri bodo odkrili spominsko ploščo padlim herojem in borcem ter drugim žrtvam iz vrst absolventov in absolventk mariborskih učiteljišč na nekdanjem moškem učiteljišču v Mladinski ulici. Položili bodo tudi vence pred spomenikom zaslužnega slovenskega pedagoga ravnatelja Henrika Schreinerja. Udeleženci proslave bodo obiskali tudi grobove mariborskih pedagogov na Pobrežju. Ogledali si bodo razstavo na sedanjem učiteljišču na Gosposvetski cesti.

Med 7. in 15. majem bo v študijski knjižnici v Prešernovi ulici razstava slik in literature v zvezi s 100-letnico učiteljišča. Od 3. do 9. maja je teden pedagoških predavanj. Predavali bodo absolventi mariborskih učiteljišč dr. Vlado Schmidt, dr. Dragotin Cvetko, Ivan Tolič, dr. Levin Šebek, Marica Dekleva — Modic, Vladimir Cvetko, Franc Sturmčnik in Ivan Sagadin. Popoldne bo tovariško srečanje v restavraciji Branik na Ljudskem vrtu. Pripravljalni odbor pričakuje, da se bo proslave udeležilo precej ljudi. O.

Začetek republiške štafete bo v Novem mestu

Za prenos štafetnih palic s pozdravi in čestitkami maršalu Titu za njegov rojstni dan je na Dolenjskem vse pripravljeno. Republiška štafeta bo letos startala v industriji motornih vozil v Novem mestu.

Sedem lokalnih štafet občine Novo mesto bo imelo izhodiščne točke pri spomeniku na Podstenicah na Rogu, v Žužemberku, Mirni peči, Škocjanu, na Dolžu, v Gabrju in Šentjerneju. Tem se bo pridružilo na poti še več krajevnih štafet. V Novo mesto bodo prispele 12. maja ob 16.50, kjer bo slovesen sprejem nosilcev štafetnih palic. Naslednji dan, 13. maja, bo šla na pot ob 8. uri zjutraj republiška štafeta. Šla bo iz industrije motornih vozil proti Beli krajini. V Metliko bo prispela prek Suhorja ob 8.45, v Črnomelj pa ob 9.25, nakar bo po kratkem postanku nadaljevala pot čez Knežjo lipo in Mozelj v Kočevje, od tam pa naslednji dan v Ljubljano, kamor bo prispela ob 10.05 in se priključila zvezni štafeti.

Mladina po vsej Dolenjski se navdušeno pripravlja za prenos štafetnih palic, v vseh krajih in vaseh pa bodo nosilci štafet deležni toplega sprejema vseh prebivalcev, kar je soditi že po dosedanjih pripravah. P. R.

Podpisovalska vnema

Mladinci iz Naklega pri Kranju so bili 1. maja letos na izletu na Joštu nad Kranjem. Na videz le nepomemben, vsakdanji obisk na priljubljeni izletniški točki. Vendar pa bo ta za razliko od številnih drugih ostal »zabeležen« in tako opozarjal vsakogar, ki se bo mimo kapelice ob severni poti vzpenjal na Jošt, da je tam vodila pot tudi nakelske junte in dekleta.

V kapelici, kjer sicer stene še prej niso bile brez raznovrstnih podpisov, so sedaj najbolj vidna imena mladih Nakelčanov. Ti so izkoristili belino zidu, ki je bila še nepopisana, in z ogljem in velikimi črkami ovekovečili svoja imena. Najbolj se je »potrudil« Peter Zupan, ki mu en sam podpis niti ni bil dovolj. Ob njem pa je moč prebrati še imena: Zibert Marjan, Barbka Smolej, Stančič Breda, Volčič Rozi, Volčič Albin in na desni steni v okviru: mladinci Naklega 1. 5. 1964.

Podražitev mesa v Tržiču

TRŽIČ, 6. maja — V tržiških prodajalnah so začeli danes prodajati meso po novih, višjih cenah. Goveje meso se je podražilo od 580 na 700 din, svinjsko od 670 na 750, telečje pa od 650 na 850 din. Nove cene je sprejela občinska skupščina na sinočnji seji na predlog mesarskega podjetja iz Tržiča.

V gradivu, ki je bilo pripravljeno za včerajšnjo sejo, je bila predvidena nekoliko nižja podražitev. Na seji pa je predsednik skupščine prebral najnovejši dopis mesarskega podjetja, ki je predložilo še višje cene. Vse podražitve so utemeljevali s povečanimi odkupnimi cenami klavne živine in z večjimi prevoznimi stroški.

Odborniki tržiške skupščine so sinoči z nejevoljo potrdili podražitev, ker so se ustrašili, da bi v nasprotnem primeru lahko ostali sploh brez mesa, vendar pa so se odločno zavzeli za to, da se problem preskrbe z mesom čimprej uredi pri višjih organih. Menili so, da je eden poglavitnih vzrokov za sedanje razmere pretiran izvoz mesa in mesnih izdelkov in da postaja meso pri vse višjih cenah za precejšnji del ljudi že delikatesa, ki si jo vse bolj redko privoščijo.

L. S.

Prerana smrt

Med udeleženci NOV, borci in aktivisti kosi smrt. Samo v goriški občini so v enem letu zabeležili bližu sto smrti nekdanjih borcev NOV in vojaških vojnih invalidov. Te dni nas je zapustil v 39. letu starosti elektrotehnik *Drago Sušmelj*, zaposlen pri Soških elektrarnah. Na poslednji poti so ga spremljali številni soborci in člani delovne skupnosti ter drugi prebivalci. Zapustil je ženo in nedoraslega otroka.

Tovariš Šušmelj je bil rojen na Vogrskem. Že v rani mladosti je izgubil očeta; potlej ga je mati skupno z ostalimi nedoraslimi otroki vzgajala v zavednega Slovenca. Po končani osnovni šoli se je izučil poklica. Poleti 1942 je že aktivno sodeloval v organizaciji OF. Čeprav še mlad, je leto dni kasneje že stopil v partizansko enoto. Na goriški fronti je bil prvikrat ranjen in kasneje še v boju na Banjšicah. Za zasluge v NOV je bil večkrat odlikovan.

V svobodni domovini je vse svoje sile nesebično posvetil poklicnemu delu pa tudi ostalim nalogam pri krepitvi našega družbenega upravljanja in gospodarjenja. -jp

Iz včerajšnje tretje izdaje

LJUBLJANA — Republiški odbor zveze slepih bo 15. maja izdal prvo številko »zvočnega časopisa«. Posneli ga bodo na 15 magnetofonskih trakov. V štirih številkah tega prvega jugoslovanskega »časopisa« za slepe, kolikor jih bo izšlo letos, bodo razen zanimivosti, novic itd. iz dela osnovnih organizacij zveze slepih Slovenije pomembnejši sestavki, povzeti iz dnevnikov. Urednik »zvočnega časopisa« Ivan Bizant je povedal, da ga bodo posneli na 260-metrskem magnetofonskem traku, kar bo zadostovalo za tri ure poslušanja; že prihodnje leto pa nameravajo razširiti »časopis« na šest ur poslušanja. Prvo število bo poslušalo več kot 150 slepih, ki so bili že doslej redni poslušalci zvočne knjižnice, v katerih je posnetih na magnetofonske trakove nekaj več kot 250 literarnih del.

Iz današnje prve izdaje

ORMOŽ — Pred nedavnim je Avtoremont odprl v Ormožu sodobno opremljen servis za motorna vozila, vulkanizacijo in avtoličarstvo. V turistični sezoni bo imel servis tudi dežurno službo, ki bo na poziv poslala pomoč tudi na teren. — Vinska klet, visoka 33 m, bo kmalu zgrajena. Ormoška kmetijska zadruga računa, da bo že letošnji pridelek grozdja predelala v novi kleti. Tedaj bo opustila 40 stiskalnih in vinskih kleti, raztresenih po vsem posestvu.

„Divje vožnje“ s hudimi posledicami

Vozniki brez izpita in brez izkušenj ogrožajo varnost na cesti

Iz Vrhnike proti Ljubljani je 23. aprila okoli 14. ure vozil osebni avtomobil znamke »Fiat 1300« s tablico preizkušnja 3-1394. Popolnoma nov avtomobil je vozil z veliko hitrostjo skozi naselje Log po cesti I. reda v smeri proti Ljubljani. Mimoidoči so povedali, da je avto drvel z najmanj 100 kilometri na uro. Cesta je bila suha in zelo primerna za vožnjo. Na blagem desnem ovinku pri hiši št. 66 pa je avtomobil nenadoma zavozil preveč v desno, »skočil« čez obcestni jarek, podrl drevo ter obstal ob drugem. Voznik je zletel iz avtomobila in obležal mrtev.

B. P. je dolga leta varčeval, da bi kupil avtomobil. Leto dni je bil tudi v Nemčiji, kjer je prihranil toliko denarja, da si ga je nabavil. Usodnega dne je odšel na Vrhniko, kjer je dobil tablico »preizkušnja«. Ko se je vračal proti Logu, je vozil zelo naglo, čeprav ni bil vešč vožnje, saj še ni opravil voznišega izpita. Neizkušenosti se je pridružil še alkohol, ki so ga ugotovili v njegovi krvi — 2,4 promile. Na ovinku pri hiši štev. 66 visi cesta navzven, ker je odtočni kanal na zunanjem delu ob zidu. Voznik se je verjetno ustrašil, da ne bi izvozil ovinka, zato je zavrl in močneje zavil v desno. Zapeljal je s ceste in trešči v drevo, ki ga je prelomil. Od močnega udarca so se odprla vrata in voznik je padel iz avtomobila tako nesrečno, da se je z glavo zadel v drugo drevo, roko pa mu je stisnilo v prečep razklanega drevesa.

B. P. je bil poročen in oče triletnega otroka. Osebni avtomobil, ki je prevozil komaj 711 kilometrov, je zaradi voznikove neizkušenosti in delomā tudi vinjenosti postal njegov prerani grob.

Na Komenskega ulici v Ljubljani je v nedeljo, 26. aprila, okoli poldne osebni avtomobil znamke »Fiat 750« treščil v zid hiše št. 1. Pri zavijanju na Komenskega ulico je voznik zaradi neizkušenosti zavozil v hišo. Levi zavoj je bil namreč za voznika pretežaven in nikakor ni uspel izravnati vozila. Prevozil je celo širino ceste, ne da bi avtomobil uspel usmeriti naravnost. V avtomobilu sta bila moški in ženska; ženska se je pri nesreči laže ranila. Na avtomobilu je bilo škode za 300.000 dinarjev. Prometnemu miličniku je Marija Resman iz Ljubljane povedala, da je vozil njen sopotnik, ki je njeno izjavo tudi potrdil. Drugače pa so izpovedali očividci. Kolesar, ki je vozil za avtomobilom, je razločno videl za volanom žensko. Natančno je povedal, da je opazil na njenem licu izraz strahu. Hip za tem je prišlo do trčenja. Tik za tem pa sta zamenjala svoja sedeža.

Zakaj naj bi lastnica lagala? Kmalu so odkrili. Vozila je brez voznišega dovoljenja in sitnosti bi bile razen prekrška še na DOZ.

Na cesti II. reda v vasi Vester pri Škofji Loki je 27. aprila motorist prehiteval kolesarja, ki je vozil pravilno po desni strani. Motorist pa je prehiteval nepravilno. Trčenju je sledil padec. Kolesar, ki se je laže ranil, je predlagal motoristu, naj mu plača 5000 dinarjev in stvar je v redu. Ta pa ni kazal navdušenja za tako rešitev. Ko mu je kolesar zagrozil, da bo poklical miličnike, se je motorist urno vsedel na motor in pobegnil. Kmalu pa so ugotovili, da je pobegli motorist Franc Mesec in tudi vzroka za pobeg ni bilo težko ugotoviti. Na vprašanje, kje ima vozniško dovoljenje, ni vedel odgovora.

V bližini Krmelja na Dolenjskem so miličniki naleteli na dva mladeniča, ki sta se na izletu z motornim kolesom ponesrečila. Eden se je hudo ranil, tako da so ga morali odpeljati v novomeško bolnišnico. Bila sta iz Ljubljane in sopotnik Viktor Bauer, ki je ostal nepoškodovan, je povedal, da je vozil motor Janez Spende iz Ljubljane, ki ima vozniško dovoljenje, pač pa ga je pozabil doma. Ni trajalo dolgo, ko so odkrili tudi to laž in ugotovili, da se je nesreča pripetila zaradi premalo izkušenj v vožnji z motorjem.

Še in še bi lahko naštevali primere, ko vozniki sedejo za volan, ne da bi bili vozniki. Premalo se zavedajo, da ne ogrožajo samo svojih življenj, temveč tudi tuja. Iz prakse prometnih strokovnjakov lahko povzamemo, da so to večinoma mlajši ljudje. Vse večja želja postati lastnik in voznik avtomobila je že marsikoga stala življenje. V največ primerih so to lastniki avtomobilov, ki ne morejo počakati, da bi opravili vozniški izpit in se nato varno zapeljali po cesti. Premaga jih izkušnjava in proti večeru, ko so ceste bolj prazne, se počasi pomikajo po stranskih ulicah mesta. Najbolj drzni pa se ne ustrašijo niti glavnih cest.

Pa niso to samo junaki. Tudi novopečeni lastniki fičkov so, ki skušajo čim prej in čim ceneje opraviti vozniški izpit. Učna ura z inštruktorjem velja namreč precej. Zato je dobrodošel prijatelj, ki sede poleg njega, vsaj za korajžo. Če mu uspe, da ga miličniki ne odkrijejo, je tako prihranil nekaj dinarjev, ker bo lahko pred izpitom vozil samo obvezno število ur z inštruktorjem. Včasih gre po sreči. Toda bolj redko, ker miličnikovo oko kaj naglo odkrije novinca, ki po položevo leze po ulici. Prekršek — vožnja brez izpita — marsikateremu zadostuje, da počaka na vozniško dovoljenje. Vsem pa ne. V računu se često zmotijo, in če je samo materialna škoda, še niso na najslabšem. V. SMOLE

SAP LJUBLJANA

obvešča cenjene potnike, da bodo zaradi zapore ceste na odseku DOLSKO — LITIJA, 7. maja 1964 ukinjene vse vožnje na naslednjih avtobusnih linijah:

LJUBLJANA—VAČE z odh. ob nedeljah, drž. in rep. praznikih iz Ljubljane ob 7.30 in 15.30 ter s povratki iz Vač ob 5.30, 11.30 in 18. uri;
z odh. ob delavnikih iz Ljubljane ob 14.30 in s povratki ob 4.30 in 14.45 ter
z odhodi vsak dan iz Ljubljane ob 19.40.

LJUBLJANA—SMARTNO z odhodom iz Ljubljane ob delavnikih ob 6.35 in 18.20 ter s povratkom iz Smartna ob 5.15 in 12.25 uri.

LJUBLJANA—DOLE z odh. iz Ljubljane vsak dan ob 14.10 in s povratkom iz Dol ob 5.45.

Prav tako bodo z navedenim dnem začele obratovati na liniji LJUBLJANA—DOLSKO in obratno naslednje vožnje:

odhodi iz Ljubljane ob delavnikih: 6.35, 8.00, 12.20, 14.20, 14.30, 18.20, 19.40, 22.20.

odhodi iz Ljubljane ob nedeljah: 7.30 in 15.30.

odhodi iz Dolskega ob delavnikih: 5.04, 5.15, 5.54, 7.18, 9.30, 13.04, 16.19 in 18.15.

odhodi iz Dolskega ob nedeljah: 12.04 in 18.34.

Z istim dnem bo obstoječa avtobusna linija Ljubljana—Besnica—Litija ob delavnikih podaljšana do Dol, medtem ko bo ob nedeljah, drž. in rep. praznikih obratoval avtobus samo na odseku Dole—Litija z odhodom iz Dol ob 5.00 in s povratkom iz Litije ob 19. uri.

Ob delavnikih bo odhod iz Litije proti Dolam ostal nespremenjen; enako tudi povratek iz Dol, medtem, ko bo iz Litije avtobus odpeljal proti Ljubljani ob 6.40.

Potujoče občinstvo opozarjamo na lokalne avtobusne zveze Litija—Vače; Litija—Smartno in Litija—Ribče.

Vozni redi z navedenimi spremembami so javno izobešeni na vseh avtobusnih postajališčih, na katere se nanašajo.

SAP LJUBLJANA priporoča potnikom svoje prevozne usluge!

4267

ALBUS IN JUGOSLOVANSKA LOTERIJA

NAGRAJUJETA POTROŠNIKE
s srečkami jugoslovanske loterije

Pazite na vsebino kupljenega zavitka
ALBUS DOMAČEGA DETERGENTA

Morda bo prav v njem SREČKA JUGOSLOVANSKE LOTERIJE

Slavje in ples na ulicah

V občini Center bodo proslavili svoj praznik

Deveti maj je praznik vseh Ljubljančanov, saj je bila na ta dan pred devetnajstimi leti osvobojena Ljubljana. Razen tega pa je deveti maj tudi občinski praznik občine Ljubljana-Center. V proslavitev obeh praznikov bo občina Ljubljana-Center (s pomočjo mestnega sveta) priredila 8. in 9. maja na ljubljanskih ulicah veliko slavje.

Na predvečer praznika (8. maja ob 20. uri) bo v kinu Union slavnostni koncert partizanskega invalidskega pevskega zbora, na katerega bodo razen najuglednejših družbeno-političnih delavcev in občanov povabljeni tudi vsi člani mestnega sveta. Naslednjega dne dopoldne bodo ti predstavniki položili vence in šopke na vse spomenike NOB, ki so na območju občinske skupščine Center. Že od 12. ure dalje bodo zaprli za ves promet Cankarjevo cesto od križišča pri Pošti do križišča s Prešernovo cesto. Prekinjen bo tudi promet na vseh ulicah, ki vodijo na Cankarjevo cesto. Popoldne ob petih bo v parku Tivoli promenadni koncert, ki ga bo izvajala litostrojska godba na pihala, ob šestih pa bo tak koncert tudi na ploščadi pred Figovcem, le da bodo tam igrali godbeniki pihalnega orkestra JLA. Ob pol osmih bodo v izložbi prodajalne podjetja »Iskra« na Ajdovščini vrteli kratke in risane filme. Zelo zanimiva bo tudi promenada folklornih plesalcev društva »Tine Rožanc«, ki bo na Cankarjevi cesti ob sedmih. Tam bodo plesalci zaplesali tudi nekaj narodnih plesov.

Gostinska podjetja bodo poskrbela za to, da bo na Cankarjevi cesti res prijetno. Podjetja Delikatesa, slaščičarna Tivoli, Slovenija-vino, Daj-dam in gostinsko podjetje Emona bodo postavila po vsej Cankarjevi od Poste do Opere mize in stole in, seveda, poskrbela, da pijače in jedače ne bo zmanjkalo. Pred Daj-damom bo igral orkester »Dobri znanci«, za ljubitelje bolj modernih viž pa bo igral pred »Mesing-barom« Ljubljanski plesni orkester. Tudi Figovčev gostinski vrt bodo za to priložnost precej razširili in bodo tam sprejeli več gostov kot navadno. Mesna industrija »Emona« iz Zaloga pa bo v Parku ilegalcev pekla odojke in jagnjetino na žaru, poskrbela pa bo tudi za to, da bo dovolj čevapčičev, ražnjičev in drugih specialitet. Da bo praznovanje še popolnejše, bo vse mesto slavnostno okrašeno in razsvetljeno. Vse ulice bodo razen tega tudi ozvočene.

EVGEN JURIC

Začetek republiške štafete bo v Novem mestu

Za prenos štafetnih palic s pozdravi in čestitkami maršalu Titu za njegov rojstni dan je na Dolenjskem vse pripravljeno. Republiška štafeta bo letos startala v industriji motornih vozil v Novem mestu.

* Sedem lokalnih štafet občine Novo mesto bo imelo izhodišče točke pri spomeniku na Podstenicah na Rogu, v Žužemberku, Mirni peči, Škocjanu, na Dolžu, v Gabrju in Šentjerneju. Tem se bo pridružilo na poti še več krajevnih štafet. V Novo mesto bodo prispele 12. maja ob 16.50, kjer bo slovesen sprejem nosilcev štafetnih palic. Naslednji dan, 13. maja, bo šla na pot ob 8. uri zjutraj republiška štafeta. Šla bo iz industrije motornih vozil proti Beli krajini. V Metliko bo prispela prek Suhorja ob 8.45, v Črnomelj pa ob 9.25, nakar bo po kratkem postanku nadaljevala pot čez Knežjo lipo in Mozelj v Kočevje, od tam pa naslednji dan v Ljubljano, kamor bo prispela ob 10.05 in se priključila zvezni štafeti.

Mladina po vsej Dolenjski se navdušeno pripravlja za prenos štafetnih palic, v vseh krajih in vaseh pa bodo nosilci štafet deležni toplega sprejema vseh prebivalcev, kar je soditi že po dosedanjih pripravah. P. R.

Stoji učilna nedozidana...

Tipičen primer nenačrtnih investicij v Prevolah

Veter je neusmiljeno butal z obojimi vhodnimi vrati, da je odmevalo po razsežnem neometanem hodniku v pritličju šole v Prevolah. Zaradi prvomajskih praznikov ta dan ni bilo pouka. — Iz veže v pritličju peljejo grobo zbetonirane stopnice z zasilno ograjo v nič manjši hodnik v prvo nadstropje. Na koncu kakih 30 metrov dolgega hodnika se je prikazal otrok, za njim pa njegova mati, ena izmed sedmih članov učiteliskega kolektiva na tej šoli.

Tovarišico Bankovo sem zmotil ravno pri pisanju vloge za premestitev na drugo šolo: »Šest let sem že na tej šoli. Imam dva otroka, mož se vsak dan vozi na delo v Litostroj. Želim si z družino kam bliže mesta. Tu je življenje težavno...

Naprej bom kar sam našteval, zakaj si vsak prosvetni delavec želi čimprej proč: tri kilometre daleč je najbližja trgovina, to je v Hinjah. Tam so tudi pošta, gostilna in krajevni urad. V Prevolah je samo šola, in še ta na samoti. Dvakrat na teden dobe pošto, dvakrat tedensko pricurlja voda iz vodovoda v šoli (na obroke ali v tranšah — kakor pravijo). Bojda vsak teden samo dvakrat napolnijo rezervoar in takrat se morajo oskrbeti z vodo. Sicer pa imajo ob šoli velik vodnjak, ko so vodovodne cevi suhe... Avtobusne zveze z Novim mestom (sedežem občine) nimajo, z Ljubljano pa enkrat dnevno. K sreči je v šoli televizor, last SZDL.

Šola v Prevolah je tipičen primer zainvestiranih nenačrtnih investicij, predimenzionirane gradnje na neprimerni lokaciji. Imenujejo jo često spomenik neznanemu talentu in brezperspektivni podjetnosti. Pa če bi bila gradnja vsaj dokončana. Pa ni. Potrebnih bi bilo nekaj deset milijonov za dokončanje in opremo. In kaj naj bo potem z njo?

V enonadstropni 50 metrov dolgi stavbi je šest velikih razredov in dvorana, v kletnih prostorih pa so med drugim delavnice. En razred in dvorana sta brez opreme. V enem prostoru sem videl, da se je sušilo perilo. Hodnika sta tolikšna, kot ima n. pr. vseh prostorov ena povprečna podeželska šola. Stavba je bila zgrajena leta 1955. Je zunaj neometana, neometani so hodniki, stopnice in tla so iz grobega betona. Okna so potrebna pleskanja. Samo za upravitelja je enosobno stanovanje. Za ostale moči so pregradili razred na dva dela in tako dobili dve »stanovanji«. Eno teh je družinsko za štiri ljudi! V vse prostore zateka voda ob nalivih!

In število otrok? S prešolanimi vred jih je trenutno v vseh oddelkih 128. Vsako leto manj. V petem oddelku jih je 29, v vseh ostalih manj, v osmem le deset. Šola ima status popolne osemletke. Številni otroci končajo osemletno šolanje v petem razredu.

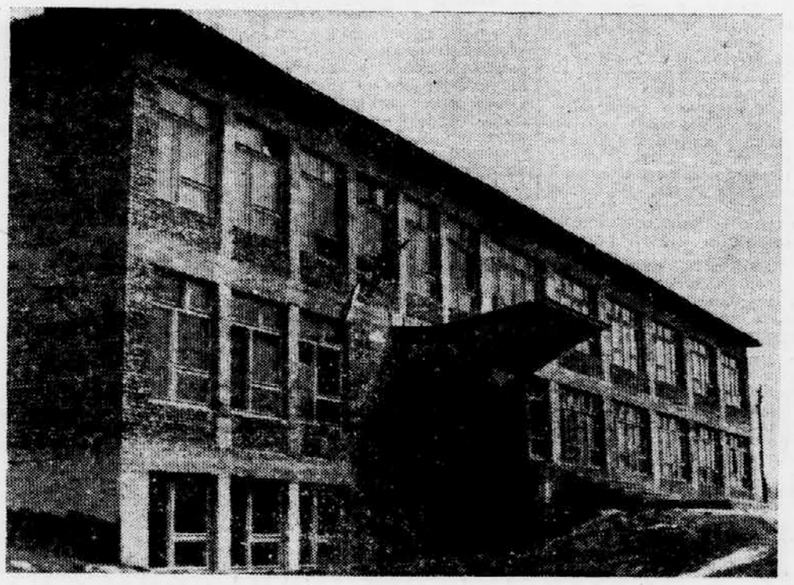
»Dve primerni šoli bi lahko zgradili iz te ene,« mi je dejal možak v vasi. »Ta je prevelika, ni na pravem kraju, pa še dograjena ni. In že sedaj neizkoriščena. Zakaj bi lahko porabili stavbo? Ja, mordа za kakšno tovarno (30 kilometrov od železnice), za kakšen dom oddiha? Število prebivalcev, zlasti mladih, se v teh krajih hitro zmanjšuje. Kmetijstvo nima perspektive...«

Tako razmišljajo o svoji nedograjeni in že razpadajoči šoli domačini. Šolski kolektiv pa si beli glavo, kje dobiti milijone za dograditev šole, da ne bi škoda naraščala, še bolj pa, kako dobiti na šolo ustrezen učni kader. Šola ima podružnico v Selih, kjer bodo ob koncu letošnjega šolskega leta tudi ostali brez učne moči. Da bi združili obe šoli v eno, so veliko razpravljali. Pravijo, da je razdalja za majhne otroke prevelika.

Na povratku sem na prašni cesti srečal drugo učiteljico. Iz tri kilometre oddaljenih Hinj si je nesla potrebna živila za praznike. Kadar ima posebno srečo, si kupi v gostilni celo kruh, največkrat pa ga ni. Po meso mora vsaj v 15 km oddaljeni Žužemberk. Ali lahko 37 tisočakov osnovne plače odtehta vse ostalo, česar nima v tej skaloviti samoti?

Šolstvo v tem delu Suhe krajine je pereč problem. Tudi s šestdesetimi ali še več milijoni, porabljenimi za gradnjo šole v Prevolah pred devetimi leti, ni problem rešen. Nenačrtno (in nepremišljeno) porabljeni milijoni pa terjajo novih 20 do 30 milijonov, da bi bila šola dograjena in opremljena, kot je potrebno. Dograjena zato, da bo verjetno čez nekaj let samevala prazna.

P. ROMANIC

ŠOLA V PREVOLAH. Foto: P. Romanič

POMENEK V UREDNIŠTVU — Raznašalci in prodajalci časopisov so se nedavno zbrali v uredništvu »Dela« in se z uredniki in novinarji pogovorili o svojem delu in težavah, ki jih prinaša ta naporni poklic. Foto: E. Šelhaus

Tudi jaz bom enkrat v časniku

Raznašalci časopisov, ljudje, ki jih največkrat ne poznamo

Vsako jutro nas v nabiralniku ali na kljuki čaka časnik. Nekdo ga je prinesel, nekdo, ki je v zimskem jutru naredil prvo sled v svežen snegu pred hišo. Ob šestih, petih ali še prej... Greš po ulici, zvedeti hočeš novice. Stopiš h kiosku, položiš denar na pult, neke roke se stegnejo, ti izroče časopis, od nekje zaslišiš pridušen »hvala« in že te ni. Večerni sprehod po razsvetljenem mestu. Vse je praznično, končali smo z delom. Nenadoma zaslišiš: »Delo, novo Delo, TT, Tovariš!« Zagledaš drobnega fantiča, ki izteguje roke s časopisi, njegov glas nekam čudno zveni v tihem večeru...

Prodajalci, raznašalci časopisov. Upokojenci, gospodinje, študentje, šolarji. Mnogo jih je. Njihov delovni dan se prične, ko stečejo z rotacijskih strojev zadnji izvodi časnikov. Raznašajo jih, ker je pokojnina premajhna, ker je družina številna, ker nimajo štipendije... Pozimi, poleti, v snegu, dežju, vročini.

»Časopis raznašam že 19 let!« nam je povedala 53-letna raznašalka iz Celja Marija Jazbec. »V letih sem že, posebej pozimi je težko; imam namreč ortopedske čevlje. Raznašanje časopisov pa ni moje edino delo. Kruh si služim tudi s pospravljanjem po hišah in s pranjem perila. Čutim, da kmalu ne bom več zmogla vsega. Takoj po vojni je bilo laže. Bila sem mlajša, pa tudi ljudje so bili drugačni. Več ljudi in manj strojev... Včasih imam občutek, da nekateri mislijo, ko da raznašanje časopisa ni dostojen poklic.«

»Vaša največja želja?«

»Da bi bilo sobotno »Delo« nekoliko manj obsežno, zaradi teže namreč.«

Stane Pristotnik, upokojenec iz Hrastnika. »Časnike sem pričel raznašati pred enim letom. Pokojnina je skromna, 14 do 15 tisoč na mesec, toliko zaslužim z raznašanjem, pa je že lepa vsota. Raznašam po precej hribovitem terenu, malo gor, malo dol, kar za upokojenčeve noge ni najboljša telovadba. Najbolj sem vesel praznikov. Časniki ne izhajajo in tudi jaz lahko malo dalj poležim.«

»Prijateljici sva,« sta povedali Rozalija Sodič in Ana Malnar, raznašalki iz Novega mesta. »Združilo naju je skupno delo in skupna usoda.« Vsaka ima le sina, drugače sta sami. Rozalijin sin je pri vojakih, Anin pa študira v Ljubljani.

»Ne bo mu treba raznašati časopisov!« je s ponosnim lesketom v utrujenih očeh povedala Ana.

»Težko delo je to, zlasti za nas starejše. Včasih si moker do pasu... Težave imava tudi s pobiranjem naročnine. Nekateri ne plačajo takoj in po večkrat morava v prav zadnje nadstropje stolpnic... Zaradi posameznikov. Večina nas razume.

»Bova prišli v časopis?« je radovedno vprašala Rozalija.

»Joj, če bo res, bom takoj pisala sinu! Tudi jaz bom enkrat v časopisu, jaz, ki sem le raznašalka!«

Tončka Božič, gospodinja in mati treh otrok. Zjutraj raznese časnike po več kot polovici Kopra. Za standard in tri otroke. »Začnem že ob petih zjutraj ali še prej. Do sedmih sem gotova. Trudim se, da ne bi trpelo gospodinjstvo in vzgoja otrok. Moževa plača in mojih 22 tisočakov na mesec so dohodki, s katerimi lahko spodobno živimo. Če ne bi raznašala, bi bilo teže. Pet nas je, otroci rastejo...«

»Vam je všeč stran »Zdom in družino« v Delu?« »Ne preveč. Pisana je za ljudi s precejšnjimi dohodki. Približati bi se morala malemu človeku, gospodinjam, ki sicer vedo kaj je brokat, vendar si oblek iz njega ne morejo privoščiti!«

»Raznašam po Bežigradu, je povedal Peter Rupert, djak zadnjega letnika učiteljišča v Ljubljani. »Ob štirih zjutraj skočim na kolo in raznesem 611 časopisov. Včasih zamudim šolo, posebno v slabem vremenu. Štipendija je majhna in 40 do 50 tisočakov, ki jih zaslužim na mesec z raznašanjem, so že prava »profesorska« plača. Morda boste dejali, da veliko zaslužim. Res je, toda to so težko prisluženi dinarji. Mlad sem in laže prenašam vse napore, s katerimi je povezan ta poklic. Mislim, da to delo za starejše ljudi. Se najmlajši ga vsekrat ne zmorejo.«

-er

DELO
VSE DNI V TEDNU

Sole »Angele Ocepek« kmalu ne bo več

Danes bo občinska skupščina razpravljala o novih okoliših

Izmed desetih osemletk, kolikor jih je v občini Ljubljana Center, šole »Frana Levstika«, »Angele Ocepek« in »Poljane« v bodočnosti ne bodo več polne otroškega smeha. Zaradi preseljevanja in doseljevanja prebivalstva v občini Center so te šole ostale brez »otroškega« zaledja in bodo prej ko slej ostale prazne.

Prva med njimi bo šola »Angelce Ocepek«, ki že v naslednjem šolskem letu ne bo imela več prvega razreda. Letos so v prvi razred te šole starši vpisali le 20 otrok, pa še ti niso vsi iz okoliša te šole. Zato bodo prvošolce, ki so na tej šoli že vpisani, prevzele šole »Frana Levstika«, »Majde Vrhovnikove« in »Prežihovega Voranca«.

Zaradi počasnega ukinjanja omenjene šole in spremenjenega števila otrok v posameznih predelih občine sta svet za prosveto občinske skupščine Ljubljana Center in Zavod za pedagoško prosvetno službo Ljubljana I izdelala predlog novih šolskih okolišev. Pri sestavljanju novih šolskih okolišev so upoštevali sedanje število prebivalcev in otrok, zmogljivost šol, letošnji (v glavnem nizek) vpis v prve razrede osemletk, perspektivno naseljenost na različnih področjih občine in problematiko osnovnih šol »Poljane«, »Fran Levstik« in »Angele Ocepek« zaradi zmanjšanja števila otrok v šolskih okoliših teh šol.

Novi šolski okoliši so po predlogu, o katerem bo danes razpravljala občinska skupščina, razporejeni takole:

V šolo *»Majde Vrhovnike«* bodo hodili otroci, ki stanujejo na desni strani Gradišča od Trga revolucije, na Gorupovem nabrežju (desna stran), v Aškerčevi ulici (desna stran), v Tobačni ulici do Ziljske ceste, ob progi do Šubičeve ulice (desna stran) in Trgu revolucije.

Šolo *»Prežihovega Voranca«* bodo obiskovali otroci, ki stanujejo na območju Šubičeve ulice (desna stran), Prešernove ceste in Titove ceste (desna stran) do Šubičeve ulice.

Šola *»Tomela Čufarja«* bo sprejela v učilnice otroke s predela Titove ceste (od Copove ulice do Trga OF), Resljeve ceste in Petkovškovega nabrežja.

Osnovna šola *»Ledina«* bo zajemala okoliš od desne strani Resljeve ceste do Zmajskega mostu, ob Ljubljanici, Petkovškovem nabrežju, Rozmanovi ulici, Trubarjevi cesti proti Njegoševi ulici in Hrvatskem trgu, levo stran Njegoševe ceste in desno stran Masarykove ceste do Resljeve ceste.

V okoliš šole *»Dr. Jožeta Potrča«* bodo hodili otroci iz okoliša, ki ga omejuje desna stran Lipičeve ceste, desna stran Njegoševe ceste, Dolenjska proga, Grabličeva ulica in Ljubljanica.

Šolski okoliš šole *»Toneta Tomšiča«* omejuje Poljanski nasip, desni breg Ljubljanice do Grabličeve ulice, ob Dolenjski progi do Grubarjevega prekopa, Hradeckega cesta, predel Golovca, Strmi pot, Lončarska steza, Streliška ulica in Strossmayerjeva ulica do Poljanskega nasipa.

Osnovna šola *»Frana Levstika«* je namenjena otrokom iz Streliške in Strossmayerjeve ulice, Poljanskega nasipa, Adamič-Lundrovega nabrežja, Tromostovja, Copove ulice, Titove ceste, s Trga revolucije, z leve strani Gradišča, Gorupove ulice, Aškerčeve ulice, Zoisove ceste in Zoisove ulice, Karlovško cesto do predora in Strelisko ulico.

Šolski okoliš šole *»Prule«* pa bo zajemal otroke s predela Šentjakobskega mostu, ob Grudnovem nabrežju, Prule, Grubarjevo nabrežje, Karlovško cesto do predora in Levstikov trg do mostu.

Taka razvrstitev okolišev bo začela verjetno veljati z novim šolskim letom. J. V.

»Mirče Acev« v Sloveniji

Na povabilo zveze kulturno-prosvetnih organizacij Slovenije bo prišel 12. maja v Slovenijo znani makedonski folklorni ansambel AKUD Mirče Acev iz Skopja. Skupina bo nastopila 13. maja v Drami, nato pa bo gostovala še v Celju in Mariboru. V ansamblu Mirče Acev so plesalci narodnih plesov, pevci-solisti, ki pojejo narodne pesmi in instrumentalisti na ljudskih instrumentih. E. J.

Kmalu odlok o določitvi spomeniško-varstvenih območij Ljubljane

LJUBLANA, 6. maja. Predlog odloka o določitvi spomeniško-varstvenih območij v občini Ljubljana-Center in vzdrževanje javnih spomenikov sta bili temi današnje seje sveta za urbanizem in gradbene zadeve, sveta za kulturo in sveta za komunalne zadeve skupščine občine Ljubljana-Center. Seje so se udeležili tudi predstavniki zavoda za spomeniško varstvo in predstavniki zavoda za ureditev stare Ljubljane. Udeleženci so temeljito razpravljali o predlogu za določitev spomeniško-varstvenih območij v Ljubljani, tako da lahko kmalu pričakujemo sprejem odloka o varstvenih področjih v Ljubljani, kar je z ozirom na vse hitrejšo realizacijo urbanističnega načrta Ljubljane nujno potrebno.

—ER

100 let mariborskih učiteljišč

V nedeljo, 10. maja, bodo v Mariboru s številnimi prireditvami počastili 100. obletnico mariborskih učiteljišč. V unionski dvorani bo dopoldne slavnostna akademija, po kateri bodo odkrili spominsko ploščo padlim herojem in borcem ter drugim žrtvam iz vrst absolventov in absolventk mariborskih učiteljišč na nekdanjem moškem učiteljišču v Mladinski ulici. Položili bodo tudi vence pred spomenikom zaslužnega slovenskega pedagoga ravnatelja Henrika Schreinerja. Udeleženci proslave bodo obiskali tudi grobove mariborskih pedagogov na Pobrežju. Ogledali si bodo razstavo na sedanjem učiteljišču na Gosposvetski cesti.

Med 7. in 15. majem bo v študijski knjižnici v Prešernovi ulici razstava slik in literature v zvezi s 100-letnico učiteljišča. Od 3. do 9. maja je teden pedagoških predavanj. Predavali bodo absolventi mariborskih učiteljišč dr. Vlado Schmidt, dr. Dragotin Cvetko, Ivan Tolič, dr. Levin Šebek, Marica Dekleva — Modic, Vladimir Cvetko, Franc Strmčnik in Ivan Sagadin. Popoldne bo tovariško srečanje v restavraciji Branik na Ljudskem vrtu. Pripravljalni odbor pričakuje, da se bo proslave udeležilo precej ljudi. O.

„Divje vožnje“ s hudimi posledicami

Vozniki brez izpita in brez izkušenj ogrožajo varnost na cesti

Iz Vrhnike proti Ljubljani je 23. aprila okoli 14. ure vozil osebni avtomobil znamke »Fiat 1300« s tablico preizkušnja 3-1394. Popolnoma nov avtomobil je vozil z veliko hitrostjo skozi naselje Log po cesti I. reda v smeri proti Ljubljani. Mimoidoči so povedali, da je avto drvel z najmanj 100 kilometri na uro. Cesta je bila suha in zelo primerna za vožnjo. Na blagem desnem ovinku pri hiši št. 66 pa je avtomobil nenadoma zavozil preveč v desno, »skočil« čez obcestni jarek, podrl drevo ter obstal ob drugem. Voznik je zletel iz avtomobila in obležal mrtev.

B. P. je dolga leta varčeval, da bi kupil avtomobil. Leto dni je bil tudi v Nemčiji, kjer je prihranil toliko denarja, da si ga je nabavil. Usodnega dne je odšel na Vrhniko, kjer je dobil tablico »preizkušnja«. Ko se je vračal proti Logu, je vozil zelo naglo, čeprav ni bil vešč vožnje, saj še ni opravil vozniškega izpita. Neizkušenosti se je pridružil še alkohol, ki so ga ugotovili v njegovi krvi — 2,4 promile. Na ovinku pri hiši štev. 66 visi cesta navzven, ker je odtočni kanal na zunanjem delu ob zidu. Voznik se je verjetno ustrašil, da ne bi izvozil ovinka, zato je zavrl in močneje zavil v desno. Zapeljal je s ceste in treščil v drevo, ki ga je prelomil. Od močnega udarca so se odprla vrata in voznik je padel iz avtomobila tako nesrečno, da se je z glavo zadel v drugo drevo, roko pa mu je stisnilo v precep razklanega drevesa.

B. P. je bil poročen in oče triletnega otroka. Osebni avtomobil, ki je prevozil komaj 711 kilometrov, je zaradi voznikove neizkušenosti in deloma tudi vinjenosti postal njegov prerani grob.

Na Komenskega ulici v Ljubljani je v nedeljo, 26. aprila, okoli poldne osebni avtomobil znamke »Fiat 750« trčil v zid hiše št. 1. Pri zavijanju na Komenskega ulico je voznik zaradi neizkušenosti zavozil v hišo. Levi zavoj je bil namreč za voznika pretežaven in nikakor ni uspel izravnati vozila. Prevozil je celo širino ceste, ne da bi avtomobil uspel usmeriti naravnost. V avtomobilu sta bila moški in ženska; ženska se je pri nesreči laže ranila. Na avtomobilu je bilo škode za 300.000 dinarjev. Prometnemu miličniku je Marija Resman iz Ljubljane povedala, da je vozil njen sopotnik, ki je njeno izjavo tudi potrdil. Drugače pa so izpovedali očividci. Kolesar, ki je vozil za avtomobilom, je razločno videl za volanom žensko. Natančno je povedal, da je opazil na njenem licu izraz strahu. Hip za tem je prišlo do trčenja. Tik za tem pa sta zamenjala svoja sedeža.

Zakaj naj bi lastnica lagala? Kmalu so odkrili. Vozila je brez vozniškega dovoljenja in sitnosti bi bile razen prekrška še na DOZ.

Na cesti II. reda v vasi Vester pri Škofji Loki je 27. aprila motorist prehiteval kolesarja, ki je vozil pravilno po desni strani. Motorist pa je prehiteval nepravilno. Trčenju je sledil padec. Kolesar, ki se je laže ranil, je predlagal motoristu, naj mu plača 5000 dinarjev in stvar je v redu. Ta pa ni kazal navdušenja za tako rešitev. Ko mu je kolesar zagrozil, da bo poklical miličnike, se je motorist urno vsedel na motor in pobegnil. Kmalu pa so ugotovili, da je pobegli motorist Franc Mesec in tudi vzroka za pobeg ni bilo težko ugotoviti. Na vprašanje, kje ima vozniško dovoljenje, ni vedel odgovora.

V bližini Krmelja na Dolenjskem so miličniki naleteli na dva mladenica, ki sta se na izletu z motornim kolesom ponesrečila. Eden se je hudo ranil, tako da so ga morali odpeljati v novomeško bolnišnico. Bila sta iz Ljubljane in sopotnik Viktor Bauer, ki je ostal nepoškodovan, je povedal, da je vozil motor Janez Spende iz Ljubljane, ki ima vozniško dovoljenje, pač pa ga je pozabil doma. Ni trajalo dolgo, ko so odkrili tudi to laž in ugotovili, da se je nesreča pripetila zaradi premalo izkušenj v vožnji z motorjem.

Še in še bi lahko naštevali primere, ko vozniki sedejo za volan, ne da bi bili vozniki. Premalo se zavedajo, da ne ogrožajo samo svojih življenj, temveč tudi tuja. Iz prakse prometnih strokovnjakov lahko povzamemo, da so to večinoma mlajši ljudje. Vse večja želja postati lastnik in voznik avtomobila je že marsikoga stala življenje. V največ primerih so to lastniki avtomobilov, ki ne morejo počakati, da bi opravili vozniški izpit in se nato varno zapeljali po cesti. Premaga jih izkušnjava in proti večeru, ko so ceste bolj prazne, se počasi pomikajo po stranskih ulicah mesta. Najbolj drzni pa se ne ustrašijo niti glavnih cest.

Pa niso to samo junaki. Tudi novopečeni lastniki fičkov so, ki skušajo čim prej in čim ceneje opraviti vozniški izpit. Učna ura z inštruktorjem velja namreč precej. Zato je dobrodošel prijatelj, ki sede poleg njega, vsaj za korajžo. Če mu uspe, da ga miličniki ne odkrijejo, je tako prihranil nekaj dinarjev, ker bo lahko pred izpitom vozil samo obvezno število ur z inštruktorjem. Včasih gre po sreči. Toda bolj redko, ker miličnikovo oko kaj naglo odkrije novinca, ki po položevo leze po ulici. Prekrsek — vožnja brez izpita — marsikateremu zadostuje, da počaka na vozniško dovoljenje. Vsem pa ne. V računu se često zmotijo, in če je samo materialna škoda, še niso na najslabšem. V. SMOLE

SAP LJUBLJANA

obveščа cenjene potnike, da bodo zaradi zapore ceste na odseku DOLSKO – LITIJA, 7. maja 1964 ukinjene vse vožnje na naslednjih avtobusnih linijah:

LJUBLJANA—VAČE z odh. ob nedeljah, drž. in rep. praznikih iz Ljubljane ob 7.30 in 15.30 ter s povratki iz Vač ob 5.30, 11.30 in 18. uri;
z odh. ob delavnikih iz Ljubljane ob 14.30 in s povratki ob 4.30 in 14.45 ter
z odhodi vsak dan iz Ljubljane ob 19.40.

LJUBLJANA—ŠMARTNO z odhodom iz Ljubljane ob delavnikih ob 6.35 in 18.20 ter s povratkom iz Šmartna ob 5.15 in 12.25 uri.

LJUBLJANA—DOLE z odh. iz Ljubljane vsak dan ob 14.10 in s povratkom iz Dol ob 5.45.

Prav tako bodo z navedenim dnem začele obratovati na liniji LJUBLJANA—DOLSKO in obratno naslednje vožnje:

odhodi iz Ljubljane ob delavnikih: 6.35, 8.00, 12.20, 14.20, 14.30, 18.20, 19.40, 22.20.

odhodi iz Ljubljane ob nedeljah: 7.30 in 15.30.

odhodi iz Dolskega ob delavnikih: 5.04, 5.15, 5.54, 7.18, 9.30, 13.04, 16.19 in 18.15.

odhodi iz Dolskega ob nedeljah: 12.04 in 18.34.

Z istim dnem bo obstoječa avtobusna linija Ljubljana—Besnica—Litija ob delavnikih podaljšana do Dol, medtem ko bo ob nedeljah, drž. in rep. praznikih obratoval avtobus samo na odseku Dole—Litija z odhodom iz Dol ob 5.00 in s povratkom iz Litije ob 19. uri.

Ob delavnikih bo odhod iz Litije proti Dolam ostal nespremenjen; enako tudi povratek iz Dol, medtem, ko bo iz Litije avtobus odpeljal proti Ljubljani ob 6.40.

Potujoče občinstvo opozarjamo na lokalne avtobusne zveze Litija—Vače; Litija—Šmartno in Litija—Ribče.

Vozni redi z navedenimi spremembami so javno izobešeni na vseh avtobusnih postajališčih, na katere se nanašajo.

SAP LJUBLJANA priporoča potnikom svoje prevozne usluge!

4267

ALBUS IN JUGOSLOVANSKA LOTERIJA

NAGRAJUJETA POTROŠNIKE s srečkami jugoslovanske loterije

Pazite na vsebino kupljenega zavitka ALBUS DOMAČEGA DETERGENTA

Morda bo prav v njem SREČKA JUGOSLOVANSKE LOTERIJE

POHOD »PO POTEH PARTIZANSKE LJUBLJANE« — V izložbi poslovalnice Iskra na Titovi cesti so reklamne fotografije za nedeljski spominski pohod »Po poteh partizanske Ljubljane«. Foto: Busić

VIII. POHOD »PO POTEH PARTIZANSKE LJUBLJANE«

25 km od spomenika do spomenika

Tekmovalni pohod bo izpit pripravljenosti in vztrajnosti

LJUBLJANA, 6. maja. — Tehnična komisija pohoda »Po poteh partizanske Ljubljane« je zavrnila nekaj nad 100 prijav, ker niso ustrezale razpisu oziroma so bili prijavljeni premladi ali pa tudi sicer brez zdravniških potrdil. Kljub temu bo prireditelj sprejemal prijave na startnih mestih tik pred tekmovanjem, seveda če bodo ustrezale. Doslej se je prijavilo 865 ekip za množični manifestativni pohod (vsaka ekipa šteje 5 članov), 43 ekip za tekmovalni pohod v moški konkurenci, 7 ekip za tekmovalni pohod v ženski konkurenci, 8 ženskih mestnih reprezentanc, 2 moški mestni reprezentanci za štafetni tek, 24 šolskih štafet in 18 ekip slepe mladine, ki pa bo tekmovala že v petek.

Neprijetno presenečenje ob sicer tako veliki udeležbi je vsekakor dejstvo, da sta se prijavili za moško štafeto le ekipi Celja in Ljubljane. Atleti v nedeljo, 10. maja, nimajo pomembnejšega programa, njihova udeležba pa bi bila dobrodošla kot vselej, saj je bilo tekmovanje štafet vselej najmikavnejše poleg tekmovalnega pohoda.

Proga za moški tekmovalni pohod oziroma partizanski marš — tekmovalci skoraj vso 25 km dolgo pot pretečejo — je speljana od spomenika »Ob žici okupirane Ljubljane« ob Titovi cesti nato mimo Gramozne jame, mimo hiše Smartinska 107, kjer je delovala rajonska ciklostilna tehnika, mimo spomenika Žrtvam NOV v Polju, mimo spomenikov »Ob žici okupirane Ljubljane« na Zaloški in Litijski cesti, nadalje mimo spomenika padlim borcem NOV in žrtvam belogardizma na Urhu v Dobrunjah in mimo spomenika na Urhu. Tekmovalci se bodo nato povzpeli na Orlje in se spustili na Dolenjsko cesto pri spomeniku »Ob žici...« Odtod jih bo pot vodila po barjanskih stezah in čez Ljubljanico po pontonskem mostu, mimo spomenika žrtvam NOV v Koleziji, mimo hiše št. 20 v Emonski ulici, kjer so bili sestanki Glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet in mimo hiše št. 1 v isti ulici, kjer je delovala rajonska ciklostilna tehnika, odtod pa na cilj na Trgu revolucije.

V dvorani Slovenske filharmonije bo po tekmovanju in sicer ob 16. uri svečana razglasitev rezultatov in podelitev spominskih plaket. V programu bo sodeloval tudi partizanski invalidski pevski zbor.

Organizacijski odbor pohoda je sporočil novinarjem, da bodo prihodnje leto vsi tisti, ki so po trikrat in večkrat sodelovali na tej veliki manifestaciji ob praznovanju osvoboditve Ljubljane, prejeli posebne znake. Na vseh dosedanjih sedmih prireditvah je sodelovalo nekaj nad 70.000 udeležencev.

Štiri tekme za državno reprezentanco v waterpolu

BEOGRAD, 6. maja. Po nastopu najboljših jugoslovanskih waterpolistov na mednarodnih turnirjih v Magdeburgu in Budimpešti bo reprezentanca Jugoslavije odigrala v 10 dneh štiri prijateljske tekme z olimpijskim prvakom Italijo. — Prvi dve tekmi bosta 29. in 30. t. m. v Genovi, naslednji dve pa 6. in 7. junija v Dubrovniku in Hercegnovem.

K pripravam jugoslovanske reprezentance za tekmo z Italijo, ki se bodo začele 20. t. m. v Krškem, je zvezni kapetan Boško Vuksanović poklical 20 najboljših igralcev, v Genovo pa bo odpotovalo 11 waterpolistov, ponajveč olimpijskih kandidatov.

»Priprave naših waterpolistov za olimpijski turnir v Tokiu tečejo po načrtu,« je dejal zvezni kapetan Vuksanović, »toda s formo posameznih članov reprezentance nisem zadovoljen. Od 12 olimpijskih kandidatov jih polovica ni sposobna za tekmovanje: Nardelli si še ni opomogel od poškodbe, Kašić je suspendiran, Stanišić in Rosić pa sta v JLA, medtem ko sta Radan in Nonković člana drugoligaškega kluba in nimata zadosti pogojev za kvaliteten trening.«

Po besedah zveznega kapetana bodo jugoslovanski waterpolisti igrali ob koncu junija trikrat z reprezentanco SZ. Prva tekma bo v Beogradu, kraja drugih dveh tekem — prav tako v Jugoslaviji — pa še nista določena.

Večina novincev v košarkarski ekipi ZDA

Košarka sodi med tiste športe, o katerih bo najhujša borba za prestiž na olimpijskih igrah v Tokiu. Po mnogih porazih v tekmovanju za najvišjo lovoriko bodo morali zdaj Američani braniti še prav poslednje pozicije. Ti prekomorci so desetletja suvereno gospodarili pod koši, toda v zadnjem času so že dobili hude nasprotnike. Seveda so za zdaj še zmeraj najmočnejši, ni jim pa uspelo, da bi ostali nepremagani.

Zanimivo je, da so Američani kljub takemu razpletu ostali verni tradiciji. Na turnirju najboljših univerzitetnih ekip so odredili moštvo 12 igralcev, med katerimi so večina novinci, ki bodo na olimpijskih igrah prvič nastopali v državnem dresu.

Podkupovalci v Italiji pri delu

Že spet podkupovanje nogometnih igralcev v Italiji!? Pred kratkim je policija prijela tri osebe, ki so za »prireditev« izida prvenstvene tekme v I. nogometni ligi zahtevale 2,5 milijona lir podkupnine. Trojica je naslovila vodstvu Spala iz Ferrare, ki je v nevarnosti, da bo moral po končanem prvenstvu romati v nižjo ligo, pismo, češ da vedo za igralca Genoe, ki bi bil pripravljen za tako nagrado vplivati na izid tekme med obema enajstericama. (Dejansko je medtem tekmo dobila Genoa 1:0 in je Spal obtičal na predzadnjem mestu v razpredelnici.) Pristojni ljudje iz zveze so posegli v afero tako, da so res poslali človeka na določeno mesto, ki pa ni imel zahtevanega denarja, marveč samo prazno aktovko in nekaj časopisnega papirja v njej.

Sporting in MTK v pokalnem finalu Evrope

MADRID, 6. maja. — Lizbonski Sporting se je uvrstil v finale tekmovanja za pokal evropskih pokalnih zmagovalcev z zmago nad Olimpiquom iz Lyona 1:0 (0:0). To je bila že tretja tekma obeh moštev. Edini gol je dosegel Osvaldo v 68. minuti.

Sporting bo v finalu igral z MTK

Stara praksa — nove težave

Ali za kolesarje ni mogoče uvesti boljšega načina dela?

Preteklo nedeljo je bila v Beogradu in okolici I. kolesarska dirka za državno prvenstvo v članski in mladinski konkurenci, o čemer smo na kratko že poročali. Kakor je znano, so se slovenski vozači kaj slabo odrezali, saj je bil med njimi najboljši Valenčič šele peti v končni razvrstitvi, medtem ko so štiri najboljša mesta pripadla manj kvalitetnim kolesarjem. V zvezi s temi dogodki je povedal nekaj podrobnosti udeleženec te prireditve Rogov trener Zvone Zanoškar, ki se je obenem dotaknil tudi še nekaterih drugih problemov v tej športni zvrsti.

Kje je treba iskati vzroke za tako slab plasma slovenskih kolesarjev na državnem prvenstvu?

— Ta nedeljska dirka je nedvomno velik neuspeh za slovenske reprezentante, ki spričo priznane kvalitete ne bi smeli dopustiti, da so jim najboljša mesta pobrali slabši vozači. Zdi se, da je bilo med njimi premalo povezanosti in so pri tem prevladovali nezdravi klubski interesi. Medsebojna nesoglasja so drugi kajpada s pridom izrabili, se pravi z drugimi besedami, kjer se prepirata dva .... No, če so že člani pripravili tako razočaranje, pa smo lahko temboli veseli naših najmlajših udeležencev, ki jih je bilo med 85 nastopajočimi 12. Po dva mladinca Mladosti in Roga ter eden iz Ajdovščine so se prerinili med sedemnajsterico najboljših, kar je nedvomno zelo spodbudno. Še posebno sem vesel 16 let starega Jožeta Petelinkarja, ki je zelo nadarjen in s katerim lahko naš klub resno računa tudi vnaprej, seveda, če bo mladi fant še naprej tako prizadeven.

Na seji tehnične komisije KZJ je bilo med drugim tudi govora o vzrokih poloma naše reprezentance na letošnji mednarodni dirki »Po Tunisu«. Kdo so krivci neuspeha?

— Na tem sestanku komisije, katere član sem tudi jaz, je bila na vrsti razprava tudi o tej točki. Zvezni kapetan Petrović je nazadnje predlagal kazen za Valčiča, Bajla, Ronerja in Valenčiča, ki so zaradi dozdevne nezadostne borbenosti odstopili že po prvih etapah dirke. Predsednik KK Pulj Rajković in jaz se s tem predlogom nikakor nisva strinjala, zavoljo tega, ker sva prepričana, da so bili krivci med funkcionarji in ne med vozečimi, ki so morali odstopiti zaradi nezadostne pripravljenosti za tako naporno nalogo. Vsak dober poznavalec kolesarskega športa si je bil lahko čisto na jasnem, da reprezentanti — razen Boltežarja seveda — s tako kratkimi pripravami, kakršne so imeli Jugoslovani, ne morejo pričakovati kaj prida na taki dirki. Nevzdržna je težnja osrednjega foruma, da bi klubi financirali priprave lastnih vozačev za reprezentančne nastope. Obenem naj pripomnim še to, da je bila ta tuniška odprava, kakor že mnogokrat poprej, spet opremljena zelo slabo. Potemtakem res ni težko najti prave krivce za ta neuspeh. —

Kaj pa sodite o skorajšnji dirki miru, ki se je bo udeležila tudi Jugoslavija?

— Nočem biti črnogled in že vnaprej prerokovati kaj nerazveseljivega, toda zdi se mi, da so odgovorni ljudje spet napravili staro napako. V mislih imam namreč priprave reprezentantov (Šantavca, Boltežarja, Čubrića, Ponovića, Pavlika in Veličkovića) v športnem centru v Košutnjaku, ki so po mojem pomanjkljive in neprimerne. Tem fantom prav gotovo primanjkuje več enodnevnih dirk.

Tovariš Zanoškar je bil določen za spremstvo na tej dirki, toda kakor je izjavil, je ponudbo zavrnil, ker sodi, da morajo biti tudi funkcionarji na prireditvi v popolnem soglasju. Ob neuspehu bi tovariš Zanoškar — kar je čisto razumljivo — ne hotel deliti neupravičene soodgovornosti, ki naj tudi naprej bremeni samo tiste, ki so sami odgovorni za celotne priprave.

Ali je bilo na tem sestanku še kaj zanimivega in omembe vrednega?

— Naša tehnična komisija je določila že kandidate za dirko Tour de l'Avenir. 15 jih je, med njimi so Šantavec, Boltežar, Ukmar, Škerlj, Valenčič in Roner. V Francijo pa jih pojde seveda samo 8. Zanimiva je tudi ponudba italijanske kolesarske zveze, ki je povabila našo olimpijsko reprezentanco na trimesečne priprave v Italijo, in sicer vse na svoje stroške! Nedvomno bi to našim fantom zelo koristilo, saj bi se lahko domala vsak dan v družbi italijanskih vozačev udeleževali enodnevnih dirk. Vabilo je zelo vabljivo, vendar bo o tem sklepal sekretariat.

ST. L.

Nadarjeni Rogov mladinec Jože Petelinkar

Anglija — Urugvaj 2:1 (1:0)

LJUBLJANA, 6. maja. — Nogometna reprezentanca Anglije je pred 50.000 gledalci premagala na Wembleyu Urugvaj z 2:1 (1:0). — Strelca: Byrne v 43. in 49. minuti za Anglijo, Spencer v 75. minuti za Urugvaj.

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST,
DA NAS JE PREZGODAJ ZAPUSTILA NAŠA

EDITA RIBNIKAR

ZVESTO SODELAVKO BOMO OHRANILI
V TRAJNEM SPOMINU!

**KOLEKTIV ŠOLSKEGA CENTRA
ZA TRGOVINO IN GOSTINSTVO V LJUBLJANI.**

Nepričakovano nas je v 81. letu zapustil
naš dobri mož, oče, tast in dedek

Janez Varl

železniški poslovodja v pokoju

Pogreb pokojnika bo v petek, 8. maja 1964, ob 16. uri
na pobreškem pokopališču v Mariboru

Žalujoči:

žena Rozalija, hčerki Rozika in Hilda, sin m. ph. Janez, vnuki Rajko, Andrej in Bistra, snaha Vojka in drugo sorodstvo

ZIMSKA SEZONA 1963-64

Živahno kakor sredi poletja

Nekaj vpogleda v uspehe zimske plavalne sezone v Jugoslaviji

Da plavanje ni samo sezonski šport poletnih mesecev, je stara resnica, ki pa le polagoma prodira tudi v naše — jugoslovanske — vrste. Prav gotovo temu precej botrujejo zelo zaostale materialne razmere, saj smo po številu zimskih bazenov prav gotovo med zadnjimi evropskimi državami. V zadnji sezoni so se razmere nekoliko izboljšale — povrh edinega primernega zimskega bazena v Zagrebu smo dobili še dve novi plavališči na Reki in v Kranju. Že ta majhna pridobitev pa je izredno poživila zimsko delo med plavalci in tako lahko že letos govorimo o precej plodnejši sezoni v vodi tudi pozimi.

Zimska plavalna liga — ki je bila sicer bolj lokalnega pomena — zimsko državno prvenstvo, mednarodni miting ter še vrsta manjših prijateljskih srečanj so razgibala plavalno dejavnost. Vse to pa je terjalo od plavalcev temeljitejše priprave in vestnejši trening, kar je naposled rodilo tudi sadove. Že bežen pogled po najboljših rezultatih jugoslovanskih plavalcev v minuli zimi kaže v primerjavi z lansko zimsko sezono viden napredek. Mnogi plavalci pa so v zadnji zimi dosegli celo boljše rezultate kakor lani poleti.

S posebno velikim uspehom so v letošnji zimi nastopali slovenski plavalci, ki je dosegel vrhunec na državnem prvenstvu, na katerem so osvojili sedem prvih mest. V primerjavi z lansko poletno sezono so naši najboljši plavalci tudi znatno izboljšali osebne rekorde. Poglejmo nekaj primerjav!

Vrhovšek — 100 m hrbtno poleti 1963 1:03,3 — pozimi 1964 1:02,4, 200 m hrbtno 2:23,5 — 2:20,0, **Dermastia** — 100 m prosto 59,2 — 58,2, 100 m metuljček 1:06,9 — 1:02,9, **Zavrnik** — 100 m prosto 1:02,2 — 1:00,4, 200 m prosto 2:19,6 — 2:13,9, **Ogrin** — 200 m prsno 2:56,7 — 2:53,3, **Levičnik** — 200 m hrbtno 2:39,2 — 2:36,2, **Daneu** — 200 m hrbtno 2:40,5 — 2:39,8, **Souvanova** — 100 m hrbtno 1:21,5 — 1:17,4, 200 m mešano 3:08,9 — 3:01,9, **Petermanova** — 100 m prsno 1:29,5 — 1:27,0, 200 m prsno 3:09,0 — 3:080.

Kljub temu, da tudi ljubljanski plavalci, ki so dosegli v tej zimi največji napredek, še vedno nimajo najbolj idealnih pogojev za trening in so bile priprave za državno prvenstvo združene z mnogimi težavami — od zamudnih voženj na trening v Kranj pa do precej pogostne gripe — je njihov uspeh vendarle dokaz, da se še zdaleč niso povzpeli toliko, kolikor bi bili zmogli. Še krepak korak nas loči od evropske kvalitete, toda prav uspehi v letošnji zimi so zgovorna priča, da tudi ta cilj ni nedosegljiv.

M. P.

ZIMSKA SEZONA 1963-64

MOŠKI:

100 m prosto: 1. Depolo (JLA) 56,7, 2. Dermastia (L) 58,2, 3. Dorčič (PR) 58,4, 6. Kocmur (T) 59,6, 8. Zavrnik (L) 1:00,4

200 m prosto: 1. Dijakovič (MS) 2:06,4, 2. Jäger (MZ) 2:10,0, 3. Dobrila (PR) 2:10,5, 6. Zavrnik (L) 2:13,9, 8. Brinovec V. (T) 2:17,7, 9 Brinovec P. (T) 2:17,8

400 m prosto: 1. Dijakovič (MS) 4:28,2, 2. Rogušič (JS) 4:31,5, 3. Clekovič (MZ) 4:40,8, 6. Brinovec P. (T) 4:53,3, 7. Zavrnik (L) 5:04,8

100 m prsno: 1. Tomičič (MZ) 1:11,3, 2. Perišič (PB) 1:13,2, 3. Boneti (PR) 1:14,2, 5. Levičnik B. (T) 1:17,4, 8. Ogrin (L) 1:19,3

200 m prsno: 1. Perišič (PB) 2:32,0, 2. Tomičič (MZ) 3:40,2, 3. Boneti (PR) 2:43,9, 7. Ogrin (L) 2.53,3, 9. Levičnik B. (T) 2:56,6

100 m metuljček: 1. Dermastia (L) 1:02,9, 2. Zlatič (CZ) 1:03,0, 3. Depolo (JLA) 1:03,0, 7. Brinovec V. (T) 1:08,3

200 m metuljček: 1. Zlatič (CZ) 2:27,2, 2. Vlahovič (MZ) 2:32,7, 3. Krstonošič (OK) in Volčanšek (MZ) 2:34,0, 5. Dermastia (L) 2:35,3, 9. Vošnjak (L) 2:52:6, 10. Breskvar (L) 2:55,6

100 m hrbtno: 1. Vrhovšek (L) 1:02,4, 2. Dorčič (PR) 1:03,9, 3. Lazar (JS) 1:07,7, 5. Jesenšek (C) 1:09,9, 8. Levičnik Ž. (T) 1:11,7, 9. Košnik M. (T) 1:11,9

200 m hrbtno: 1. Vrhovšek (L) 2:20,0, 2. Dorčič (PR) 2:20,3, 3. Jesenšek (C) 2:32,5, 7. Levičnik Ž. (T) 2:36,2, 9. Daneu (L) 2:39,8

200 m mešano: 1. Vrhovšek (L) 2:25,8, 2. Rogušič (JS) 2:25,9, 3. Dorčič (PR) 2:28,8, 6. Dermastia (L) 2:30,8, 8. Brinovec P. (T) 2:35,6

4x100 m mešano: 1. SFRJ 4:15,2, 2. Ljubljana 4:26,0, 3. Primorje 4:29,4, 8. Triglav 4:47,8.

ŽENSKE:

100 m prosto: 1. Trtnik (L) 1.08,2, 2. Zeier (JD) 1:08,8, 3. Boban (JS) 1:09,2

400 m prosto: 1. Zeier (JD) 5:14,0, 2. Verži (MZ) 5:28,0, 3. Franjičević (PB) 5:43,6, 7. Trtnik (L) 6:08,6, 10. Jančar (T) 6:24,8

100 m prsno: 1. Bjedov (MS) 1:21,9, 2. Maričić (MZ) 1:26,8, 3. Kumer (MD) in Peterman (L) 1:27,0, 5. Spindler (L) 1:28,8, 7. Breskvar (T) 1:29,8

200 m prsno: 1. Bjedov (MS) 2:58,6, 2. Maričić (MZ) 3:07,4, 3. Peterman (L) 3:08,0

100 m metuljček: 1. Tresič (JS) 1:18,8, 2. Škorja (V) 1:21,0, 3. Jelovac (PS) 1:21,1, 4. Breskvar (T) 1:25,0, 5. Souvan (L) 1:25,7

100 m hrbtno: 1. Pilič (JS) 1:16,0, 2. Souvan (L) 1:17,4, 3. Segrt (JD) in Rubeša (PR) 1:20,4, 7. Trtnik (L) 1:23,0

200 m mešano: 1. Bjedov (MS) 2:50,6, 2 Škorja (V) 2:54,8, 3. Rubeša (PR) 2:57,0, 4. Souvan (L) 3:01,9

4x100 m mešano: 1. SFRJ 5:12,0, 2 Ljubljana 5:26,7, 3. Primorje 5.32,7, 9. Triglav 5:56,8.

Loški rekorder – Edi Lenz

Nov absolutni rekord – v Škofji Loki?

V mednarodnih motociklističnih krogih zatrjujejo, da že nekaj let ni pravega (mnogo obetajočega) tekmovalnega kadra. Strokovnjaki so bili veseli zato, ko se je pred leti pojavil na dirkališčih širom po Evropi danes petindvajsetletni dunajski mizar Edi Lenz.

Leta 1958 se je zapisal motornim dirkam; tekmoval je s »Triumphom« (650 ccm), ki mu je ostal zvest še naslednje leto. Nekaj dobrih plasmajev na domačih dirkah je še bolj razvnelo njegovo vnemo. Zato si je leta 1960 kupil pravi dirkalni stroj; športni tovariš Hochwallner mu je odstopil »Nortona« (350 ccm). Z njim je v sezoni 1960 nastopil na 21 dirkah. V Tubbergenu je prvič startal v tujini in zasedel 7. mesto pred našim opatijskim znancem, Avstralcem Findlayem. Na Platschbergu mu je športna sreča obrnila hrbet; po hudem padcu je moral ostati 14 dni v bolnišnici. Toda volje do dirk ni izgubil, nasprotno: na tekmovanjih je segal čedalje po boljših mestih. V Budimpešti sedmi, v Beogradu četrti, v Celovcu in Laa obakrat tretji . . . povsod se je pomešal med favorite.

Leta 1961 mu je sedanji tovarniški vozač japonske tvrdke »Suzuki«, someščan Bert Schneider prodal motor »Norton« 500 ccm. Z dvema strojema je odtlej Edi Lenz potoval po vsej stari celini. Med redkimi avstrijskimi dirkači je, ki se je upal tudi na najtežjo dirko na svetu — na angleški »Tourist Trophy«, na otok Man. Med 101 tekmovalcem je zasedel 45. oziroma 48. mesto (v 500 ccm oz. 350 ccm). Pozneje, na dirkah v Le Mansu (Francija) — po avtomobilski preizkušnji — so se motoristi pomerili na 135 km. V pravi nevihti je zmagovalec dosegel povprečno hitrost 187 km/h, Lenz (11.) pa je prišel še zmeraj na 174 km/h. Še in še bi lahko naštevali njegove uspehe.

Predlani je vojaško suknjo spet zamenjal za črn dirkalni kombinezon, lani pa je prišel tudi k nam — v Škofjo Loko — po zmago in absolutni rekord (121,988 km/h na motorju Norton Manx 350 ccm)!

Pred dnevi je bil spet med najboljšimi na dirkah za »Veliko nagrado Avstrije« v Salzburgu (sedmi v 350 ccm in deveti v 500 ccm).

— Ali boste 24. maja prišli branit absolutni rekord v Škofjo Loko?

»Seveda bom,« nam je odločno odvrnil simpatični dirkač. »Toda računam, da bo v letošnji zasedbi prav gotovo še kdo hitrejši kot jaz lani. Na lanskih dirkah smo razen Jugoslovanov nastopili samo še Avstrijci in Italijani. Letos bo elitnejša, prava medcelinska konkurenca! Zato sem trdno prepričan, da bo na bližnjih dirkah prav gotovo nekdo zboljšal moj absolutni rekord. Sicer pa — kaj bi ugibali, počakajmo raje na 24. maj.«

Ob slovesu pa nam je Edi Lenz vendarle krepko stisnil roke.

(hü)

Matulović vodi

VRŠAC, 6. maja — V 13. kolu šahovskega turnirja so bili doseženi tile rezultati: Cokaltea — Bučan 1:0, Baretić — Kovač 0:1, Kapelan — dr. Tešić prek., Popov — Bradvarević 0:1, Nikolin — Puc remi, Matulović — Lučić 1:0, Parma — Grozdanić 1:0, Knežević — Slivić 1:0.

Stanje po 13. kolu: Matulović 11.5, Knežević, Parma 10, Bradvarević 9.5, Kovač 9 (1), Cokaltea 7.5, Bučan 6.5 (1), Puc, Baretić 6.5, dr. Tešić 4.5 (1), Slivić, Nikolin 4, Kapelan 3.5 (2), Grozdanić, Lučić, Popov 2 (1).

„DVIGALOTEHNA“

inženiring, montaža in servis za dvigala in transportne naprave

LJUBLJANA, CIGALETOVA 8, tel. 31-573, 31-574

v poslovnem in tehničnem sodelovanju s tovarno jeklenih konstrukcij in transportnih naprav »KOVINARSKA« — VIDEM-KRŠKO

obvešča

vse projektivne biroje, gradbena podjetja ter ostale investitorje in gospodarske organizacije, ki se zanimajo za instalacijo dvigal ter ureditev notranjega in zunanjega transporta, da bomo sodelovali v okviru naše dejavnosti z našimi eksponati in našimi strokovnjaki na

III. Mednarodnem sejmu obmejne blagovne izmenjave

ALPE—ADRIA

na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani — hala B od 9. do 17. V. 1964

Naše podjetje svetuje, projektira, proizvaja, montira in vzdržuje v sodelovanju z domačimi in inozemskimi kooperanti:

— električna osebna in tovorna dvigala vseh vrst in sistemov FLOHR-OTIS (Berlin—New York) in ING. A. FREISSLER, Wien

— hidravlična osebna in tovorna dvigala za vse obtežbe in dvižne višine do 12 m sistema KLEEMANN, Stuttgart

— pomične stopnice (eskalatorje)

— pomične trakove (trav-o-latorje) sistema ING. A. FREISSLER, Wien in EGGERS & KEHRCHAN, Hamburg

— transportne naprave za vse panoge gospodarstva s posebnim poudarkom na notranji transport sistema WERTHEIM-WERKE AG., Wien.

Za vse informacije in tehnične nasvete se obračajte na naše podjetje Dvigalotehna — projektivno-prodajni oddelek — Ljubljana, Cigaletova 8, tel. 31-573, 31-574 oziroma v času III. Mednarodnega sejma Alpe-Adria od 9. do 17. V. 1964 na naše zastopstvo v hali B Gospodarskega razstavišča v Ljubljani.

4268

Med štirimi očmi

Pred prvo potjo v Moskvo

Mednarodni »kros Pravde« v Moskvi bo letošnja najbolj elitna evropska prireditev v krosu. Jugoslavijo bodo zastopali Červan, Važić, Ivanović in Bogunović, toda z našimi atleti je odpotoval v Sovjetsko zvezo tudi trener Janez Gabršek. V razgovoru s trenerjem Španа, Hafnerja in Kovača smo izvedeli marsikaj zanimivega o jugoslovanski in ljubljanski atletiki.

■ **Kako boste potovali v Moskvo?**

»Potovali bomo v treh etapah: z vlakom do Budimpešte, z letalom do Lvova in s posebnim letalom za udeležence krosa od Lvova do Moskve!«

■ **Kakšna bo konkurenca?**

»Naši tekmeci še niso znani, toda na moskovskih ulicah se bodo tokrat verjetno borili najboljši atleti Evrope v krosu!«

■ **Ali so možnosti reprezentance Jugoslavije boljše v ekipni ali posamični konkurenci?**

»Proga bo izredno težka, med našo četverico pa sta samo Červan in Ivanović izrazitejša delgoprogaša, zato ne pričakujem večjega uspeha v ekipni konkurenci. Červan bo imel vsekakor izredno priložnost za nadaljnjo mednarodno uveljavitev.«

■ **Kakšno je vaše delo v AK Ljubljana?**

»Šef trenerjev. Predsednik tehnične odbora. Treniram vse tekače od pionirjev do Španа!«

■ **Kako se AK Ljubljana pripravlja na novo sezono?**

»Ker še vse doslej nismo dobili nobenih finančnih sredstev, se bo to poznalo na uspehih celotnega kolektiva. Prvi ukrep je, da na primer mlajši mladinci — lani so bili četrti v državi — letos ne bodo tekmovali v zvezni konkurenci!«

■ **Priprave Špana za Tokio?**

»Zares je nujno, da se Špan iz Sevnice preseli v Ljubljano. — V zimskem času se je pač lahko javil vsakih 14 dni na kontrolnem treningu, v poletni sezoni pa v teh pogojih ne bo mogel več trenirati!«

■ **Vaše želje?**

»Uspeh Špana na olimpijskih igrah v Tokiu!«

T. R.

Sedemnajst ekip v finalu

Za pokal Jugoslavije z belo žogico

BEOGRAD, 6. maja — Na finalnem turnirju za letošnji namiznoteniški pokal Jugoslavije, ki bo 10. t. m. v Osijeku, bosta sodelovali po dve najboljši ekipi z republiških pokalnih tekmovanj v Sloveniji, Srbiji in Hrvatski ter po en zastopnik BiH, Črne gore in Makedonije.

V letošnjem četrtem tekmovanju za pokal Jugoslavije je sodelovalo rekordno število ekip. Po nepopolnih podatkih NTZJ je nastopilo več ko 3000 ekip. Samo v Ljubljani je tekmovalo 239 ekip, v Senti 104, v Banatu 387, v BiH 306 itd.

Na letošnjem finalnem turnirju bodo igrali: Olimpija (Ljubljana), Triglav (Kranj), Partizan (Beograd), Senta, Zagreb, Maraton (Zagreb), Bosna (Sarajevo), Radnički (Ivangrad), Rabotnički (Skopje) v moški ter Olimpija (Ljubljana), Duga Resa, Poštar (Zagreb), Novi Sad, Mladost (Zemun), Zenica, Radnički (Ivangrad) in Pelagonija (Bitolj) pri ženskah.

Naslova lanskega zmagovalca pokala Jugoslavije branijo igralci in igralke ljubljanske Olimpije. Najboljši na turnirju v Osijeku bodo kot zastopniki Jugoslavije tekmovali na letošnjem turnirju za pokal evropskih prvakov.

Olimpija – Slovan 5:1

LJUBLJANA, 6. maja. — V prijateljski nogometni tekmi za trening je nekoliko spremenjena enajstorica Olimpije po precej ležerni igri premagala Slovana 5:1 (1:0). Gole so dali: Nikolić 3, Rudinski 2 in Kranjc, za domače pa Kitić. Sodil je Goli.

Zaostali tekmi SNL

Danes ob 17. uri bosta na sporedu dve prvenstveni tekmi slovenske nogometne lige iz prejšnjega kola: v Trbovljah bosta igrala Rudar in Ljubljana, v Ljubljani pa Maribor B in Olimpija B.

ŠESTO KOLO ZVEZNE KOŠARKARKE LIGE

Dragocena in težka zmaga Olimpije

Olimpija : Zadar 93:87 (48:35)

LJUBLJANA, 6. maja. — Košarkarji ljubljanske Olimpije so v šestem kolu zvezne lige premagali na igrišču pod Cekinovim gradom Zadar s 93:87 (48:35). Sodnika: Minič in Stepanović iz Beograda —slaba. Gledalcev: okoli 3000.

OLIMPIJA: Bassin 10, Povž, Weibl, Müller 16, Tavčar 14, Zupančič 3, Eiselt 28, Daneu 18, Potočnik 4 (trener: Mik Pavlovič).

ZADAR: Cubrić 16, Stipčević 8, Valčić, Ostarčević 12, Marcelič 13, Troskot 28, Košta, Anič, Jurišič II 2, Jurišič I, Jelič 8 (trener: Enco Sovitti).

OSEM KOŠEV EISELTA

Olimpija je v prvih minutah tradicionalno težke tekme z Zadrom zaigrala zares odlično, posebno od 6:6 do 14:6 in 14:8 do 22:8! Dirigent igre Ivo Daneu je sijajno podajal žoge v bliskovite nasprotne napade, medtem ko je Eiselt tokrat zadel koš v vsakem metu. Ljubljančani so začeli tekmo s prvo peterko Daneu, Müller, Potočnik, Eiselt in Tavčar, ki so s pazljivo igro v obrambi in zanesljivimi streli na koš povečevali prednost od minute do minute. V 11. minuti — ko je vstopil v igro temperamentni Bassin — je bilo že 30:17. Eiselt je bil z osmimi lepimi zadetki od daleč najučinkovitejši strelec Olimpije.

HITRI IN UČINKOVITI BASSIN

Bliskovite kombinacije Daneu—Bassin—Müller so bile najlepše na današnji tekmi. Izkušeni Daneu in hitri Bassin sta bila prava dirigenta Olimpije in najzaslužnejša, da so domačini v 13. minuti že vodili z 38:19! Bassin je v zadnjih minutah pred odmorom zares navduševal: na polovici Olimpije je prestregel pet ali šest žog, medtem ko je v napadu dvakrat zadel koš iz težkih položajev. Danevova ekipa je proti koncu nekoliko popustila in Daneu je dve sekundi pred odmorom postavil rezultat polčasa — 48:35.

SLABA IGRA V OBRAMBI

Olimpija je po dveh zaporednih porazih na domačem igrišču tokrat vendarle premagala Zadar, čeprav s skromno razliko 93:87! Tradicionalno nemirna igra v drugem polčasu se je ponovila tudi tokrat: Daneu je po nekaj napakah soigralcev igral izredno nemirno, Eiselt dolgih 10 minut ni zadel koša, Müller in Potočnik v obrambi nista ujela skorajda nobene žoge in Zadar je počasi — toda vztrajno — zmanjševal prednost domačih. Bilo je — 51:37, 51:42, 55:43, 55:46, 59:46, 59:48, 61:48, 61:50, 63:50, 63:53, 67:53, 67:57, 69:57, 69:64! Zadar je tako v 12. minuti prvič zmanjšal razliko rezultata na pet točk razlike.

DRAMATIČNE ZADNJE MINUTE

V 14. minuti se je začela dramatična borba za vsak koš pri rezultatu 75:70. Bassin in Ostarčević sta že zapustila igrišče zaradi pet osebnih, štiri prekrške pa so napravili Tavčar, Potočnik, Müller, Troskok, Jurišić II in Marcelić. V odločilni napadih se je posebno izkazal Müller, ki je z odbojko povečal na 83:75 in samo minuto pozneje na 87:79. Zadar je imel zares veliko priložnost 2 minuti in 17 sekund pred koncem, ko je sodnik Stepanović pri rezultatu 87:83 neupravičeno odvzel Olimpiji žogo. Film odločilnih zadetkov: 88:83 Zupančič, 89:83 Zupančič, 91:83 Eiselt, 93:83 Tavčar, 93:85 Cubrić, 93:87 Marcelić.

Olimpija je igrala odlično prvih 13 minut, dobro naslednjih 10 in slabo do konca. Najboljši je bil Eiselt, medtem ko se je Daneu izkazal samo z nekaj koši v kritičnih trenutkih. Res je, da je Olimpija tokrat igrala manj na Daneva kot v zadnjih tekmah in da Daneu v bliskovitih akcijah večkrat ni imel soigralca, ki bi zaključeval njegove efektne poteze. Bassin je igral samo pol tekme, toda s svojimi hitrimi skoki v obrambi bi zaslužil nadpovprečno oceno.

A. PASTERNJAK

Crvena zvezda : Slovan 72:60 (45:24)

BEOGRAD, 6. maja. — Koarkarji Crvene zvezde so na stadionu na Kalemegdanu premagali ljubljanskega Slovana z 72:60 (45:24). Sodnika: Prelogović in Markotić iz Zagreba — dobra. Gledalcev: okoli 500.

CRVENA ZVEZDA: Pavlović 13, Popović 8, Cvetković 9, Matić 12, Dragojlović 30 (trener: Bjegojević).

SLOVAN: Peterka 14, Brišnik 9, Strehovec 6, Samaluk 13, Zevnik 8, Sok 6 (trener: Wallas).

Crvena zvezda je odločila tekmo šestega kola s Slovanom že v prvem polčasu, ko so domačini z nezgrešljivim strelcem Dragojlovićem dosegli na razmočenem igrišču na Kalemegdanu 21 točk prednosti! Slovan je začel drugi polčas s prvo peterko Samaluk, Peterka, Brišnik, Sok in Strehovec. Ljubljančani so z bliskovitimi nasprotnimi napadi in dobro igro v obrambi močno zmanjšali razliko. Košarkarji Slovana so v zadnjih 20 minutah zares nadigrali domačine, tako da je bil rezultat drugega polčasa 36:27 za Slovan! Posebno odlično so metali proste mete: 10 metov — 10 točk!

Najboljši igralci tekme so bili: Dragojlović in Pavlović pri Crveni zvezdi, Brišnik in Zevnik v prvem ter Samaluk, Sok in Peterka v drugem polčasu pri Slovanu.

J. WALLAS

Lokomotiva : Partizan 101:89 (51:45)

ZAGREB, 6. maja. — Košarkarji Lokomotive so premagali beograjskega Partizana s 101:89 (51:45).

LOKOMOTIVA: Lalić 25, Bočkaj 25, Petričević 19, Novosel 10, Rimac 10, Omašić 8, Glogovac 4.

PARTIZAN: Janković 35, Jelić 17, Milosavić 16, Žutić 15, Kraupa 4, Ćurčić 2.

V prvem delu igre sta se obe ekipi menjavali v vodstvu, nato pa so prevzeli pobudo domači, ki so vodstvo zadržali do konca. Lokomotiva je bila nasploh nevarnejši nasprotnik in je njena zmaga zaslužena.

Split : Železničar 53:70 (27:37)

SPLIT, 6. maja. — Košarkarji Železničarja so pred 1000 gledalci premagali Split s 70:53 (37:27).

SPLIT: Antonini, Tomić, Piplović, Seklin, Poduje 4, Katić 2, R. Tvrdić 12, L. Tvrdić 2, Ninčević, Radović, Prug 17, Skansi 16.

ŽELEZNIČAR: Stojković, Kolaković 14, Jeličić, Diklić 12, Krian 14, Kiseljak 14, Starčević, Radišić, Ledić, Kasum 16.

Split je bil do srede prvega polčasa enakovreden nasprotnik, toda v nadaljevanju so Karlovčani s hladnokrvnimi meti od daleč popolnoma nadigrali novince.

Strelci

162 — Korač (Beograd)
138 — Daneu (Olimpija)
135 — Eiselt (Olimpija)
133 — Toskot (Zadar)
120 — Ražnjatović (Radnički)
117 — Cvetković (Crvena zvezda)
116 — Križan (Železničar)
108 — Kolaković (Železničar)

Lestvica

Beograd	6	6	0	524:434	12
Olimpija	6	4	2	542:485	8
Lokomotiva	6	4	2	439:420	8
Železničar	6	3	3	410:373	6
Radnički	5	3	2	332:311	6
Zadar	6	3	3	433:423	6
Partizan	6	3	3	429:438	6
Crvena zvezda	6	3	3	431:459	6
Split	6	1	5	349:404	2
Slovan	7	0	7	378:469	0

Premočna zmaga Olimpije

LJUBLJANA, 6. maja. — V prostorih ŽTP je bil danes republiški finale tekmovanja za namiznoteniški pokal Jugoslavije. Kakor lani je tudi tokrat prepričljivo zmagala ekipa državnega prvaka Olimpije. Olimpija je tekmo z Jesenicami dobila brez igre 5:0 wo, ker Jeseničani niso nastopili. V odločilni tekmi za prvo mesto pa je premagala Triglav iz Kranja 5:2. Najboljši je bil Vecko, ki je zmagal v vseh srečanjih in ni izgubil niti niza.

Rezultati: Triglav : Ljubljana 5:1 (Tomc : Štader 0:2, Teran : Sazonov 2:0, Klevišar : Godina 2:1, Teran : Štader 2:0, Tomc : Godina 2:1, Klevišar : Sazonov 2:1).

OLIMPIJA : Jesenice 5:0 wo. OLIMPIJA : Triglav 5:2 (Grintal : Klevišar 2:1, Jazvič : Teran 1:2, Vecko : Tomc 2:0, Grintal : Teran 0:2, Vecko : Klevišar 2:0, Jazvič : Tomc 2:0, Vecko : Teran 2:0).

Priprave olimpijske reprezentance

BEOGRAD, 6. maja. — Košarnem centru v Košutnjaku so se začele priprave olimpijske nogometne reprezentance, ki bo igrala v soboto s Partizanom v Novem Sadu in v nedeljo z Vojvodino v Beogradu. Selektor Ljubomir Lovrić je izjavil, da bo olimpijska reprezentanca za Tokio izpopolnjena z nekaterimi novimi igralci. Med pozvanimi kandidati sta odpovedala udeležbo Lamza in Radović, ki sta poškodovana, tako da so naknadno poklicali še Srdnjana Čebinca.

M. V.

Grški nogometaši niso profesionalci

Zadeva z grškimi nogometaši, ki so jih kar sredi kvalifikacijskih tekem za Tokio Grki sami razglasili za profesionalce in jih umaknili iz nadaljnjega tekmovanja, se je na vrat na nos zaobrnila na glavo. Zdaj se je izkazalo, da so neki »dobro poučeni« novinarji vrgli to senzacijo v svet z utemeljitvijo pač, da so grške vrhunske igralce ožigosali tako zato, ker so člani nacionalne nogometne zveze, ki šteje med članstvom tudi poklicne nogometaše. Enakih aktivnih zastopnikov te športne zvrsti pa je po vsem zahodnem svetu nešteto. Kako bo poslej z grško reprezentanco, ki je v prvem dvoboju celo premagala Anglijo in bi morala dalje nastopiti proti ČSSR, še ni odločeno.

Rang v olimpijskem odboru

Mladi grški kralj Konstantin, ki je pred štirimi leti v Neaplju osvojil zlato kolajno v jadranju na vodi, je povzročil med senatorji v olimpijskem odboru mučno protokolarično vprašanje. Rang olimpijskih gospodov se odreja namreč po dejanskem stažu za mizo olimpijskega gremija in po tem uzusu bi moral kralj zasesti precej skromno 69 (!) mesto med vsemi. Možje so se spogledovali . . . No — slednjič so presekali tudi ta enkratni vozel v zgodovini modernega olimpizma. Ker koraka Grčija kot predomovina olimpijskih iger pri vseh otvoritvah v novem veku na čelu vseh narodov, se je namerilo kot logično, da so zastopniku te dežele na olimpijskem vrhu dodelili tudi prvo mesto, kakršno tudi sicer pripada kronani glavi.

PETNAJSTIČ LEVSTIKOVE NAGRADE. Mladinska knjiga je sinoči v prostorih Moderne galerije (kjer so odprli tudi razstavo knjig in knjižnih ilustracij) že petnaistič podelila Levstikove nagrade za najboljše stvaritve v mladinskem leposlovju, poljudnoznanstveni književnosti in ilustriranju mladinske literature. Za leto 1963 so nagrade prejeli Kajetan Kovič, Breda Smolnikar, Ciril Cvetko, Štefan Planinc in Ive Seljak-Čopič. Priznanja je izročil Franc Kimovec-Žiga. Foto: Busić

FIAT 850 NA RAZSTAVI V TORINU – Novi model italijanske avtomobilske industrije so pred dnevi pokazali v velikem salonu na torinskem razstavišču okrog tisoč prodajalcem. Vozilo se po zunanji podobi precej razlikuje od Fiata 750. Dolg je 3.57 m, širok 1.42 m in visok 1.38 m, motor ima 40 KM, največja hitrost je 125 km, vse brzine so sinhronizirane, motor pa hladi zapečatena tekočina. Foto: Moisio

GINA V HOLYWOODU – Italijanska igralka Gina Lollobrigida snema trenutno v Holywoodu nov film z Rockom Hudsonom. V prostem času se ukvarja s slikarstvom, kar je verjetno del reklame. Na sliki: pred eno svojih stvaritev.

Nadaljevanje s prve strani

Sprostitev

NOV 701,152.000, Zvezi invalidov dela Jugoslavije 10 milijonov, Zvezi gluhih Jugoslavije 129,000.000, Zvezi slepih Jugoslavije 170 milijonov, Jugoslovanskemu Rdečemu križu 121 miljonov, Zvezi organizacij in ustanov za vzgojo otrok v Jugoslaviji 58 milijonov, Jugoslovanskemu odboru za socialno delo 16 milijonov in Združenju defektologov Jugoslavije 5 milijonov. Del dohodkov Jugoslovanske loterije od vplačanih zneskov za sodelovanje v športni stavi v znesku 890,571.000 din je namenjen zvezni komisiji za telesno vzgojo. Del dohodkov Jugoslovanske loterije od vplačanih zneskov za sodelovanje v lotu v znesku 291,557.000 din se razdeli takole: Zvezi združenj borcev NOV 30 odst., organizaciji Ljudske tehnike 20 odst. in zvezni komisiji za telesno vzgojo 50 odst.

Po finančnem planu Jugoslovanske loterije za leto 1964 je predvideno, da bodo sredstva, ki jih Jugoslovanska loterija obračunava kot obveznosti do družbene skupnosti, znašala 163,560.000. Ta sredstva, ki se na podlagi določb zakona o Jugoslovanski loteriji porabijo za financiranje potreb centralnih odborov družbenih organizacij, se razdele takole: zveznemu odboru Zveze združenj borcev NOV 85,360.000; zveznemu odboru Zveze gluhih 19 milijonov, zveznemu odboru Zveze slepih, 16 milijonov, centralnemu odboru jugoslovanskega Rdečega križa 11 milijonov, zveznemu odboru Zveze organizacij in ustanov za vzgojo otrok 15 milijonov, jugoslovanskemu odboru za socialno delo 6 milijonov, centralnemu odboru Združenja defektologov Jugoslavije 5,200.000 in centralnemu odboru Jugoslovanske zveze proti alkoholizmu 6 milijonov.

Izrečeno je bilo soglasje in odobrena so sredstva za organiziranje enomesečnega seminarja v Jugoslaviji za študente mednarodnega centra za visoke kmetijske študije za področje Sredozemlja. V centru so organizirani študentje iz sredozemskih dežel in določeno število študentov iz azijsko-afriških dežel. ZIS je sklenil poslati LR Mongoliji pomoč v obliki zdravil proti živinskim boleznim in druga sredstva za ublažitev škode, ki jo je povzročil pri živinski čredi mraz, sneg in pomanjkanje krme.

ZIS je določil sestavo upravnega odbora Jugoslovanske loterije, jugoslovanske nacionalne komisije za mednarodno organizacijo dela MOR in jugoslovanske nacionalne komisije za sodelovanje z organizacijo OZN za prehrano in kmetijstvo FAO ter sestavo delegacij za pogajanja o znanstvenem sodelovanju z akademijami znanosti LR Madžarske, Romunije in Bolgarije.

Za pomočnika generalnega direktorja službe družbenega knjigovodstva je imenovan direktor direkcije personalnih poslov službe družbenega knjigovodstva Branko Drezga.

Razgovori

janju obkoljenih Turkov.«

V Atene je danes prispel predsednik senatnega odbora za zunanje zadeve ameriškega kongresa Fulbright, ki se bo z grško vlado razgovarjal o razvoju ciprske krize in o problemih, ki so v tej zvezi nastali v odnosih med Grčijo in Turčijo. Na atenskem letališču je izjavil tujim in domačim novinarjem, da nima s seboj nobenih pripravljenih načrtov in konkretnih predlogov za rešitev ciprskega problema.

Plenarno

ZAR in ZDA o ukrepih, s katerimi bi se povečala finančna pomoč državam v razvoju in bi se zboljšali pogoji te pomoči kakor tudi o ukrepih za zboljšanje izvoza njihovih proizvodov ter uvoza kapitalnih dobrin in opreme za njihov pospešen gospodarski razvoj. Resolucija zlasti poudarja potrebo po povezavi mednarodnega finansiranja z gospodarskimi plani držav v razvoju in se zavzema za konverzacijo velikih zunanjih dolgov nekaterih držav v razvoju.

Poujadova

nutku, ko je spet prišel njegov čas. Zakaj? Ker bodo v kratkem predsedniške volitve in od tega je odvisno vse, prav vse. Poujade je dal zbranim vedeti, da ne bo kandidiral na predsedniških volitvah, temveč da se bo »gibanje« poskušalo povezati s sorodnimi skupinami, da zavaruje interese srednjih slojev.

Poujade je proti vsem najavljenim kandidatom. Meni, da je nastopil njegov čas, sicer »bo šlo vse k vragu«.

Malih trgovcev, na katere bi se utegnil Poujade nasloniti, je vedno manj, vedno več pa je velikih trgovskih hiš (supermarketov). Koncentracija trgovine gre na škodo majhnih trgovcev.

Kakor se zmanjšuje število majhnih trgovin, tako se zmanjšuje tudi število lastnikov. Po statističnih podatkih se je število lastnikov v industriji in trgovini zmanjšalo od leta 1954 od 12 na 10,4 odstotka aktivnega prebivalstva. Poujade to vidi in alarmira. Množica, na katero se obrača, mu na volitvah 1958. in 1962. leta ni dala zaupnice, temveč se je pridružila drugim strankam. Sinočnje mlačno ploskanje v dvorani Mutualite ne more biti merilo. Bolj zanesljiv pokazatelj bo bližnji kongres, na katerem je napovedano množično obnavljanje »gibanja«. V vsakem primeru tisti, ki je pred desetimi leti spravljal Francijo v skrbi, se je spet pojavil.

JOSKO PALAVRŠIĆ

Nova zgradba

nem, kulturnem in drugem razvoju Slovenije in Jugoslavije dosti bolj objektivna kot prej. Redakcije te postaje so tudi razširile krog stalnih in zunanjih sodelavcev. Vendar levičarski krogi v Trstu očitajo slovenskim oddajam lokalne postaje premajhno aktualnost in preveč folklorni značaj. Program KPI za deželne volitve obsega v svojih dvanajstih točkah glede pravic narodnostne manjšine celo zahtevo po večjem in demokratičnejšem sodelovanju vseh slovenskih predstavnikov pri določanju in izvajanju programske politike postaje Radio Trst A.

T. POLJŠAK

Lažna

če ne bodo sprejeli sprememb. Francoski funkcionarji sicer odločno demantirajo takšne skrite namene.

Francija utemeljuje svoje zahteve po spremembah z vrsto argumentov, med katerimi najpogosteje omenjajo, da so si zahodnoevropske države opomogle in razvile svojo nacionalno silo, da se je položaj v Vzhodni Evropi precej spremenil in da so nastale na svetu strateške in tehnične spremembe, ki so jih Sovjetska zveza in ZDA pripeljale v »atomsko slepo ulico«. Razen tega se zdi Francozom vojaška struktura NATO zelo zastarela, saj je načeloval vrhovnemu poveljstvu, odkar so ustanovili NATO, vselej American — pravijo pa, da bi teoretično lahko prišel na ta položaj tudi kak boljši in sposobnejši oficir iz kake druge zavezniške države. Zato Francozi poudarjajo, da evropske članice NATO ne morejo sodelovati pri odločanju o dejanskem izpolnjevanju ali uresničevanju določb te zveze. To je tudi razlog, zakaj se Franciji zdi, da vrhovno poveljstvo za Evropo ni integrirano poveljstvo, ampak samo fasada »lažne integracije«, saj je dejanska oblast v ameriških rokah. Francozi, nezadovoljni, ker njihovi vojaki služijo pod tujim poveljstvom, so odtegnili svoje ladje iz potencialnih zavezniških vojnih flot na Sredozemlju, Atlantiku in v Rokavskem prelivu ter so nedavno odpoklicali svoje pomorske oficirje iz zavezniških poveljstev.

Goldwaterova zmaga

NEW YORK, 6. maja (AFP) Senator Barry Goldwater je včeraj zmagal na preliminarnih volitvah v državi Indiani kot kandidat Republikanske stranke na letošnjih ameriških predsedniških volitvah. Na seznamu Demokratske stranke je guverner Indiane Welsh zmagal pred rasističnim guvernerjem Alabame Wallaceom. Preliminarne volitve so bile tudi v državah Ohio, kjer je zmagal republikanec, sin Roberta Tafta, in v Alabami, Floridi, Oklahomi in New Mexicu.

Jugoslovanska aktivnost v FMAC

PARIZ, 6. maja (Tanjug). Na predlog jugoslovanske delegacije so na zasedanju generalnega sveta svetovne organizacije bivših borcev (FMAC) sprejeli resolucijo o miroljubnem sodelovanju in prijateljskih odnosih med državami in o včlanjevanju v FMAC vseh organizacij borcev, ki se zavzemajo za miroljubno sodelovanje in svobodo. Pričakovati je, da bodo jutri sprejeli še tri jugoslovanske resolucije — o odškodnini žrtvam nacističnega terorja, o mednarodni pravni zaščiti bivših borcev in o obsodbi neonacistične dejavnosti.

Jugoslovanska delegacija, ki jo vodi sekretar zveznega odbora Zveze združenj borcev Mirko Kalezić, je tri dni živahno razpravljala v okviru komisije, v kateri so si predstavniki nekaterih zahodnih dežel prizadevali, da bi nekatere resolucije ne prišle pred plenum tega zasedanja, ker govore o odgovornosti in o tem, da Zahodna Nemčija ni izpolnila svojih obveznosti.

Na tem zasedanju so sprejeli tudi predlog deklaracije o odpravi rasne diskriminacije, ki jo bodo poslali OZN.

Kitajski nakup v Londonu

PEKING, 6. maja (Reuter) — Tukajšnji trgovinski krogi pravijo, da je Kitajska kupila od Velike Britanije znanstvene instrumente v vrednosti okrog 400.000 funtov šterlingov. Sporazum o tem nakupu so sklenili med nedavno britansko razstavo znanstvenih instrumentov, ki so jo pred desetimi dnevi zaprli v Pekingu.

Prihodnji mesec bodo v Pekingu odprli britansko razstavo rudarske in gradbene opreme.

Teroristi prisegali pred duhovnikom

BONN, 6. maja (Tanjug). — Bonsko porotno sodišče je danes na obravnavi proti ustaškim napadalcem zaslišalo 13 obtožencev in raziskalo njihovo aktivnost v zvezi s skrivnim združenjem »Križarsko bratstvo«. Večina obtožencev je priznala, da so prisegli pred duhovnikom Medićem, predsednikom križarskega bratstva, in da so se s tem zaobljubili na slepo pokorščino in prikrivanje svoje dejavnosti pred oblastmi.

Kljub soglasju še veliko ovir

Rusk o sporazumu med ZDA in Sovjetsko zvezo

WASHINGTON, 6. maja (AFP). — Ameriški zunanji minister Dean Rusk je včeraj izjavil, da ZDA ne bodo nič mani skrbele za krepitev varnosti države, čeprav je bil dosežen napredek v popuščanju mednarodne napetosti.

Rusk je govoril na sestanku poslovnih ljudi. Opozoril je na to, da je na poti do splošne razorožitve še veliko ovir, čeprav je bilo med ZDA in Sovjetsko zvezo doseženih več sporazumov, nekatera žarišča napetosti, kot je berlinsko vprašanje, pa zdaj »mirujejo«. Toda zadnje pobude Vzhoda in Zahoda bodo prispevale k ublažitvi napetosti.

Rusk je poudaril, da je v zadnjih nekaj mesecih prišlo do soglasja »interesov in politike« ZDA in Sovjetske zveze. Pri tem je omenil odločitev obeh držav, da zmanjšajo vojaške proračune in da zmanjšajo proizvodnjo jedrskih surovin. To lahko utre pot k novim sporazumom

Rusk je nadalje dejal, da ima francoski predsednik de Gaulle »pomisleke glede nekaterih oblik organizacije in integracije sil Atlantske zveze«, da pa so sporna med Francijo in ZDA samo vprašanja v zvezi s strukturo, ne pa bistvena vprašanja.

Na sestanku poslovnih ljudi je govoril tudi podsekretar za trgovino George Ball, ki je dejal, da lahko trgovinski dogovori Britanije in Francije s Kubo ogrozijo uspeh prizadevanj ZDA, da bi preprečile »komunizacijo Latinske Amerike«.

Ukrepi arabskih držav proti EGS?

DAMASK, 6. maja (Reuter) — Sirska vlada je sporočila, da bi arabske države utegnile sprejeti ukrepe, ki bi ogrozile interese držav, članic Evropske gospodarske skupnosti. S temi ukrepi želijo arabske države preprečiti posledice, ki bi lahko nastale zaradi sodelovanja Izraela s skupnim trgom.

To je povedano v sporočilu, ki ga je včeraj objavilo sirsko zunanje ministrstvo. Generalni sekretar ministrstva Rafik Asha je poklical šefe diplomatskih misij Zahodne Nemčije, Italije, Nizozemske, Francije in Belgije in jim razložil gledišča sirske vlade o sporazumu med EGS in Izraelom.

Pismo Varnostnemu svetu

NEW YORK, 6. maja. (AFP). Stalni predstavnik Velike Britanije v OZN Patrick Dean je izročil pismo britanske vlade predsedniku Varnostnega sveta, v katerem so stališča v zvezi s položajem v Adenu. V pismu demantirajo, da so britanska letala kršila zračni prostor Jemena in trdijo, da »Jemen ogroža Južnoarabsko federacijo«.

Po poročilih iz Adena se na področju Radfan, severno od Adena, nadaljujejo operacije britanskih čet proti upornikom. Predstavnik britanskega poveljstva na Srednjem vzhodu je izjavil, da je v zadnjih 14 dneh padlo v bojih približno 100 pripadnikov plemena Radfan.

Najprej zlepa, zdaj zgrda

Dange o rovarjenju in vmešavanju KP Kitajske

NEW DELHI, 6. maja (Tanjug). Predsednik KP Indije Dange je na zborovanju v Bombaju, ki se ga je udeležilo nad 50.000 ljudi, ponovno zahteval od Kitajske, naj se ne vmešava v zadeve indijske komunistične partije.

Dange je dejal, da si je kitajsko vodstvo prej dolgo prizadevalo pridobiti indijsko partijo za svojo tezo o svetovni revoluciji, ko pa se mu to ni posrečilo, jo je začelo dolžiti, da je opustila pot marksizma-leninizma. Tako so se odkriti napadi Pekinga na KP Indije začeli že 1962, ko je nacionalni svet KP Indije obsodil kitajsko agresijo na Indijo. Takoj nato se je začel boj tudi proti disidentom in prokitajskim elementom v KP Indije. Ta boj je danes v polnem razmahu, ker v raznih krajih države, kjer imajo levi dogmatiki nekaj podpore, ustanavljajo tako imenovane paralelne centre v partijskih organizacijah.

V zadnjem letu so dogmatiki začeli izdajati pet tednikov. Razen tega so tudi odkrito nasprotovali politiki partije na lokalnih volitvah v deželi. Tako disidentski elementi bodisi imenujejo svoje kandidate za poslance ali pa zahtevajo zvezo z najbolj reakcionarnimi skupinami Muslimanske lige, Džan Sanga in Svatantre. Njihova razbijaška dejavnost je postopno prehajala tudi na množične organizacije.

Proces v Pretoriji

PRETORIA, 6. maja (Reuter). — Lionel Bernstein, ki mu to sodijo pod obtožbo, da je organiziral zaroto, je danes ostro napadel sodno prakso v Južnoafriškem pravosodju. Bernstein je eden izmed dveh belcev, ki so ju skupno z afriškim voditeljem Nelsonom Mandelom in šestorico drugih Afričanov obtožili, da so pripravljali v tej deželi revolucijo.

Med današnjo razpravo je Bernstein dejal, da v Južnoafriški republiki ni pravice. Na tožilčevo zahtevo je to trditev podkrepil z mnogimi primeri iz sodne prakse v Južni Afriki. Tako je na primer navedel, da imajo zaprte mnoge nedolžne ljudi in jih prisiljujejo, da dajejo izjave, ki jih kasneje izkoriščajo na sodnih obravnavah kot dokaze.

»Oboroženi boj – edina možnost«

Salazar se ne zmeni za zahteve Angolcev

LONDON, 6. maja (TASS). Članica ljudskega gibanja za osvoboditev Angole in predstavnica korpusa angolskih beguncev v Evropi Marija de Jesus je v intervjuju za londonsko revijo »Nova Afrika« izjavila, da je oboroženi boj edina pot, da angolsko ljudstvo doseže neodvisnost. Salazarjeva vlada se namreč sploh ne zmeni za zahteve Angolcev in se noče pogajati z njimi.

Marija de Jesus je navedla glavne zahteve angolskega ljudstva: priznati je treba Angoli pravico do samoodločbe in neodvisnosti, portugalske čete naj se umaknejo, vojaška oporišča je treba ukiniti, zajamčijo naj enotnost in ozemeljsko celovitost Angole, brezpogojno je treba izpustiti vse politične zapornike, zajamčiti demokratične pravice, svobodo političnega delovanja, svobodo sindikatov, določiti je treba datum volitev v parlament in datum razglasitve neodvisnosti Angole.

Telegrami

BEN BELA OBIŠČE TUDI BOLGARIJO — SOFIJA. BTA je sporočila, da bo Ahmed Ben Bela uradno obiskal LR Bolgarijo.

MALTEŠKI VOLIVCI GLASOVALI ZA MONARHIJO — LA VALETTA. Malteški volivci so odobrili predlog nove ustave nacionalistične stranke premiera Oliviera, ki za Malto, potem ko bo dobila neodvisnost, predvideva monarhistično ureditev.

NESREČA PRI GUANTANAMU — WASHINGTON. Pri Guantanamu na Kubi je izgubilo življenje pet ameriških mornarjev, ki so zašli v minsko polje okrog te ameriške baze.

DEMONSTRACIJE — SIDNEY. Včeraj je pred tukajšnjim ameriškim konzulatom demonstriralo proti rasni diskriminaciji v ZDA okrog 2000 študentov sidneyske univerze.

RAZGOVORI NKRUMAH-DEMBA — AKRA. Predsednik republike Gane Nkrumah in predsednik Konga (Brazzaville) Alphonse Masemba Demba sta včeraj začela uradne razgovore.

ŽENSKE PROTI JEDRSKEMU OROŽJU — STOCKHOLM. Kongres švedskih žensk-socialistk se je uprl načrtom o eventualni švedski atomski bombi in zahteval, naj vlada prepreči širjenje jedrske nevarnosti na Švedskem in drugod. Uradni kongresi socialdemokratske stranke o tem vprašanju doslej niso hoteli zavzeti definitivnega stališča.

DE GAULLE VSEENO OBISČE JUŽNO AMERIKO — PARIZ. AP sporoča, da ima predsednik de Gaulle še vedno v načrtu potovanje v nekatere države Južne Amerike.

AVSTRIJSKI OBISK V ROMUNIJI — BUKAREŠTA. Sem je prispela delegacija avstrijskega parlamenta.

MLADINSKA KONFERENCA — GEORGETOWN. Tu bo od 22. do 27. maja konferenca napredne mladine Britanske Gvajane, ki se je bodo udeležile tudi delegacije iz 30 drugih držav.

SODELOVANJE ZSSR-FRANCIJA — MOSKVA. Tu so se včeraj začeli sovjetsko-francoski razgovori o znanstvenem in kulturnem sodelovanju.

Pa še to

Z OGRAJE JE MOGOČE SKOČITI NA OBE STRANI — »Ne streljajte več, pridem sam dol,« je milo prosil begunec iz zapora v Detroitu. Paznik ga je zalotil že na ograji in je namreč že svarilno ustrelil mimo njega, nato pa uvidevno počakal, da bo begunec storil, kakor je obljubil. Pobegli jetnik je odskočil — toda na nasprotno stran zidu in od tedaj ga zaman iščejo...

Obisk – izraz trdnih vezi

Amer v Iraku o ukrepih za enotnost ZAR in Iraka

KAIRO, 6. maja — Kairski in bagdadski časopisi v današnjih komentarjih podčrtujejo pomen obiska podpredsednika ZAR Abdela Hakima Amera v Iraku ter razgovorov med njim in iraškimi državniki. Časopisje ugotavlja, da predstavlja ta obisk izraz trdnih vezi, ki spajajo vse arabske dežele.

Kairski »Al Ahram« pise, da je iraški narod kljub vsem oviram vztrajal v boju proti imperializmu in da gre iraška družba zdaj po zdravi revolucionarni poti ter se zaveda potrebe po enotnosti in bratstvu med Arabci.

Po poročilu AFP iz Bagdada menijo opazovalci v Iraku, da bi bilo mogoče enotnost med Irakom in ZAR hitreje vzpostaviti, kot pa so mislili do sedaj.

»Al Arab« pravi, da so pogovori med državniki Iraka in ZAR »namenjeni pripravam za primerne korake k vzpostavitvi enotnosti med Irakom in ZAR, kakor to predvideva začasna ustava, ki jo je marsal Abdel Salam Aref objavil iraškemu ljudstvu.«

Bagdadski »Al Džumhur« prav tako omenja prisrčen sprejem maršala Amera in pravi, da ta sprejem ni namenjen samo gostu, temveč da predstavlja nekaj več — »ljudski plebiscit za združitev, ki jo naše ljudstvo nestrpno pričakuje«.

Demanti o britansko-ameriškem nesoglasju

WHASINGTON, 6. maja (AFP). Predstavnik State Departmenta je demantiral vesti, ki so se pojavile v današnjem ameriškem tisku, po katerih je prišlo do nesoglasij med Londonom in Washingtonom. V poročilih ameriškega tiska, ki so datirana iz britanske prestolnice, je rečeno, da je prišlo do ostrih nesoglasij pri nedavnih razgovorih med britanskim ministrom za zunanje zadeve Butlerjem in najvišjimi funkcionarji ameriške administracije v Washingtonu. Po teh poročilih je prišlo do nesoglasij glede politike obeh držav do Kube odnosno do Združene arabske republike. Washington očita Veliki Britaniji, da vzdržuje trgovinske zveze s Havano.

Četudi je uradni predstavnik State Departmenta v svojem demantiju dejal, da nimajo trditve o britansko-ameriškem nesoglasju »nobene podlage«, je priznal, da je prišlo pri nedavnih razgovorih med visokimi političnimi funkcionarji dveh držav do nerazumevanja v nekaterih točkah. Dodel je, da je pa napačno na podlagi tega delati zaključke o napetostih v odnosih dveh zahodnih držav.

Stavka italijanskih železničarjev

RIM, 6. maja (AP) — Italijanski železničarji, včlanjeni v generalno konfederacijo dela, so sinoči začeli 24-urno stavko. Pričakujejo, da bo zaradi te akcije železničarjev, ki zahtevajo zvišanje mesečnih zaslužkov za 3 do 8 tisoč lir, stalo okoli 5000 dnevnih vlakov.

ZDA zasegle imetje DR Vietnama

WASHINGTON, 6. maja (Reuter) — Ameriško finančno ministrstvo je zaseglo vse imetje DR Vietnama v ZDA. Ta ukrep so obrazložili s tem, da se »nadaljuje agresija Vietkonga v Južnem Vietnamu«. Z istim sklepom je finančno ministrstvo prepovedalo vse finančne in trgovinske transakcije med ZDA in DR Vietnamom.

Predstavnik finančnega ministrstva ni mogel povedati, kolikšna je vrednost imetja DR Vietnama v ZDA.

Zadnje vesti

Štafeta mladosti v Titogradu

TITOGRAD, 6. maja (Tanjug). Nekaj tisoč prebivalcev glavnega mesta Črne gore je priredilo nocoj velik sprejem štafeti mladosti. Nosilce štafete je pozdravil v imenu mladine Titograda predsednik občinskega komiteja zveze mladine Miloš Janković, v imenu prebivalcev pa član centrainega komiteja zveze komunistov Črne gore Živko Žižić. Z mitinga so poslali pozdravno brzojavko predsedniku Titu. Kulturno-umetniško društvo »Budo Tomović« je pripravilo na trgu kulturnozabavni program. Štafeta mladosti bo prenočila v Titogradu, jutri zjutraj pa bo nadaljevala pot prek Skaderskega jezera in vzdolž Primorja proti Hercegnovem.

Slovesnost ob izročitvi finskih stanovanj

SKOPJE, 6. maja (Tanjug). Finski veleposlanik v Beogradu g. Erden Olavi Raustila je danes slovesno izročil v uporabo 18. montažnih stanovanj, katera so podarili finska vlada ter industrijska in centralna trgovinska podjetja Skopju. S tem v zvezi je bila v novem stanovanjskem naselju Madžari poleg Skopja slovesnost, katere so se udeležili med drugim podpredsednik izvršnega sveta Makedonije Kemal Sejfula, direktor generalne direkcije za obnovo in izgradnjo Skopja inž. Kole Jordanovski ter drugi predstavniki oblasti in družbenih organizacij glavnega mesta Makedonije. Slovesnosti so se prav tako udeležili finski konzul v Beogradu g. Igor Sajković, direktorji finskih firm, ki gradijo ta stanovanja kakor tudi skupina finskih novinarjev, ki je prispela na to slovesnost.

McNamara potuje v Bonn

WASHINGTON, 6. maja (AP—AFP). Ameriški predsednik Lyndon Johnson je nocoj sporočil, da bo obrambni minister Robert McNamara odpotoval v petek v Bonn, kjer se bo z zahodnonemškimi predstavniki razgovarjal o »problemih skupnega interesa«. Iz Bonna bo minister odpotoval v Sajgon.

Na današnji tiskovni konferenci je Johnson sporočil, da se bo prihodnji teden sestal v Washingtonu z vsemi ameriškimi veleposlaniki, ki so akreditirani v Latinski Ameriki.

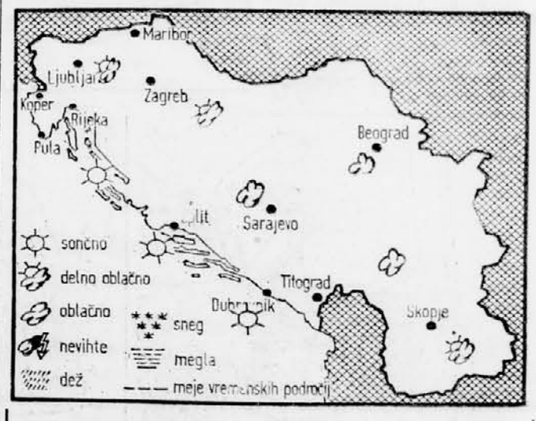
Ko je govoril o odnosih s Kubo, je predsednik Johnson izrazil »veliko obžalovanje«, ker nekatere zahodne države ne sodelujejo z ZDA pri organiziranju ekonomske blokade Kube. Predsednik ZDA je dejal, da bodo ZDA nadaljevale s politiko ekonomske izolacije Kube, da bi onemogočili vpliv kastrizma na tem področju«. Nadalje je dejal, da so pa mnoge zahodne države pripravljene »sodelovati z ZDA v vojaških operacijah v Južnem Vietnamu«.

Aref obišče Kairo

BEJRUT, 6. maja (Tanjug). Tukaj se je zvedelo, da bo iraški predsednik Aref kmalu obiskal Kairo in bo s tem naredil nov korak v zbližanju Iraka in ZAR. Ne izključujejo možnosti, da bo predsednik Aref prispel v ZAR za proslavo v zvezi z izgradnjo Asuanskega jezu. Tako bi se na tej proslavi srečali poleg predsednika Iraka in ZAR, sovjetski premier Hruščov, alžirski predsednik Ben Bela in verjetno tudi jemenski predsednik Salal.

V Iraku pripisujejo velik pomen bivanju prvega podpredsednika ZAR v Bagdadu maršala Amerja in poudarjajo, da je to nova manifestacija tesnejšega sodelovanja med Irakom in ZAR.

Vreme 6. V. 1964

Temperature

	ob 07	13
Ljubljana	6	16
Planica	3	15
Brnik	5	—
Maribor	8	17
Slov. Gradec	3	15
Novo mesto	5	18
Koper	13	18
Kredarica	—5	0
Reka	15	18
Pulj	14	18
Split	15	19
Dubrovnik	15	18
Zagreb	10	17
Beograd	8	11
Sarajevo	—	11
Skopje	13	15
Titograd	16	18
Celovec	7	16
Gradec	8	16
Dunaj	11	16
Milano	13	22
Genova	15	22
Zürich	7	15
München	7	15
Benetke	11	19

Prognoza

VREMENSKA SLIKA

Področje visokega zračnega pritiska se iznad srednje Evrope in preko naših krajev širi nad Balkan. Ob severozahodnih vetrovih doteka proti Alpam pönovno toplejši zrak.

NAPOVED

SLOVENIJA

Ponoči bo jasno, jutri pretežno sončno in popoldne od zahoda nekoliko povečana oblačnost. Najnižje nočne temperature bodo od 2 do 7, v Primorju 12, najvišje dnevne od 18 do 21 stopinj C. V petek bo v zahodni Sloveniji povečana oblačnost, drugače še lepo in toplo.

JUGOSLAVIJA

Pretežno sončno bo in toplejše.